

नियतकालिक २०१८-१९

अजिठा

वर्ष ७४ वे

पंजाबी

गुजराती

उड़िया

कन्नड़

मराठी

संस्कृतम्

ब्राह्मी

हिन्दी

खान्देश कॉलेज एज्युकेशन सोसायटीचे

मूळजी जेठा महाविद्यालय, जळगाव

(क. ब. चौ. उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाशी संलग्नित स्वायत्त महाविद्यालय)

नॅक पुर्नमानांकित श्रेणी 'ए' (सी.जी.पी.ए. ३.१५ - तिसरी फेरी), आय.एस.ओ. ९००१-२०१५ प्रमाणित, विद्यापीठ अनुदान आयोगाद्वारा घोषित 'कॉलेज ऑफ एक्सलन्स', भारत सरकारच्या विज्ञान, तंत्रज्ञान, जैवतंत्रज्ञान विभागातर्फे घोषित 'स्टार कॉलेज', डी.एस.टी. (फीस्ट) अंतर्गत अर्थसहाय्य प्राप्त.

KNOWLEDGE IS POWER
ESTD. 1945

ISO 9001:2015
CERTIFIED

के.सी.ई. सोसायटीच्या अमृत महोत्सवाच्या निमित्ताने एकलव्य क्रीडा संकुलाच्या मैदानावर १.५ एकर जागेत १ लिटरच्या १ लाख प्लॅस्टीक वाटल्यांमध्ये रंग भरून सतत २० तास ५५ मिनिटात महाविद्यालयाच्या ५० विद्यार्थी कलाकारांनी भव्य गणपती म्युरल साकारले. या म्युरलची इंडिया बुक ऑफ रेकार्डस् व एशिया बुक ऑफ रेकार्डस् मध्ये नोंद घेण्यात आली आहे.

राष्ट्रीय मूल्यांकन एवं प्रत्यायन परिषद
विश्वविद्यालय अनुदान आयोग का स्वायत्त संस्थान
NATIONAL ASSESSMENT AND ACCREDITATION COUNCIL
An Autonomous Institution of the University Grants Commission

Certificate of Accreditation

*The Executive Committee of the
National Assessment and Accreditation Council
on the recommendation of the duly appointed*

Peer Team is pleased to declare the

K. G. E. Society's

Kooljje Jaittha College

*Jilha Peth, Dist. Jalgaon, affiliated to North Maharashtra University,
Maharashtra as*

Accredited

with CSPA of 3.15 on seven point scale

at A grade

valid up to July 02, 2023

Date : July 03, 2018

Director

BC(SC)/30/MH/COGN10524

राष्ट्रीय मूल्यांकन एवं प्रत्यायन परिषद

उच्च शिक्षण अनुदान आयोग का स्वायत्त संस्थान
NATIONAL ASSESSMENT AND ACCREDITATION COUNCIL
Autonomous Institution of the University Grants Commission

Quality Profile

The Institution : K. C. E. Society's
Mooljie Jaitha College
Place : Jilha Peth, Dist. Jalgaon, Maharashtra

Criteria	Weightage (W_i)	Criterion-wise Weighted Grade Point ($CrWGP_i$)	Criterion-wise Grade Point Averages ($CrWGP_i/W_i$)
I. Curricular Aspects	095	290	3.05
II. Teaching-Learning and Evaluation	340	1085	3.19
III. Research, Innovations and Extension	115	366	3.18
IV. Infrastructure and Learning Resources	100	307	3.07
V. Student Support and Progression	110	271	2.46
VI. Governance, Leadership & Management	092	305	3.32
VII. Institutional Values and Best Practices	100	376	3.76
Total	$\sum_{i=1}^7 W_i = 952$	$\sum_{i=1}^7 (CrWGP_i) = 3000$	

$$\text{Institutional CGPA} = \frac{\sum_{i=1}^7 (CrWGP_i)}{\sum_{i=1}^7 W_i} = \frac{3000}{952} = \boxed{3.15}$$

$$\text{Grade} = \boxed{A}$$

Date : July 03, 2018

S. K. S.
Director

- This certification is valid for a period of Five years with effect from July 03, 2018.
- An Institutional CGPA on seven point scale in the range of 3.51 - 4.00 denotes A⁺⁺ grade, 3.26 - 3.50 denotes A⁺ grade, 3.01 - 3.25 denotes A grade, 2.76 - 3.00 denotes B⁺⁺ grade, 2.51 - 2.75 denotes B⁺ grade, 2.01 - 2.50 denotes B grade, 1.51 - 2.00 denotes C grade
- Scores rounded off to the nearest integer

एन.ए.ए.ए.ए.ए.ए.

डॉ. देव स्वरुप

पूर्व कुलपति, राजस्थान विश्वविद्यालय, जयपुर
संयुक्त सचिव

Dr. Dev Swarup

Former Vice-Chancellor, University of Rajasthan, Jaipur
Joint Secretary

सत्यमेव जयते

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग
University Grants Commission

(मानव संसाधन विकास मंत्रालय, भारत सरकार)
(Ministry of Human Resource Development, Govt. of India)

बहादुर शाह जफर मार्ग, नई दिल्ली-110002
Bahadur Shah Zafar Marg, New Delhi-110002

दूरभाष Phone : 011-23212027
E-mail : devswarupugc@gmail.com | dev.ugc@nic.in

SPEED POST

No.F. 22-1/2017(AC)

March, 2019

The Registrar,
Kavayitri Bahinbai Chaudhari North Maharashtra University,
Jalgaon-425 001
(Maharashtra)

14 MAR 2019

Sub:- Conferment of Autonomous Status to Moolji Jaitha College, Shivram Nagar, Prabhat Colony, Jalgaon, Maharashtra 425001 affiliated to Kavayitri Bahinbai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon, Maharashtra

Sir/Madam,

This is with reference to the proposal submitted by Moolji Jaitha College, Shivram Nagar, Prabhat Colony, Jalgaon, Maharashtra 425001 affiliated to Kavayitri Bahinbai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon, Maharashtra under the UGC Scheme for Autonomous Colleges.

The Standing Committee constituted by University Grants Commission, in its meeting held on 15.02.2019 decided to grant autonomous status to Moolji Jaitha College, Shivram Nagar, Prabhat Colony, Jalgaon, Maharashtra 425001 affiliated to Kavayitri Bahinbai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon, Maharashtra for a period of ten years w.e.f. 2019-2020 to 2028-2029.

The University is requested to issue necessary notification/order regarding the grant of autonomous status to the college as per UGC (Conferment of Autonomous Status Upon Colleges and Measures for Maintenance of Standards in Autonomous Colleges) Regulations, 2018 for Autonomous Colleges. The college, if eligible, shall apply for autonomy grant as per the norms laid down in the Regulations.

The autonomous college is required to abide by all the provisions of the UGC Regulations for Autonomous Colleges. The Regulations are available on the UGC website, www.ugc.ac.in. The college shall also apply in the prescribed format to University Grants Commission for extension of autonomous status six months prior to the expiry of the autonomous cycle.

Yours faithfully,

(Dev Swarup)

Cont..

के.सी.ई. सोसायटीचे
मूळजी जेठा महाविद्यालय, जळगाव

अजिंठा

नियतकालिक
२०१८-१९

संपादक मंडळ

संपादक - प्रा. सुरेखा पालवे

सदस्य

प्राचार्य डॉ. उदय कुलकर्णी

डॉ. विद्या पाटील

डॉ. व्ही. आर. खडसे

डॉ. योगीनी राजपूत

डॉ. भाग्यश्री भलवतकर

डॉ. मनोज महाजन

डॉ. पुजा पांडे

प्रा. अनिल क्षीरसागर

डॉ. उज्वला भिरूड

प्रा. गोपीचंद धनगर

प्रा. दिनानाथ पाठक

प्रा. गायत्री खडके

डॉ. मुनाफ शेख

श्री. सुभाष तळेले

अंतर्गु

* संपादकीय	-	0३
* प्राचार्यांचे मनोगत	-	0४
* व्यवस्थापन समिती	-	0६
* महाराष्ट्रभाषा (मराठी)	-	0७
* राष्ट्रभाषा (हिंदी)	-	२७
* अभिजात भाषा (संस्कृत)	-	३५
* आंग्लभाषा (English)	-	४७
* उर्दू भाषा (ریختہ)	-	५७
* महाविद्यालयीन वार्ता	-	६५
* प्राध्यापकांचे विशेष कार्य	-	१३२

सदर नियतकालिकातील मते व विचार प्रत्येक लेखकाचे व्यक्तिगत असून प्रकाशक, महाविद्यालय, संस्था त्यांच्याशी सहमत असतीलच असे नाही.

प्रिय विद्यार्थी मित्र मैत्रिणींनो...

आपल्या मूळजी जेठा महाविद्यालयाची ओळख कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ परिक्षेत्रातील एक अग्रगण्य महाविद्यालय अशी आहे. १९४५ मध्ये सुरु झालेल्या आपल्या महाविद्यालयाच्या आजपर्यंतच्या वाटचालीत आपल्या के. सी. ई. सोसायटीचे पदाधिकारी, प्राचार्य, सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी या सर्वांचीच भूमिका आणि कार्य यांचा महत्वाचा वाटा आहे. या सर्वांच्या कार्याची फलश्रुती म्हणजे आपल्या मू. जे. महाविद्यालयाला शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मध्ये विद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्ली यांचेकडून प्राप्त झालेली 'स्वायत्तता'! आपल्या महाविद्यालयाच्या शिरपेचात हा जणू आणखी एक मानाचा तुराच !

भारतीय संस्कृतीचा इतिहास समृद्ध व वैविध्यपूर्ण आहे. सिंधू संस्कृतीचा उदय व अस्त, आर्यांचे स्थलांतर, ग्रीक, पर्शियन, शक, पल्लव, हूण यांची प्राचीन काळातील आक्रमणे व त्यांचे भारतीयीकरण तसेच मध्ययुगीन काळातील इस्लामिक आक्रमणे व त्यांचे भारतीयीकरण या प्रक्रियेतून भारतीय संस्कृती समृद्ध, वैविध्यपूर्ण आणि परिपक्व झाली. भारतीय संस्कृतीचा हा प्रवास राजकीय, सामाजिक, आर्थिक व धार्मिक मन्वतरांमधून घडत आला, उत्क्रांत झाला. या मन्वतरांच्या संदर्भासहित संस्कृतीचा अभ्यास करणे संयुक्तिक ठरते. संस्कृतीच्या या अभ्यासात भाषा व साहित्य, संगीत, नृत्य, शिल्पकला, चित्रकला, वास्तुकला इत्यादी विविध घटकांचा समावेश होतो. या घटकांपैकी भाषा व साहित्य या घटकांचा अभ्यास महाविद्यालयाच्या नियतकालिकांच्या माध्यमातून काही प्रमाणात करता येतो. असाच एक प्रयत्न आपण यंदाच्या 'अजिंठा' नियतकालिकात केला आहे.

महाराष्ट्राच्या धार्मिक संस्कृतीचा वारसा असलेली पंढरीची वारी, हिंदवी स्वराज्याची निर्मिती करणारे शिवाजी महाराज, सध्याच्या काळात तरुणांच्या मनावर अधिराज्य गाजविणारे बॉलीवुड, आपल्या गुरु - शिष्य परंपरेतील आपली सर्वांची पहिली गुरु असलेली 'आई' इत्यादी विषयांवरील साहित्य या अंकात समाविष्ट करण्यात आहे. भारताच्या संस्कृतीमधील एक महत्वाची भाषा म्हणजे 'मल्याळम' या भाषेतील एक लेख या अंकात (इंग्रजी भाषांतरासहित) आहे. विद्यार्थ्यांची वैचारिक पातळी वाढावी, त्याद्वारे स्वतःचे विचार शब्दात मांडता यावेत, या हेतूनेच आपण या अंकात विविध विषयांवरील लेखांचा समावेश मराठी, हिंदी, इंग्रजी, संस्कृत आणि उर्दू भाषा विभागात केला आहे. आपल्या महाविद्यालयातील वर्षभरातील विविध कार्यक्रमांचा आढावा या अंकात घेण्यात आला आहे.

अजिंठाच्या संपादन काळात मला विविध घटकांची अमूल्य मदत झाली. के.सी. ई. परिवाराचे अध्यक्ष आणि आम्हा सर्वांचे प्रेरणास्थान तसेच मार्गदर्शक प्रज्ञावंत मा. नंदकुमार बेंडाळे, आपल्या मूळजी जेठा महाविद्यालयाचे सहदयी प्राचार्य डॉ. उदय कुलकर्णी, कला, वाणिज्य आणि विज्ञान विद्याशाखांचे उपप्राचार्य, समन्वयक, सर्व विभागप्रमुख, शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी, 'अजिंठा' चे संपादक मंडळ, आणि ज्यांच्यामुळे व ज्यांच्यासाठी हा सर्व साहित्य यज्ञ केला ते सर्व मूल्जियन विद्यार्थी या सर्वांच्या सहकार्यातून 'अजिंठा' ची निर्मिती प्रक्रिया पूर्ण झाली.

आपल्या के. सी. ई. सोसायटीच्या स्पार्क डिझाइन अॅण्ड प्रिंट सर्व्हिसेसचे श्री संतोष चौधरी, श्री. अभयसिंग राजपूत, श्री. समाधान पाटील यांची हा अंक वेळेत पूर्ण करण्यात महत्वाची मदत झाली.

'अजिंठा' च्या या साहित्यप्रवासात अमूल्य साथ देणा-या प्रत्येक घटकाची मी ऋणी आहे.
धन्यवाद !

प्रा. सुरेखा पी. पालवे

प्राचार्यांचे मनोगत

प्रिय विद्यार्थी मित्र-मैत्रिणींनो,
 शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ वर्षाचा 'अर्जिठा' आपल्या हातात देतांना मला अत्यंत अभिमान व आनंद वाटत आहे. या वर्षी आपल्या महाविद्यालयाला 'शैक्षणिक स्वायत्तता' विश्वविद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्लीकडून बहाल करण्यात आला आहे. त्याचबरोबर आपल्या खान्देश कॉलेज एज्युकेशन सोसायटीच्या अमृत महोत्सवाची सुरुवात देखील होत आहे. हा एक 'दुग्ध शक्ति' योग्य म्हणावा लागेल. ७५ वर्षापूर्वी खान्देशातील दुर्बल घटकातील प्रज्ञावंत विद्यार्थ्यांना जळगावातच उच्च शिक्षणाची संधी करण्याचे ध्येय बाळगून मू. जे. महाविद्यालयाचे रोपटे लावले गेले. आज त्याचा बहरलेला वटवृक्ष झालेला पाहतांना खरोखरच सर्वोच्च धन्य-धन्य वाटत आहे. विशेषतः आपले अध्यक्ष आदरणीय नंदकुमार बेंडाळे व त्यांच्या व्यवस्थापन मंडळाला केलेल्या कष्टांचे ची झाल्यासारखे वाटत असणार आहे.

या 'अर्जिठ्या'मध्ये आपल्या महाविद्यालयाचा मागील वर्षाचा आढावा आहेच पण त्याचबरोबर विद्यार्थ्यांमधील विशेष गुणांची चुणुक पण आपल्याला दिसेल.

मागील वर्षी आपल्या महाविद्यालयाला अनेक स्पर्धांमध्ये तसेच परीक्षांमध्ये उत्तुंग यश प्राप्त झाले आहे. सर्वप्रथम सातत्याने आपल्या जपलेल्या 'शैक्षणिक सर्वोत्कृष्टतेमध्ये' साजेशे यश आपल्या विद्यार्थ्यांनी विद्यापीठाच्या गुणवत्तेत संपादिले आहे. एकूण ५८ विद्यार्थ्यांनी क.ब.चौ. उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाच्या गुणवत्ता यादीत चमकले आहेत.

शैक्षणिक गुणवत्तेबरोबरच क्रीडा क्षेत्रातही आपल्या विद्यार्थ्यांनी उल्लेखनीय यश प्राप्त केले आहे. मागील शैक्षणिक वर्षात एकूण ३७३ मुला-मुलींनी विविध क्रीडा प्रकारांमध्ये राज्य, राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय स्तरावर भाग घेतला. त्यापैकी विभागीय स्पर्धेत एकूण ११६ तर आंतरविद्यापीठीय स्पर्धेकरिता ८० खेळाडूंची निवड झाली. तसेच अश्वमेध स्पर्धेकरिता मू. जे. चे १७ खेळाडू निवडले गेले. अखिल भारतीय फ्लोअरबॉल (पुरुष) संघातील चेतन सूर्यवंशी या मूल्जियन खेळाडूस 'सर्वोत्कृष्ट खेळाडू' म्हणून गौरवणक आले. त्याचवेळी इतर ५ विद्यार्थी व ४ विद्यार्थिनींना रजत व कास्य पदके प्राप्त झाली.

मागील वर्ष हे आणखी एका उपक्रमाबद्दल सर्वांच्या लक्षात राहिल आणि ते म्हणजे 'एशिया बुक ऑफ रेकॉर्ड' व 'इंडिया बुक ऑफ रेकॉर्ड' मध्ये मू. जे. च्या ओजस्विनी कला विभागाने नोंदविलेल्या 'श्री गणेशाच्या म्युरल' च्या स्थापनेचे रेकॉर्ड. ही भव्य कलाकृती

दीड लाख प्लॅस्टिक बाटल्यांपासून बनविली गेली. ५० विद्यार्थ्यांनी २१ तास अखंड खपून एकलव्य क्रीडांगणावर ती साकारली. महाविद्यालयाच्या शिरपेचातील 'मानाचा तुरा' म्हणजे मागील वर्षाच्या 'युवारंग' या विद्यापीठस्तरीय आंतरमहाविद्यालयीन युवक महोत्सवामध्ये मूळजी जेठा महाविद्यालयाने मिळविलेले 'सर्वसाधारण विजेतेपद'. अलौकिक प्रतिभावंत साहित्यिक श्री. पु. ल. देशपांडे, ग. दि. माडगूळकर व गायक, संगीतकार श्री. सुधीर फडके यांच्या अक्षर साहित्यावर आधारित 'अक्षर त्रिवेणी' हा कार्यक्रम सुद्धा महाराष्ट्र शासनाच्या सांस्कृतिक कार्य विभागाच्या सहकार्यामुळे आपल्या महाविद्यालयाने साकार केला. त्याचप्रमाणे प्रसिद्ध कवी व गीतकार श्री. प्रवीण दवणे आणि लोककवी अरूण म्हात्रे यांच्या 'मला आवडलेले ग. दि. माडगूळकर व पु. ल. देशपांडे' या काव्यात्मक व संवादात्मक कार्यक्रमाचे आयोजन केले, अशाप्रकारे शैक्षणिक क्रीडा, कला व योग या क्षेत्रात आपल्या विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयाचे नाव राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर नेले आहे.

मू. जे. महाविद्यालयात गेले १२ वर्षे योग व निसर्गोपचार या विषयावर अध्ययन होत आहे. मागील वर्षी 'आयुष' या केंद्रीय मंत्रालयाच्या विभागाकडून आपल्याला 'योग व निसर्गोपचार' ३० खाटांचे हॉस्पिटल मंजूर झाले आहे. कौशल्याधारित शिक्षणासाठी सुद्धा प्रचलित असलेल्या ग्रीन हाऊस व प्रिंटिंग टेक्नॉलॉजी या दोन बी.व्होक. अभ्यासक्रमांबरोबर 'ऑग्रीकल्चर' आणि 'फ्लोरिकल्चर व लॅण्डस्केप गार्डनिंग' या दोन नवीन अभ्यासक्रमांना युजीसीने मंजूरी दिली आहे. या सर्व उपक्रमांसोबत राष्ट्रीय परिषदा, कार्यशाळा, विविध स्पर्धा परीक्षा इ. चे आयोजन महाविद्यालयात केले गेले. आता स्वायत्ततेमध्ये प्रत्येक विद्यार्थ्याला पदवी पूर्ण करण्यापूर्वी एक कला व एक खेळ या दोन अभ्यासक्रमांची पूर्तता करणे अनिवार्य केले आहे. म्हणजेच पदवी मिळवतांनाच विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास साधला जाईल. त्यामुळे मू. जे. महाविद्यालय हे भविष्यात एक असे स्वायत्त महाविद्यालय बनेल जिथे पारंपारिक शिक्षणाबरोबरच कौशल्याधारित शिक्षणही मिळेल, जे विद्यार्थ्यांला नोकरी देईल किंवा स्वतःच पायावर उभे राहण्याची क्षमताही देईल. त्याचबरोबर कुठल्याही विद्याशाखेचा विद्यार्थी महाविद्यालयातून बाहेर पडतांना एक सक्षम, सुसंस्कृत व सर्वांगीण विकास पावलेला उत्तम भारतीय नागरिक बनेल. या 'अजिंठा' निर्मितीमध्ये सहभागी झालेल्या सर्व विद्यार्थी, विद्यार्थिनी, प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी या सर्वांचे मी मनःपूर्वक अभिनंदन करतो व हा अंक आपणांस पुढील काळातील महाविद्यालयाच्या कर्तृत्वाचे दर्शन देईल अशी खात्री देतो. पुनश्चः सर्वांचे अभिनंदन व शुभेच्छा.

डॉ. उदय कुलकर्णी
प्राचार्य मू. जे. महाविद्यालय, जळगाव

खान्देश कॉलेज एज्युकेशन सोसायटी, जळगाव

व्यवस्थापन समिती

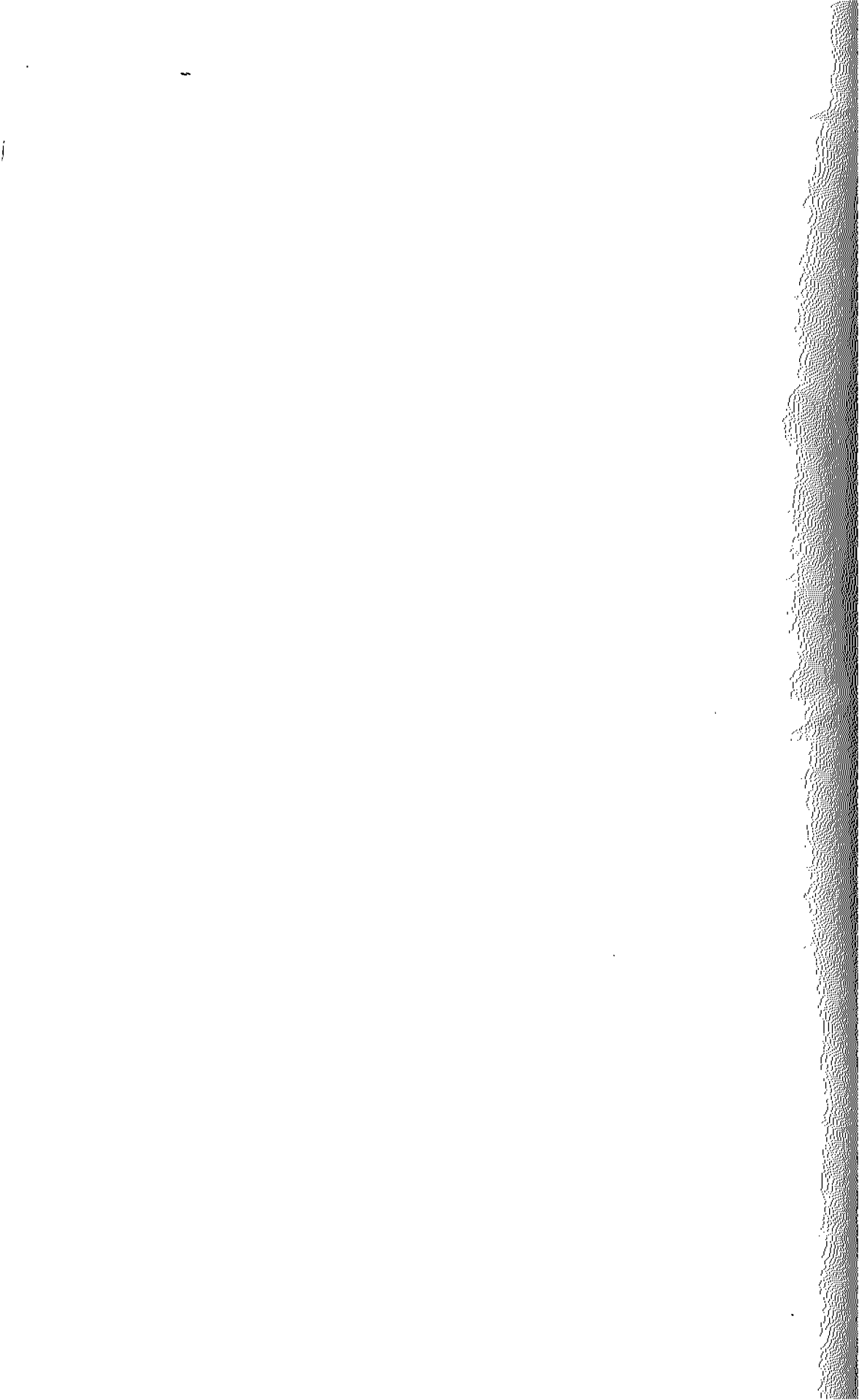
१. श्री. नंदकुमार जी. बेंडाळे	अध्यक्ष
२. अॅड. प्रकाश बी. पाटील	उपाध्यक्ष
३. श्री. सुरेश आर. चिरमाडे	कोषाध्यक्ष
४. अॅड. सिताराम. एस. फालक	सचिव
५. अॅड. प्रमोद निनू पाटील	सहसचिव
६. श्री. हरिष एस. मिलवाणी	सदस्य
७. श्री. सुधीर जी. बेंडाळे	सदस्य
८. प्रा. चारुदत्त एस. गोखले	सदस्य
९. श्री. लक्ष्मीकांत टी. चौधरी	सदस्य
१०. श्री. डी. टी. पाटील	सदस्य
११. डॉ. सौ. मिनाक्षी व्ही. वायकोळे	सदस्य
१२. डॉ. हर्षवर्धन ए. जावळे	सदस्य
१३. श्री. श्रीकांत एस. मणियार	सदस्य
१४. प्राचार्य डॉ. उदय डी. कुलकर्णी	पदसिध्द सदस्य

माधव त्र्यंबक पटवर्धन

महाराष्ट्रभाषा (मराठी)

मराठी अक्के आमुची मायबोली,
जकी आज ही राजभाषा नक्के
नक्के आज ऐश्वर्य या माऊलीला,
यक्षाची पुढे दिव्य अक्षा अक्के;

NOTICE SYSTEM
(1813-16)

NOTICE TO THE PUBLIC
The purpose of this notice is to
inform the public of the
availability of the system.

1813-16

वारी आणि मराठी साहित्य

वर्षा रवींद्र उपाध्ये

वर्ग- एम.ए. द्वितीय कला (मराठी)

अवघे गरजे पंढरपूर
चालला नामाचा गजर

हे शब्द ऐकताच डोळ्यासमोर येतात ते भोळ्या-भाबड्या दिंड्या पताका घेतलेले वारकरी आनंदाचे, भक्तीचे, चैतन्याचे, उल्हासाचे वातावरण आणि या भक्तीमय वातावरणात विडुलाच्या नामांचा गजर टाळ, मृदुंगाच्या तालात होऊन परमेश्वर प्राप्तीचा आनंद देत असतो. वारकरी हे जय जय राम कृष्ण हारी' चा मंत्र जप करत निवृत्ती ज्ञानदेव, सोपान, मुक्ताबाई, एकनाथ नामदेव, तुकाराम या संतांच्या नावाचा जप करत पावली खेळत असतात. भजन, कीर्तनात दंग होत असतात.

वारकरी संप्रदाय हा महाराष्ट्रातील एक अत्यंत लोकप्रिय असा भक्तीसंप्रदाय आहे. वारी करणारा ह्या अर्थाने वारकरी हा शब्द वापरण्यात आलेला आहे. वारी या शब्दाचा अर् यात्रा, नियमित फेरी, व्रत, येरझार असा आहे. यात्रेला जो नियमितपणे एक व्रत म्हणून जातो तो वारकरी असे म्हणता. संतवाडमायाचे अभ्यासक डॉ. सदानंद मोरे म्हणतात, पंढरपूर वारी हा वारकरी संप्रदायाचा मुख्य आधारस्तंभ आहे. वारी ही ज्ञानदेव पूर्व कालीनप्रथा आहे.

वारीतून या संप्रदायाची सामाजिकता आणि समाजभिमुक्ता स्पष्ट होते. वारीची परंपरा सर्व संतानी जतन केली आहे.

विडुल वा पांडुरंग या आपल्या उपास्य दैवताच्या वारीला ह्या संप्रदायाने जितके महत्व दिले आहे. तितके अन्य कोणत्याही पाने त्याच्या उपास्य दैवतांच्या वारीला दिलेले नाही. वारकरी संप्रदायाच्या आचारधर्मानुसार संप्रदायाच्या अनुयायांनी प्रतिवर्षी दोन वेळा म्हणजे आषाढ शुद्ध एकादशीस व कार्तिक

शुद्ध एकादशीस श्रीविठ्ठलाची वारी पंढरपूर क्षेत्री जाऊन केली पाहिजे. शुद्ध एकादशी व शुद्ध चैत्री एकादशी ह्या दोन दिवशीही पंढरपूर ये मोठ्या संख्येने वारकरी जमतात त्यापैकी आषाढी एकादशी आणि कार्तिकी एकादशी ह्या दोन वाऱ्या प्रमुख मानल्या जातात. त्यातही आषाढीला महत्व विशेष आहे. नामदेवांच्या कीर्तनरंगाने पंढरीच्या वारीचा सोहळा अधिकथाटात होऊ लागला. गावोगावचे वैष्णव दिंड्या पताका घेऊन पंढरीस अधिक उल्हासाने येऊ लागले. या सोहळ्याचे वर्णन नामदेवांनी पुढीलप्रमाणे केले आहे.

कार्तिकी एकादशी । पोहा मिळाला पंढरीसी
तेल महिमा वर्णू कैसी । ब्रदमा टीका न वणवि
दिंड्या गरुड टक्क्याचे भार । वैष्णव नाचती

वारकरी संप्रदायाला माळकरी संप्रदाय' असेही एक पर्यायी नाव आहे. प्रत्येक वारकऱ्याच्या गळ्यात तुळशीच्या १०८ मण्यांची माळ असते. पंढरपूर विठोबा हे वारकरी संप्रदायाचे उपास्य दैवत असल्यामुळे वारकऱ्यांचे मुख्य क्षेत्र पंढरपूर आणि तीर् चंद्रभागा होय. विठोबा हे श्रीकृष्णाचेच रूप आहे. अशी सर्व संतांची धारणा असल्यामुळे वारकरी संप्रदाय हा कृष्णोपासकही आहे.

गीता भागवतपुराण, ज्ञानेश्वरी, ज्ञानेश्वरकृत हरिपाठ संस्कृतातील भागवतपुराणाच्या एकादश स्कन्धावरील संतराकनाकृत एकनाथ भागवत भागवतपुराणाच्याद्वितीय स्कांधाच्या नवव्या अध्यायातील ३२ ते ३५ अशा श्लोकावर एकनाथांच लिहिलेले चतुःश्लोकी भागवत एकनाथांचा हरिपाठ आणि तुकारामांची अभंगगा हा वारकरी संप्रदायाची प्रसनत्रयी मानली जाते. ह्या संप्रदायातील इतर संतांच्या रचनाही

वारकरी अतिच आदराने वाचतात.

वारकरी संप्रदाय मोठा होण्याचे मुख्य कारण म्हणजे या संप्रदायाचा साधा सोपा भक्तीमार्ग या संप्रदायात भगवंताच्या नामस्मरणाला जास्त महात्व देण्यात आले. संसार करून परमार्थ साधता यतो ही शिकवण या पंथाने दिली. ज्ञानदेवांनी समाधी घेतल्यानंतर कार्तिक वैद्य एकादशीसही वारकरी आळंदीला जाऊ लागले. संत नामदेवांच्या (१२७०-१३५०) काळातच ही आळंदीवारी सुरु झाली.

सासवड, त्र्यंबकेश्वर, एदलाबाद, पैठण, देहू, पिंपळनेर, आळेबेल्हे इ. ठिकाणीही वारकऱ्यांची यात्रा भरते. त्या त्या स्थळीझालेल्या विशिष्ट संतांच्या वास्तव्यामुळेही ठिकाणे पवित्र मानली जातात.

पंढरपूरच्या आषाढी एकादशीच्या वारीला अनन्यसाधारण महत्व आहे. लाखो वारकरी प्रतिवर्षी पंढरपूर ये जमतात. पांची दिशा न घेतलेले अनेक विडुल भक्त येतात. पंधीरीची वारी पायीच करण्याचा प्रघात एके काळी होता. व आजही अनेक वारकरी ते पाळतात. परंतु, आता वाहनां सोय झाल्यामुळे बरेचसे लोक मोटारीने व आगगाडीसारख्या वाहनानेही जातात. पंढरपूरला आल्यानंतर सर्व वारकरी चंद्रभागेत स्नान करून श्रीपांडुरंगाचे व पुंडलिकाचे दर्शन घेतात. पंढरपूरात आल्यावर पांडुरंगाचे दर्शन घेण्यापूर्वी भक्तराज पुंडलिकाचे दर्शन घेण्याची प्रथा आहे.

वारीच्या कार्यक्रमात कीर्तन होत असतात. श्रोत्यांच्या मनात भक्तिरसाचा परिपोष करणे तसेच संप्रदायाचा प्रसार करणे हे कीर्तनाचे महत्वाचे हेतू आहेत. थोर संत आणि वारकरी नामदेव हे आद्य कीर्तनकार मानले जातात. । नाचू कीर्तनाचे रंगी । ज्ञानदीप लावू जगी ही नामदेवांची भूमिका होती.

वारकरी संप्रदाय नेमका केव्हा उगम पावला हे सांगता येत नाही. संत बहिनाबाईंनी (१६२८-१७००) संतकृपा झाली । इमारत फळा झाली । ह्या सुप्रसिद्ध अभंगात म्हटले आहे.

ज्ञानदेवे रचिला पाया । उभारिले देवालय
नाम तयाचा किंकर । तेणे रचिले आवार
जनार्दन एकना । खांब दिधला भागवत
तुका झालासे कळस । भजन करा सावकाश
तथापि पंढरपूरची वारी ही ज्ञानदेवांच्या

चालू होती असे दिसते. ज्ञानदेवांचे वडील बरीच वर्ष वारी करित असत असे म्हटले जाते. ज्ञानेश्वरांचे विडुलपंत व मातुश्री रुक्मिणी यांचा विवाह झाल्यानंतर कुलदेवतेच्या दर्शनास पंढरपुरी आळे होते. व त्या यात्रा भरली होती. असा पुरावा नामदेवांच्या सापडतो. नामदेव लिहितात-

गरुडापरी उभे, दाटी वैष्णवांची
उपमा वैकुंठांची पंढरीये ।
राजळाभीतरी प्रवेशली दोघे
देखिले उभे पांडुरंग

चोखामेळा त्यांच्या एका अभंगात म्हणतात -

विडुल विडुल गजरी ।
अवघी दुमदुमली पंढरी ।
होतो नामाचा गजर ।
दिंड्या पताकांचा भार ।
निवृत्ती ज्ञानदेव सोपान ।
अपार वैष्णव ते जाण ।
हरी कीर्तनाची दारी ।
ते चोखा घाली मिठी ।

या अभंगातून निवृत्ती, ज्ञानदेव, सोपान हे पंढरीच्या वारीस येत असत असे दिसते.

देवगिरीच्या राजा श्रीरामदेवराय यादव
करणाधिप हेमाद्री उर्फ हेमाडपंत ह्याने रचित
चतुर्गवर्गचिंतामणी (रचनाकाल १२६० ते १२७०
दरम्यान) ह्या ग्रंथाच्या तीर्खंडात स्कंद पांडुरंग महात्म्या
श्लोक अंतर्भूत होते.

ज्ञानदेव रचिला पाया' ह्या ओळीचा अर्थ पांडुरंग
तर ज्ञानेश्वरांनी वारकरी संप्रदायाचा पाया घातला.

संप्रदायाला अध्यात्मनिष्ठ मानवतावादाचे अधिष्ठान त्यांनी प्राप्त करून दिले. तसेच त्यांचा रूपाने ह्या संप्रदायाला चैतन्याचा एक महास्त्रोत येऊन मिळाला असा घेता येईल. वर्णाश्रम धर्माच्या चिवटपणाचा अत्यंत कटू अनुभव ज्ञानेश्वरांना त्यांचा आई वडिलांना आणि भावंडांना आलेला होता. समाजाने झिडकरणे किती दुःखद असते. ह्यांचा अनुभव सर्वांनी घेतला होता. आणि ह्यातूनच समाजातील शुद्रातीशुद्राबद्दल त्यांचा मनात अपार करुणा निर्माण झाली. वारकरी संप्रदायाला प्रमाणभूत असलेला आणि ब्रम्हविद्येचा सुकाळु' करणारा ज्ञानेश्वरी हा ग्रंथ त्यांनी सर्वांसाठी मराठी भाषेत लिहिला. ज्ञानेश्वरांनी तत्वज्ञानाचा भक्कम पाया मिळवून दिला.

ज्ञानदेव नामदेवांनी बहुजानसमाजाच्या आध्यात्मिक आकांक्षाना जागे केले. समाजातील माणसांना आत्मविष्काराची वाट मोकळी करून दिली. विठ्ठलभक्तीने भारावलेले विविध जातीचे लोक विठ्ठलभक्तीने भारावलेल्या रचना करू लागले. गोरा कुंभार, सावतामाळी, नरहरी सोनार, चोखामेळा, सेना न्हावी इ. संतांची मालिकाच उभी राहिली. वेगवेगळ्या व्यवसायातले हे संत होते. आणि त्यांनी आपल्या अभंगरचनेसाठी आपापल्या व्यवसायातील परिभाषा वापरली वा आपापल्या व्यवसायांचे संदर्भ दिले.

उदा.

गोराकुंभार - कुलालाचे वंशी जल्मले शरीर । तो गोरा कुंभार हरीभक्त

सावतामाळी - कांदा, मुळा, भाजी । अवघी विठाई माझी ॥

असे म्हणत सावता माळींनी आपल्या मळ्यातच भक्तीचा मळा फुलवला.

नरहरी सोनार - नरहरी सोनार हरीचा दास । भजन करी रात्रंदिवस ॥

सेना न्हावी - आम्ही वारीक वारीक । करू हजामत बारीक ॥

अशा प्रकारे या संतांनी आपल्या कामात परमेश्वर शोधून

विठ्ठलाची भक्ती केली.

वारकरी संप्रदायाचे वर्णन करीत असतांना संत बहिणाबाईंनी तुका झालासे कळस' असे उद्गार काढले आहे. कारण भागवत धर्माच्या दीर्घ परंपरेची परिपूर्ती तुकारामांच्या जीवनात आणि साहित्यात झालेली आहे. अनन्यभक्ती आणि पारमार्थिक समता ह्यांच्या मुशीत भागवत धर्माने ओतलेली सुवर्णमूर्ती म्हणजे तुकाराम असे तीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी ह्यांनी म्हटले आहे. उत्तम चारित्र्य, धर्मनिष्ठा, भूतदया, सदाचार आणि नीति ह्यांचा वारकरी संप्रदायाच्या आचार धर्मात अंतर्भाव आहे.

ज्ञानेश्वर तुकारामआदी संतांचे कार्य हे केवळ सांप्रदायिक स्वरूपाचे नसून ती एक व्यापक चळवळ होती. त्यांचा वारकरीसंप्रदाय हा काही विठ्ठलोपासकांचा एक साधासुधा भक्तिथ नव्हता. तर शैव, ना, दत्त, चैतन्य सुफी इत्यादी पंथा उदार, चिंतनशील व संस्कारक्षम भक्तजनांना सामाऊन घेणारे ते एक सर्व ग्राहक व्यासपीठ होते. जनसामान्यांच्या मायबोलीला त्यांनी वाङ्मयीन माध्यमांची प्रतिष्ठा मिळवून दिली. मराठी भाषा साहित्य व संस्कृती याविषयी त्यांचात सत्वभावना निर्माण करून त्यांना कुळगोत, जातपात, धर्मपंथ, गावगाडा, वृत्तिवर्तन यांचा कक्षा ओलांडून जाणाऱ्या एकात्मतेची जाणीव करून दिली. तत्कालीन समाजव्यवस्थेत, गावगाड्यात शिवाशिवीच्या वातावरणात लोकांचा श्वास कोंडला जात होता. परंतु, वारकरी संप्रदायात सर्वांना सामावून घेतले जात असल्यामुळे चंद्रभागेच्यातीरी मोकळा श्वास घेत होते.

शास्त्रप्रामाण्याला व जातीव्यवस्थेला धक्का न लावता वारकरी पंथाने स्त्रीशूद्रादिकांना आत्मविकासाचा मार्ग खुला करून दिला. कोणत्याही जातीच्या मनुष्याला भक्तीपंथाच्या द्वारा आध्यात्मिक उन्नती साधता येईल. नैतिक सामर्थ्य वाढवता येईल. प्रापंचिक दुःखावर मात करता येईल. असा अगदी शेवटच्या घटकातील लोकांतही वारकरी संप्रदायाने विश्वास निर्माण केला. (संत सेना-जडजीवा उद्धार केला । मार्ग सुपं दाविला (संत सेना गा प्र - ६०) त्यामुळे या संत

संप्रदायावर ब्राम्हण, कुणबी, माळी, तेली, सुतार, सोनार, कुंभार, महार इत्यादी भिन्न भिन्न जातीतील लोक सामील झाले. वारकरी पंथातील बरेचसे भक्त ग्रामसंस्थेतील अलुते-बलुतेदार होते. मात्र याला पंथाला तात्विक अधिष्ठान देण्याचे कार्य ज्ञानेश्वर एकनाथांच्या ग्रंथानी केले आहे. त्यांनी वैदिक परंपरेचा बाज राखूनच या नव्या प्रवृत्तीना वळण लावले. त्यामुळे संत वाङ्मय संमिश्र स्वरूपाचे बनले आहे.

वारकरी संप्रदाय आगळावेगळा असण्याचे मुख्य कारण म्हणजे, हजारो वर्षांपासून महाराष्ट्रात चालत आलेली पंढरपूरची वारीच होय. वारकरी होणे म्हणजे वैदिक धर्मात सांगितल्याप्रमाणे परमेश्वर प्राप्तीकरता स्वतःलाच आत्मशुद्ध करीत जाणे. म्हणूनच इतर तीर्थयात्रेकरूपेक्षा किंवा कुंभमेळ्यासारख्या पवित्र ठिकाणच्या भक्तांपेक्षा वारकरी हा अंतर्बाह्य वेगळा जातो.

प्रत्येक समाजाची स्वतःची अशी साहित्य निर्मिती असते. आणि महाराष्ट्राचीही तशी आहे. व श्रीज्ञानदेवांचे वाङ्मय हा मराठी साहित्याचा आरंभबिंदू होय.

तेराव्या शतकापासुनची परंपरा लाभलेल्या मराठी साहित्यात भक्तिप्रधान साहित्य विपुल आहे. विशेषतः १३ व्या शतकापासून १८ व्या शतकाअखेरीज साहित्य, ज्याचा निर्देश मराठी साहित्य असा केला जातो. त्या साहित्यामध्ये संतसाहित्य हीच मुख्य धारा आहे. या संत साहित्यात ज्ञानेश्वर, नामदेव, एकनाथ तुकाराम, आणि त्यांचा प्रभावक्षेत्रातील अन्य संतांचे साहित्य संख्येने विपुल आहे. याचा परिणाम असा दिसतो की विठ्ठलभक्ती हा संत साहित्याचा म्हणजेच मध्ययुगीन मराठी साहित्याचा केंद्रस्थानी विषय झालेला आहे.

एकोणीसाव्या व विसाव्या शतकाकडे आल्यानंतर हे वेगळ्या धर्तीने श्रीविठ्ठल, पंढरपूर आणि वारी यांच्यासंबंधीचे साहित्य व जिज्ञासेपोरी लिहिले गेलेले माहितीपर व संशोधनपर साहित्य यांचा आढळ होतो. आधुनिक मराठी साहित्यामध्ये देखील ओवी, अभंग यासारख्या वारकरी संप्रदायात अतिरूढ छंदांचा वापर

करण्यापासुन ते अनुषंगाने किंवा मुख्य विषय म्हणून ए कलाकृतीमध्ये एखादे संतचरित्र गोवले जाण्याचा प्रकार संतसाहित्य प्रभाव असल्याचे दिसते.

पंढरीच्या वारीस प्रेमळांच्या, स्नेहसंमेल स्वरूप प्राप्त झाले आहे.

माझ्या जीवाची आवडी

पंढरपुरा नेईन गुढी

पांडुरंगी मन रंगले ।

असे ज्ञानदेवांनी पंढरीच्या वारकऱ्यांचे कौतुक वर्णन केले आहे. ज्ञानदेवांनी केलेल्या या वर्णनात तत्कालीन वारीस येणाऱ्या, नाचत-बागडत भजनात रंगण टाळ-वीणा चिंपळ्या यांच्या नादात विठ्ठलनामात होणाऱ्या प्रेमळ वारकऱ्यांचे दृश्य उभे राहते.

विठ्ठल दैवत व वारकऱ्यांचा अनुबंध सांगत नामदेव म्हणतात.-

अवघी रचीली पंढरी । मग वैकुंठ नगरी
जाऊ म्हणती पंढरी । यम तेर चिंता जरी
धरिता पंढरीची वाट । पापे पळाली सपाट
एकनाथ महाराजांनी देखील विठ्ठल आ
वारकरीचा अनुबंध त्यांचा अभंगात स्पष्ट केला आहे
म्हणतात-

वारकरी पंढरीचा । धन्य धन्य जल्म त्यांचा ॥११॥

जाय नेमे पंढरी । चुको न देवी वारी ॥१२॥

आषाढी कार्तिकी । सदा नाम गाय मुखी ॥१३॥

एका जनार्दनी करी वारी । धन्य तोचि बा संत ॥१४॥

॥१४॥

पंढरपूर वारी, एकदशी व्रत व विठोबाचे नामस्मरण या तिन्ही गोष्टी केल्या असता इतर कसल्याही कर्मकांडां गरज नही. असे संत तुकाराम म्हणतात.

हीच व्हावी माझी आस

जल्मो जन्मी तुझा दास ॥११॥

पंढरीची वारकरी ।

वारी चुको नेदी हरी ॥२॥

यातुन विठ्ठलप्राप्ती असलेली भक्ती व वारीप्रती असलेली आस नामदेवांच्या अभंगातून दिसून येते.

समजातील विविध घटना, विठ्ठलप्रती असलेली आस, यातुन जेव्हा वारकरी समाजाच्या भावना उत्कट झाल्या तेव्हा स्वाभाविकपणे वाङ्मयनिर्मिती झाली. भक्तिरसात न्हालेल्या संतांचा अनुभव हेच वारकरी संप्रदायाच्या तत्वज्ञानाचे अंतिम प्रमाण आहे. आणि हे तत्वज्ञान त्यांच्या साहित्यातून स्पष्ट होते. संतांचे अभंग, ओव्या, भजन, भारुड, आरत्या, ग्रंथसंपदा हे मराठी साहित्याला लाभलेली मोठी देणगी आहे. आणि त्यांच्या प्रेरणेतून अजून मराठी साहित्य हे निर्माण झाले व यातून मराठी साहित्याच्या निर्मितीला विकासाची वाट प्राप्त झाली.

अशाप्रकारे 'वारी आणि मराठी साहित्य' हा महाराष्ट्राचा महत्वपूर्ण ठेवा आहे. यातुन विठ्ठलभक्ती, संतांची प्रेरणा, संतसाहित्य, संस्कृती व वारीतून निर्माण होणारे जिव्हाळ्याचे नातेसंबंध स्पष्ट होतांना दिसते.

संदर्भ-

- १) शंकरराव खरात, संताची सामाजिक दृष्टी' कॉन्टीनेन्टल प्रकाशन, प्रथमावृत्ती २००५, पृष्ठ क्र. ८, १३.
- २) प्रा. गं. बा. सरदार, (संत वाङ्मयाची सामाजिक फलश्रुती लोकवाङ्मय गृह प्रकाशन, नववी आवृत्ती, पृष्ठ क्र. १९
- ३) वारकरी संप्रदाय लेख - अ. र कुलकर्णी

भारतीय संस्कृतीची वैशिष्ट्ये

किरण राजू बारी
M. Com II

वास्तविक भारतीय संस्कृती पूर्णपणे अध्यात्मावर आधारलेली आहे . व त्याचेच प्रतिनिधित्व निरनिराळ्या मार्गाने करते .

संस्कृतीचा अर्थ आहे मनाच्या वृत्तीला संस्काराद्वारे सुधारणे व उदात्त बनवणे . या विश्वात जेवढ्या संस्कृती आहेत त्यात सर्वात प्राचीन संस्कृती आहे भारतीय संस्कृती

पहिले वैशिष्ट्ये : भारतीय संस्कृतीने स्वार् , सिद्धी , यापेक्षा सेवा , समाजसेवा , परमार् यावर अधिक प्राधान्य दिले आहे . त्याने व्यक्तीला समाजात समष्टीत व परमेश्वरात लीन होण्याचा उपदेश केला आहे . व मार्गही दाखविला आहे . जो मार्ग जी क्रिया आपणास परमेश्वराकडे घेऊन जाते तिलाच भारतीय संस्कृती म्हणतात .

दुसरे वैशिष्ट्ये : भारतीय संस्कृतीचे ध्येय , मनुष्याचे अंतिम लक्ष्य सांगून त्यास प्राप्त करण्याचे मार्ग व उपाय पण

दर्शवितात . शारीरिक , मानसिक ता आत्मिक शक्तीचा विकास या लक्षाचे साधन मार्ग आहेत .

प्राचीन भारतात या तिन्ही शक्तीचा विवेकपूर्ण विकास हेच मानवी जीवनाचे उद्देश मानलेले होते . मानवाची अध्यात्मिक उन्नती हेच भारतीय संस्कृतीचे एकमात्र लक्ष्य आहे .

चांगले कर्म हेच आत्मा व मनास पवित्र व निर्मळ बनविण्याचे मुख्य साधन आहे . जन्ममरणाचे बंधन हे जीवात्म्यास परमानंद प्राप्त करण्याकरिता प्रेरित करते . हे अत्यंत सुख व अक्षय आनंद मोक्षाचं आहे . प्रत्येक जीवात्मा यास प्राप्त करू शकतो . जीवनमुक्त महापुरुषच मोक्षात शाश्वत शांती मिळविण्यास समर्थ आहे . म्हणूनच भारतीय ऋषींनी शारीरिक , मानसिक ता आत्मिक उन्नतीसच या उद्देशपूर्तीचे साधन सांगितले आहे.

प्राचीन भारतात शारीरिक शक्तीच्या विकासात असे नियम व

जीवनक्रम घालून दिलेला होता .ज्यामुळे शारीरिक विकासाबरोबर मानसिक विकास व आत्मिकविकासास कोणतीही हानी पोहचू नये .शरीराच्या विभिन्न भागास पुष्ट करण्याचे व्यायाम ,यम,नियम ,प्राणायाम,आसन,ब्रह्महचर्य हे साधन सांगितले आहे .ही साधने शारीरिक उन्नतीबरोबर चंचल वृत्तीचा निरोध करून मनुष्यास एकाग्र बनवितात .ज्यामुळे आत्मोन्नतीस मदत होते .प्राणायामामुळे हृदयात बल प्राप्त होते. मानसिक शक्ती विकसित होते .शारीरिक विकासाची अशी व्यवस्था विश्वातील अन्य कोणत्याही संस्कृतीत नाही .

तिसरे वैशिष्ट्य ; जोपर्यंत आपण आत्म्यास जाणत नाही .तोपर्यंत आपले ज्ञान अपूर्ण आहे .भारतीय संस्कृतीनुसार आत्म्यास जाणून जीवनमरणाचे बंधनातून मुक्त होणे हे मनुष्याचे जीवनध्येय आहे . कोणत्या प्रकारे आपण या हाडामासांचे पुतळ्यात प्रविष्ट झालो व यातून बाहेर पडल्यावर कुठे जाऊ मी कोण आहे - कुतून आलो आहे - इ . समस्यांचे समाधान आवश्यक आहे .भारतीय संस्कृतीत मी कोण आहे ? याचा शोध घेण्याचा उपदेश दिला आहे .हे भारतीय संस्कृतीचे तिसरे वैशिष्ट्य आहे .

चौथे वैशिष्ट्य ; मंत्र दृष्ट्या ऋषींच्या अनुसार सत्य व ऋत(जीवनाची व्यवस्था)हेच सृष्टीचे मूळ उपादान कारण आहे .सत्याचरण या देशाच्या वातावरणात सदैव व्याप्त आहे .सच्चरित्रता व सदाचरण भारतीयांची विशेषता आहे .भारतात आस्तिकवाद नास्तिकवाद द्वैत,अद्वैत इ . विभिन्न मत मतांत आहे. भारतात विचार स्वातंत्र्य इतके आहे कि जो धर्म ,दुसऱ्या धर्मास बाधा आणतो तो धर्म नसून अधर्म आहे .धर्म तोच आहे जो धर्माविरोधी असत नाही .म्हणून भारतात चारित्र्यास धर्माची कसोटी मानलेली आहे .या कसोटीवर जे उतरले त्यांना भारताने आदराने व गौरवाने पाहिले . त्यांची विचारधारा सर्वमान्य व सर्वप्रिय नसली तरी , भारतात आपल्या चारित्र्यबळाने जोरावर ईश्वरास न मानणारे महापुरुष देखील मर्यादा व आदराचे मापदंड समजले आहेत .त्यांना समाजात उच्च सन मिळाले आहे. भगवान बुद्धांनी स्पष्ट रूपाने ईश्वराची सत्ता मनाली नाही .तसेच वेदांचा आदर केला नाही .त्यांचे म्हणणे असे होते की, ईश्वर असण्या नसण्यावर माणसाचे निर्वाण निर्भर नाही .पण भगवानबुद्ध त्यांच्या

युगातले सर्वश्रेष्ठ आचारवान पुरुष होते . जीवमात्रावर समदृष्टी होती .सत्य व अहिंसा त्यांचा मूलमंत्र होता . त्यांना विशेष प्रतिष्ठा मिळाली. त्यांची गणना परमेश्वराचा अवतार म्हणून केली गेली .

कपिल मुनी सांख्यदर्शनाचे प्रणेते होते .त्यांनी प्रकृती व या कल्पनेने विश्वाचे रहस्य उलगडून दाखविले .अन्या असल्यामुळे ईश्वराची सत्ता सांख्याना मान्य नाही . नितांत निरीश्वर वादी असूनही त्यांची गणना भगवंतांचा अवतारात झाली .

मीमांसा दर्शक पर निरीश्वर वादी आहेत .आचार्य जैमिनी म्हणणे आहे की, वेद स्वयं नित्य आहेत .मीमांसादर्शनात विश्वात कर्म हेच सर्वात प्रधान आहे . रावण वेदांचा पंडित व भगवान श्री शंकराचा निस्सीम भक्त होता. आचारहीन असल्यामुळे त्याची गणना राक्षस कुळात जाते .उलट सदाचारी असल्यामुळे रावणाचा भाऊ ब्रह्म यास प्रतिष्ठापूर्ण स्थान मिळाले .

यावरून असे स्पष्ट होते की, भारतात सुरुवातीपासून धर्मा स्वातंत्र्य होते .मनुष्याचा आदर व सन्मान याचे गमक ईश्वर भक्ती व वेदादि सद्गांचे परिशीलन नसून ऋत म्हणजेच राहिले आहे .हेच भारतीय संस्कृतीचे चौथे वैशिष्ट्य आहे . पाचवे वैशिष्ट्य ; भारतीय संस्कृती कर्मवाद मूलक आहे .म्हणूनच याचे लक्ष अखंड विश्वाचेकडे आहे .भारताचा सिद्धांत असा आहे की ,जीवात्मा एका जन्मातून दुसऱ्या जन्मात एका योनीतून दुसऱ्या योनीत प्रवास करीत कधी कधी कधी नर्क ,कधी स्त्री तर कधी पुरुष म्हणून जन्म घेतो .व कर्माची गती गहन आहे .भारतात चार्वाकासारखी विचार असणारे लोक आहेत .त्यांचा सिद्धांत आहे ,जोपर्यंत जिव आहे तोपर्यंत सुखाने रहा.त्यासाठी कर्ज घेण्यासाठी माणस पाहू नका .एकदा शरीराचे भस्म झाल्यावर पुन्हा जन्म मिळतो .परंतु, भारतीय संस्कृतीने कधीही या विचारधारा दिला नाही. अशांची संख्या कमीच राहिली. म्हणून कर्मवादाचा सिद्धांत भारतीयांत प्रेम, सहिष्णुता, दया, क्षमा इ.उच्च आदेशाची प्रेरणा नेहमी देत राहिली .हे भारतीय संस्कृतीचे पाचवे वैशिष्ट्य आहे .

सहावे वैशिष्ट्य ; प्राचीन काळापासून आपल्या सर्वसमाजात

त्नीती ,द्वारे आर्यानी अनार्यास आपणात मिळवून घेतले .ब्रह्मा विष्णू ,महेश ही त्रिमूर्ती त्यांचे प्रतीक आहे .अनार्याची लिंग पूजा आर्यानी व आर्याची विष्णुपूजा अनार्यानी आत्मसात केली .यानंतर युनानी ,इराणी ,हुन ,शक इ .लोक आले .पण उदार भारतीय संस्कृतीत विलीन होऊन त्यांनी आपले अस्तित्व गमावले .भारतात आता त्यांचे कोणतेही अवशेष शिल्लक नाहीत .भारतीय संस्कृतीची ही क्षमता आहे की ,संपूर्ण विश्व ती आपल्यात सामावून घेवू शकते .

सातवे वैशिष्ट्ये ; बहुजन हिताय बहुजन सुखाय ही भावना भारतात बऱ्याच काळापासून प्रबळ राहिली आहे .या पायावरच भारतीय जीवनधर्माचे भव्य शिल्प उभे आहे .भारताची इच्छा केवळ स्वतःच नाही पण संपूर्ण विश्वात सर्वे भवन्तु सुखितः बनवायची आहे .या उदार उदात्त सर्वोच्च अभिलाषेमुळे भारतीय संस्कृतीची मौलीक महानता आहे .हे भारतीय संस्कृतीची सातवे वैशिष्ट्य आहे .

सुखी यशस्वी जीवनासाठी 'व्यसनमुक्ती'

किरण राजू बारी
M. Com II

प्रपंचात मनुष्याने प्रमतःनिर्व्यसनी राहिले पाहिजे. व्यसनी राहणी एकदाका अंगी भिनली की, संपत्ती व आरोग्य या दोन्हींचे ही वाटोळे झालेच समजा. आज या दृष्टीने समाजाची पाहणी केली तर काय दिसून येते? समाजात विविध प्रकारची व्यसने रुढ होऊन गेलेली आहेत, आणि विशेषदुःखाची गोष्ट ही की यातील काही व्यसने आबाल वृद्ध स्त्री -पुरुष समाजात इतकी भिनलेली आहेत की, त्यांना व्यसनेन म्हणता आदरातिथ्याचे शिष्ट संमत प्रकार समजले जातात. आजकाल समाजात व्यसनांचा इतका सुळसुळाट झालेला आहे की, त्यांची समग्रयादी देऊन वर्णन करायचे म्हटले तर एक

निराळाच ग्रंथ लिहावा लागेल.

व्यसनाची व्याख्या तरी काय हे ये आम्हास स्पष्ट केले पाहिजे. व्यसनाची व्याख्या आम्ही अशी करतो की, व्यसन म्हणजे अनावश्यक गरज ज्यापदार्थाची मनुष्याला खरोखर गरज नाही. उलटपक्षी ज्यांच्या उपयोगामुळे मनुष्याची बौद्धिक, व आर्थिकहानी होते असे जे चटक लावणारे किंवा मोहनीघालणारे पदार त्यांची सवय लावून घेणे किंवा एखाद्या गोष्टीचा अतिरिक्त उपयोग करणे म्हणजे व्यसन होय. ज्यासवयीच्या योगाने मनुष्यसंकटात पडतो, त्याचे नुकसान होते. ती सवय म्हणजे व्यसन होय. चहा, कॉफी, विडी,

सिगारेट, तंबाखूखाणे, भपके बाज पोषाख इत्यादी व्यसनांसोबत आजच्या आधुनिक सुधारलेल्या काळात सर्वात मोठव्यसन म्हणजे मोबाईल. मोबाईल म्हणजे आजकाल प्रत्येकाचा जीव की प्राण झाला आहे.माणसाने मोबाईल बनवला आहे की, मोबाईलने माणूस बनवला आहे, असा प्रश्न कधीकधी पडावा, इतका प्रत्येक जण आज मोबाईलच्या आहारी गेला आहे. मोबाईल गरजेचा आहेच, त्याबद्दल दुमत असण्याचे कारण नाही. पण, मोबाईल ही एक सुविधा आहे.त्याच व्यसनातरूपांतर कधीही होऊ देताकामा नये.

मोबाईल ही सुविधा आहे. त्याच व्यसनात रूपांतर होणं कधीही धोकादायक शारीरिकस्वरूपाच्या धोक्या बरोबरया व्यसनामुळे उद्भवणाऱ्या मानसिक समस्यांचाही विचार करणे गरजेचे आहे. हल्लीच्या काळात मोबाईलही चैनीची गोष्ट नव्हे तर मूलभूत गरजच झालीआहे.

एकवेळ खायला नसेल तरी चालेल पण मोबाईल मध्ये बॅलन्स असलाच पाहिजे, असंत रुणाईचे मत आहे. मात्र अतिवापरामुळे मोबाईलचं सुध्दा व्यसन लागू शकतं. याचा विचार करतांना कुणी दिसतच नाही. त्याचे धोके मुख्यत्वे करून मानसिकसमस्यांच्या रूपाने आज समोर येतांना दिसतात.

आपल्याला मोबाईलची इतकी सवय झालेली आहे की, आज आपण मोबाईल शिवाय राहूच शकत नाही. अगदी दोनतास आपला मोबाईल आपल्या हातात नसणे ही कल्पना देखिल काही जण सहन करू शकत नाही. प्रत्येक पाचमिनिटांनंतर आज आपले लक्ष आपल्या मोबाईल कडे जाते.

आपल्याला मोबाईलची इतकी सवय झालेलीआहे की, आज आपण मोबाईल शिवाय राहूच शकत नाही. अगदी दोनतास आपला मोबाईल आपल्या हातात नसणे ही कल्पना देखिल काही जण सहन करू शकत नाही. प्रत्येक पाचमिनिटांनंतर आज आपले लक्ष आपल्या मोबाईल कडे जाते. याचाच अर् आपल्याला त्या मोबाईलचे व्यसन लागले आहे. फारकमी

लोक असे सापडतील की, जेया मोबाईलच्या अतिव्यसना पासुन दूर आहेत.

आज भारतात गरीब -श्रीमंत, मालक-कामगार, स्त्री-सर्वांच्याच हातात मोबाईल दिसतो. कारण त्याचा जण तसा होतो. काही र्मी मोबाईल अनेकांना वरदानच परंतु काही जण या मोबाईलचा दुरुपयोग ही दिसतात. हे थांबवले गेले पाहिजे.

मोबाईलचा उपयोग चांगल्या पद्धतीनेच केला गेला मोबाईल ही एक सुविधा आहे. त्याच व्यसनात रूपांतर होऊ देता कामानये. बरेचजण सार्वजनिकठिकां वाहने चालवताना मोबाईलचा उपयोग करतात. जे चुकीचे आहे. शक्य असल्यास वाहन चालवतांना मोबाईल वापर टाळला पाहिजे.

बऱ्याचदा तरुण पिढी मोबाईलवर वापरल्या जाणाऱ्या सोशल साईटवर किंवा ऑपवर इतकी मग्न असते की ते वेळेच भान राहत नाही. शिवाय आपण कुठे आहोत ते भान राहत नाही. त्यामुळे बऱ्याचदा अपघातही घडतात. अनेकांना त्यात आपले जीवही गमवावे लागतात. तेव्हा सगळ्यागोष्टीचा अतिरेक टाळणे कुठे तरी फार आवश्यक होऊन बसलेले आहे.

आज बऱ्याच प्रमाणात शाळकरी मुलेही मोबाईल हातात आढळतात. त्यांना मोबाईल, व्हिडीओ गेम खेळणे, ऐकणे, मित्रमैत्रिणी बरोबर गप्पामारणे यासाठी हवा पण मोबाईल लहरींचा दुष्परिणाम लहानमुलांच्या होण्याचा धोका सर्वात जास्त असतो. मोबाईलच्या लहरींचिमण्या आणि इतर छोटे पक्षी मोबाईल लहरींच्या संयोजन येऊन चुकीच्या दिशेने भरकटत जातात. मोबाईलच्या लहरींचा कोणत्याही प्रसंगाचे कधीही चित्रीकरण करता लागलेआहे. त्यामुळे अनेकांना ब्लॅकमिल करण्यासही मिळूलागली. अनेक वेळा बसमध्ये, ट्रेन मध्ये काही मोठ्या मोठ्याने मोबाईल वर बोलतात. हे सगळे कु

थांबणे आवश्यक आहे .

मोबाईल मुळे आज आपण घड्याळ विसरतोय, महत्वाचे नंबर आपण लक्षात ठेवणे विसरतोय. आपल्या नातेवाईकांचे, मित्र-मैत्रिणींचे वाढदिवस आज आपल्याला मोबाईलवर लावलेल्या रीमाइंडर मुळे लक्षात राहत आहेत. मोबाईल मुळे आपण आपल्या मेंदूचा योग्य वापर करायला विसरतोय. मात्र यासगळ्यात आपण जराजास्तच त्यावर अवलंबून राहत आहोत का ? हा विचार करायला हवा.

गरजेच्या वेळी त्याचा वापर जरूर करावा. पण गरज नसतानाही तो वापरण्यानं आपल्या ताणतणावात आपणच भरघालत नाहीना. याचा सुद्धाविचार करायला हवा. शेवटी एकच सांगावेसे वाटते की, मोबाईलचा वापर ही एक अशी जादूची छडी आहे की जिला आपण आपल्या आवाक्यात ठेवूतो पर्यंत फायदाच फायदा आहे. पण जर आपण त्याच्या आवाक्यात गेलोतर तोटाच तोटा आहे. हे मात्र नक्की.

जीवन

दीपाली दिलीप बाविस्कर

T.Y.B.Com

'जीवन एक संघर्ष' हे काही उगाचंच म्हटलं नाही. जीवनात प्रत्येकाला संघर्ष करावा लागतो. प्रत्येकाला समस्यांना तोंड द्यावे लागते. जीवनासोबत संघर्ष करून पुढे जावे लागते. संकटांवर मात करून विजय मिळवावा लागतो. त्यासाठी झटावे लागते, धडपडावे लागते, त्यामागे धावावे लागते, पडलो तरी पुन्हा उठून उभे राहावे लागते, संघर्ष करावा लागतो, तेव्हाच आपल्याला जीवनात फळ मिळते.

जीवन खूप सुंदर आहे मात्र ते जगण्यासाठी कला लागते. आणि ती कला अवगत करण्याची गरज नसून जीवन जगतांना ती आपोआपच आपल्याला अवगत होते. आयुष्यात सर्वच संघर्ष करतात काही धर्मासाठी संघर्ष करतात तर काही पोटासाठी संघर्ष करतात मात्र काही लोक जीवन जगण्यासाठी संघर्ष करतात आणि या संघर्षात जे लोक हार मानतात ते तिथेच थांबतात. जीवन एक प्रवाह आहे. या प्रवाहात आपण प्रवाहासोबत वाहायचं की प्रवाहाच्या विरुद्ध

दिशेने हे आपल्याला ठरवायचे असते. मात्र जर प्रवाहासोबत वाहत गेले तर संघर्ष करावा लागतो. व प्रवाहाच्या विरुद्ध दिशेने गेले 'तेरी संघर्ष करावाच लागतो. ज्याप्रमाणे 'इकडे आड, तिकडे विहीर' जर प्रवाहासोबत वाहत गेले तर आपल्याला त्या प्रवाहात म्हणजेच समाजात स्वतः चे स्थानबनवावे लागते. स्वतः ची जागा निर्माण करावी लागते. प्रवाहात वाहतांना जे खड्डे रस्त्यात येतात त्यामध्ये आपला भूतकाळ गाडूनपुन्हा नव्या उमेदीने पुढे जावे लागते, यालाच जीवन म्हणतात.

जर आपण प्रवाहाच्या विरुद्ध दिशेने वाहत गेलो तर ज्याप्रमाणे आपल्याला प्रवाह मागे खेचतो तसेच आपली माणसचं आपल्याला मागे खेचतात. मात्र काही लोक नेहमी प्रवाहाच्या विरुद्ध दिशेने जाण्यास पसंत करतात. कारण अशा वेळी जीवनाशी संघर्ष करावा लागतो, धडपडावे लागते, अपयशाला सामोरे जावे लागते, समोर जरी हार दिसली तरी

शेवटच्या क्षणापर्यंत आशेचा किरण तेवत देवावा लागतो . मग असे जीवन जगतांना जरी अपयश आले तरी ते लोक कधी हार मानत नाही कारण त्यांनाठाऊक असते की अपयशाच्या खडकाखालीच यशाच्या पाण्याचा झरा वाहत असतो . जग एक महासागर आहे . जे लोक संघर्ष करतात तेच या जगात टिकून राहतात व इतर हार मानणारे या महासागरातून बाहेर किनाऱ्यावर फेकले जातात. जीवन प्रवाह कुणालाच सोबत घेऊन चालत नाही तो कुणासाठी थांबतही नाही. आपल्याला त्याच्यासोबत चालावे लागते. तो आपल्यासाठी थांबत नसून आपल्याला त्या मागे धावावे लागते. जीवन जगताना जीवनात अशा काही घटना येतात ज्या विसरून आपल्याला नव्या उमेदीने, नव्या जोमाने, नव्या उत्साहाने पुढे जावे लागते. कारण काळ व परिस्थितीकोणासाठी थांबून राहत नाही ती क्षणार्धात बदलते. जगताना काळ व परिस्थिती याचा कधीही विचार करू नका. कारण आजचा काळ व परिस्थिती उद्या बदलणारच. स्टीव्ह जॉब्स व एडिसन यांनी सातत्यपूर्ण व अक प्रयत्न केले म्हणूनच त्यांना यशाची फळे चाखता आली. जीवन एक झरा आहे ज्याचे पाणी कधी गोड असते तर कधी खारट. जीवनात कधी सुख असते तर कधी दुःख असते. मात्र हे दोन्ही पेलण्याची ताकद आपल्यात असावी. फक्त गोड पाणी पिऊन जीवन नाही जगात येत त्यासाठी खारट पाणी प्यावे लागते. तेव्हाच तर झऱ्याचे पाणी गोड लागते. त्याचप्रमाणे दुःख पेलल्याशिवाय सुख मिळत नाही. जीवनात अपयश येताच हार मानू नका. सतत प्रयत्न करत राहा. म्हणतात ना. 'प्रयत्नातीपरमेश्वर' जर प्रयत्न केल्याने देव भेटू शकतो तर मग यश का नाही? जीवनात संघर्ष केल्याने आपल्याला जे अशक्य वाटते ते कधीच शक्य होते हे कळत नाही. जीवनात अशा खूप गोष्टी आहेत ज्या आपल्याला आनंदही देतात आणि दुःख हे आपल्यासाठी खूप महत्वाचे असते. कारण त्याआधारे आपण सुखाचा खरा आनंद घेऊ शकतो. मात्र हे सर्व आपल्याला प्रवाहाप्रमाणे स्वीकारता आले पाहिजे. हे

कधी विसरू नका की जीवनात संघर्ष त्याच व्यक्तींना लागतो, ज्यांच्यात जिद्द असते, चिकाटी असते, जे त्यासाठी लायक असतात. जर तुमच्यामध्ये जिद्द असेल तर जगातील कोणतेही अवघड नाही. फक्त तुम्हाला संघर्ष करावा लागेल. जीवन काय असत माहितीय का? मनुष्याने स्वप्नात फुलवावावं, प्रत्यक्षात साकारहोण्यासाठी, त्यासाठी घडपडावं, जरी त्या स्वप्नाचे तुकडे झाले, तरी तुकड्यावरून चालत पुन्हा नवीन स्वप्न पाहावं, धावावं, घडपडावं याचंच नाव जीवन असत जीवनात संघर्ष करताना असे काही क्षण असतात आपल्याला इतरांसमोर झुकाव लागतं, आक्रोश करून लागतं, ध्येयासाठी घडपडावं लागतं, देशासाठी शहिद लागतं, वाटलंच तर घर सोडावं लागतं, जगतानाही तडप लागतं, पोटासाठी शिक्षण सोडावं लागतं, सम अस्तित्वासाठी भांडवं लागतं, कधी डोळे मिटून लागतं, कधी इतरांचाही ऐकावं लागतं, असाच जीवन लागतं. नाहीतर मग मरावं लागतं, युद्ध सोडून पळावं लागतं, ज्ञान असून ते खोडावं लागतं. 'अहो', 'जीवन खूप सुंदर आहे ते जगताना तर पायाला बोचणारचं, जीवन जगताना तर तोल जाणारच मात्र पेलायला शिका, जीवन एक खेळ आहे तो खेळायला जीवनात संघर्ष करा आणि विजयश्री खेचून आणा. काही भूतकाळात जगतात म्हणून ते लज्जास्पद असतात, लोक भविष्यकाळात जगतात म्हणून ते उदास असतात, काही लोक वर्तमानात जगात म्हणून ते नेहमी असतात, मित्रमैत्रिणींनो नेहमी वर्तमानात जगा जिंदगी ना मिलेगी दोबारा, जिंदगी ना मिलेगी दोबारा.....

शेतकरी दिन

अनिकेत निकुंभ

दिवस नाही तर वर्ष
असले त्या पौशिद्याचे
कारण वेगळेच नाते आहे
त्याचे अन काळ्या मातीचे ॥१॥

कुबेर खजीण्यापेक्षा
श्रीमंत त्याच मन आहे
म्हणूनच वाटत त्याला
कर्ज, नापिकच आनधन आहे ॥२॥

तो स्वतः मालक
स्वतःच नोकर आहे
तुमच्या ताटात मिळते ना
ती त्याचा कष्टाची भाकर आहे ॥३॥

काळजी घे

अनिकेत निकुंभ

आपलं नातं खूप वेगळं आहे
दुराव्यात हि तुटणार नाही
अस मनाच बंधन आहे

तू दिलेला शब्द
मी नेहमी पाळणार
तुझी वाट पाहण मात्र
मी कधीच नाही सोडणार

तुझी काळजी घे
आता गाठ त्याची
माझाशी आहे

तू ठीक नसल्याची भनक
जरी लागली मनाला
तर माझ्या रक्ताने
माखवेल त्याच्या मंदिराला

उंबरन मर्यादेचा

अनिकेत निकुंभ

आता हक्क उरला
तरी का कुणावर
ज्यांचावर होता त्यांनीच
ठेवले आपल्याला उंबरठ्यावर ॥१॥

आता फक्त उंबरठ्यावर
राहून मर्यादेच पालन करणे
मग आपल्यालाच आपल्यातून
दूर होतांना पाहणे ॥२॥

नवीन नाती प्रस्थापित करण्याचे
ठरवणे सुद्धा आता गैर
जुन्या न्यात्याशी तरी मग
का बाळगावे आता वैर ॥३॥

उंबरठ्याने घराला तर परिस्थितीने
आयुष्याला मर्यादा लावल्या मग
अपेच्या दिवट्या मग
पेटण्याआधीच का बर मावळल्या ?

न्याव (न्याय)

जो बाप सोता पिकाडस
तो ईकी टाकस कांदा
दोन रुप्यान भावम्हा
सडाना धाकम्हा...
आनी
तेल्हेच खुटस कांदा
तव्हय

तुषार ज्ञानेश्वर पाटील
तृतीय वर्ष - कला शाखा (मराठी)

लेस बजारम्हाईन
पंधरा रुप्यान भावपरमाने
नाइलाजकन...
वा रे वा !
कोनती जातना न्याव से हाऊ
या इचित्र सरकारना ?

कपाशीना भाव

तुषार ज्ञानेश्वर पाटील
तृतीय वर्ष - कला शाखा (मराठी)

कपाशीन बिवारनीं ली
लेस बाप बजारम्हाईन
लीव्हर उमटाडेल भावम्हा
न झीग झीग करता...
आनी
कपाशी पिकाव्हर

जास मारकेटम्हा इकाले
तव्हय भेटस नई तोंडना दाम
म्हनीसन दी टाकस
यापारीना उधळा भावम्हा
नाइलाजकन...

आई

तुषार ज्ञानेश्वर पाटील
तृतीय वर्ष - कला शाखा (मराठी)

आईसम वेड्या । नाही कोणी दुजा ।
आईविना सजा । जीवनाला ॥

नको मोजू वेड्या । आईची महती ।
आयुष्याला गती । देते रे ती ॥

फुलवाणी माय । पोराना जपते ।
मातीत खपते । हयातीत ॥

संसारात सुख । तिच्याविना नाही ।
बापामध्ये पाही । विठूराया ॥

पोरांच्या मुखात । दाणा घाले माय ।
दुधाची रे साय । असते ती ॥

कुणब्याची पोरं

तुषार ज्ञानेश्वर पाटील

तृतीय वर्ष - कला शाखा (मराठी)

कुणब्याची पोरं । खूप शिकतात ।
तरी सांगतात । भरा पैसे ॥

कितीही शिकून । मागतात पैसे ।
करियर कैसे । प्रश्न पडे ॥

कुणब्याचं पोरं । हुशार असतो ।
भराया नसतो । घरात पै ॥

पैशापायी मागे । कुणब्याचं पोरं ।
जीवाला हा घोर । नेहमीच ॥

आमूच्या डिग्रीला । नाही ये भाव ।
फुकटची वाव । बाजारात ॥

ज्ञानाचा डोंगर । असतो डोक्यात ।
तरीही धोक्यात । कुणबी हा ॥

जेमतेम त्याला । घरात खायला ।
यादीत पयला । अमिरीच्या ॥

आमूच्या जातीला । समजता मोठे ।
आहे सारे खोटे । देखावा हा ॥

सांगा आता तुम्ही । गुन्हा त्याचा काय ।
त्याच्या पोटी पाय । का हे देता ? ॥

माझ्या जीवनाचा आधारस्तंभ : आई'

तेजस्विनी नाना बारी

आई तुझी स्तुती करण्यात शब्द अपुरे पडतात माझ्याकडे,
अशी कोणती जादू असते आईच्या वास्तव्यात जी सतत
बांधून ठवते तिच्याकडे,

देव असतो की नसतो कुणास ठाऊक
पण तरीही देव राहतो आईच्या रूपाने घराघरात ।
अशा या आईची जागा तरी घेऊ शकेल
का कोणी या पृथ्वीरूपी स्वर्गात ॥

कस की सांगू आई तू माझासाठी कोण आहेस,
हृद्याच्या स्पंदनातून निघालेला मोकळा श्वास आहेस,
माझा गाढ विश्वास तू आहेस.
उपमा तरी कोणाची देऊ मी तुला आई,
माझ्यासाठी सर्वस्व असे तुझ्या ठाई,
कदाचित सर्व पाने संपतील व अपुरी पडेल शाई
कारण जेवढी कठोर तेवढीच प्रेमळ आहेस तु आई

तुझ्या रागवण्यातही प्रेम असते भारी
माझ्या संकटांच्या वेळी माल तरी
कौशल्या, देवकी, यशोदा जिजाऊ अशी आईची उदा. आहेत
किती तरी
या सर्वासारखी प्रमख धाडसी निर्भयी स्वयंपूर्ण आहेस तु आई.

पुन्हा एकदा लढेल मी....

वैभव महादेव चतुर्भुज

T.Y. BBA Faculty of commerce and management

जवान मित्रांनो मी शाहिद झाल्यावर जेव्हा तुम्ही माझ्या गावी
जाणार्.

तेव्हा काय तुम्ही माझ्या आईचा सामना करू शकणार्।
दरवाज्याला टक लाऊन वाट बघत असेल ती माझी।
कधी येईल लेकरू माझं हीच तिला काळजी।
घरी पोहचताच मला खांद्यावरून खाली उतरवा।
पुसा माझ्या आईचे आसू धीर देत तिला सावरून घ्या।
सांगा तिला गर्वने, जाता जाता तिचा मुलगा मोठं काम करून
गेला।

देशभक्तीच बीज लाखोमनात रोवून गेला।
अगं रडू नको आई तुझा मुलगा आज वेळेवर झोपी गेला।
आईला रडताना बघून बाबा माझे बाहेर येतील।
बघून आपल्या लाडक्याला असं तेसुद्धा कोळसून जातील।
तेव्हा जाऊन सांगा त्यांना मुलाने तुमच्या मोठा पराक्रम केला।
मातृभूमीचा गौरव त्याने बलिदानाने वाढविला।
धाकल्या भावाला सांगा माझ्या आईला तू आधार दे।
पण एक गोष्ट सुद्धा लक्षात घे की, एक आई जरी रडत आहे।
मातृभूमी तुझी वाट सीमेवर बघत आहे।
असं निःसंकोचपणे सांगा त्याला एका आईचं कर्ज आहे

तुझ्यावर।

भूमातेच्या रक्षणाची जबाबदारी आहे तुझ्यावर।
पत्नी माझी रडून रडून वर्दी माझी ओली करेल।
अश्रुधारा तिच्या आज सर्वकाही सांगत असेल।
सौभाग्याचं कुंकू तीचं आज राष्ट्रतिलक झालं आहे।
मातृभूमीच्या या पुत्राला अमर करून गेलं आहे।
असेल वेळ तर माझ्या शेजाऱ्यांना सुद्धा बोलवा।
माझ्या पराक्रमची गाथा त्यांना ऐकवा।
उडवा इकडे आनंदाचा अबीर गुलाल।
मानून मी तिकडे रक्ताची होळी खेळलो आहे।
देश माझा सुखी राहावा यासाठी बलिदान मी केले आहे।
तिरंगा घेऊन सोबत आता अखेरची निद्रा घ्यायची आहे।
जळून चितेच्या अग्रित मला अमर ज्योती बनायचं आहे।
धगधगत्या देशभक्तीच्या अग्रीत जेव्हा निजेल मी।
राख होऊन पुन्हा एकदा याच भूमीत मिळेल मी।
शहिद मी या देशाचा, याच देशाचा सेवक मी।
पुन्हा एकदा या देशासाठी शतदा सहस्रदा लढेल मी.....

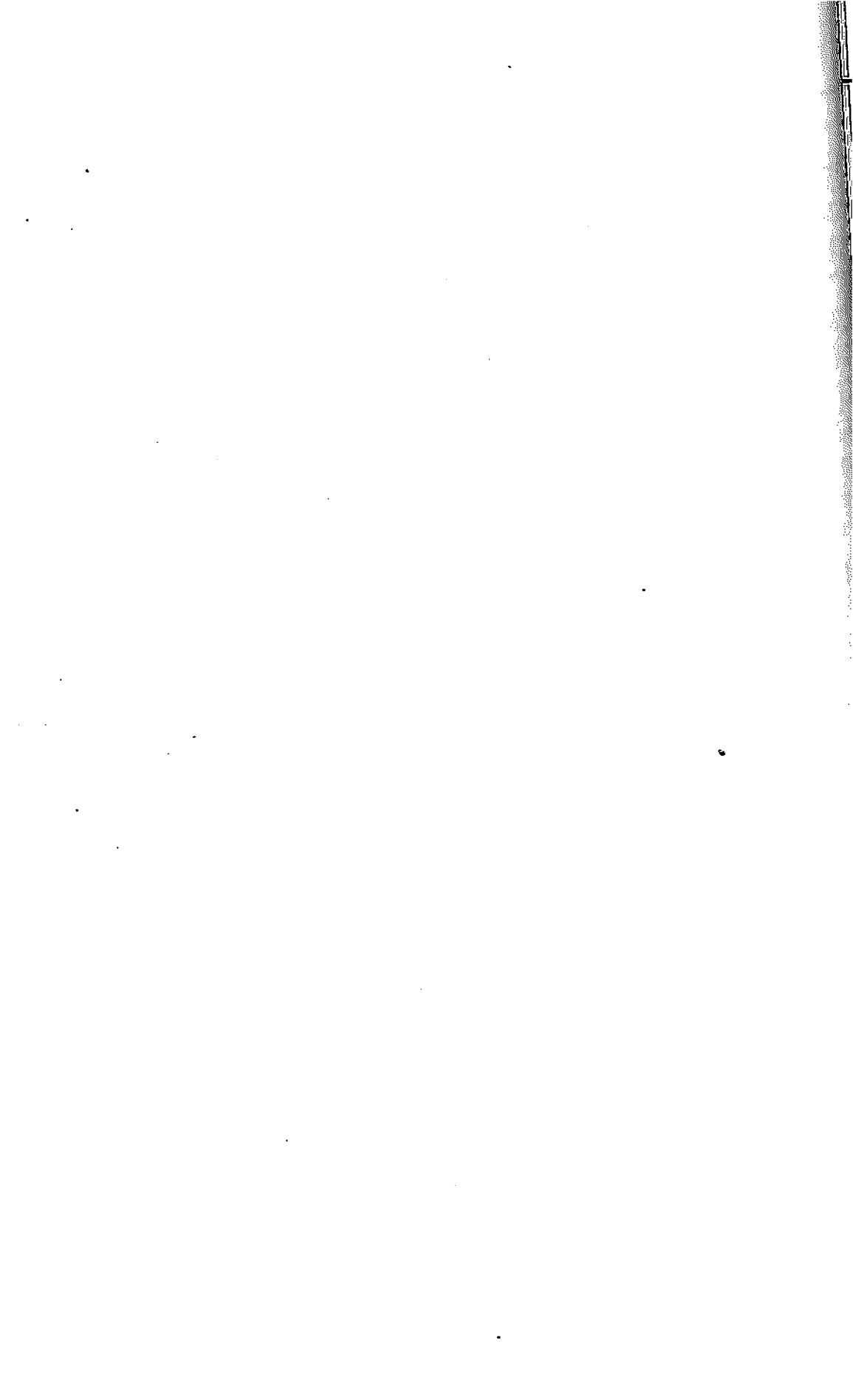
भारतीय संस्कृती

शुभम गरुड
वर्ग-एम.ए. (इतिहास)

शुभम गरुड

वर्ग- एम.ए. (इतिहास)

भारत व भारतीय संस्कृती याविषयी लिहितांना आपल्याला अनेक प्रश्नांची उत्तरे शोधावी लागतात. त्यापैकी प्रथम प्रश्न हा की, 'भारतीय संस्कृतीच्या व्याख्येचा निकष काय? हा प्रश्न मूलभूत आहे आणि त्यामुळेच त्याचे उत्तर भारतीय संस्कृतीविषयी लिहिण्यापूर्वी ज्ञात असणे अनिवार्य आहे. भारतीय संस्कृतीचे निकष ठरवितांना अनेक मतांतरे निर्माण होतात. भारतीय गणराज्य उपाख्य आजचा स्वतंत्र भारत हा निकष ठेवला, तर अफगाणिस्तान, पाकिस्तान, श्रीलंका, ब्रह्मदेश (म्यानमार), नेपाळ, भूतान, तिबेट या प्रदेशातील या प्रदेशातील भारतीय संस्कृतीशी निगडित अनेक गोष्टी अभारतीय होतात. हा निकष या कारणाने अनुपयोगी ठरतो. ढोबळमानाने भारतीय उपखंडाचा प्रदेश हा निकष घेतला, तर पूर्वीच्या निकषामुळे अभारतीय झालेले देश व संस्कृती भारतीय होतात. मात्र एक त्रुटी यामुळे निर्माण होते. या भागातील मुस्लिम, ख्रिश्चन, पारसी, ज्यू लोकांची संस्कृतीही भारतीय म्हणता येत नाही. या चौघांपैकी पारसी (झोराष्ट्रीयन)ची संस्कृतीही पर्शियात, तर इतरांची संस्कृती ही मध्यपूर्व अरबस्थान आणि युरोपात उगम पावली आहे. त्यामुळे केवळ भौगोलिक निकष भारतीय संस्कृतीच्या निकषासाठी अपूरा आहे. माझ्यामते भारतीय संस्कृतीचा सर्वात योग्य निकष ही श्री. वि. दा. सावरकर यांची हिंदू या शब्दाची व्याख्या आहे. या व्याख्येत श्री. सावरकर हिंदू या लोकांच्या निश्चितीसाठी त्या व्यक्तीचा अथवा तिच्या पूर्वजांचा जन्म आणि त्या व्यक्तीच्या धर्माचा अथवा जीवनपध्दतीचा जन्म भारतीय हवा हे निकष वापरतात. केवळ भूगोलाचा विचार केल्याने जी त्रुटी राहते, ती दुस-या

केदारनाथ सिंह

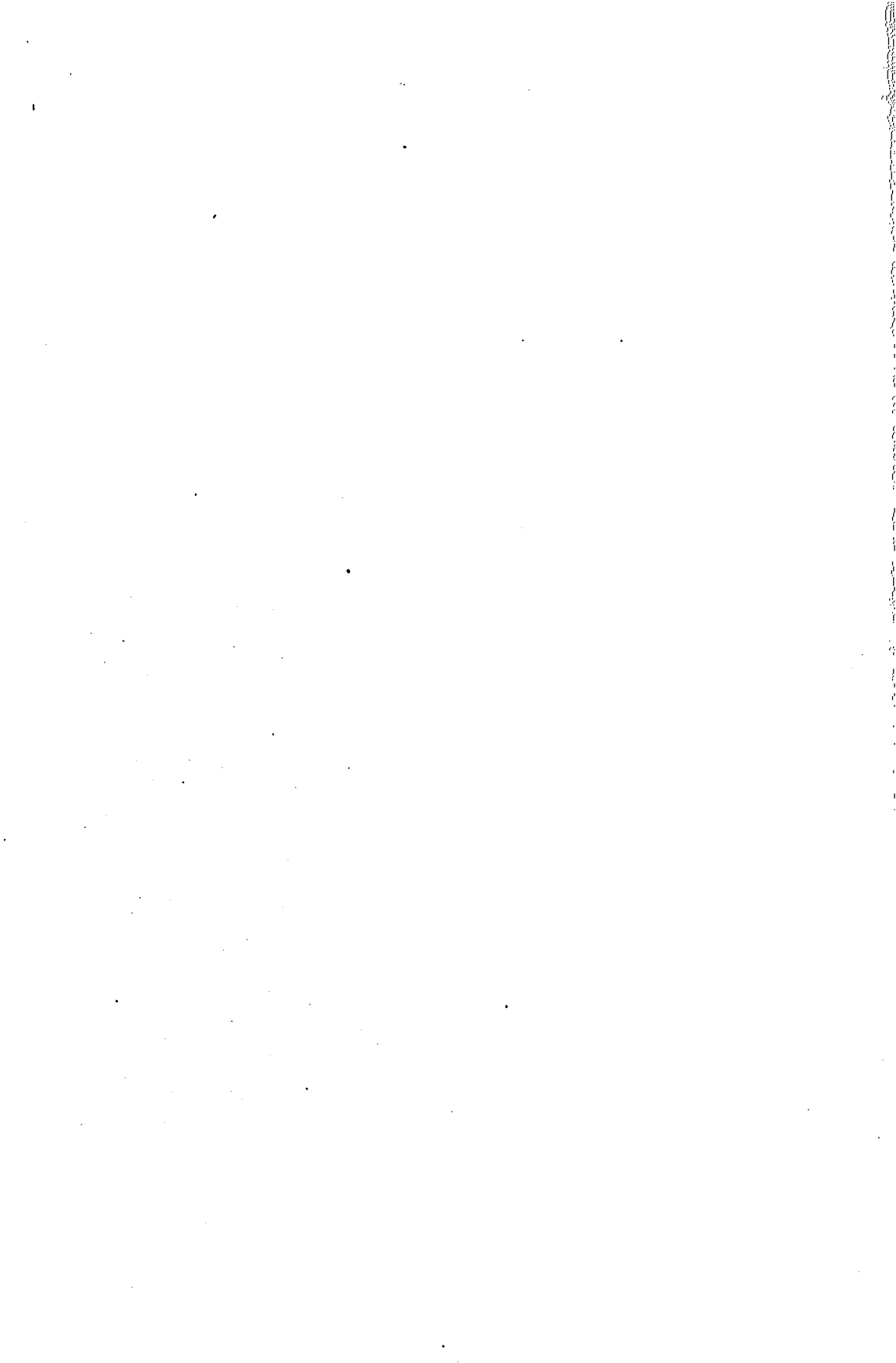
राष्ट्रभाषा (हिंदी)

मुक्ति का जब कोई वाकता नहीं मिला
मैं लिखने बैठ गया हूँ

मैं लिखना चाहता हूँ 'पेड़'
यह जानते हुए कि लिखना पेड़ हो जाना है
मैं लिखना चाहता हूँ 'पानी'

आदमी 'आदमी' - मैं लिखना चाहता हूँ
एक बच्चे का हाथ
एक कत्री का चेहरा
मैं पूरी ताकत के साथ
शब्दों को फेंकना चाहता हूँ आदमी की तरफ
यह जानते हुए कि आदमी का कुछ नहीं होगा
मैं भरी झड़क पर खुनना चाहता हूँ वह धमाका
जो शब्द और आदमी की टक्कर से पैदा होता है

यह जानते हुए कि लिखने से कुछ नहीं होगा
मैं लिखना चाहता हूँ

मशगूल हूँ खुदमे,
बस खुद पे ही ऐतबार ह

- कल्याणी संतोष उज्वला सावळे..

TyB- Economics
Roll no - 99

मशगूल हूँ खुदमे, बस खुद पे ही ऐतबार हैं,
हाँ, मुझे सिर्फ मुझसे प्यार है...।

दुनिया की नजरों से नहीं तोलती खुदको
उनकी बातें तो उनकी ज़ेहन का आइना हैं,
भरोसा सोच पर और इबादत खुद की हैं
मैं कतरा नहीं बारीश का, मुझमें एक आसमान हूँ...।

तू बोल कुछ भी, तोल मान्यताओं की तराजू मैं
क्योंकि जानती हूँ, नहीं हूँ मैं समाजप्रिय मौम की गुड़ीया,

जिसका हर रंग-ढंग मनमोहक हो
मैं तो वही काली का रूप हूँ,
जिसका मन निर्मल और हर रूप चट्टान हूँ..।

अपना ज़ेहन मैंने इस कदर निखारा हूँ
हर पल इसको सवारने में लगाया हूँ,
तुम कोशिश भी ना करना उसे देखने की
क्योंकि वो तेज सूरज का और तुम्हारी आँखे धूल का शिकार
हूँ...।

ऐ जिन्दगी

रचनाकार :

Dummy Text

जिन्दगी के सफर से हाणे यु हि शिकायत है,
पेडीसी खुशी मगर खूब गम की मिलावट है,
बचपन ना समज पाया जीन्द्री को,
जवानी मे लगता है जिन्द्री जैसे कयामत है ॥
जीन्द्री की दास्तान हर कोई बयान नहीं करता,
मिले है जो दर्द वो हर कोई नाही है जताता,
हंस कर अनजान कर देते है बातो को,
औरो के सामने रुला कर कोई नहीं बताता ॥
मरे भी कुछ ऐसे हि सपने तोडकर जिन्द्री चाहती है गिराना,
मगर बुलंद हौसलो के सा हमने भी तो चाहा है उडणा ।

जिन्द्री काहर इम्तेहान देणा चाहती हू मै,
डूबती हुई नैया को पार करना चाहती हू मै,
एक बार जिन्द्री खिलाकर तो देखे,
जिन्द्री का हर एक खेल खेलना चाहती हू मै ॥
जिन्द्री के हर एक लम्हे को खुलकर चाहती मै जीना,
मगर जिन्द्री ने किये कूच ऐसे सितम की मुश्किल कर दिया
जीता,
फिर भी अब कोई बैर नाही है तुझसे ऐ जिन्द्री,
अब जितके दिखाकार हर हिसाब है तुझसे लेना ॥

आशा की एक किरण के लिए झोला लेकर बैठा हूँ

रचनाकार : विशाल शंकर दांडगे
SyBsc Biotechnology
M j college, jalgaon

आशा की एक किरण के लिए झोला लेकर बैठा हूँ
फटे पुराने कपड़ों संग धागा लेकर बैठा हूँ
टूटी-फूटी किस्मत हैं मेरी इस सोच से तरसा हूँ
आशा की एक किरण के लिए झोला लेकर बैठा हूँ !

उसमें ही मैं घुल मिलके खाद बन चुका हूँ
जीवन खत्म होके भी जीवन देने लायक बना हूँ
आशा की एक किरण के लिए झोला लेकर बैठा हूँ !

खुदको कोसते कोसते सच झुकलाने लगा हूँ
खिड़कीसे पर्दे हटाके अपनी सोच पे बिछा चुका हूँ
दुसरोकी भड़कमे खुदको झोक कर
समझ को दफना चुका हूँ
आशा की एक किरण के लिए झोला लेकर बैठा हूँ !

बस सृजन् का बिज् बोदो में खाद बने तैयार हूँ
डे पानीके छिटोसे आने वाली बहार हूँ
यहां ऐतराज ना करना नया जीवन आएगा
फिरसे खिलेगा सुरज नई किरण लायेगा
पर तुम लोगोकी कुछ बातों से मैं अभी भी ऐठा हूँ
आशा की एक किरण के लिए झोला लेकर बैठा हूँ !

दफन् हुइ शक्सियत तो मिट्टी में मिल चुका हूँ

इक्कीसवी सदी की हिंदी फिल्मो के सामाजिक सरोकार

आश्विन अनिल सुरवाडे
एम ए द्वितीय वर्ष (हिंदी)

इक्कीसवी सदी की हिंदी फिल्मो के सामाजिक सरोकार
शोध अध्ययन की परिकल्पना

१) वर्तमान सदी संभावनाओ की सदी है। इस सदी मे
बनी हुई फिल्मो की और दर्शक और बाजार किस नजरिए से
देखता है।

२) क्या मनोरंजन ही हिंदी सिनेमा की पहचान है,
सामाजिक संवेदना या सरोकार नहीं है ?

शोध अध्ययन का उद्देश
१) सिनेमा का द्वारा मानवीय जीवन की साम
समस्या किस रूप मे प्रकट होती है, इसका अध्ययन क
२) हिंदी सिनेमा के सामाजिक दायित्व पर
डालना।
३) इक्कीसवी सदी की कुछ चयनित हिंदी फिल्
प्रस्तुत सामाजिक समस्याओ का अनुशीलन करना।

शोध अध्ययन की उपादेयता

- १) हिंदी फिल्मों का नए दृष्टिकोण से अध्ययन होगा।
- २) छात्रों के सामाजिक दायित्व बोध को बढ़ाने में मदद होगी।
- ३) हिंदी फिल्मों में व्यक्त सामाजिक सरोकार हमें एक अच्छा संवेदनशील व्यक्ति बनने में सहायक साबित हो सकता है।
- ४) नए अनुसंधान की संभावना निर्माण होगी।

सिनेमा समाज का दर्पण कहलाता है। समाज के विविध अंगों को घटनाओं को दिखाने का प्रयास करता है। समाज कि विसंगतियों को स्पष्ट स्वरूप और निडर होकर सार्वजनिक स्तर पर प्रदर्शित कर बोध देने का महत्वपूर्ण कार्य सिनेमा करता है।

सिनेमा की दुनिया में अलग अलग धर्मों के लोग सा सा रहते और यह बात किसी को कभी अजीब नहीं लगती।

यह भी समाजधारा स्वीकृत सरोकार है। शुरु से ही ऐसी स्तीति कि अक्सर हिंदु धर्म के देवताओं या राजाओं का अभिनय मुसलमान अभिनेता करते और मुसलमानों के पीरो या सम्राटों का अभिनय हिंदु अभिनेता करते।

सिनेमा जीवन के विविध रंग प्रस्तुत करता है और समाज के लिए निर्णायक साबित होता है। समाज की संस्कृति परंपराएँ मान्यताएँ जीवन शैली परिस्थितियाँ उपरोह जीवन दर्शन आदि के द्वारा सिनेमा लोक की सच्ची पहचान करता है।

प्रसिद्ध समीक्षक कमला प्रसाद ने कहा है—
जनमानस को इस कलारूप सिनेमा ने जितने गहरे स्पर्श किया है, उतना और किसी माध्यम ने नहीं। कला परंपरा में यह दृश-काव्य का विकसित रूप तो है ही, सा में विज्ञान की मदद से इसने चतुर्दिक विस्तार किया है। इस कल रूप में चित्र संगीत नृत्य रंगकर्म काव्य इत्यादी का कला संगम है। देश काल को लौघने की शक्ति है। स्मृति खेलने की आदत है।

कमला प्रसाद जी का कहना बहुत ही योग्य है।

जिस तरह जीवन के विविध अनुभवों को हम देखते हैं तो यह प्रतिष्ठ होता है के जीवन से जुड़े सुख दुःख पीड़ा हर्ष कार्य अच्छे बुरे दिन सिनेमा में प्रतिबिंबित होते हैं। यह सकारात्मक स्तर पर ही फिल्में निर्माण होती हैं ऐसा नहीं है, समाज को सत्य परिस्थिति का अवलोकन एवं अनुमान हो इसलिए चोरी दुश्मनी मक्कारी स्त्रियों कि दयास्यता अन्याय अत्याचार दलितों कि स्तिती आदिवासियों की स्तिती यह प्रमाणिकता से दिखाने का प्रयास फिल्मों द्वारा किया जाता है।

कभी कभी फिल्मों में कुछ बनावटी भी होता है, लेकिन इसका उद्देश्य केवल समाज को सजग करना। अपितु समाज से बुराई दूर करना होता है।

शोध हेतु कुछ चयनित फिल्में

१) लगान:—

आशुतोष गोवारिकर की लगान की कहानी एक अवस्तविक दुनिया में चली जाती है। लेकिन ऐसी दुनिया बनाकर भी अछुतो को दूसरी जातियों के बराबर होने की अनुमति नहीं दी गई फिल्म एक छोटे गाव के लोगों के बारे में है जी अंग्रेजों से जुज्ते है। फिल्म का नायक भुवन लगन हटाने के लिए अंग्रेजों से क्रिकेट के खेल में जितने की तईयारी करता है। उसका समुह भारतीय समाज का दर्पण है। इसमें अधिकांश हिंदू है लेकिन मुसलमान और सिख भी है। यह और बात है कि इस छोटे गाव में मुसलमान भी रहते हैं और एक सिख काही दूर से अचानक आता है और इसमें कोई आश्चर्य नहीं है क्योंकि फिल्म कि दुनिया वास्तविक नहीं है।

हमको इस कि बारेमें भी याद करणा चाहिए कि सिख और मुसलमान दोनों बहोत अच्छे खिलाडी है जिंनको निकालना बहोत मुश्कील है। उनके द्वारा किये गए दोष उनके कौशल की कमी से नहीं आते है बल्कि विरोधियों के छल खेल या अभागी परीस्तीतियों के परिणाम है।

खेल शुरु होने से पहले एक और खिलाडी की जरूरत है। आस पास के गावों में रहनेवाले तेईयारी को देखने के लिये आते है। और उनमें एक अछूत आदमी भी है जिंसका नाम

कचरा है। प्रक्टिस के दौरान एक मौके पर गेंद उसकी तरफ आती है और भुवन कचरा को इसे फेंकने को कहता है। जब कचरा गेंद फेंकता है तो सब लोक देखते हैं कि वह अच्छी तन्ह गेंद को घुमा सकता है। भुवन तुरंत अपनी टीम में लेना चाहता है, तो टीम के बाकी लोक खेलेसे इन्कार करते हैं। वे भुवन के सब अर्जीब उद्देशो को स्वीकार करते हैं लेकिन अछूत के सा खेलना उनके लिये बहुत बड़ी बात है। भुवन कचरा को छुता है और सबको बताता है कि भारत को इसीलिये आसानी से उपनिवेश बनाया गया है कि उनके लोग एक दुसरे का सा नहीं देते हैं। अंत में कचरा अंतिम खिलाड़ी बन जाता है। खेल में आखरी दाव उसे ही खेलना है। उसकी दुगनी जिम्मेदारी है अगर हार जायेगा तो उसका नया स्वर चला जायेगा और वह दुसरो की तुलना में ज्यादा तिरस्कृत होगा। गाव वाले अन्य लोगो को माफ करते हैं लेकिन कचरा को उसकी जाती के कारण सजा मिल सकती है। शायद यह तनाव कचरा के लिए मुश्कील है इसलिये वह असफल हो जाता है। सौभाग्य से भारत को एक और मौका दिया जाता है और इस बार भुवन को आखरी दाव खेलना है।

भुवन का असफल होना बहुत ही महत्वपूर्ण है। फिल्म को बनाने वालो ने अपनी कहानी के बारे में बहुत सोचा और उन्होंने बहुत अच्छी तन्ह से अछूतो के प्रती आदर दिखाया। भुवन और कचरा दोनो भाग्यशाली इसलिये भारत जीत गया।

2) गदर :-

अनिल शर्मा की गदरएक प्रें का याह फिल्म भारत विभाजन के समय एक सिख लाडके और मुसलमान लाडकी के प्रेम के बारे में है।

लाडकी के पिता को इस रीश्ते से तब तक विरोध है जब तक उसकी बेटी एक दुर्घटना की शिकार नहीं होती है। इसके बाद वह सोचने लगता है कि उसके कारण प्यारी बेटी की मौत हो सकती है और यह का धर्म इतना महत्वपूर्ण नहीं है। हम देख सकते हैं कि मुख्य समस्या धर्मों के अंतर कि है, लेकिन

फिल्म के अंत में दर्शको से कहा जाता है कि ऐसे अंतर के लिये ठीक नहीं है।

3) स्वदेश

स्वदेश में हम पश्चिमी दृष्टी से भारत को हम देख सकते हैं। फिल्म के नायक का नाम मोहन है। वह युएसए में और नासा में काम करता है।

एक दिन वह अपनी आया को दूढ़ने के लिये अपने देश जाने का निश्चय करता है। आया एक छोटे से गाव में जहा इंटरनेट नहीं है, बिजली अक्सर चली जाती है और लोग वैसे ही जिते हैं जैसे पुराने जमाने में।

गाव आने के बाद मोहन का व्यवहार पश्चिमी पर्यटक जैसा है वह बस में बने घरनुमा करवा में सोता है, सिर्फ बोल पाणी पिता है और यह नहीं समझ सकता है कि सब लोग तन्ह गाव में कैसे जी सकते हैं।

गाववालो में से एक अछूत आदमी मेलाराम रोज-रोज के लिए खाना लाता है। उसको आशा है कि विदेशी पर्यटकों से अपने अमेरिका ले जायेंगे। मोहन का व्यवहार विदेशी पर्यटक जैसा है और वह बिना किसी भेदभाव के

वालो का खाना खाता है। दर्शक को लगता है कि उसको पता नहीं है कि मेलाराम कौनसी जाति से है। बाद में गाव में रहनेवाले बुढ़े लोग मोहन की आलोचना करने लगे तब भी वह मेलाराम से दोस्ती नहीं छोडता है। फिल्म में

दिखनेवाले दृश्यो में मोहन मेलाराम और डाकखाने में करनेवाला निवारण तीनों में स्कूटर पर बैठकर काही जाते हैं। मोहन बीच में बैठता है ताकि मेलाराम और मे स्पर्श ना हो। लेकिन यह फिल्म इस उपाय का पहला उदाहरण हो

है। जिसमें कोई समस्या नहीं है और फिल्म कि अपनी उपाय का अनुक्रम प्राकृतिक स्वाभाविक है। फिल्म के गाव में दुसरे लोगो से कूछ अलग होते हैं लेकिन इतने भी नहीं अगर कोई उनसे दोस्ती करना चाहता है तो कोई अन्य उपाय विरोध नहीं करेगा। यह छोटा कदम है, लेकिन अच्छी

Inauguration of IMPACT 2019 at the hands of Mr. Jitendra Lathi, Director SOFTAID and Dr. Mrs. Minakshi Waykole, Management Council Member K.C.E. Society and other dignitaries

Prize winners IMPACT 2019

Live Conf with Lt Gen Nimbhorkar

नाट्यशास्त्र विभाग

महाराष्ट्र शासनाच्या महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळाद्वारे आयोजित कामगार कल्याण नाट्य स्पर्धेत 'रॅडक्लिफ लाईन' या दोन अंकी नाट्य कृतीचे सादरीकरण करतांना नाट्यशास्त्र विभागाचे विद्यार्थी

'पुरुषोत्तम करंडक' विभागीय आंतरमहाविद्यालयीन एकांकिका स्पर्धा (२०१८-१९) उद्घाटनाची घंटा वाजविणारे
 मा. नुतन धवने,
 मा. सुहास परांजपे,
 डॉ. बाळकृष्ण दामले आणि
 मा. चारुदत्त गोखले,
 मा. शशिकांत वडोदकर,
 प्राचार्य. डॉ. उदय कुलकर्णी व इतर सन्मान्यगण

'पुरुषोत्तम करंडक' विभागीय आंतरमहाविद्यालयीन एकांकिका स्पर्धा (२०१८-१९) पारितोषीक वितरण समारंभात मार्गदर्शन करतांना सिनेनाट्य अभिनेत्री स्वानंदी टिकेकर आणि इतर सर्व मान्यवर

वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा

'मॅस्ट्रो २०१८-१९'
चे उद्घाटन करतांना
मा. श्री. हरीष मिलवाणी
(सदस्य, के.सी.ई. सोसायटी
मॅनेजींग कौन्सील) आणि
मा. धवल टेकवाणी, सीईओ
सरस्वती फोर्ड व
इतर मान्यवर

वाणिज्य व व्यवस्थापन
विद्याशाखा आणि
एम.सी.ई.डी औरंगाबाद
संयुक्तपणे आयोजित
'उद्योजकता
जागरूकता शिबीराचे'
उद्घाटन करतांना
मा. श्री. सुरेशजी चिरमाडे
(कोषाध्यक्ष, के.सी.ई. सोसायटी)
व इतर मान्यवर

Prin. Dr. U.D. kulkarni
delivering welcome
lecture for 1st year
students
of professional
management

संस्कृत विभाग

पंचदिवसीय संस्कृत
संभाषण कार्यशाळा २०१८-१९
समारोप प्रसंगी बोलतांना
के.सी.ई.चे अध्यक्ष
प्रज्ञावंत नंदकुमारजी बेंडाळे
आणि मान्यवर

संस्कृत अध्यापक
कार्यशाळा २०१८-१९

संस्कृत दिन
-व्याख्यान
डॉ. प्रसादशास्त्री
कुलकर्णी
२०१८-१९

स्वरदा संगीत विभाग

स्वरपौर्णिमा

स्वरपौर्णिमा

आनंदयात्री अण्णासाहेब बेंडाळे
जन्मशताब्दी वर्षानिमित्त सरीवर
सर या कार्यक्रमाचे उद्घाटन
करतांना कला शाखा उपप्राचार्य
डॉ. सुरेश तायडे व
इतर मान्यवर

आनंदयात्री अण्णासाहेब बेंडाळे
जन्मशताब्दी वर्षानिमित्त
सरीवर सर या कार्यक्रमाचे
गीत सादर करतांना विद्यार्थी
व विद्यार्थिनी

स्वरदा संगीत विभागातर्फे आयोजित कार्यशाळा- क्षणचित्रे

श्री.अशोक पत्की
(मुंबई)
सुगम संगीत

युवती सभेच्या उद्घाटन
प्रसंगी बोलतांना
अॅड. विजेता सिंग
व इतर मान्यवर

तत्त्वज्ञान विभाग

आदि शंकराचार्य जयंती
निमित्त व्याख्यानमालेत
बोलतांना
डॉ. अम्बिकादत्त शर्मा
(प्रो. हरीसिंह गौर
विश्वविद्यालय, सागर, म.प्र.)

तत्त्वज्ञान विभाग आयोजित
भारतीय दार्शनिक अनुसंधान
परिषदेत प्रास्ताविक
करतांना विभागप्रमुख
डॉ. रजनी सिन्हा
व इतर मान्यवर

तत्त्वज्ञान विभागातर्फे
आयोजित भारतीय
दार्शनिक अनुसंधान परिषद
प्रायोजित व्याख्यानातील
प्रमुख अतिथी मा. हेमा मोरे
यांचे स्वागत करतांना प्राचार्य
डॉ. उदय कुलकर्णी व मान्यवर

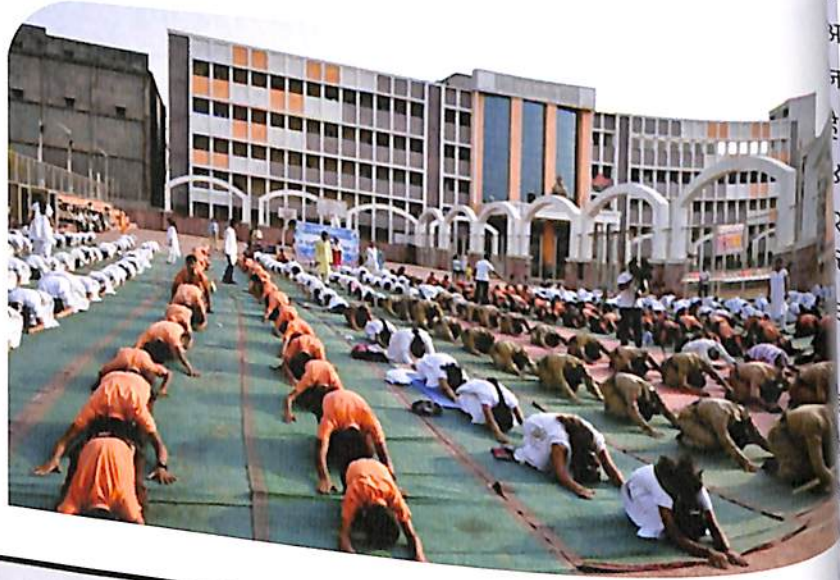

सोहम् योग विभाग

जागतिक योग दिनानिमित्त
उद्घाटन करतांना
उपाध्यक्ष
अॅड. प्रकाश बी. पाटील
व मान्यवर

जागतिक योग दिनानिमित्त
योगासने करतांना विद्यार्थी

सकाळ खानदेश तर्फे
आयोजित यिन
फेस्टिव्हलमध्ये समुह
सादर करतांना सोहम्
विभागातील विद्यार्थी
व विद्यार्थिनी

दिखाई देता है कि फिल्म वाले धीरे धीरे इस समस्या को दिखाने में साहसी हो रहे हैं।

फिल्म में एक और दृश्य है जिस पर हमें ध्यान देना चाहिए। गांव में सिनेमा आता है और सब अछूत परदे के दूसरी ओर बैठकर दर्पण में प्रतिबिंब में देख सकते हैं। यह बड़ी असुविधा नहीं है जब तक कि फिल्म को देखने के लिए उपशर्षको की जरूरत नहीं है, लेकिन उंचे और नीचे का ऐसा स्पस्ट विभाजन अपमानजनक है। फिल्म के समय बिजली फिर से चली जाती है और पर्दे के सामने बैठे हुए बच्चे रो पड़ते हैं। मोहन सबको तारे दिखाता है और इस समय गाना गाता है। गाने की पराकाष्ठा में परदा हटाया जाता है। मोहन अपना टेलिस्कोप लता है और सबको तारे और चंद्र को देखने की अनुमति देता है। सबसे महत्वपूर्ण बात यह है कि मोहन को जातियो के बराबरी के बरे में कोई भाषण देने की जरूरत नहीं है जैसी कि लगान में भुवन की।

४) आरक्षण:-

२०११ में प्रकाश झा ने दलितों के बारे में आरक्षण बनाई। यह फिल्म निचली जातियों की प्रतिरक्षा के बड़े दावों के बावजूद उन्ही जातियों के बीच में विवादास्पद हो गई।

यह एक युवक दीपक की कहानी है। वह दलित है, इसलिए शिक्षित होते हुए भी उसको काम नहीं मिलता है। प्रतिष्ठीत कॉलेज का प्रधान अध्यापक प्रभाकर आनंद उसको अपने स्कूल में काम देता है क्योंकि वह आदमी सालों से सभी जातियों के गरीब तबके के युवाओं को शिक्षित करने के लिए संघर्षरत है, आरक्षण नीति की मदद से निचली जातियों को स्कूलों और विश्वविद्यालयों में सन मिलता है, जो प्रभाकर के विचार में बहुत अच्छा समाधान है। फिल्म का खलनायक मिलिशिंह सिंह है और जो प्रभाकर को नस्ट करना चाहता है।

शुरु में फिल्म में आरक्षण की नीति के बारे में एक वाद विवाद है और आरक्षण के फायदे और नुकसान बताए जाते हैं। अफसोस कि बात यह है कि फिल्म अपने वस्तु विषय से भटक जाती है और हम दुराचार और पैसों के मुकाबले सच्चाई

की जीत का अरुचिकर और काऊ धर्माचार देखते हैं, जिसमें दामुल' की सरलता तो बिल्कुल ही नहीं है।

मीलेश अपना स्कूल सपित करता है और पैसेवाले लोगों को बताता है कि उनके बच्चों को सिर्फ उसके स्कूल में ऐसी शिक्षामिलेगी जिसकी जिंदगी में जरूरत होगी धीरे धीरे वह प्रभाकर के स्कूल के अध्यापकों को प्रलोभन देता है। प्रभाकर और दीपक गरीब बच्चों को गोशाले में पढाते हैं और अंत में जीत जाते हैं क्योंकि परीक्षा में उनके विद्यार्थियों को सबसे उंचे अंक मिलते हैं।

फिल्म का रवैया इतना रक्षात्मक है कि इसे किसी सामाजिक समस्या से संबंधित मानने में कठिनाई होती है, आप सभी को खुश करके समस्याओं को संबोधित नहीं कर सकते हैं।

५) हिंदी मीडियम

हिंदी मीडियम फिल्म गरीबों के कोटे वाली सिटों के बटवारे में भ्रष्टाचार को भी उजागर करती है। सनिय नेता और दलाल और गरीबों को भी जरूरी दस्तावेज दिलवाने का लालच देते हैं। फिल्मों में यह भी दिखाया गया है कि वर्गीय चरित्र को ठीक ढंग से दिखाने लिए मां-बाप को भी प्रशिक्षण देने का भी धंदा चलता है।

अंततः फिल्म में दिखाया गया है कि एक देश के रूप में बच्चों को नर्सरी शिक्षा देने के उद्देश्य को हमने किस तरह भुला दिया। छोटे बच्चों की देख-रेख और शिक्षा देने के बुनियादी सिद्धान्तों को व्यावसायिकता की वेदी पर बलिदान कर दिया गया है। शिक्षा का अधिकार कानून छह वर्ष और उसके बाद वाले बच्चों पर लागू होता है। छह वर्ष से पूर्व के बचपन का खुलेआम शोषण हो रहा है। तीन से छह साल के बच्चों की शिक्षा का क्षेत्र सोने की ऐसी खान बना हुआ है, जिस पर कोई नियम लागू नहीं होते।

शिक्षकों के वेतन आदि के भी कोई नियम-कानून नहीं है। ज्यादातर सरकारी स्कूलों में नर्सरी कक्षा नहीं होती है। कोई आश्रय नहीं कि हिंदी मीडियम फिल्म के नायक-नायिका के लिये अपनी बच्ची को उंचे स्तर वाले नर्सरी स्कूल

मे भर्ती कराना मरने जीने का सवाल बन गया है। उनकी खोज दर्शको को हमारी शिक्षा प्रणाली के ढांचे की खामियों से परिचित कराती है।

लेकिन यह खोज बॉलीवूड स्टाइल में ही समाप्त होती है। नैतिक रूप से जागृत हिरो एक रूप से भाषण देकर समस्या का समाधान बताता है। देशभक्ती की भावना जगाते हुए वह कहता है कि हम हिंदी की फिल्मवाले लोग हैं जिन्हे अंग्रेजी की भी आवश्यकता है। वह स्कूलों में अंग्रेजी स्तर को सुधारने की आवश्यकता पार भी बल देती है। दर्शको से कहा गया है कि वे सरकारी स्कूलों के उद्धार के लिए काम करें।

यह अच्छी बात है कि बॉलीवूड इस उम्मीद को जगाये हुए है कि शिक्षा एक सामाजिक पुल का कान कर सकती है जो समाज के विभिन्न वर्गों को जोड़ता है। पर आज जो स्ति है, उसमें यह उम्मीद अनावश्यक लागती है।

सरकारी स्कूल गरीबों की बस्तियाँ बन गये हैं। और ऐसा नहीं लगता कि इस काम में और वित्तीय और व्यवसायिक संसाधन लगाने में सरकार की कोई रुची है। दूसरी ओर निजी स्कूल में अनावश्यक काम हो रहा है।

कुछ तत :-

प्रति वर्ष यदि सैकड़ों के लगभग हिंदी फिल्में बनती हैं, तो उनमें से पूर्णरूपेण सामाजिक विषय पार ८ या ९ फिल्में बनाई जाती हैं। स्रोत (<http://www.imdb.com>)

कूछ हिंदी फिल्मों में सामाजिक समस्या की तीव्रता अधिक है तो कूछ फिल्मों में केवल उपरी संकेत के रूप में समस्या अंकित की गई है। स्रोत (सिनेमा का सौंदर्यशास्त्र संपा.) पुरुषोत्तम कुंदे

कूछ सामाजिक हिंदी फिल्मों में प्रख्यात अभिनेता स्टार कस्त हैं।

कूछ फिल्मों में द्वितीय स्तर के कास्ट हैं।

कूछ फिल्मों में पैसा की लागत ज्यादा है। कूछ फिल्मों में बहुत कम (हीन) शिल्पियों (लो) वस्तुनिष्ठ नित्कर्ष

प्रस्तुत शोध से पता लगा, एकीसवीं सदी में हिंदी फिल्मों में समाज का विचार संवेदानापूर्वक किया गया है।

हिंदी फिल्मों में अभिव्यक्त मानवीय और सामाजिक समस्याओं पार गंभीरता से सोचने के लिए जनता को प्रेरित करने में समर्थ है।

प्रस्तुत शोध से हिंदी फिल्मों पार नए-नए कार्य की संभावना निर्मित हुई है।

संदर्भ

साहित्य और सिनेमा : डॉ. ब्रम्हात्मज

सिनेमा का सौन्दर्यशास्त्र : संपा. पुरुषोत्तम कुंदे

हिंदी सिनेमा २० से २१ वीं सदी तक. संपा.

कमला

आज का सिनेमा : विजय अग्रवाल

अंतरस्तल : <http://www.quora.com>

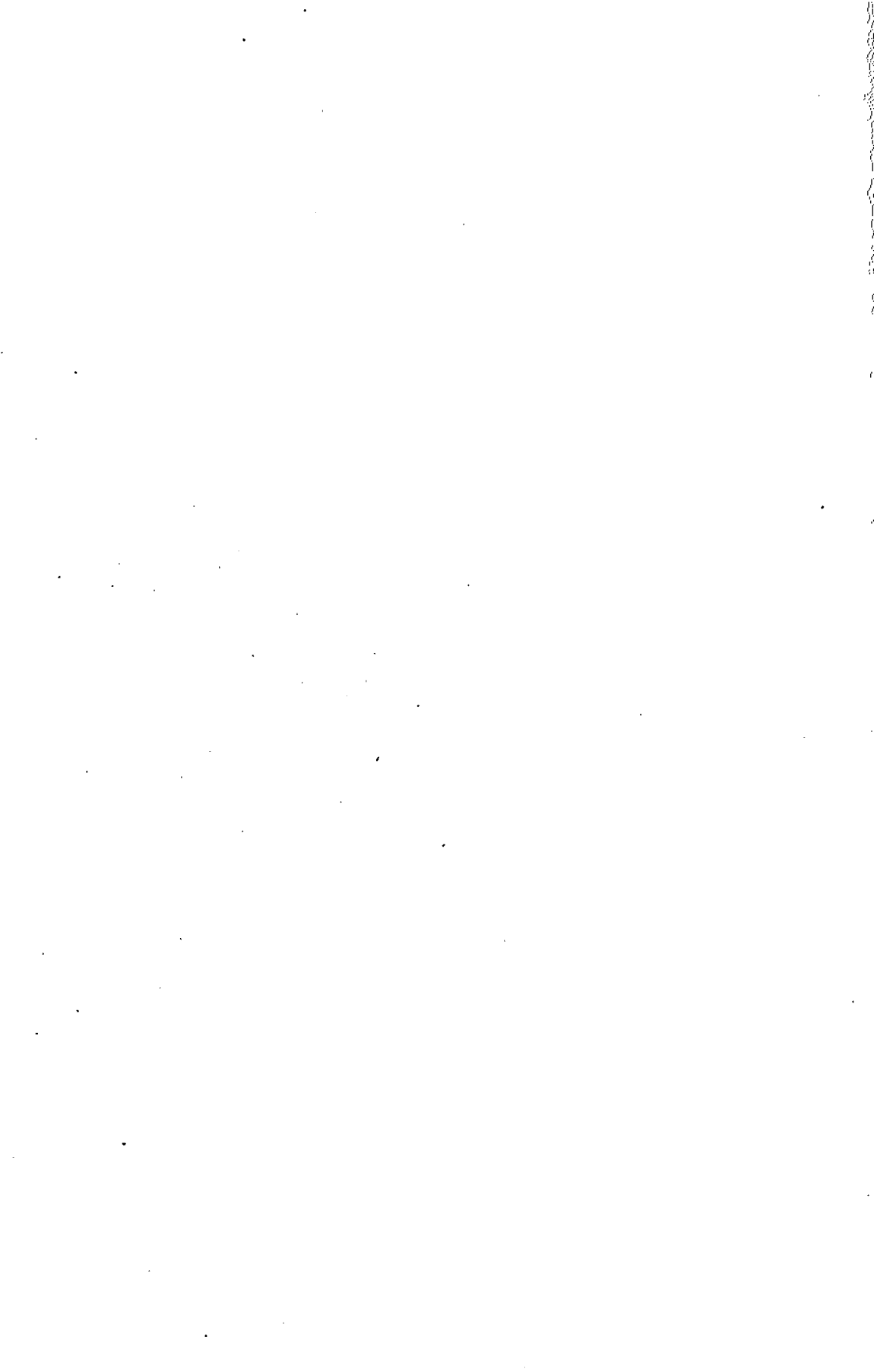
<http://www.imdb.com>

<http://www.stastista.com>

अभिजात भाषा (संस्कृत)

येनाक्षरक्षमाम्नायम्
अधिगम्य महेश्वरात्।
कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै
पाणिनये नमः ॥

पवित्रजलस्य महत्तम

यश जगन्ना कुवर

F.Y.BA

सुब्रह्माण्यस्त्री शमपुरे निवसती स्म । तस्य पत्नी शान्ता । तौ द्वौ अपी सर्प- नकुलम इवसर्वदा कलह कुरुतः स्म ।

पत्युः दृष्ट्या पत्क्याः क्रियमाण सर्वमपिदोषयुक्तम एव । पत्क्याः दृष्ट्या पत्या क्रियमाण सर्वमपि कार्य दोषयुक्तमेव भवती । अतः लघुना कारणेन अपि तयोः महान कलहः भवती स्म । गच्छता कालेन तयोः कलहस्य वार्ता सर्वत्र प्रसृता अभम । एतस्मात् करणात् प्रतीवेशनः सर्व अपि कष्टम अनुभावन्ति स्म ।

एकदा कश्चन योगी तं ग्रामम आगतवान । सः काश्चित असामान्या सिद्धी प्राप्तवान अस्ति इतिजनाः वदन्ती स्म । एता वार्ता ध्रुत्वा शास्त्रीनः पत्नी शान्ता पतीः या न जानीयात् ता त योगिश्वर दृष्टु गतवती ।

सा योगीश्वर नमस्कृत्य रुदती उत्कवती

स्वामीन ! मम रक्षण करोतु । गृहे अहं नितराम असन्तुष्ट भवमी । मम पतीः प्रतिक्षणमपि गृहे कोलाहलस्य आरम्भ करोति । कोलाहलेन विना जीवनम एव दृष्ट उपहास कुर्वन्ति इति । योगी क्षणकाल यावत् नेत्रे निमित्त्य उपविष्टवान । तदनन्तरं उत्कवान - भद्रे ! भवत्याः क्लेश परीहरामी । चिन्ता मास्तु । दिव्यजलेन पुरीत कुम्भमेक ददामि : पत्युः आगमनसमये अवा तस्मात् किञ्चिन पूर्व भवती स्वमुखे एतत् जल पूरयतु घन्टाटुयनन्तरमेव भवत्या मुखात् तात् जल निष्कासनियमश्रद्धया एतत् कार्य करणीयम् । यदि एवम् आचरती तर्ही भवत्या : गृहे कदापि कोलाहलः न भविष्याती "इतिजलपूर । ततः जालपूरितं एक कुम्भं दत्वा प्रेशितवान ।

तस्मिन् एव दिने सायकडले सुब्रह्माण्यस्त्री स्वकार्याणी समाप्य गृह प्रत्यागतवान । पत्नी पानीयम अनिय दत्तावती तत् किञ्चिदिव पीत्वा चवक क्षिप्तवान शास्त्री

ततः उच्चैः तर्जयन् -एतत् किहश पानीय भोः मुखे सपयीतूमेव न शक्यते " इत्यादी वदन बहिः आगस्त उपविष्टवान । किन्तु पत्नी शान्ता किमपि न उत्कवती । यतः मुखे

योगीच्वरेणदन्त जल पुरीतवती असित । तूष्णी सा स्वकार्य मग्रा अभवत् । यद्यपि कोपः आगतः असित तापी सा सहनया मौनम् अश्रीतवती ।

बाही :उपविष्टः पतीः कश्चित काळ कोपेन तर्जनं कुर्वन् असित । अनन्तरं तुणीम उपविष्टवान ।

तत् प्रतिदिनम् अपि एतस्य एव पुनरावर्तनं भवती स्म । शान्ता प्रतिदिन पत्युः आगमन समये मुखे दिव्य जल पूरयित्वा उपविशती स्म । शास्त्री कोलाहल कृत्वा किञ्चिन्कालंतर ततः बहिः गच्छती स्म । गच्छता कालेन पूर्वं घन्टा यावत् यः प्रचालनि स्म सः कोलाहल इदानी क्षनार्धोएव शान्ता भवती स्म । तत् केशुचीत दिनेषु एव गृहे शान्त वातावरण निर्मितम् अभवत् । प्रतीवेशीनः सर्वे आश्चर्यचकितः अभवन् , सन्तोष च अनुभूवन्तः ।

मासव्दयानन्तरं शान्ता पुनः योगीश्वरस्य सामिपम् अगतवती । इदानी तस्याः मुखे सन्तोषेन प्रसन्नम् असित । योगीश्वर नमस्कृत्य सा पुष्टवती - स्वामीना । भवता दल पवित्र जल मम जीवन संतोषमय सुखकर चा अकरोत् । किन्तु इदानीं तर जल संमाप्तम् अस्ति । अतः भवान अन्य कुम्भं ददातु " इति ।

शान्तायः तानी वचनांनी श्रुत्वा योगीश्वरः मन्द-हासपूर्वकम् उक्त्वा वस्ये ! अहं यत् जल दत्तवान तत् तु साधारणजलम् एव ! भवती यदा मुखे जलपुरायती तदा किमपि वक्तु न शाक्तीस्म । तदर् पत्या सह कोलाहलम् अपि न शक्ता । एकेनहस्तेन एव करतानं न भवती खलु ! एकेन हस्तेन एव कोलाहलम् अपि कर्तुं न शान्कोती । तेन अह त्रेष्टः अहं श्रेयान इति स्पर्धा अपि न भवती । यदा एकः मौनम् आचरती तदा अन्येन अनिवार्यतया तूष्णी सन्ध्यम् एव भवती इति ।

योगीच्वरेण उक्तस्य वाचनस्य अर् ज्ञात्वा सन्तुष्ट शान्ता सान्तोशेन गृह प्रत्यागतवती ।

वेदवाणी वान्देमहे

पंकज वराडे

एम. ए. भाग दोन

नमःसर्विभ्यः अयं संस्कृत देशे सर्वे आर्यणा स्वागतम् । वसुधैव
: कुटुम्बक एवीइ श्लोकेन भारतस्य वैश्विक दृष्टीकोनः स्पष्ट
भूयते । अपरदेशे संस्कृतानुरगिणाः लोकजागरणाम सिद्धाः
भवती । जैन : संस्कृतस्य आश्रये नायन्ती तेन भारते
लोकांना जीवन सरलः सुलभःच जायमानमस्ती ।

अस्मांक देशे विविधानी प्रतिभांना गौरवान्वितः विरौव्रत
चैमितीहा समस्ती अनेन कारणेन अस्मांक भारत
Incredible India कक्षते । सुष्टीया आरम्भत :
यावादपर्यंतअस्मांक भूमी :विश्वस्याकर्षण
वर्तव स्म ।विश्व : एकविंशती शतकास विंशती वर्षाणी पूर्ती
जयमानमस्ती ।

अपर राष्ट्र प्रधानसेवकः उत्ततः तपास्वी साधकस्ती । तस्य
असीम उर्जायाः प्रभावेन तैःजागतंम आकृष्यकृत्वावज्ञावृतेस्ती
। कतिचित शातोकोत्तर भारसभूम्य मानुकुलादर्श सदृश :
प्रधानसेवक : प्राप्तपान । मम देशे तु अंतरिक्षातः सर्वोत्तम
उर्जायाः सवचलनमस्ती इति अधतःशोलेवन दृश्यते।
मनुकु लादर्श समन्तात पालयीत्वा दर्शनंम ।
त्यागधर्यसमावर्णनेण नावलाभितिहास लिखन्तः।
जन्मभमीसर्मचार सर्वतःस्पन्दामहे ।

उपरी गीतस्य पल्लवाः अपर तपस्वी प्रधानसेवाकस्य कार्यस्य
प्रमाण दत्तमस्ती । भारतस्य प्राचीन ईक्षवाकुवंशः
विश्वे वन्दनीय , पूजनीयमस्ती । अस्माकग्रन्धेषुमनुस्मृतीः
ग्रन्धस्ती / वर्तते। अयमस्मांक गौरवः अस्ति । पृथ्वीत्लोपारी
वेदकालतः एव प्रमाणमेव नान ननन्ति। वाल्मीकऋषी लिखित
रामायण तु काव्यबीज सनातनम् इति जातंम । गीरवणी
स्वस्य उपयोगिता महत्तातच धरतलतः अन्तीरीक्षापर्यन्तम्
सिध्द कृतमस्ती।

वामपन्धीजना कियतपी संस्कृतकर्याभ्यः अवरोधः कुर्वन्ति

इति वय जानीमः । यावद अवरोधः कुर्वन्ति तावर गिरव
महत्तम वार्धितुंम

जायामानमस्ती। संप्रती संस्कृतस्य सुकालः पुनः प्राप्त
दृश्यते। अय तु सुसंडकेतस्ती वामपन्धी जना
विनाशकालै विपरीतबुद्धीः ज्ञायते । भारतस्य
संस्कृतवानुरागीणाः भारत गतवैभवः प्राप्तीतुंम पर
नयी तुं च प्रयालस्तिताः भवन्ति । कर्मसा मानस च वचन
वान्दनमचरन्ति ज्ञानवरदधिनि तुं ,

सुकृती -सुकवि यशोधीत वसनशालिनी ।

ऋषीमुनीगण पुण्यवचन रलमालिनी।

नवरसमय भुवन महाशिल्पकालिन ।

वन्दे त्वं सरस्वती ज्ञानरूपिणी एवं पुज्यनी ।

यः राष्ट्रस्य जनाः शूराः वीराः धीरा च भवन्ति ।

यः राष्ट्रस्यः विश्वमाडगत्यार् कर्तुत्व सिद्धमस्ती।

यः राष्ट्रस्य जनाः कृतीपरा लक्ष्यैकांनीष्टा राष्ट्र सेवन्ति ।

यः राष्ट्रस्य जनाः गायन्ति, वयं संस्कृत साधका

,सज्जिता नैज विधाया ।

परमवैभवसाधनार् वरममोह याच्छमहे ।

जीवन संस्कृतहितार् स्वपित्त मन्यामहे ।

देववाणी वेदवाणी मातरं वन्दामहे।

तं भारतवर्षः भस्तभुमी एव जानेयु।

जयतु संस्कृतम्। जयतु भारतम् । भारतस्य भाषाः

भाषाः विश्वस्य भाषाः संस्कृत भाषाः ।

(यदि किञ्जतपी दोषः सन्ति, निस्तारयतु

विनयामी।)

वैज्ञानिक : स्वामी विवेकानन्दः ।

अपेक्षा घाटे

M.. II

उत्तीष्ठत ! जाग्रत ! प्राप्य वरान निबोधत ! इत्येषा उक्ती :
अस्माकं सर्वे शा नायानयोः पुरत आनयती आजामुबाहोः
प्रखरदेशभाक्तस्य स न्या सीनः स्वामीनः विवेकानन्दस्य
स्मृतिचित्रम। दरिद्रदेवो भव दिन देवो भवइति बोधयतः तस्य
भारतविषयीणी आस आस्माभीः सुविदिता एव ।
रामकृष्णसहस्र साघत्यता अभारातम अटता तेन कृतं
भारतीयानाम आत्मजागरण प्रत्येक भारतीयः सर्वदा सश्रद्ध
स्मरेदेव किन्तु तादियाम अनावृत मुख किञ्चन विहाते । स :
अस्ती - स्वामी विवेकानन्दनः साक्षकृत विज्ञानः (वैज्ञानिक)
अपि असित इति ।

स्वामीविवेकानन्द अद्वैतवेदाने परमज्ञानी आसीत
विवेकानन्दस्य सर्व प्रम आदयता असित मानावजाते
उन्नतिविषये। सःन केवल गहानांनी अध्यात्मासयानी अपी तु
मानावाभ्युद्ये सहायकेषु अपि तल स्पर्शाबोधाने समर
आसीत।

अतिविशष्ट्या बुद्धीमलया, अपुर्व्या स्मरण शक्या
अनितारसाधारणयुक्तीकौशलेन च युक्तः स्वामी विवेकानन्दः
तत्कालीन या सर्वस्य : अपी वैज्ञानीकप्रगतेः सार
ज्ञातवानआसीत। ज्ञाननीधेः मुलस्त्रोतससाक्षात सम्पर्क
साधीतवानसः तत्कालीनाना वैज्ञानिकसिध्दांताना विषये
व्याख्यादानमासेन एव न , अपी तू स्वीयया प्रतिभया
जाविनंशानाम उपसपने अपी क्षमाः आसीत।

अतिविशिष्टाः अविष्कारः सर्वे अपी अतीन्द्रिये ज्ञानस्य
एव फलारूपाः। अपरोक्षज्ञानम अतीन्द्रियज्ञानं वा आत्मनः
ज्ञानस्य प्राप्त्या ततः उद्धतस्य सर्वस्य अपी ज्ञानं प्राप्तुं शक्य
सहायता एव । अतः एव आत्मज्ञानंवत विवेकानन्दस्य चित्तं
विज्ञानक्षेत्रास्य मुलंभूतानी सत्यानी सत्यानी असाध सुरूपेण
उपास्यपयत इत्यात्र नास्ति किमपि आधर्यम।

विवेकानन्द कधन अपूर्वः संन्यासी । सः कधन
मूलभूतचिन्तकः सूक्ष्मदर्शी च । तदीयानी बहूनि अवलीकनानी

अग्रिमेष दिनेषु विज्ञानिकाविष्कारेः प्रमानीतानी जातानि ।
जमशेडजीटाटावयेण सह मेलने विवेकानन्देन सूचित यत
विज्ञानिकसंशोधनाय भारते संशोधन केन्द्राणी आरम्भणीयानी
इति । तस्य फलरूपेण एव बेगड लुरुनगस्य
भारतीयविज्ञानमन्दिरम(खखड्ड) आरब्धमा विवेकानन्देन
मिलितः जान डी. राकफेल्लरः विज्ञान प्रगतीविषये बहुधा चर्चा
कृतवान । ततः विवेकानन्दनस्य सुचानायाः अनुगुण
सःसार्वजनिकः अनुदान दानव्यवसम आरब्धवान ।ततः
असखड्ड्या संशोधकाः विव्दानसाधं शैक्षिकलाभाई महंत
सहाय्य प्राप्नुवान।

वैज्ञानिकप्रवृत्तीः तर्कसरणी हेत्वन्वेषानाम इत्येतेषु अंशेषु
स्वामिनःविवेकानन्दस्य अन्तदिष्टिः आसीत असाधारणी।
पवित्रे शान्ते च मनसि अन्तदिष्टियुक्त वैज्ञानिक ज्ञानं यत
प्रस्फुरी तस्य मुर्तिमान पुरुषः आसीत विवेकानन्दः ।

वयं जानीम एव यत सर्वः अपी वैज्ञानिकसिद्धान्तः
काल्पनिकरूपेण एव आरभ्यते इति । तस्य सप्रमाण निरुपण
भवती -अति प्रमुख प्रामिकज्व कार्यम। प्रयोग परीक्षणव्दारा
एव एतत साधित भवती । सज्चरण - शीले अस्मिन जगती
फालीतांशाः अपी भिद्यन्ते विविध तर्कानुगुणम। सनकालचक्रे
सुतान ताप्राप्तिः (fine tuning) भवती काचित निरन्तरा
प्रक्रिया यत्र अतीन्द्रियगहन नूतनज्ञानस्य सम्पादने अनिवार्य
भवती। निग्रहीतेन प्रशान्तमनसएव याज्ञानं प्राप्तुं शक्यम। इद
बौध्दीकावगमनमात्रस्य बहुधा भिद्यन्ते । विविधक्षेत्रेषु
विस्तीर्यमाणस्य आज्ञानस्य दुरीकाणाय, अगोचरसत्य
साक्षात्काराय च सर्जनात्मिका कल्पनाशक्तिःउज्जीवनीया
भवती ।एवदेव साधित स्वामीना विवेकानन्देन। अतः एव तेन
अन्तर्ज्ञान बलात प्राप्ताः वैज्ञानिक बोधाः बहूनां प्रश्नांम
उत्तररूपिणी अभावान।

आधुनिक युगेस्य महान्तः विज्ञानीनं स्पष्टतया अभिप्रयन्ति
यत सर्जनात्मक चिन्तनस्य प्रमुखः महत्वपूर्णः च अंशः भवती

अन्तबोधः इति । सर्जनात्मकचिन्तनैः एव नवीनाः अविष्काराः साम्प्रदान्ते इदं ज्ञानं भवति विरलतमम् । सांख्यिकव्याख्यानस्य यशः विद्यते अन्तर्बोधायुतविज्ञानि एव । अस्मात्पूर्वं जानाम एतादृशं अन्तर्ज्ञानं आसीत् इत्यतः एव तैः अपी एकृताः अंशोः अद्यत्वे अपी परमम औचित्यं भजन्ते । विज्ञानं वेदान्तयोः सागडम परीकल्पनायाविवेकानन्दस्य आसीत् अद्यत्वे तस्या या महती आवश्यकता वर्तते । साखड्य दर्शनं, ब्रह्मांडतत्त्व, गुरुत्वाकर्षण सापेक्षता वादः इत्यादिषु सिद्धान्तविषयेषु विवेकानन्दस्य अलोकनानी विद्यन्ते नेत्रोन्मी लाकानि ।

गुरुत्वाकर्षण स्लं कालः वस्तु , शक्तीः इत्यादु विन्यूटनस्य अपरिहताः समस्याः तेषु परस्पर सम्बन्धं अवगच्छात विवेकानन्दस्य व्याख्यानेन परीहंतुं शक्याः । एवदपी सुचीतम आसीत् यत् कालाकाशयो क्षेत्रे परस्पर परिवर्तनक्षमे भवतः इति ।

स्वामिनः विवेकानन्दनस्य मनः अन्तर्निर्हीतस्य प्रपाञ्चज्ञानस्य विषये विज्ञानं वेदान्तसमागमविषये, शक्तीद्रव्ययोः विषये सखड्य दर्शनं आदि विज्ञानयोः साम्यातादिषु विषयेषु च अन्तर्बोधपूर्वकं चिन्तयति स्म ।

दृष्टिशोधनम्

अनिकेत मोहन दलाल
F. Y. B. A.

एकदाब्रह्मविदम् आचार्यम् उपसृत्य कौचित्ब्रह्मचारिणौ अवदताम् - भगवन् ! दयया भवान् आवाम् ब्रह्मविद्याम उपदिशतु इति । आचार्यः तयोः जन्मसंनमातुः पितृश्रवणं विचार्यताभ्याम् एकैकं पारावतं निहत्य आनयताम् इति ।

तौ निरीहं जीवं हन्तुं इच्छतः । तापि गुरोः आदेशः पालनीयः एव इत्यतः तौ पारावतं गृहीत्वा ततः निर्गतौ । प्रमः ब्रह्मचारिर्निर्जनम् अरण्यमेकं प्राविशत् । द्वितीयः जनबहुलेन पागच्छन् यत्र जनानां संहतिः स्वल्पा, तत्र पश्चान्मुः भूत्वा स्वमस्तकं वस्त्रखण्डेन आच्छाद्य त्वरितं पारावतस्य मुण्डं छित्त्वा आचार्यसमीपम् आगतवान् । आचार्येण पृष्ठः च - पारावतस्य हननकाले किं त्वं पारावतो वाकेनापि दृष्टः ? न । न केनापि दृष्टम् । वस्त्रेण आच्छाद्य स्वशक्त्या आलिङ्गयतस्य मुण्डम् अच्छिनम् । न केनापि दृष्टम् - शिष्यः अवदत् । अपरः गहनारण्यं प्रविश्य परितः निर्जनताम् अनुभूय यावत् पारावतस्य मुण्डं छित्तुमचेष्टत तावतासः पारावतः कापटयश्चूनेन नयनेन तम् अपश्यत् । तदा तस्य ब्रह्मचारिणः

मनसि विचारं प्रावर्तत - नाहं नूनम् एकाकी । ताहं संनं नास्ति यत्र न कोडापि पश्वेत् । सर्वद्रष्टा भगवन् पारावते निगूढः सन् पश्यति' इति । अतः नैराशयम्लानः सः शनैः आचार्यम्पादयोः पुरतः पारावतं निधाय अवदत् - आर्य ! भवान्यद् आदिष्टवान् तत्कर्तुम अहं समरः नास्मि । अहं भवतः परीक्षायाः योग्यः न इति । तदा आचार्यः अवदत् - नहि । नहि । त्वं खलु ब्रह्मविद्यालाभार्यामेव अधिकारी इति उक्त्वा तं समीपे उपवेश्य गात्रे हस्तं प्रलेपयन् अवदत् - ! या भवान् अद्य पक्षिणां हन्तुम् उद्यतः सन् तस्य नयने द्रष्टारं दृष्टं तासर्वत्रापि सर्वस्मिन्नापि वस्तुनि भगवन्तं पश्येत् । कास्मिन्नि अस्त्विमं प्रवृत्तिं न दर्शयेत् । तदा एव भगवान्तव सम्मुखे ति तत्सदा स्मर्तव्यम् । यदि कस्यामपि नार्यामनस्ते गच्छेत् तर्हि तस्य शरीरं पुनः नयनयोश्च तं द्रष्टारं पश्य । प्रभुस्ते तस्याः चक्षुषा त्वामेव पश्यति इति जानीहि । यदि एषा भवनात् व मनसि त्वेन तिष्ठेत् तर्हि एव त्वं ब्रह्मविद्यां प्राप्नुयाः । एषः तु ब्रह्मविद्यालाभस्य प्रमः उपायः इति ।

त्रयः प्रश्न।

दिपक प्रदिप भट
S.Y.B.A.

कदाचित्गुरोसमीपकश्चनजनधावन्आगत्यअवदत् आर्य।मदतः
शिष्यस्यविषयेमयाकिमपिश्रुतम्।ततपत्कुम्एवअटम्अत्रआगतः
।

युत्कम्एतत्भवतः कयनस्यभवनात्पूर्वमयात्रयः प्रश्नाः
क्रियन्ते।तेषामउत्तरम्आदौदातव्यंभवता इत्रिउपदत्तुरुः
।केतेप्रश्नाः? आगन्तुळः जनः अपृच्छत्।

प्रमः प्रश्नः -

मगशिष्यस्यविषयेभवान्यत्पत्कुम्इच्छातितत्किंसत्योयेतम ?
नजाने।अन्यस्मुखात्तत्श्रुतंमया ।

यत्तुच्यतेतत्सत्यम्उतअसत्यम्इतिवक्ताभवतानज्ञायते।अस्तुन
मामद्वितीयः प्रश्नः - भवान्यत्कम्इच्छतितत्माशिष्यस्थ

श्रेयसेभवेत्।

यत्तुच्यतेतत्सत्यासत्यताभवतानज्ञायते।यस्यविषयेउच्यतेतत्
श्रेयसेअधिनभवतिइदानीमममृतृतीयः प्रश्नः

एतरमात्किंकस्यादिप्रयोजनसिध्दयेत् ? आगतुकः
मन्दस्वरेणअवदत् प्रायः न।

अहोवैवित्र्यम्।उच्यमानविषयः सत्यतुन।ततः

हितम्।आदिनसेत्स्यति।कय्यादिप्रयोजनाअदितमयाकिमर्यंश्र
तेव्यम् ? इतिअदृच्छतगुरुः गाम्मीयेण

महताउत्साहेनआगतः सः आग-तुकः

एतत्त्वचनश्रुत्याविनाप्रतिपचशिरः एवविख्यातः

तत्पलानीसाक्रेटीसः नाम।

पाश्चात्य - संस्कृतपकिता

दिपक प्रदिप भट
S.Y.B.A.

संस्कृतप्राचीनतमाभाषाअस्ति।संस्कृतस्साहित्यंमहान्वृक्षः
इवअस्ति।अत्रशास्त्राणिशाखाः ग्रन्थाः

पुष्पाणिफलानिइवसन्ति। विदेशीय

पण्डिताफलानिपुष्पाणिचआस्वादयितुम्संस्कृतमअधीतवन्तः

।इदानीम्संगणकजालदुश्येषुसंस्कृतमअधिकृत्यबाहूनिजालानि
सन्ति।तेषुबहुनिजालानिपाश्चात्यदेशेषुकृतानिसन्ति।।

प्रमंपत्र्यम -

शताब्देपश्चतन्त्रमचीनभाषायामनुवादितम्।पश्चात्ज्योतिषग्रन्थ

।: पेरियन्भाषायामनुवादिताः।विशाखद-

तम्इतिनाटकंडचभाषायामनुदितम्।मावसमुलरइतिजर्मन्देशी
यः अदिप्रमुखः पाश्चात्यसंस्कृतपण्डितः आसीत्।ए. बि. कि

, माक्डोनाल्ड, पाश्चात्यपण्डिताः आसन्।

इदानीसंस्कृतंप्रायः सर्वेपुइरोपियदेशेषु, अमेरिका, कनटा,
आस्त्रेलियादेशेषुविश्वविद्यालयेषुपाठ्यत।इंग्लैण्डदेशअमेरिका
देशेषुविद्यालयेषुसंस्कृतपाठ्यते।।

प्राणायामस्य वैज्ञानिकत्वम्

शुभांगी पांडरे
एम.ए. द्वितीय वर्ष

महात्मनापतञ्जलिनाप्रणीतः योग्यदर्शननाख्यः ग्रन्थः सर्वत्रप्रसिद्धिः अस्ति। योगस्य अष्टाभिः अङ्गैः प्रत्येकं अङ्गं विना योगः इति उच्यन्ते, परमं अदयत्वे आसनप्राणायामरूपमभ्यस्यमेव योगः इति नाम्ना सर्वत्र प्रसिद्धिं प्राप्तम्। विदेशीयाः उच्यन्ते प्राणायामस्य योगः 'इतिवदन्तुनाम, परं भारतीयः अपि योगः' इत्येव वदन्ति प्रायः। अहो! दौर्भाग्यम्! अस्तु। अधुनावयमिदं पश्यामः यत् प्राणायामादिना कश्चित् लाभः भवति वा न वा इति। शास्त्रे तु स्वास्थ्यादिलाभः भवति इति उक्तमेव परं वैज्ञानिकदृष्ट्यालाभः भवति वा न वा इति प्रश्नः भवेदन वैज्ञानिकदृष्ट्यालाभः भवति वा इति। कमिति चेत् श्रूयताम् - नासिकाच्छिद्रद्वयात् केनपि एकेन छिद्रेण श्वासस्य गमनागमनप्रचलितत्वात् च छिद्रद्वयं स्वरोदयशास्त्रानुसारं 'सूर्य - चन्द्रौ', 'इडा - पिंडुले', 'दक्षिणच्छिद्रं सूर्यनाडिका' इति च निर्दिश्यते। तच्च तज्ज्ञानां प्रतीतमेव। अधुनिकाः अभिप्रयन्ति यत् एकस्मिन् छिद्रे ४-५ घण्टाः यावत् श्वासोच्छ्वासप्रक्रिया प्रचलति इति। एवं च आदिनपरिवर्तनं सततं भवति। एवं सततं श्वासप्रश्वासगतियः निरीक्षणेन सः इदमनुभवेत्। छिद्रेण केनचिदपि श्वासः प्रवेह्यतनामपरं सर्वोदीपसः वायुः फुफ्फुसद्वयं प्रविशति। कष्टभागे श्वासनलिका किल एका एव, परमग्रेतस्याः शाखाद्वयं भवति। वामदक्षिणफुफ्फुसगमनरूपमग्रे च तदेव शाखाद्वयं उपशाखारूपेण विभिन्यते। अन्ते च प्राक्षा - समाप्तिगच्छति। अत्र प्राणायाममहिमानं ज्ञातुं हृदयस्य फुफ्फुसयोः च सम्बन्धस्य ज्ञानमपि आवश्यकम्। शरीरश्रान्तिरहिते, प्रौढवयसः जनस्य प्रतिनिमेषं पञ्चलीट - रमितं रुधिरं दक्षिणक्षिपकात्महाशिराद्वारा फुफ्फुसवायुकोषान् गच्छति। अशुद्धं भवति। तच्च रुधिरं वायुकोषे स्तिथ्यः स्वलोडतत्तव - सहितेभ्यः हिमोग्लोबिनकणैः प्राणवायुं गृह्णित्वा तत्साने हिमोग्लोबिनकणैः

प्राणवायुं अशुद्धवायुं वायुकोषेभ्यः उच्छ्वासाय प्रत्यर्प्य स्वयं शुद्धं समृद्धं च भवति। तत् प्राणायामं तद् रुधिरं शरीरस्य ६००० कि.मी. प्रदीर्घासुरक्तवाहिनीषु पर्यटितुं हृदयस्य वामकर्णकप्रतिगमनं समस्तवायुकोषतलस्य क्षेत्रफलं प्रायः ७० चतुरस्रमीटरमितं भवति। एकमेव ७० - ७५ चतुरस्रमीटरमितमेव। अयं कश्चन शरीरस्यः प्रकृतिचमत्कारः एव। अयमपि बिन्दुः अवधानाहः यत् प्राणवायुः अशुद्धवायुः इत्यनयोः अर्पणं प्रत्यर्पणं च पक्षद्वये समानमेव भवेत्। तर्द्वायुकोषान् पर्यटितुं अच्लिष्य सुरक्तवाहिनीषु निमेषुं यावत् तत्र प्रवेहतं। तावता एव फुफ्फुसद्वये भावं, समावेशः प्राप्तव्यो वा। अत्रैव प्राणायामहिमा प्रादुर्भवति। एतस्य मन्दिनः केचन बिन्दवः -

- १) साधारणरूपेण चलच्छ्वासप्रक्रियासमये श्वासग्रहणावसरे मनुयं वायुम् आकर्षितं तस्य परिमाणं इति उच्यते। सामान्यरूपेण प्रायः ५०० मिलिलिटरमितं भवति।
- २) सकृत् ५०० मिलिमिटरमितः वायुः फुफ्फुसद्वयंगते अपिमनुष्यः गहनं श्वासम् आकृष्य अधिकं वायुं यत्पुरातियत् गहनं श्वासपरिमाणं इति उच्यते। गहनं श्वासपरिमाणं भवति ३,३०० मिलिलिटरमितम्।
- ३) सामान्यरूपेण उच्छ्वासनिहिमिनान्तरं मनुष्यः प्रयत्नपूर्वकं वायुं निष्कासयति यत्, तत्, 'निःश्वासवायुपरिमाणम्' इति उच्यते। निःश्वासवायुपरिमाणं प्रायः १००० मि. लीटर्मितं भवति।
- ४) प्रसह्य वायुं निष्कासनान्तरं मपि किञ्चित् वायुं फुफ्फुसद्वये अवशिष्यते। तच्च शिष्टवायुपरिमाणम् इति उच्यते यत् च १२०० मिलिलिटरमितं भवति।

तृतीयश्रेणिकंमित्रम्

सायली श्रीकांत जोशी

F. Y. B. A.

रत्नपुरं नाम किञ्चन राज्यासीत् । महाराजः बुध्दिसारः
विशेषतया पर्वदिनेषु तेषां सम्पर्कं करोति अरिवारणः
तत्राज्यं परिपालयति स्म । तस्य स्मृतेभ्यः वस्त्र-
भूषणादिकं दत्त्वा तेषां सम्माननं आसने बृहस्पतिकरोति स्म । सहस्र-
बुध्दिसारः नाम प्रधानमन्त्री आसीत् । मन्त्रिमहाराजयोः
मध्ये गाढं मित्रत्वम् आसीत् ।

कदाचित् बुध्दिसारस्य मनसि किञ्चन विचारः उभूतः

न केवलं राजमन्त्रिसम्बन्धः

अपि च गाढं मित्रत्वम् अस्ति । किन्तु कदाचित् महाराजः

केनापि कारणेन महाकुप्यति चेत्,

मां राज्याभ्रष्टं करोति एव तदाममका गतिः स्यात् ? अतः

मया अन्यानि अपि कानि चन मित्राणि प्राप्तव्यानि इति ।

राजमार्गस्य पाश्चिमहासुभटः नाम किञ्चन वासं करोति स्म । सः

यत्र कुत्रापि बुध्दिसारः

पश्यति चेत् तस्य अभिवादनं करोति स्म । तस्मात् कारणात् गच्छता

कालेन महासुभटः अपि बुध्दिसारस्य मित्रम् अभवत् । सः तृतीय

- श्रेण्याः मित्रम् इति बुध्दिसारः निश्चितवान् ।

अकदाचित् दौर्भाग्यवशात् महाराजः अरिवारणः

बुध्दिसाराय अकुप्यत् । तस्मात् भीतः बुध्दिसारः

देशान्तरंगन्तुं निश्चितवान् । गमनात् पूर्वसकृत् मित्रैः

मिलित्वा गच्छानि इति ।

ततः सः मित्रतायाः श्रेणीत्रयं कृतवान् । क्रमशः सः

चिन्तितवान् । सर्वेषां मित्राणां सम्पर्कम् आरब्धवान् ।

प्रेमश्रेण्यां सामन्ताः, श्रीमन्तः, गण्ड्याः च आसन् । बुध्दिसारः

प्रतिदिनं तेषां सम्पर्कं करोति स्म । ते अपि एतस्य गृहम आगत्य सत्का

रंप्राप्य गच्छन्ति स्म । द्वितीयश्रेण्याम् अमात्यादयः

तस्य मित्राणि आसन् ।

ततः सः प्रमश्रेण्याः

मित्राणां गृहाणि गतवान् । तत्र वस्तुस्तिक कृतवान् । यदा बुध्दिसारस्य

यपरिस्तिज्ञातवन्तः तदा ते सर्वे अपि उक्तवन्तः -

भवान्शीघ्रमेव इतः

गच्छतु । अन्यावयम् अपि महाराजस्य कोपस्य भाजनं भवेम इति ।

तेषां मुखान्नुक्षवचनानि श्रुत्वा सः अवाडमुखः जातः ।

ततः सः द्वितीयश्रेण्याः

मित्राणां गृहाणि गतवान् । तत्रापि पूर्ववृत्तान्तम् उक्तवान् । ते अपि तंति

रस्कृतवन्तः । साहाय्यं कर्तुं निराकृतवन्तः

च । तेषां व्यवहारेण बुध्दिसारस्य महान् खेदः जातः । इतः

परमअन्यागतिः नास्ति, इतः पलायनम् एव वरम्

इति विचिन्त्य सः गच्छन् आसीत् ।

तावता तेन महासुभटः स्मृतः । सः

कञ्चित् महासुभटस्य गृहं प्रविष्टवान् ।

बुध्दिसारं हृष्टमहासुभटः सन्तोषेण तस्य स्वागतं कृतवाना ततः

सः

बुध्दिसारस्य आगमनस्य कारणं पृष्टवान् । बुध्दिसारं सक्डोचेन मह

सुभटस्य पुरतः स्ववृत्तान्तं निवेदितवान् ।

तस्य वचनानि श्रुत्वा महासुभटः

आत्मविश्वासयुक्तेन स्वरेण उक्तवान् । मयि जीवातिकोडपि भवतः

सुरक्षायाः मयि जीवतिकोडपि भवतः सुरक्षायाः

उपायं चिन्तयामि । भवान् चिन्तानं करोतु इति ।

महासुभटस्य वचनं श्रुत्वा बुध्दिसारः भावविहलः

सनतमालिङितवान् ।

तस्यामेव रात्रौ महासुभटः

प्रभूतं धनं धान्यं च स्वीकृत्य बुध्दिसारेण सह प्रच्छन्न-

रूपेण रत्नपुरं नगरात् बहिः गतवान् । ततः

तौ देशान्तरे आश्रयं त्राप्य सुखेन जीवितवन्तौ । बुध्दिसारः

तदा ज्ञातवान्य तस्यैः एव प्रमश्रेणीकः स्नेहितः इति ।

पर्यावरणसन्देशः ।

उन्नती राठोड

S. Y. B. A (Sanskrit)

अस्मानपरितः यानिपञ्चमहाभूतानिसन्तितेषांसमवायंः
एवपरिसरः
अवापर्यावरणम्इतिपदेनव्यवहीयते।इत्युक्तेमनुष्योयत्रनिवसति,
यत्खादति, यतवस्त्रंधारयति,
यज्जलंपिबतियस्यपवनस्यसेवनं करोति,
तत्सर्वपर्यावरणम्इतिशब्देनाभिधियते।अधुनापर्यावरणस्यसमस्य
नकेवलंभारतस्यअपितुसमस्तविश्वस्यसमस्यावर्तते।यज्जलंयश्चव
युः अदयउपलभ्यते,
तत्सर्वमलिनंदुषितंचदृश्यतेअवाभारतस्यराजधानीअस्ति।पर्या
वरणाम्पश्यतु।भारतस्थ
राज्येषुअन्यतममस्ति।पर्यावरणम्भारतेशस्यराजधानीविश्वस्य
अतिविशालासुनगरीषुअन्यतमाइतिगण्यते।पर्यावरणम्षाभा
रतस्तृतियाबृहतीनगरीवर्तते।इत्यपिविश्रुताइंनगरीप्राचीनकाले
हस्तिनाफरमतितिख्याताआसीत्।इन्द्रसभायामपिसभाजितान
भरतकुलोत्पन्नानामहीपालाना।राजधानीइदयनतीयाएव।पर्यावि
रणाम्मुगलवंशीयानांचक्रवर्तिनांताआडूतानामपिअधिकरिणाके
न्द्रभूमिभूत्वाअधुनापिभारतीयगणराज्यस्यराजधानीपदमलङ्क
रोति।

निरंतरं वर्धमानं प्रदुषणं सर्वे वाचिन्तायाः विषयः
जातः।यतः प्रदुषणेन अधिकाः मनुजाः रूग्णाः
भवन्ति।अनेन प्रकृत्याः हानिर्भवति,
जीवनामपि हानिर्भवति।अतः प्रदुषणसमस्यायाः
समाधाने वैज्ञानिकाः प्रयतन्ते किन्तु पर्यावरणस्य रक्षा अस्य
सर्वेः करणीया।यावत्देशस्य नागरिकः
पर्यावरणास् रक्षणे दृढनिश्चयः न भवति, तावत्, असः
समस्या समाधानं न भवति।सने-सने विविधाः वृक्षारोपणीया
।तेषांच संवर्धनमपि अवश्यं कर्तव्यम्।विद्यालयेषु वृक्षारोप
दिवसस्य अयोजनं भवेत्।वृक्षारोपणसर्वेषां नैतिक कर्तव्यमस्ति
ल प्रदुषणनिवारणार्जलशुद्धिः करणीया।अवकरमार्गनक्षेत्रेषु
।सर्वत्र पर्यावरणविषये गोष्ठीनाम् आयोजनं भवेत्।ध्वनिप्रदुषण
पिनिवारणीयध्वनिप्रदुषणनिवरयितुं ध्वनिप्रसारणयन्त्राणां
: न्यूनतमः करणीयः।यदिसर्वे नागरिकाः
पर्यावरणविषये कृतसंकल्पाः भवन्ति
,तर्हि किमपि दुष्करनास्ति।

आदर्शमित्रम्।

कश्चन एकस्मिन् ग्रामे सुरजः ताश्यामः नाम्नः द्वौ बालकौ निवसतः
स्म।एतयोः
मैत्रीतु बहुदृढा अभवत्।द्वौ अपि बालकौ परस्परं स्वकीयगुणान्दोषा

न अपि स्पष्टं कथतः स्मप्रतिदिनं सुरजः ताश्यामः प्रातः काले
सायंकालपर्यन्तं परस्परं सह एव अभवताम्।
एकस्मिन् दिने श्यामस्य मातुः कश्चन्मातुः कश्चन्व्याधिः

गौरव आराध्य
एफ वाय बी ए.

अभवत्ततः श्यामः अन्यमित्रैः सहमनोएजनागन्तुमित्रैः
सहबहुमनोरञ्जनकृतवान्। तस्य अन्यमित्राणां प्रभोवनसः
मद्यापानं अपि अकरोत्।
सुरजः अन्यमित्रैः सहमद्यपानं अकरोत्' इति ज्ञात्वा श्यामः
सुरजं प्रति गत्वा तम् अवबोधयति स्म भोः सुरजः
। त्वम् एतत्किं करोषि ? कृपया मद्यपानं मा कुरु। दुर्जनसंगतिः
त्यज। अनेन तव जीवनं नष्टं भविष्यति। एतच्छ्रुत्वा सुरजः
अचिन्तयत अहो! एवः श्यामः तुमनोरञ्जनार्नागत्तवान्। अतः
एव एषः मम उपरि द्वेष्टीता माम् उद्धोषयति, सुरजः
श्यामय कुध्यति किं इतः गच्छतु। अद्यतः अस्माकं मैत्री समाप्ता,
अत्र पुनः न आगच्छतु। एतच्छ्रुत्वा श्यामः खिन्नः
भूत्वा स्वगृहं प्रत्यागच्छति स्म।
तदनन्तरं सुरजः प्रतिदिनं पाठशालायाः अनन्तरं मित्रैः
सहमनोरञ्जनार्गत्वा मद्यापानकृत्वा स्वगृहं प्रति गच्छति स्म। सुरज
स्य अनेन स्वभावेन श्यामः अतीव दुःखितः
अभवत्। एकस्मिन्दिने सुरजः
अतीव मद्यपानं अकरोत्। अतीव मद्यपानात्सः
चलितुम् अपि असमर्ः
अभवत्। तस्य अन्यमित्राणितं तत्रैव त्यक्त्वा गृहं गतवन्तः।
कदाचित् त्यक्तः सः चलितुं प्रारभत। परन्तु अधीक मद्यपानात्सः
मार्गं एव निपतितः। तस्य दैवशात्किञ्चिच्छीत्कालानन्तरं श्यामः
तत्रैव आगतवान्। श्यामः अपश्यत्, यत् एषः
तुममप्रियसखा सुरजः अस्ति। श्यामः अचिन्तयत्
आपदाकाले मित्रस्य सहाय्यतां करणीयम् इति मम कर्तव्यं अस्ति
। एवं विचिन्त्य श्यामः सूरजाय वैद्यं प्रति अनयत्। वैद्यः
उपचारम् अकरोत्। ताभवतः
मित्रेण भवन्तम् उचितसमये एव अत्र आनीयत्। अन्याएतत्विषयतुत
वजीवनमरणस्य प्रश्नः अपि भवितुं शकनोति स्म। अतः
अद्यत। मद्यपानं मा करोतु।
एतच्छ्रुत्वा सुरजः अचिन्तयत् अहह! मूढः अस्मि अहम्। कः
मम सत्यं मित्रम् अस्ति इति अपि ज्ञातुं शक्नोमि। सुरजः लज्जितः
अभवत्। श्यामं प्रति क्षमायाचनां कृत्वा सुरजः दुर्जनसंगतिः
अत्यजत्तापूनः श्यामेन सह मैत्री अकरोत्। तयोः मैत्रीपूनः
अतीव दृढा अभवत्।
एषालद्युकायाः माध्यमेन वयं जानीमः
यद् एकम् आदर्शमित्रं किं हशः
भवति इति। अस्माकं वयं विविधान् जनान् मिलामः

। पाठशालायां ताचमहाविद्यालये अस्माकं बहुनिमित्राणि सन्ति। अ
स्माकं सर्वेषां जीवने मित्रम् इति इति एकम् अविभाज्यम् अङ्गः
भवति। परन्तु अस्माकं मित्रं किं हशः सत् इति वयं न चिन्तयामः।
अधुना यूवकाः येन सह इतस्ततः भ्रमन्ति मनोरञ्जनं कुर्वन्ति,
भोजनं कुर्वन्ति, चलचित्राणि पश्यन्ति सः
एवमनप्रियमित्रम् इति मन्यन्ते। परन्तु किम् एताहं मित्रम् अस्माकं स
त्यं मित्रम् अस्ति ?
किम् एताहं मित्रं व्यसने अस्माकं सहाय्यं करिष्यति वान ?
इति वयं न चिन्तयामः
यः व्यसने, दुर्भिक्षे, शत्रुसंकटे अस्माभिः सहतिष्ठति सः
एवं सत्यं मित्रं वर्ततेयः प्रत्यक्षे प्रियवादीनः
ताचपरोक्षे कार्यहन्तारः
भवति तादृशं मित्रं विषसमानम् इव भवति तावयं एताहं मित्रं त्यजेम
। यः व्यसने, दुर्भिक्षे, शत्रुसंकटे, सूखे, दुःखे च अस्माभिः
सहतिष्ठति तासदा सत्यमेव वदति एताहं शः आदर्शमित्रं तु सुदुर्लभः
। परन्तु सर्वेषां जनानां जीवने एकः एताहं शः आदर्शः
मित्रं निश्चितरूपेण भवति, सः
सदा सत्यमेव वदति। अस्माकं गुणाः दोषाः च दर्शयति,
सुखे वा दुःखे अस्माभिः सह सत्यमेव वदति जानन्ति वा कः
अस्ति एतादृशः आदर्शः मित्रं अस्माकं सर्वेषां जीवने ?
सः अस्ति दर्पणः। सः अस्माकः गुणः दोषाः
स्वभावः क सर्व सत्यमेव दर्शयति सः अस्माकं स्वस्य
प्रतिबिम्बः दर्शयति। वयं सर्वे प्रतिदिनं दर्पणः पश्यामः
कदाचन मुर्धजाना अलंकृतं करणार् ता कदाचन शृंगार
कारणार् किंतु एकवारं आणि वयं दर्पणे स्वयं न पश्यामः।
स्वयं गुणाः दोषाः च न पश्यामः। न केवलं दर्पणः अपितु
विद्या धर्मः अपि च अस्माकं प्रिय मित्रे भवतः। एते सर्वे
अस्माकं साफलतायाः मार्गं दर्शयन्ति गुणाः दर्शयन्ति दोषाः
दर्शयन्ति। व्यसने सहायता कुर्वन्ति।
धर्मः अस्माकं जीवने कल्याणस्य मार्गं दर्शयन्ति। विद्या
अस्माकं आपदाकाले सन्मार्गं दर्शयन्ति।
अतः वयं सर्वे एतैः आदर्शमित्रैः सह एव मैत्रीं कुर्यामः।

आनन्ददृश्यम

तावकपदानुसन्धानेन
नश्यति मामकमज्ञानाम ।
ज्ञानज्योतीः प्रकाशनेन
अवगमयती भारती तत्त्वम ॥

किशोरी संतोष गव्हाले
संस्कृत विभाग

अग्रे कचश्रण गीरीरस्ती
तस्मिन् कचश्रणवृक्षीस्ती ।
वृक्षे कचश्रण निडीस्ती
निडे वयास शिशुरूस्ती ॥१॥
शिशवे भोजनमानेतुं
काकी गच्छति कुत्रापि ।
मधुरफलानी समानिय
शिशुवदने सा निक्षिपती ॥२॥
पश्यंती काकः सर्वमिदं
का का केती स रटातीतराम ।
आनन्दस्य महादृश्यम
वक्तुं को वा परायती ॥३॥

मातर्भवन्तुसकलांना
हृदयायानी सामानानी ।
जातीमाताना च भेदं
विहाय संतुप्तानी ॥

हे देवी जीवन आपतितं
कष्ट सहामहे तपसा ।
सङ्गच्छामहे संवादामहे
संहतेन मनसा ॥

आनन्ददृश्यम

अपेक्षार राजेंद्र घाटे
M.A. II संस्कृत विभाग

हे वाग्देवी विलासस्तव तू
विकासतू दयास्मासू ।
तेन वय मनस्युल्लास
विन्दामहे च मातिविभवम ॥

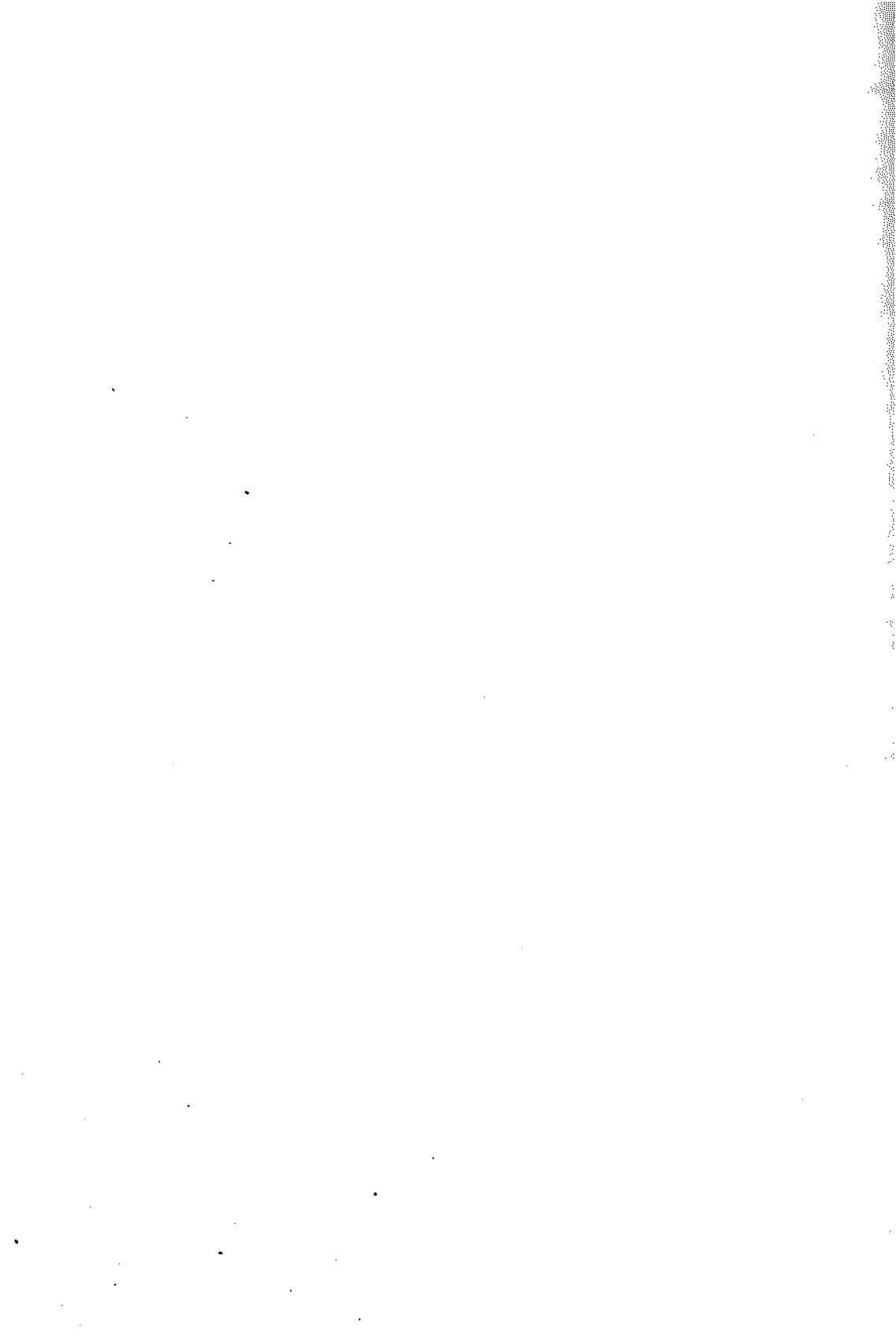
भगवती भवती कृपया
अवलोकते चेदास्मान ।
विलासती हृदये चैतन्ये
विनैव किमपि भयम ॥

Edgar Allan Poe

आंठलभाषा (English)

*Beauty of whatever kind, in
its supreme development,
invariably excites the
sensitive soul to tears.*

निक सकाळ वृत्तपत्र आयोजित
 'यिन फेस्टिव्हल २०१९' मध्ये
 थम पारितोषिक मिळाल्याबद्दल
 कौतुक व अखिल भारतीय
 मांतरविद्यापीठ स्तरीय योगासन
 स्पर्धेत' निवड झाल्याबद्दल
 विद्यार्थ्यांना शुभाशीर्वाद देतांना
 के.सी.ई. सोसायटी चे
 मा. अध्यक्ष नंदकुमारजी वेंडाळे
 व इतर मान्यवर

योग व संस्कृत विभागाद्वारा
 आयोजित व्याख्यान
 - प्रा. अखिलेश शर्मा
 २०१८-१९

एन.सी.सी. विभाग

Brig Dalvi's
 visit to NCC Office

मानसशास्त्र विभाग

जागतिक मानसिक आरोग्य दिनानिमित्त मानसशास्त्र विभागातील विद्यार्थी पथनाट्य सादर करत

जागतिक मानसिक आरोग्य दिनानिमित्त मानसशास्त्र विभागातर्फे आयोजित रॅली

हिंदी विभाग

कला शाखेचे उपप्रमुख हिंदी विभागप्रमुख डॉ. सुरेश तायडे लिखित पुस्तकाचा प्रकाशन हस्ते डॉ. विश्वास पाटील सोबत डॉ. तेजपाल प्रा. अरुण पाटील डॉ. सुरेश तायडे व इतर मान्यवर

हिंदी विभाग

हिंदी कार्यशाळेत
बोलताना मार्गदर्शक
श्री.रतन जगन्ना गिरी

महाराष्ट्र राज्य हिंदी
साहित्य अकादमी तर्फे
मा. डॉ. तेजपाल चौधरी
(माजी विभागप्रमुख हिंदी विभाग)
यांना १ लाख रु चा
जीवनगौरव पुरस्कार प्रदान
करण्यात आला त्यानिमित्त
त्यांचा सन्मान करतांना
डॉ. शशिकांत सोनवणे
प्राचार्य उदय कुलकर्णी
डॉ. सुरेश तायडे व अन्य

Induction Training Programme

Dr. M. Z. Chopda
delivering lecture in
Induction training
Program for newly joined
Faculties,
along with Co-ordinator
Prof. Y.A. Saindane
seating on the dias

Department of Zoology

Participation of Students and Faculty members of Zoology Department in 106th Indian Science Congress, held at Jalandhar, organized by Lovely Professional University, Jalandhar, 3rd to 7th January.

Interaction with Experts, Examiners and Observers during presentations of Students in 106th Indian Science Congress, held at Jalandhar, organized by Lovely Professional University, Jalandhar on 3rd to 7th January 2019.

Study Tour
Zoology Dept.

Tit for Tat

Name: Mohammad Tanvir Raza Shaikh Abdul Rahim

Class: M. A. I (Eng) Roll No: 122

Once, two friends lived in a village. They have grown as cheaters in the village. All the villagers were fed up with them. They used to cheat the passersby. They used a technique to loot. One of them stood on the road to ask a lift, while the other used to act as if he had faced a road accident. Whoever helped them to get to the hospital and gave them lift in his/her vehicle, they used to beat him and loot him. This looting went for many years and they mastered their art but the villagers exploited a lot and were insecured.

One day, one partner asked the other that heshall be out of village for some crucial reason. So he cannot join him in loot. Other one decides to do it by himself. He stayed on the road as usual but no one stopped for him as all neighboring villages were now well known of these two and their loot. He got frustrated and decided to hit any two wheeler driver instead of following their old plan. He saw a bike coming towards the village. He picked up a cane and as the bike

came close to him, he brutally hit the rider on shoulder. The rider fell off the bike and got severely injured. He went to snatch all his possessions but was shocked because the person who was lying in front of him in a serious condition was the only friend of him with whom he used to loot the villagers. As soon as he saw his friend bleeding and shouting for help, he ran to get a lift. But no one stopped the vehicle to help them, because they were known by villagers for their cheating and looting. They did not reach to the hospital in time. He had to lose his legs.

Now his friend who had hit him by mistake, has to work for both of them. But no one gave them job. They had to leave the village for the sake of job. They often recall their crime, deceiving and repent on their present pathetic condition.

Moral: Do good and good will return to you.

Life – An Opportunity

Name: Bhushan H. Patil
Class: M. A. I (Eng)

If you lose in your life,
remember trees and their life.
If you feel more tension,
face it without mention.

If you believe in yourself,
you can do it without help.
The most difficult task in your life,
just it in an appropriate style.

Challenges will come as a test for you,
so no one shall come to help you.
Burden is temporary
but it is an opportunity.

A chapter is difficult in your file,
but solve it with a smile.
Some close it with their defeat,
you should be ready to win over it.

Divine Blessing

Name: Bhushan H. Patil
Class: M. A. I (Eng)

Girl is a Divine blessing of God.
Why to hate their birth?
When she is your family's heart.
She is like the sun and the moon,
light in your dark.

Girl is a Divine blessing of God.
Why do you discriminate?
Son is the future and girl is the past,
when both are equal gifts of God
She is Laxmi and Saraswati.
Storehouse of Blessings.

Girl is a Divine blessing of God.
The Creator, the caretaker
An adorable daughter,
A loving mother.
A caring wife,
An honest Partner of your life.

Girl is a Divine Blessing of God.
Nature's is Creation,
without gender discrimination.

Ahirani - The language of our Region

Name :- Akshay Ravindra Patil,

Class :- M.A. - 1st (English)

Roll no:- 150

Though we consider English language as the 'window to the world', because we can communicate with the world with the help of English language, but it doesn't have the flavour of our regional language. Regional language has its own importance. Although we have to use standard variety of language in our day to day life but when it comes to home or with friends or with previous generation, we should use our regional language for communication, because regional language helps us to preserve our traditions and customs of the region.

Every regional language has its own literature that is not available in other languages. We live in the 'Khandesh' and our regional language is 'Ahirani'. Ahirani is an Indo- Aryan language. The words "Ahirani" and "Khandeshi" are sometimes used interchangeably. Ahirani is a major dialect of Khandeshi. It was originally spoken by the Ahirs (Epic cattle herders) living in the Khandesh region. It is further divided into region based sub -dialects such as Chalisgaon, Dhule, Malegaon. Ahirani is spoken in the Jalgaon (except Bhusawal, Jamner, Bodwad and Muktainagar) and Nandurbar, Dhule district. Outside Khandesh, it is spoken in some parts of Nashik (Baglan, Malegaon and Kalwan

tehsils). Though Ahirani is spoken in 4 to 5 districts, but it changes slightly according to the culture of that district and other dialects. We can see the impact of 'Gujarati' language on the Ahirani spoken by the people of Nandurbar district. Same way we can see the impact of 'Varhadi' and 'Vidarbhi' language on the Ahirani spoken by Jalgaon district. Ahirani spoken by Nashik region is also slightly different than Khandeshi Ahirani. In the Ahirani of the Jalgaon district, we use consonant 'ळ' instead of 'ळ' but in Nashik district Ahirani, they use 'ळ' instead of 'ळ'. We can see many 'Gujarati' words in Ahirani like 'Aandor', 'Dikra', 'Be', 'Na', 'She' etc.

The standard 'Marathi' and 'Ahirani' show considerable difference at various levels of structures. This indicates that the source and development of these two dialects are independent. Some of the peculiarities of Ahirani show closeness to 'Rajasthani' and 'Gujarati' language. Borrowing and blending the words from Hindi, Marathi and Gujarati, Ahirani has created its own vocabulary. Ahirani is basically in colloquial form and we use the Devanagiri script for its writing.

Educated Khandeshis speak

standard Marathi as well as Ahirani . In the urban areas , Ahirani is losing its popularity , but in the rural areas , Ahirani dominates . The language is widely used among the farmers and villagers . Ahirani songs are popular all over , the Maharashtra . Recently the Ahirani song "Kesavar Fuge"

has crossed 90 million views on youtube is a proud moment for any regional language . Even non - Marathi or non-Ahirani people also listen and enjoy the song . Such artists and songs are doing their best to preserve Ahirani language .

NIPAH VIRUS Fear, Fight & Survival

Nipah Virus, or Henipa Virus, is a genome of the genus. This deadly virus, which infects both animals and humans, leads to the death of infectious diseases. There were 35 million people died out of this one deadly virus. It is a disease that killed 75% of those who were infected. Recently, the Nipah Virus spread in May 2018 in Kerala. It crabbed many lives and the lives of many were in threat. Medical science was helpless to prevent this new kind of virus. The government and the people of Kerala were scared first and later they fought against it heroically. The government was taken enough measures to prevent the further transmit. Kerala government stands as a model of handling this sort of issues.

History

Named after the first reported case of the

virus, it was reported in Sungai Nipah Malaysia. The virus can spread from human to human from animal to animal or from animal to human. The Nipah virus is transmitted from infected bats, pigs and infected humans. The infection was confirmed in 1998 in a village in Kampung Sungai Nipah Malaysia, and was subsequently isolated in 1999. The disease was first detected in pig farmers in the village. Soon, pigs in Malaysia's big pig farm began to suffer from an unknown disease. This situation is even more alarming when a similar disease hits humans. In 1999, 257 people were infected. This left 105 people dead. The Nipah Virus was named because it was first isolated from a patient in the Kampung Baru Sunghai Nipah area Malaysia.

Infectiousness

Virus-infected Tyropus bats may transmit to humans from bats or pigs. They can be transmitted

from infected humans to other humans. There is a very high risk of transmitting the disease to

caregivers. Infectious drinks of infected bats can be transmitted by mixing drinks with bait and fruits.

Treatment

The exact treatment for the Nipah virus has not yet been established anywhere in the world.

Today there is only treatment for symptoms. Those who are immune to the disease have escaped.

Others die of the virus and become infected.

How Kerala stopped Nipah in its tracks

In May 2018, the National Virology Institute in Pune confirmed that there was an outbreak of

NPA virus in Kerala. The source of the epidemic is believed to be in Chengaroth village,

Kozhikode, Kerala. It also raised the issue that the medical sector in Kerala was not prepared to

deal with such an infectious disease. The

first stage of incubation, or hatching, is until June 5th.

Three persons from Chengaroth Panchayath in Kozhikode who died of illness were in the same house. This led to the conclusion that this may be the virus. All the blood samples sent to Pune

were validated with the virus. Then inspected the area around the house and found that bats of particular breeds were living in a nearby well, and three bats were sent for inspection.

Of the samples collected from 196 patients, 178 were found to be infected. Of the 18 who were

diagnosed with Nipah, 16 died and sixteen were related to Sabit, the first to die. The state

government has cautioned that a second outbreak of the Nipah virus could be caused by the

deaths of two people who died on May 31 due to the same disease.

The Government of Kerala educated people about the Nipah virus and taught them how to fight

and survive this deadly virus.

വൈറസ്

ഭയം, പോരാട്ടം, അതിജീവനം

നിപ വൈറസ് അഥവാ ഹെനിപ വൈറസ് ജനുസ്സിലെ ഒരു ജീനോമാണ്. മൃഗങ്ങളെയും മനുഷ്യരെയും ബാധിക്കുന്ന ഈ മാതൃകമായ വൈറസ് പകർച്ചവ്യാധികളുടെ മരണത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. ഈ മാതൃകമായ വൈറസ് ബാധിച്ച് 35 ദശലക്ഷം ആളുകൾ മരിച്ചു. രോഗം ബാധിച്ചവരിൽ 75% പേരും കൊല്ലപ്പെട്ട രോഗമാണിത്.

അടുത്തിടെ നിപ വൈറസ് 2018 മെയ് മാസത്തിൽ കേരളത്തിൽ പടർന്നു. ഇത് നിരവധി ജീവിതങ്ങളെ തകർത്തു, പലരുടെയും ജീവൻ അപകടത്തിലാക്കി. ഈ പുതിയ തരം വൈറസ് തടയാൻ മെഡിക്കൽ സയൻസ് നിസ്സഹായനായിരുന്നു. സർക്കാരും കേരളത്തിലെ ജനങ്ങളും ആദ്യം ഭയപ്പെട്ടു. പിന്നീട് അവർ അതിനെതിരെ വിരോധിതമായി പോരാടി. കൂടുതൽ പകരുന്നത് തടയാൻ ആവശ്യമായ നടപടികൾ സർക്കാർ സ്വീകരിച്ചു. ഇത്തരത്തിലുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മാതൃകയാണ് കേരള സർക്കാർ.

ചരിത്രം

വൈറസ് ബാധിച്ചതായി ആദ്യം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ട മലേഷ്യയിലെ സുകായ് നിപയിലാണ് ഇത് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടത്. വൈറസ് മനുഷ്യനിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനിലേക്ക്, മൃഗങ്ങളിൽ നിന്ന് മൃഗത്തിലേക്ക് അല്ലെങ്കിൽ മൃഗങ്ങളിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനിലേക്ക് പടരും. രോഗം ബാധിച്ച വ്യാലുകൾ, പന്നികൾ, രോഗം ബാധിച്ച മനുഷ്യർ എന്നിവരിൽ നിന്നാണ് നിപ വൈറസ് പകരുന്നത്.

മലേഷ്യയിലെ കമ്പുങ് സുകൈ നിപയിലെ ഒരു ഗ്രാമത്തിൽ 1998 ൽ അണുബാധ സ്ഥിരീകരിക്കുകയും പിന്നീട് 1999 ൽ ഒറ്റപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഗ്രാമത്തിലെ പന്നി കർഷകരിലാണ് ഈ രോഗം ആദ്യമായി കണ്ടെത്തിയത്. താമസിയാതെ, മലേഷ്യയിലെ വലിയ പന്നി ഫാമുകളിലെ പന്നികൾക്ക് അജ്ഞാതമായ ഒരു രോഗം ബാധിച്ചു. സമാനമായ ഒരു രോഗം മനുഷ്യരെ ബാധിക്കുമ്പോൾ ഈ സാഹചര്യം കൂടുതൽ ഭയപ്പെടുത്തുന്നു. 1999 ൽ 257 പേർക്ക് രോഗം ബാധിച്ചു. ഇതിൽ 105 പേർ മരിച്ചു. മലേഷ്യയിലെ കമ്പുങ് ബാറു സുൻഹായ് നിപ പ്രദേശത്തെ ഒരു രോഗിയിൽ നിന്ന് ആദ്യമായി ഒറ്റപ്പെട്ടതിനാലാണ് നിപ വൈറസിന് ഈ പേര് ലഭിച്ചത്.

പകർച്ചവ്യാധി

വൈറസ് ബാധിച്ച ടൈപ്പോപസ് വെള്ളാലുകൾ വെള്ളാലുകളിൽ നിന്നോ പന്നികളിൽ നിന്നോ മനുഷ്യരിലേക്ക് പകരാം. രോഗം ബാധിച്ച മനുഷ്യരിൽ നിന്ന് മറ്റ് മനുഷ്യരിലേക്ക് ഇവ പകരാം. പരിചരണം നൽകുന്നവർക്ക് രോഗം പകരാനുള്ള സാധ്യത വളരെ കൂടുതലാണ്. രോഗബാധയുള്ള വെള്ളാലുകളുടെ സാംക്രമിക പാനീയങ്ങൾ ഭോഗങ്ങളിലും പഴങ്ങളിലും കലർത്തി പകരാം.

ചികിത്സ

നിപ വൈറസിനുള്ള കൃത്യമായ ചികിത്സ ഇതുവരെ ലോകത്തെവിടെയും സ്ഥാപിച്ചിട്ടില്ല. ഇന്ന് രോഗലക്ഷണങ്ങൾക്ക് ചികിത്സ മാത്രമേയുള്ളൂ. രോഗപ്രതിരോധശേഷിയുള്ളവർ രക്ഷപ്പെട്ടു. മറ്റുള്ളവർ വൈറസ് ബാധിച്ച് മരിക്കുകയും രോഗബാധിതരാകുകയും ചെയ്യുന്നു.

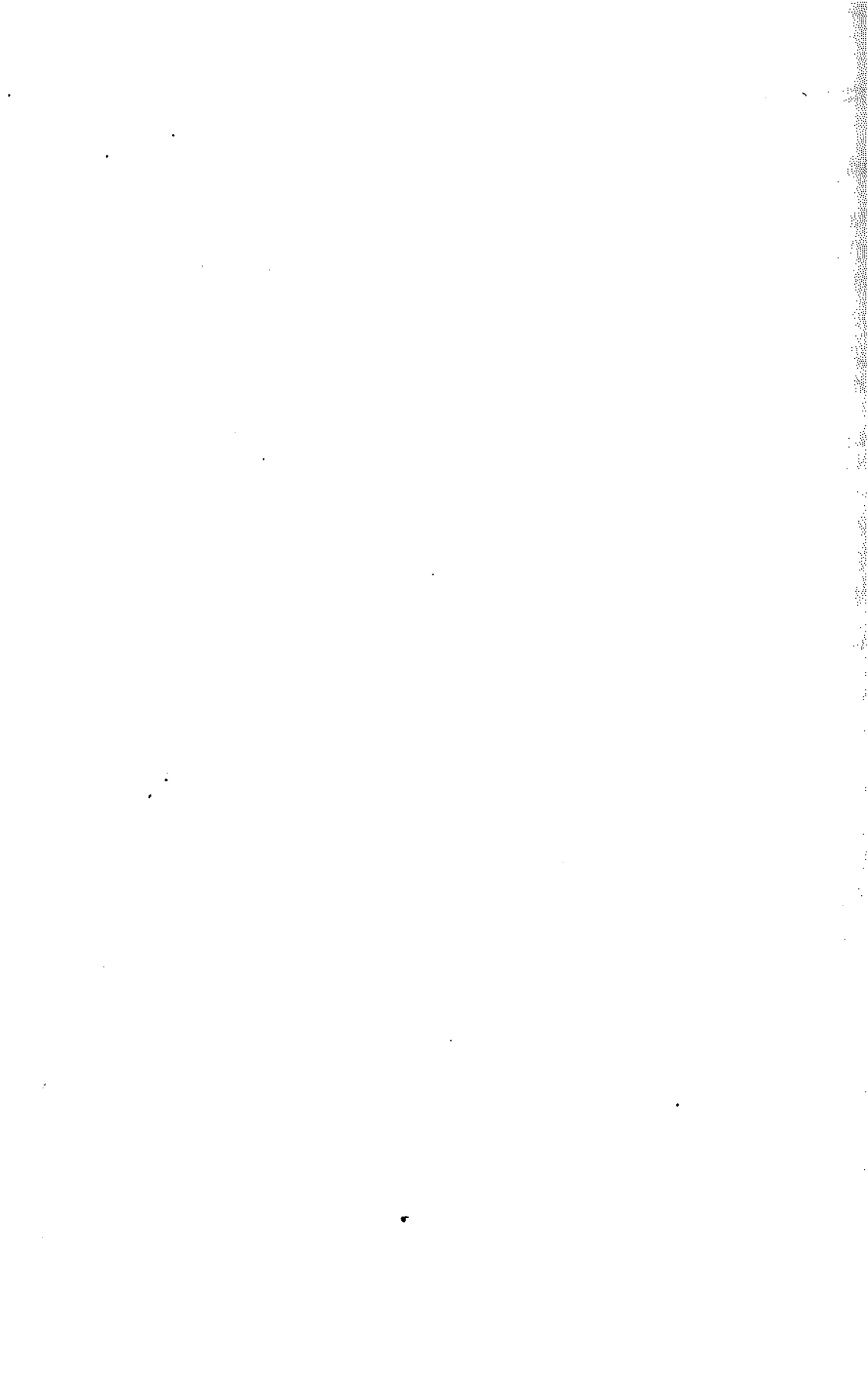
കേരളത്തിൽ

2018 മെയ് മാസത്തിൽ പൂനെയിലെ നാഷണൽ വൈറോളജി ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് കേരളത്തിൽ എൻപിഎ വൈറസ് പടർന്നുപിടിച്ചതായി സ്ഥിരീകരിച്ചു. പകർച്ചവ്യാധിയുടെ ഉറവിടം കേരളത്തിലെ കോഴിക്കോട് ചെംഗാരോത്ത് ഗ്രാമത്തിലാണെന്ന് കരുതപ്പെടുന്നു. ഇത്തരം ഒരു പകർച്ചവ്യാധിയെ നേരിടാൻ കേരളത്തിലെ മെഡിക്കൽ മേഖല തയ്യാറായിട്ടില്ല എന്ന വിഷയവും ഇത് ഉന്നയിച്ചു. ഇൻകുബേഷൻ അഥവാ വിരിയിക്കുന്നതിന്റെ ആദ്യ ഘട്ടം ജൂൺ 5 വരെയാണ്.

196 രോഗികളിൽ നിന്ന് ശേഖരിച്ച സാമ്പിളുകളിൽ 178 എണ്ണം രോഗബാധിതരാണെന്ന് കണ്ടെത്തി. നിപ രോഗബാധിതരായ 18 പേരിൽ 16 പേർ മരിക്കുകയും പതിനാറ് പേർ സാബിറ്റുമായി ബന്ധപ്പെട്ടവരുമാണ്. ഒരേ രോഗം മൂലം മെയ് 31 ന് മരിച്ച രണ്ടുപേർ മരിച്ചതാണ് നിപ വൈറസിന്റെ രണ്ടാം പൊട്ടിത്തെറിക്കു കാരണമെന്ന് സംസ്ഥാന സർക്കാർ മുന്നറിയിപ്പ് നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

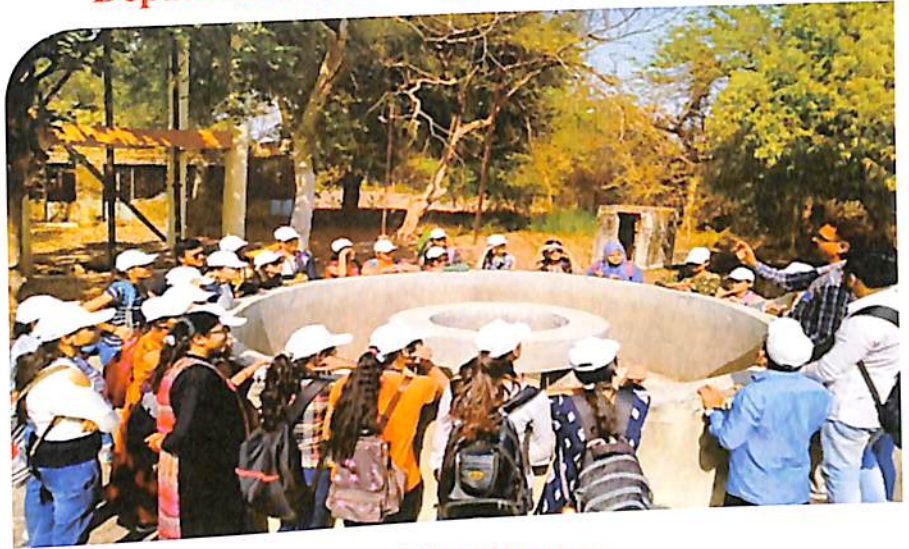
കേരള സർക്കാർ നിപ വൈറസിനെക്കുറിച്ച് ആളുകൾക്ക് അറിവ് നൽകി, ഈ മാതൃകയായ വൈറസിനെ എങ്ങനെ പ്രതിരോധിക്കാമെന്നും അതിജീവിക്കാമെന്നും പഠിപ്പിച്ചു.

ജോറി എ.എസ്.

Department of Zoology

Photograph-Study tour
at Hatchery and Nursery
Center of Nakane with
District Commission
Fishery Officer
Mr. KiranPadvi giving
hands-on training
to M.Sc-II and TYBSc
on 14 March 2019
Students about
Aquiculture

Budding Research Prize Distribution

Prin. Dr. Uday Kulkarni
delivering guidance
lecture at Prize
Distribution ceremony
·Budding Research
scheme

Chemistry Department

MOU of
Chemistry Department
with Shodh Advantech,
Aurangabad

युवारंग २०१८-१९

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी
उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाच्या
युवारंग युवक महोत्सवाचा
(अंतिम फेरी)
विडंबन नाट्य सादर
करतांना नाट्यशास्त्र
विभागाचे विद्यार्थी

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी
उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाच्या
'युवारंग २०१८-१९'
युवक महोत्सवाचे
सर्वसाधारण विजेतेपद

जल्लोष यशाचा

वार्षिक स्नेहसंमेलन 'चैतन्य २०१८-१९' क्षणचित्रे

सर्वसाधारण विजेतेपद - मु.जे.महाविद्यालय, जळगाव

वार्षिक स्नेहसंमेलन 'चैतन्य २०१८-१९' क्षणचित्रे

फुड फेस्टीवलचा
आनंद घेतांना
विद्यार्थी

समूह नृत्य सादर
करतांना विद्यार्थी-विद्यार्थीनी

'एक खट्याळ प्रश्न
पांच अवखळ उत्तरे'
या मनोरंजनात्मक
प्रश्नोत्तरांच्या
कार्यक्रमात
सहभागी मा. उषा शर्मा
मा. एच. आर. पाटील
मा. डॉ. पी. टी. चौधरी
मा. डॉ. सुरेश तायडे
आणि मा. राहूल रनाळकर
(संपादक, दै. सकाळ)

हार्दिक अभिनंदन

कला शाखा उपप्राचार्य डॉ. सुरेश तायडे
भारतीय पत्रकार संघ नाशिक तर्फे 'राष्ट्रीय शिक्षक भूषण पुरस्कार' प्राप्त

श्री. दत्तात्रेय कापुरे
भारतीय पत्रकार संघ नाशिक तर्फे
'राष्ट्रीय शिक्षण भूषण पुरस्कार' प्राप्त

पीएच.डी. पदवी प्राप्त

डॉ. योगीनी एस. राजपूत
इंग्रजी विभाग

डॉ. रजनी पी. बोंडे
इंग्रजी विभाग

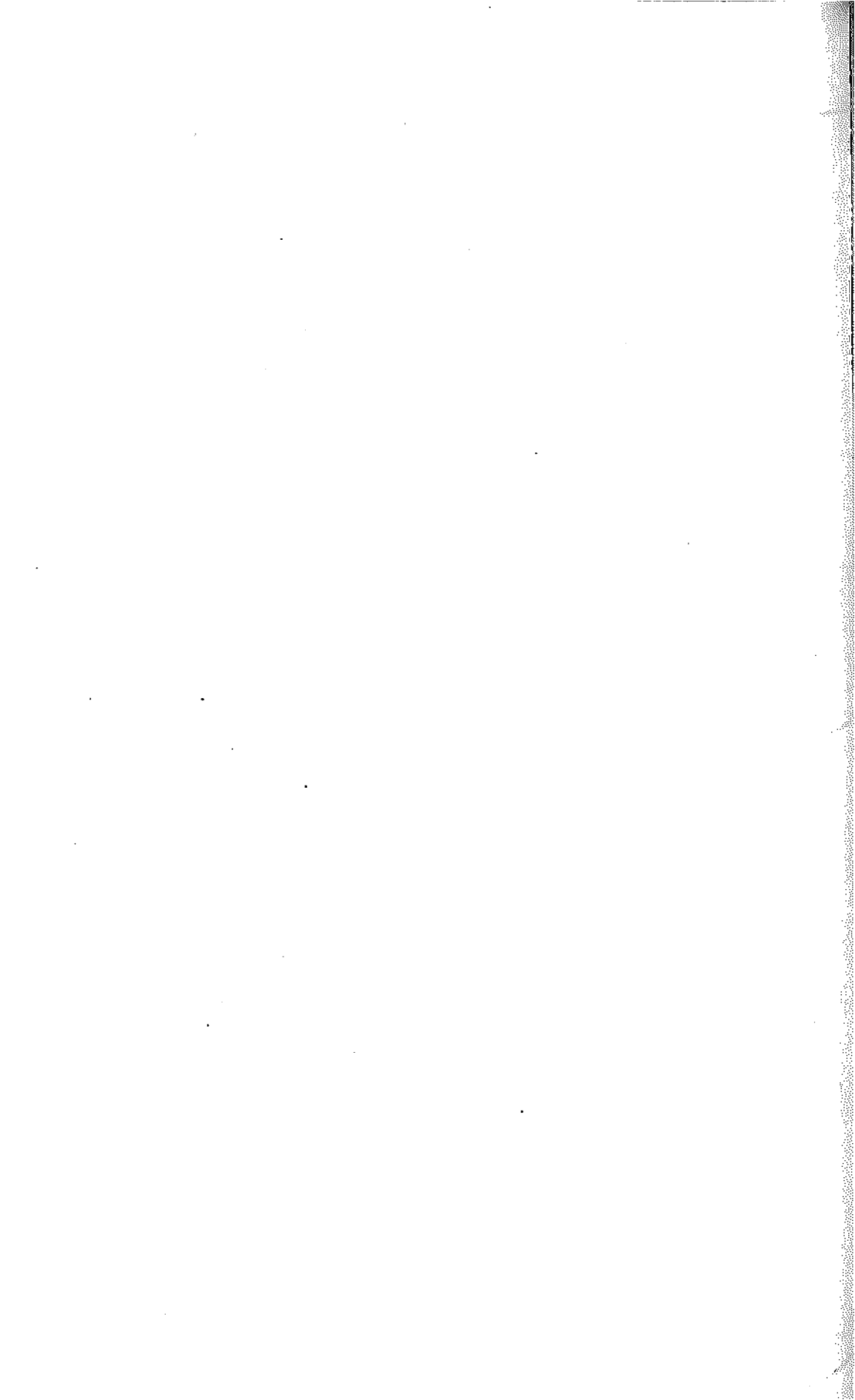
डॉ. योगेश बोरसे
संरक्षण व सामरिकशास्त्र
विभाग

मिर्ज़ा ग़ालिब

ريختہ (उर्दूभाषा)

जिंदगी बडी अजीब होती है,
कभी हार तो कभी जीत होती है.
तमन्ना रखो समंदर की गहेराइ को
छुने की,
किनारो पे तो बस जिंदगी की
शुरूआत होती है...

منتخب اشعار

محمد ریحان
ایف وائے بی۔ اے۔

بات الٹی وہ سمجھتے ہیں جو کچھ کہتا ہوں
اب کی پوچھا تو یہ کہہ دوں گا کہ حال اچھا ہے

بچھڑنے کا ارادہ ہے تو مجھ سے مشورہ کر لو
محبت میں کوئی بھی فیصلہ ذاتی نہیں ہوتا

اپنے مرکز کی طرف مائل پرواز تھا حسن
بھولتا ہی نہیں عالم تری انگڑائی کا

بھلا ہوا مل کہ کوئی اور گیا تم سا
وگرنہ ہم بھی کسی دن تمہیں بھلا دیتے

ہزاروں کام محبت میں ہیں مزے کے داغ
جو لوگ کچھ نہیں کرتے کمال کرتے ہیں
محبت کرنے والے درد میں تنہا نہیں ہوتے
جو روٹھو گے کبھی مجھ سے تو اپنا دل دکھاؤ گے

سورج ہوں زندگی کی رفق چھوڑ جاؤں گا
میں ڈوب بھی گیا تو شفق چھوڑ جاؤں گا

بڑھ کے طوفان کو آغوش میں لے لے اپنی
ٹوبنے والے ترے ہاتھ سے ساحل تو گیا

نظم گلزار
عادت

دستگیر شیخ
ایس وائے بی۔ اے۔

سانس لینا بھی کیسی عادت ہے

جنے جانا بھی کیا روایت ہے

کوئی آہٹ نہیں بدن میں کہیں

کوئی سایہ نہیں ہے آنکھوں میں

پاؤں بے حس ہیں چلتے جاتے ہیں

اک سفر ہے جو بہتا رہتا ہے

کتنے برسوں سے کتنی صدیوں سے

جنے جاتے ہیں جنے جاتے ہیں

عادتیں بھی عجیب ہوتی ہیں

حکایاتِ سعدی (گدھ اور چیل)

پرویز شاہ
ٹی-وائے بی-اے۔

ایک گدھ نے کہا کہ "دنیا میں مجھ سے زیادہ تیز نظر کسی کی نہ ہوگی۔" چیل نے کہا "ایسی ڈینگیں نہیں ماری چاہیے۔ مجھے تو یقین نہیں آتا کہ تیری نظر مجھ سے بھی زیادہ تیز ہوگی" گدھ اتر کر بولا "دیکھو گندم کا دانہ زمین پر پڑا ہے۔ کیا تو اسے دیکھ سکتی ہے؟" چیل حیران ہو کر اس کا منہ تکنے لگی اور پھر کہنے لگی "اس کا کیا ثبوت ہے کہ تو سچ کہہ رہا ہے؟ گدھ نے جھلا کر کہا "اس کا ثبوت پیش کرنا بھلا کون سا مشکل کام ہے؟ یہ کہہ کر وہ اپنی اڑان اور نظر کی تیزی کے گھمنڈ میں گندم کے دانے پر جھپٹا۔ وہاں کسی شکاری نے جال بچھا رکھا تھا۔ گدھ اس میں پھنس کے رہ گیا۔ اور اس کی ساری شیخی کرکری ہو گئی۔ چیل نے اب چلا کر کہا "کم بخت گندم کے اس دانے کو دیکھنے سے کیا فائدہ جب اتنا بڑا جال نظر نہ آیا۔"

نوبل پرائز اور ہندوستان

شاہد شیخ
ٹی-وائے بی-اے۔

نوبل انعام دنیا کا سب سے بڑا انعام ہے جو امن، ادب، علم کیمیا، علم طبیعیات، علم طب اور علم معاشیات کے شعبوں میں نمایاں کارکردگی انجام دینے والوں کو دیا جاتا ہے۔ نوبل انعام مشہور سائنس دان الفریڈ نوبل کی یاد میں ہر سال ۱۰ دسمبر کو دیا جاتا ہے۔ الفریڈ نوبل نے اپنی زندگی میں کل ۳۵۵ دریافتیں کیں جس میں "ڈائنامائیٹ" بھی شامل ہے۔ الفریڈ نوبل کو ڈائنامائیٹ کی تباہی کا علم تھا ساتھ ہی اسے انسانی فلاح کے لیے لگاتار تحقیق کا بھی احساس تھا۔

الفریڈ نوبل نے ۱۸۹۶ میں اپنی جائداد کا ایک بڑا حصہ ایک ٹرسٹ کے لیے محفوظ رکھ دیا۔ اس کی خواہش تھی کہ اس رقم سے حاصل ہونے والے سود کی رقم سے ہر سال ایسے افراد کو انعامات سے نوازا جائے جو انسانی فلاح کے لیے نمایاں کام انجام دے تاکہ ان کی حوصلہ افزائی ہو اور باقی لوگوں کو تحریک ملے، اس ضمن میں ۲۹ جون ۱۹۰۰ء کو نوبل فاؤنڈیشن کی بنیاد رکھی گئی اور ۱۹۰۱ سے

نوبل انعامات دینے کی شروعات ہونی۔ سویڈش بینک میں جمع الفریڈ نوبل کی رقم سے حاصل ہونے والے سود سے ہر سال امن، ادب، علم کیمیاء، علم طبیعیات، علم طب اور علم معاشیات کے شعبوں میں نمایاں کارکردگی انجام دینے والوں کو دیا جاتا ہے۔

نوبل انعامات کی تقسیم سے قبل ایک کمیٹی تشکیل دی جاتی ہے۔ اس کمیٹی میں ۵ اراکین ہوتے ہیں جو مذکورہ بالا شعبوں میں نمایاں کام کرنے والے افراد کو کھوجتے ہیں۔ جن افراد کو نوبل انعام سے نوازا جانا ہوتا ہے ان کے ناموں کا اعلان اکتوبر کے مہینے میں کیا جاتا ہے۔ جبکہ انعامات کی تقسیم ۱۰ نومبر کو یعنی الفریڈ نوبل کی برسی کے دن ہوتی ہے۔

جہاں تک ہندوستانیوں کو نوبل انعام دینے کی بات ہے تو آج تک کل ۸ بھارتیوں کو اس انعام سے نوازا گیا ہے۔ دو ہندوستانیوں کو علم طبیعیات، دو ہندوستانیوں کو امن، ادب، علم معاشیات، علم کیمیاء اور علم طب میں ایک ایک نوبل انعام مل چکا ہے۔ جسے درج ذیل جدول سے سمجھا جاسکتا ہے۔

نمبر	سال	نام	شعبہ
1	1913	راہندر ناتھ ٹیگور	ادب
2	1930	سی۔وی۔رمن	فزکس
3	1968	ہر گوند کھورانہ	علم طب
4	1979	مدریریا	امن
5	1983	ہیرامین چندر شیکھر	فزکس
6	1998	امرتیہ سین	معاشیات
7	2009	ویٹک رمن رام کرشنن	کیمیاء
8	2014	کیلاش ستیا رتھی	امن

حکایاتِ سعدی (گدھ اور چیل)

پرویز شاہ
ٹی-وائے بی-اے۔

ایک گدھ نے کہا کہ "دنیا میں مجھ سے زیادہ تیز نظر کسی کی نہ ہوگی۔" چیل نے کہا "ایسی ڈینگیں نہیں ماری چاہیے۔ مجھے تو یقین نہیں آتا کہ تیری نظر مجھ سے بھی زیادہ تیز ہوگی" گدھ اتر کر بولا "دیکھو گندم کا دانہ زمین پر پڑا ہے۔ کیا تو اسے دیکھ سکتی ہے؟" چیل حیران ہو کر اس کا منہ تکنے لگی اور پھر کہنے لگی "اس کا کیا ثبوت ہے کہ تو سچ کہہ رہا ہے؟ گدھ نے جھلا کر کہا "اس کا ثبوت پیش کرنا بہلا کون سا مشکل کام ہے؟ یہ کہہ کر وہ اپنی اڑان اور نظر کی تیزی کے گھمنٹ میں گندم کے دانے پر جھپٹا۔ وہاں کسی شکاری نے جال بچھا رکھا تھا۔ گدھ اس میں پھنس کے رہ گیا۔ اور اس کی ساری شیخی کرکری ہو گئی۔ چیل نے اب چلا کر کہا "کم بخت گندم کے اس دانے کو دیکھنے سے کیا فائدہ جب اتنا بڑا جال نظر نہ آیا۔"

جیسے کو تیسرا

محمد تنویر رضا
ایم-اے۔ انگریزی سال اول

بہت پہلے ایک گاؤں میں دو دوست رہا کرتے تھے۔ وہ بچپن سے ہی بہت شریک تھے۔ ان کی شرارتوں سے پورا گاؤں پریشان تھا۔ والدین کے نافرمان تو تھے ہی، اسکول سے بھی خدا واسطے کا بیر تھا۔ جب بڑے ہوئے تو ناپڑھنا جانتے تھے ناہی کوئی ہنر۔ لیکن پیٹ پالنے کے لئے کچھ تو کرنا تھا۔ لہذا دونوں نے طے کیا کہ کوئی ایسا واسطہ اختیار کیا جائے جس میں محنت بھی کم کرنی پڑے اور آمدنی بھی اچھی ہو جائے۔ بہلا ایسا بھی کوئی طریقہ ہوتا ہے؟ بحر حال دونوں بچپن سے شاطر اور بدمعاش تھے۔ انہوں نے ٹھگی کو اپنا پیشہ بنا لیا۔ راہ چلتے مسافروں کو لوٹتے لگے۔ اس کا بھی انہوں نے معقول طریقہ اپنایا۔ ایک دوست بیچ راستے میں زخمی ہونے کی ایکٹنگ کرتا اور دوسرا وہاں سے گزرنے والی گاڑیوں سے اس کے لئے مدد مانگتا۔ جب کوئی ان کی مدد کو تیار ہو جاتا تو دونوں اس بیچارے کی گاڑی میں سوار ہو جاتے اور کچھ دور جانے کے بعد اس بھولے انسان کو پیٹتے اور لوٹ لیتے۔ اکثر گاڑیاں بھی ساتھ لے آتے جس

سے انہیں کافی رقم ہاتھ آجاتی اور دونوں کامل بانٹ کر گزارا بوجاتا۔ ایسا کئی سالوں تک چلتا رہا۔ انہوں نے اپنے اس آرٹ میں مہارت حاصل کر لی۔ لیکن اب پاس پڑوس کے گاؤں والے بھی ان کی حرکتوں سے آشنا ہو چکے تھے۔ اس لئے ان کا ماسٹر پلان اب اکثر ناکام ہونے لگا تھا۔

ایک دن ایک دوست نے دوسرے دوست سے کہا کہ میں ایک ضروری کام سے کسی دوسرے گاؤں جا رہا ہوں اس لئے کچھ دنوں تک تمہارے ساتھ ڈاکہ ڈالنے میں شامل نہیں ہو پاؤں گا۔ دوسرے نے کہا ٹھیک ہے، پر تم جلدی آنے کی کوشش کرنا کیونکہ میرے پاس زیادہ پیسے نہیں ہے۔ جلد ہی کچھ انتظام کرنا ہوگا۔ پہلا دوست چلا گیا۔ دو تین دن تو دوسرے دوست نے انتظار کیا لیکن جب اس کے پیسے ختم ہو گئے تو اس کی حالت خراب ہو گئی۔ مرتا کیا نہ کرتا اکیلا ہی راستے پر جا کر کھڑا ہو گیا۔ پورا دن گزر گیا لیکن کوئی بھی وہاں نہیں رکا۔ تھک بار کر خالی ہاتھ واپس آ گیا۔ رات میں سوچنے لگا کہ اب اس پاس کے گاؤں والے ان کے بارے میں جان گئے ہیں اس لئے پرانا پلان کام نہیں کر رہا۔ کل کچھ اور کرنا پڑے گا۔ رات بھر سے بھوکا تھا اس لئے نیند کہاں سے آتی خیر جیسے تیسے رات گزر گئی۔ صبح ہوتے ہی راستے پر جا کر کھڑا ہو گیا اور انتظار کرنے لگا۔ لیکن شام تک کچھ حاصل نہ ہوا۔ نہ ہی اسے کوئی دوسرا طریقہ سوچا۔ اب تو اندھیرا بھی ہونے لگا تھا۔ وہ ناامید ہونے لگا کہ شاید آج بھی کچھ ہاتھ نہیں لگے گا۔ پھر بھی اپنی جگہ ٹٹا رہا۔ کافی اندھیرا ہونے کے بعد اسے دور سے ایک موٹر سائیکل سوار گاؤں کی طرف بڑھتا نظر آیا۔ اس نے سوچا اگر وہ بھی مجھے جانتا ہوگا تو بالکل نہیں رکے گا۔ اس نے فوری طور پر ایک فیصلہ لیا اور پاس بڑی ایک مضبوط لکڑی اٹھالی۔ جیسے ہی وہ موٹر سائیکل سوار اس کے قریب آیا اس نے پوری طاقت سے اس کے بازو پر لکڑی سے وار کیا۔ وار کافی شدید تھا جسکی وجہ سے وہ سوار قریب کے ایک درخت سے جا ٹکرایا۔ سوار بہت بری طرح زخمی تھا اور درد سے کراہ رہا تھا۔ اس نے یہ موقع غنیمت جانتا اور جلدی سے اس سوار کی طرف دوڑا کہ شاید کوئی قیمتی چیز ہاتھ لگ جائے۔ لیکن جیسے ہی اس سوار کے قریب پہنچا اسے دیکھ کر بھونچکا رہ گیا کیونکہ سامنے جو شخص درد کی وجہ سے ادھر سے ادھر لپکتا تھا وہ کوئی اور نہیں اسکا اپنا دوست تھا جس کے ساتھ مل کر یہ لوگوں کو لوٹا کرتا تھا۔ وہ مدد کے لیے ادھر ادھر دوڑنے لگا۔ اوویلہ کرنے لگا کہ کوئی میرے دوست کو ہسپتال پہنچانے میں میری مدد کر دو مگر سب کو یہی لگا کہ وہ آج بھی ناٹک کر رہا ہے اور کوئی اسکی مدد کے لیے نہیں رکا۔ آخر کار وقت پر ہسپتال نہ پہنچنے کی صورت میں اس کے دوست کو اپنے دونوں پیڑ گنوائے پڑے۔ جب اس کا دوست ہوش میں آیا تو اس نے بتایا کہ میں کام ختم کر کے دوسرے گاؤں سے اپنے گاؤں کے لیے روانہ ہوا تو سوچا کہ پتہ نہیں تم کچھ رقم کا انتظام کر پائے یا نہیں اس لیے میں نے اکیلے ہی اس گاؤں میں حادثہ کے شکار ہونے کا ناٹک کیا اور جب یہ موٹر سائیکل والا میری مدد کے لیے رکا تو اسے ایسا پیٹا کہ وہ جان بچا کر بھاگ گیا اور اس کی گاڑی لیکر خوشی خوشی یہاں چلا آیا۔ یہ باتیں سن کر پہلا دوست پھوٹ پھوٹ کر رونے لگا اور اسے بتایا کہ اندھیرا ہونے کی وجہ سے میں تمہیں پہچان نہیں پایا اور تم پر وار کر دیا۔ اب پہلا دوست ہی دونوں کے لیے کام کرتا ہے۔ انہیں اپنے گاؤں میں کہیں بھی کام نہیں ملا۔ اس لیے انہیں اپنا گاؤں، گھر سب کچھ چھوڑنا پڑا۔ وہ اکثر اس حادثہ کو یاد کر کے روتے ہیں اور موجودہ حالات پر پچھتاتے ہیں۔

We proud of Versatility of these students

**HEARTIEST CONGRATULATIONS..
BEST STUDENT OF THE YEAR**

Vaishnavi Palve
T. Y. B.Sc. (Chemistry)

Principal's Role of Honour

Pallavi Patil
T. Y. BCA

Pradnya Duggad
BFA (Fine Arts)

Gayatri Chavan
T. Y. B.A. (Psychology)

Twinkle Nandode
T. Y. B.com. (Commerce)

हृद्य निरोप
शिक्षक

डॉ. चारुता गोखले
मराठी विभाग

डॉ. रजनी बोंडे
इंग्रजी विभाग

डॉ. शोभा नेमाडे
अर्थशास्त्र विभाग

डॉ. एम. एम. बडवे
अर्थशास्त्र विभाग

शिक्षकेतर कर्मचारी

श्री. तोताराम धांडे
प्रयोगशाळा सहाय्यक

N.C.C. Our Honour

SUO. Agwal Megha Ramesh
RD Delhi 2018
Gold Medal as
Overall Senior in
CATC Camp Amravti 2018

SUO. Vaishnavi Ravindra Kulkarni
RD Delhi 2018
Gold Medal as
Overall Senior in
CATC Camp Bambhori 2018

SUO. Vaishnavi Pramod Palwe
CATC CAMP BAMBHORI
Gold Medal as
Best Turnout

SGT. Chaudhari Kalyani Sanjay
CATC Camp Amravti
and NIC Calicut
Gold Medal as College
Senior and Silver
Medal in Dance

SGT. Jogi Priyanka Manhendra
CATC Camp Amravti
and NIC Calicut
Gold Medal in Best Turnout and
Silver Medal in Dance and
Volley Ball

**CDT. Chhabdiya Durga
Dilipkumar**
CATC CAMP BAMBHORI
Gold Medal as
College Senior

CDT. Bhagyashri Yogiraj Marathe
CATC CAMP BAMBHORI
and Amravti
Gold Medal in Table Drill
Silver Medal in Firing
Gold in Hard Work

CDT. Bendale Jayshri Sharad
CATC Camp Amravti
Gold Medal in Best
Drill

CDT. Dhangar Pooja Bhaurao
CATC Camp Amravti
Silver Medal in
Cross Country

CDT. Patil Nital Manohar
Pri RDC Participated
in Cultural Event

N.C.C. Our Honour

SUO. Sandip Patil
Pre RDC (CAT II)
2018-19

CDT Pandharinath Paygwan
CDT RDC Group
Competition 2018-19

CDT Kiran Patil
Pre RDC Group
Competition 2018-19

CDT Ganesh Pathak
Pre RDC Group
Competition 2018-19

CDT Prashant Mahajan
Pre RDC Group
Competition 2018-19

JUO Vaibhav Suryavanshi
Pre TSC (CAT II)
2018-19

SGT Pankaj Patil
Pre TSC 2018-19
NIC, Calicut

SGT Niraj Patil
Pre TSC 2018-19

SUO Darshan Rathod
NIC, Calicut
2018-19

CDT Omsai Patil
NIC, Nashik
2018-19

CDT Jagdish Patil
NIC, Nashik
2018-19

CDT Yash Deshpande
NIC, Nashik
2018-19

CDT Mohit Sapkale
Amravati Group
Senior, BLC Camp
Amravati, 2019

CDT Vijay Posie
BLC, Amravati
2019

CDT Vivek Ingle
BLC, Amravati
2019

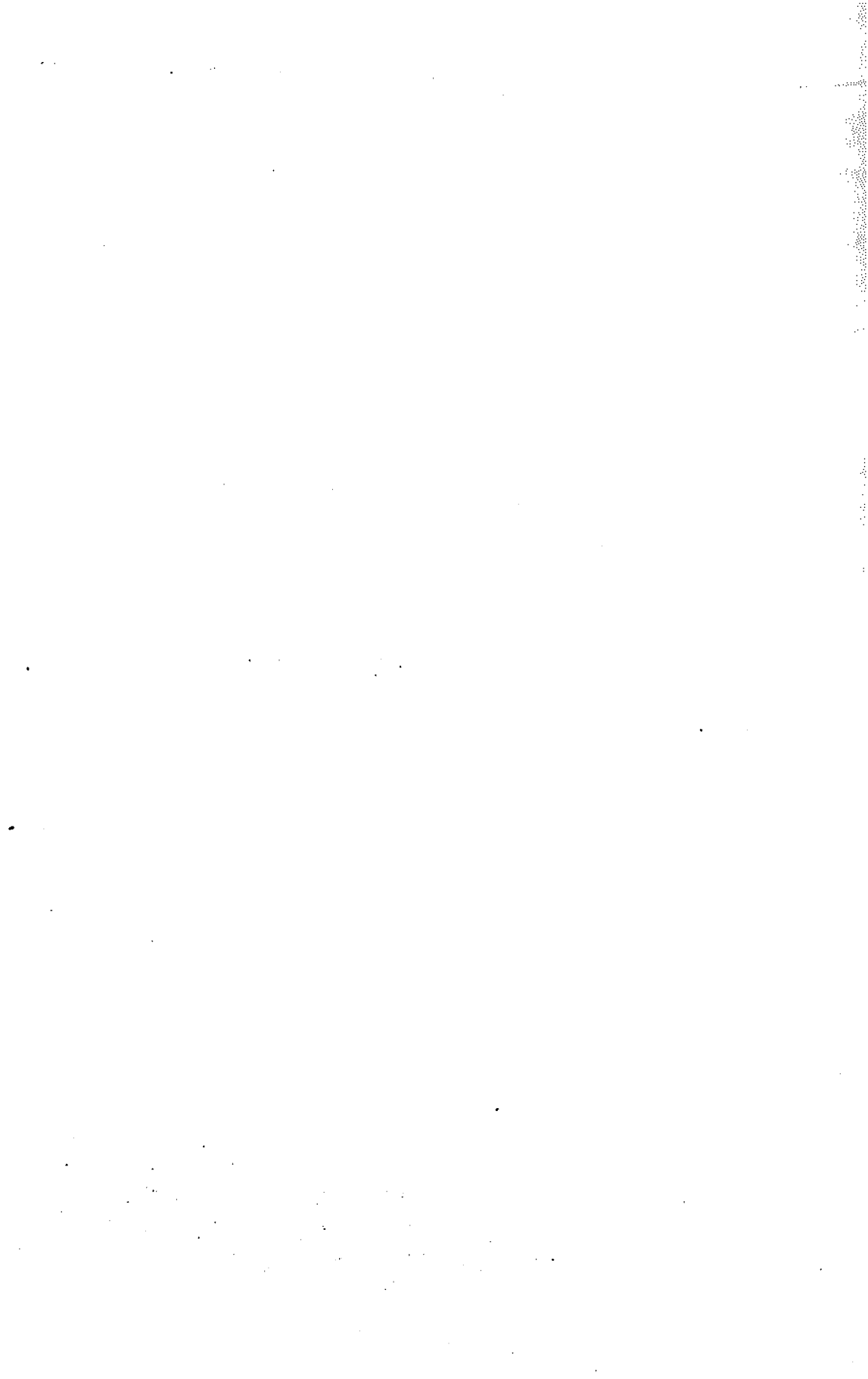

CDT Nitin Sapkale
BLC, Amravati
2019

महाविद्यालयीन वार्ता

विभागीय अहवाल

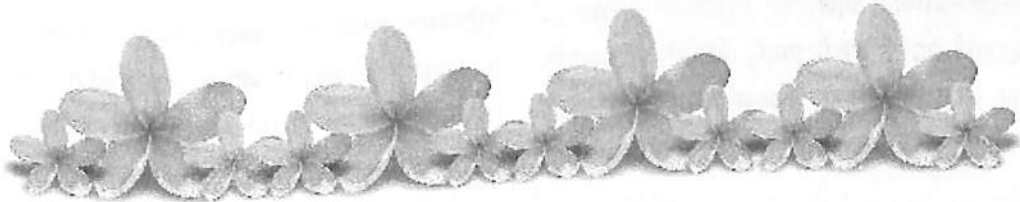
विनम्र श्रद्धांजली

कै. मुरलीधर केशव येवले
(माजी. उपप्राचार्य, विज्ञान विद्याशाखा
आणि भौतिकशास्त्र विभागप्रमुख)

रामराव आधार ठाकूर
(शिक्षकेत्तर कर्मचारी)
प्रयोगशाळा परिचर

मराठी विभाग

डॉ. विद्या पाटील
(मराठी विभागप्रमुख)

२०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षात पुढील उपक्रम घेण्यात आले.

१. दि. १६ जुलै २०१८ रोजी 'मराठी भाषा आणि करियर' या विषयावर मा. सुनील कर्णिक (ज्येष्ठ संपादक व साहित्यिक) व मा. मुकुंद कुळे (पत्रकार व साहित्यिक) यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. यावेळी लेखनाशिवाय इतर क्षेत्रातील संधी उपलब्ध होत नाहीत. त्यामुळे सर्जनशील लेखन महत्त्वाचे आहे. तसेच प्रकाशन, मुद्रण, वितरण या क्षेत्रातदेखील करियर करता येते. त्यासाठी आपण स्वतःला तयार केले पाहिजे, तसेच कोणत्याही क्षेत्रात यशस्वी होण्यासाठी सातत्याने वाचन, लेखनाचा सराव केला पाहिजे. ललित साहित्य लिहितांना ते वाचकांना पुन्हा पुन्हा वाचावेसे वाटेल अशी काळजी घेतली पाहिजे. असे उदगार त्यांनी याप्रसंगी काढले.

२. दि. १५ ऑक्टो. २०१८ रोजी मराठी विभागाच्या वतीने डॉ.ए.पी.जे.अब्दुल कलाम यांचा जन्मदिवस वाचन प्रेरणा दिवस म्हणून साजरा करण्यात आला. या दिवशी मराठी पदवी व पदव्युत्तरच्या विद्यार्थ्यांनी विविध साहित्यकृतींचे अभिवाचन केले. त्यात वर्षा उपाध्ये, प्रमोद राऊत यांनी अभिवाचन तर प्रा. गोपीचंद धनगर, शामल रामशे, महेश सूर्यवंशी, शुभम भोंगळे विद्यार्थ्यांनी काव्यवाचन केले. या यावेळी महाविद्यालयीन परिसरात नामवंत साहित्यिकांच्या कवितांचे पोस्टर लावण्यात आले.

३. दि. २६ सप्टे. २०१८ रोजी एम.ए. द्वितीय वर्ष मराठी विषयाच्या नवीन अभ्यासक्रमावर आधारित क.ब.चौ.उ.म.वि., जळगाव विद्यापीठस्तरीय एकदिवसीय

चर्चासत्राचे आयोजन करण्यात आले. चर्चासत्राचे उद्घाटन मा. उच्च शिक्षण सहसंचालक डॉ. केशव तुपे यांच्या हस्ते करण्यात आले. बीजभाषक म्हणून औरंगाबाद येथील डॉ. सतीश बडवे यांनी अभ्यासक्रम तयार करतांना विद्यार्थ्यांच्या मनाची वैचारिक मशागत करणे आणि शाश्वत विद्यार्थ्यांमध्ये रुजविणे यासारखे हेतू समोर ठेवले पाहिजेत यासोबतच कालसुसंगत आणि व्यवसायाभिमुख अभ्यासक्रम तयार करणे आवश्यक आहे असे मत व्यक्त केले. यावेळी क.ब.चौ.उ.म. वि. जळगावचे मराठी अभ्यास मंडळाचे अध्यक्ष डॉ. आशुतोष पाटील, डॉ. म.सु. पगारे व डॉ. शिरीष पाटील प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित होते. या चर्चासत्रात प्राध्यापक व विद्यार्थी सहभागी झाले होते.

४. महाराष्ट्र शासनाच्या भाषा विभागाच्या अंतर्गत महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, म.सा.प.पुणे आणि महाविद्यालयाच्या मराठी विभागाच्या वतीने ग.दि.माडगूळकर आणि पु.ल. देशपांडे यांच्या जन्मशताब्दी वर्षानिमित्त उमगलेले ग.दि.माडगूळकर आणि पु.ल. देशपांडे काव्यात्मक आणि संवादात्मक कार्यक्रमाचे आयोजन दि. डिसेंबर २०१८ रोजी करण्यात आले होते. सुप्रसिद्ध आणि गीतकार मा. प्रवीण दवणे आणि लोककवी मा. म्हात्रे यांनी पु.ल. देशपांडे व ग.दि.माडगूळकर यांच्या साहित्यावर प्रकाश टाकला. या कार्यक्रमासाठी संगीत नाट्यशास्त्र विभागाचे सहकार्य लाभले.

५. महाराष्ट्र शासनाचा सांस्कृतिक कार्य विभाग व महाविद्यालयाच्या मराठी विभागाच्या वतीने अलाहबाद प्रतिभावंत पु.ल.देशपांडे, ग.दि.माडगूळकर आणि सुप्रसिद्ध

फडके यांच्या अक्षर साहित्यावर आधारित मिती क्रिएशन्स प्रस्तुत 'अक्षर त्रिवेणी' या कार्यक्रमाचे आयोजन दि. २७ जानेवारी २०१८ रोजी शहरातील छत्रपती संभाजीराजे नाट्यगृहात करण्यात आले होते. कार्यक्रमाच्या सुरुवातीला युवा गायक नचिकेत लेले यांनी 'तुझे गीत गाण्यासाठी' हे सुगमसंगीत सादर केले. सुप्रसिद्ध गायक -संगीतकार रवींद्र साठे यांनी 'एक धागा सुखाचा, शंभर धागे दुःखाचे', 'ने मजसी ने परत मातृभूमीला' व वेदमंत्राहुन हे गीत' ही अजरामर गीते युवा गायक नचिकेत लेले व शरयू दाते या गायक कलावंतासोबत सादर करीत रसिकांची दाद मिळवली. तसेच याप्रसंगी रुपाली देसाई आणि सहकाऱ्यांनी 'नाच रे मोरा व गोरी गोरी पान' आणि 'राम जन्मला ग सखे' या गीतावर बहारदार नृत्य सादर केले. पु. ल. देशपांडे यांच्या व्यक्ती आणि वल्ली या नाटकातील 'चितळे मास्तर' सिनेनाट्य कलावंत संजय मोने यांनी तर 'सखाराम गटणे' तुषार दळवी यांनी साकारत अभिवाचन केले. कार्यक्रमाचे निवेदन उत्तरा मोने यांनी केले. सुप्रसिद्ध गायक -संगीतकार रवींद्र साठे, सिनेनाट्य कलावंत, संजय मोने, तुषार दळवी, युवा गायक नचिकेत लेले, शरयू दाते या कलावंतांनी गायन, नृत्य, नाट्य, अभिवाचनातून रसिकांची दाद मिळवली.

६. मराठी भाषा गौरव दिनानिमित्त दि. २७ फेब्रु २०१९ रोजी दैनिक दिव्य मराठी व मूळजी जेठा महाविद्यालयातील मराठी विभागाच्या वतीने 'बोलींचे जतन आणि संवर्धन' या विषयावरील परिसंवाद व निमंत्रित कवी आणि विद्यार्थी कवी यांच्या कविसंमेलनाचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी प्रमुख अतिथी म्हणून केसीई बी.एड महाविद्यालयाचे माजी प्राचार्य व साहित्यिक डॉ. प्र. श्रा. चौधरी, अहिराणी बोलीचे अभ्यासक डॉ. फुला बागूल, मराठी अभ्यास मंडळाचे अध्यक्ष डॉ. आशुतोष पाटील तसेच केसीईच्या सांस्कृतिक विभागाचे समन्वयक शशिकांत वडोदकर, प्राचार्य डॉ. उदय कुलकर्णी, उपप्राचार्य डॉ. सुरेश तायडे, दैनिक दिव्य मराठीचे मुख्य वार्ताहर विजय राजहंस उपस्थित होते. पाहुण्यांच्या हस्ते कुसुमाग्रजांच्या प्रतिमेला अभिवादन करून पुष्पहार अर्पण

करण्यात आला. 'बोलींचे जतन आणि संवर्धन' या परिसंवादात बोलतांना, डॉ. फुला बागूल यांनी अहिराणी बोलीविषयी मार्गदर्शन केले. अहिराणी बोली प्राचीन बोली असून समाजात संवाद साधताना बोलीचा आग्रह धरला पाहिजे, बोलीतून लेखन केले पाहिजे असे मत व्यक्त केले. डॉ. आशुतोष पाटील यांनी बोलीभाषेचे प्रभावक्षेत्र व्यापक करून आपले वेगळेपण जपले पाहिजे भाषेत क्षमता येण्यासाठी बोली महत्त्वाच्या आहेत. बोलीभाषाच प्रमाण भाषेला समृद्ध करत असतात असे सांगितले. अध्यक्षीय भाषण करताना डॉ. प्र.श्रा.चौधरी यांनी बोली व प्रमाण भाषेची गरज आहे. त्यासाठी सामाजिक आणि राजकीय इच्छाशक्ती हवी असे विचार व्यक्त केले. यानंतर निमंत्रित कवी आणि विद्यार्थी कवी यांच्या कविसंमेलनात कवी अशोक कोतवाल, डॉ. संजीवकुमार सोनवणे, माया धुप्पड, शशिकांत वडोदकर, श्यामल रामशे, महेश सूर्यवंशी यांनी आपल्या कविता सादर केल्या. याप्रसंगी मराठी विभागातील एम.ए द्वितीय वर्षातील विद्यानी वर्षा उपाध्ये हिचा साहित्यिक व सांस्कृतिक सहभागाबद्दल तसेच नेहा पवार हिचा जर्मनीत घेतल्या गेलेल्या 'होहे' या आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवात सादर झालेल्या दान चित्रपटातील आई या भूमिकेसाठी सर्वोत्कृष्ट अभिनेत्री म्हणून पुरस्कार मिळाल्याबद्दल प्रमुख अतिथींच्या हस्ते विशेष सत्कार करण्यात आला. या कार्यक्रमासाठी विद्यार्थी व साहित्यप्रेमी उपस्थित होते.

७. दि. २९ ते ३१ ऑक्टोबर २०१९ दरम्यान अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद महाराष्ट्र प्रदेश आयोजित विद्यार्थ्यांचे राज्यस्तरीय 'प्रतिभा संगम साहित्य संमेलन' लातूर ये झाले. यात महाविद्यालयातील १६ विद्यार्थी सहभागी झाले होते. या संमेलनात एकूण ७ कला प्रकार सादर करण्यात आले. त्यापैकी ५ प्रकारात सहभाग नोंदवत महाविद्यालयाने ७ पारितोषिके मिळविली तसेच सर्वोत्कृष्ट महाविद्यालय म्हणून सर्वसाधारण विजेतेपदही महाविद्यालयाला मिळाले. संघव्यवस्थापक म्हणून प्रा. विजय लोहार व प्रा. गोपीचंद धनगर यांनी काम पहिले. विभागाच्या वतीने सहभागी व

पारितोषिक प्राप्त विद्यार्थ्यांचे मनःपूर्वक अभिनंदन !

८. विशेष उल्लेखनीय बाब म्हणजे एम.ए. (मराठी) द्वितीय वर्षाचा विद्यार्थी राहुल वसावे हा विद्यार्थी विद्यापीठाच्या

गुणवत्ता यादीत मुलांमधून प्रथम आला. पदवीसमय समारंभात त्याला मान्यवरांच्या हस्ते सुवर्णपदक देण्यात आले.

सहभागी विद्यार्थी व पारितोषिके यांची माहिती खालीलप्रमाणे :				
अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	वर्ग	साहित्यप्रकार	पारितोषिक
१.	गिरीष पाटील	११ वी - विज्ञान	वैचारिक लेख	प्रथम क्रमांक
२.	विकास वाघ	एम.ए.	काकन	तृतीय क्रमांक
३.	गिरीष पाटील	११ वी - विज्ञान	ललित लेख	द्वितीय क्रमांक
४.	श्यामल रामशे	प्रथम वर्ष कला	मराठी कविता	प्रथम क्रमांक
५.	गिरीष पाटील	११ वी विज्ञान	मराठी कविता	द्वितीय क्रमांक
६.	निलेश लोहार	प्रथम वर्ष कला	मराठी कविता	तृतीय क्रमांक
७.	उर्षा उपाध्ये, नेहा पवार, चंद्रकांत इंगळे, विकास वाघ, विजय पोस्ते, कल्पना चव्हाण, स्वाती न्हावी, सागर जाधव, करण मालकर, निलेश लोहार, बुद्धभूषण मोरे		पथनाट्य	द्वितीय क्रमांक

विविध उपक्रमांसाठी महाविद्यालयातील व विभागातील सर्व सहका-यांचे सहकार्य लाभले, त्यांचे मनःपूर्वक धन्यवाद

हिंदी विभाग

डॉ. सुरेश तायडे
(हिंदी विभागप्रमुख)

१) प्रेमचंद जयंती सोहळा -

हिंदी विभागाच्या वतीने ०१ ऑगस्ट २०१८ रोजी महाविद्यालयात महान साहित्यकार मुन्शी प्रेमचंद यांची जयंती साजरी करण्यात आली. हिंदी विभागाच्या वतीने हिंदी भाषा आणि साहित्यातील प्रसिद्ध शब्द सांधक अशा साहित्यकारांच्या जयंती आणि पुण्यतिथी निमित्त विविध कार्यक्रम आयोजित केले जातात. आजच्या मुन्शी प्रेमचंद जयंती कार्यक्रमात हिंदी विभाग प्रमुख डॉ. सुरेश तायडे यांनी आपल्या भाषणात प्रेमचंद यांचे हिंदी साहित्यामधील महत्त्व विशद केले. या कार्यक्रमाला उपस्ति डॉ. चंद्रमणी लभाणे यांनी सुद्धा प्रेमचंद यांच्या सामाजिक जाणीवदर्शी साहित्याचा उल्लेख केला. महान साहित्यकाराला कला शाखेच्या समन्वयिका डॉ. प्रज्ञा जंगले यांनी देखील 'प्रेमचंद यांच्या साहित्यातील समाज, भूगोल, राजकारण आणि मानवता' याविषयी आपले मनोगत प्रकट केले.

२) हिंदी सप्ताह कार्यक्रम :

हिंदी विभागाच्या वतीने १४ सप्टेंबर २०१८ रोजी महाविद्यालयात हिंदी दिनाचे आयोजन करण्यात आले. या निमित्ताने विभागातील विद्यार्थ्यांनी हिंदी भाषा आणि साहित्य या विषयी आपापली मनोगते प्रकट केली. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष डॉ. सुरेश तायडे यांनी 'हिंदी मधील करियर संधी' यावर मार्गदर्शन केले.

१४ सप्टेंबर ते २१ सप्टेंबर २०१८ दरम्यान विभागाच्या वतीने हिंदी सामान्य ज्ञान स्पर्धा, वक्तृत्व स्पर्धा, हिंदी निबंध लेखन स्पर्धा सुद्धा आयोजित केल्यात.

३) प्रासंगिक व्याख्यान आणि पुस्तक विमोचन सोहळा हिंदी विभागाने एम.ए. आणि बी.ए.च्या विद्यार्थ्यांकरिता विशेष व्याख्यान आयोजित केले होते, त्यात शहादा येथील जेष्ठ गांधीवादी विचारवंत डॉ. विश्वास पाटील यांनी हिंदी साहित्य, त्याचे स्वातंत्र्य काळातील योगदान आणि गांधीवादी लेखक-पत्रकार कन्हैयालाल मिश्र प्रभाकर' यांच्या जीवनावर आणि साहित्यावर प्रकाश टाकला. या प्रसंगी हिंदी विभाग प्रमुख डॉ. सुरेश तायडे यांनी लिहिलेल्या आणि कानपुर येथील शैलजा प्रकाशनाने छापलेल्या समकालीन हिंदी साहित्य और विविध विमर्श' या समीक्षात्मक पुस्तकाचे प्रकाशन ज्येष्ठ हिंदी साहित्यकार डॉ. तेजपाल चौधरी, माजी हिंदी विभाग प्रमुख प्रा. ए. बी. पाटील, डॉ. विश्वास पाटील यांच्या शुभ हस्ते करण्यात आले. सर्व मान्यवरांनी यावेळी आपल्या शुभेच्छापरक भावना व्यक्त केल्या. सदर कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक डॉ. सुरेश तायडे यांनी केले, सूत्रसंचालन प्रा. विजय लोहार यांनी केले, विभागातील डॉ. मनोज महाजन यांनी आभार प्रकट केले.

अर्थशास्त्र विभाग

प्रा. डॉ. एम. एम. बडवे
(विभाग प्रमुख)

शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ मध्ये उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाच्या पदवी परिक्षेत गोपाल इंदल तंवर व पदव्युत्तर परीक्षेत सुरेश पावरा या दोन विद्यार्थ्यांना अर्शास्त्र या विषयात विद्यापीठात प्रमथ (सुवर्णपदक प्राप्त) येण्याचा मान मिळाला. दरवर्षीप्रमाणे या वर्षीसुद्धा विभागातील विद्यार्थ्यांसाठी Wel- Come d Send -off चे आयोजन करण्यात आले. त्याचप्रमाणे ५ सप्टेंबरला शिक्षकदिन आयोजित करण्यात आला. विभागातील विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक सहल तोरणमाळ व सापुतारा ये आयोजित केली होती. या दोन्ही सहलीत एकूण १०० विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

चंद्रपूर (महाराष्ट्र) ये आयोजित ४३ व्या मराठी अर्शास्त्र परिषदेच्या राष्ट्रीय अधिवेशनात प्रा. डॉ. एन. एस. बोरसे सहभाग घेतला. प्रा. डॉ. एन. एस. बोरसे यांचे उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाच्या अर्शास्त्र या विषयाच्या अभ्यास मंडळावर सदस्य म्हणून निवड झाली. तसेच बोरसे सरांचा डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे सामाजिक व आर्थिक विचार या विषयावर राष्ट्रीय पातळीवरील जर्नल्स मध्ये शोधनिबंध प्रकाशित झाला आहे. प्रा. डी. आर. वसावे यांचा Globalisation and its impact on tribal in India या विषयावर Research Journey या आंतरराष्ट्रीय Multidiciplinary जर्नल्स मध्ये शोधनिबंध प्रकाशित

झाला आहे. महाविद्यालयातील संख्याशास्त्र विभागात आयोजित Data nalysis using MINITB Software या दोन दिवसीय कार्यशाळेत सहभाग घेतला. तसेच महाविद्यालयातील संगणकशास्त्र विभागाद्वारे आयोजित Use of ICT in teaching या दोन दिवसीय कार्यशाळेत सहभाग घेतला. प्रा. एन. एन. चौधरी व प्रा. ए. ए. बावस्कर या दोन प्राध्यापकांनी महाविद्यालय तर्फे आयोजित दोन दिवसीय Induction program, महाविद्यालयातील संख्याशास्त्र विभागाद्वारे आयोजित Data nalysis using MINITB Software या दोन दिवसीय कार्यशाळेत सहभाग घेतला. तसेच महाविद्यालयातील संगणकशास्त्र विभागात आयोजित Use of ICT in teaching तसेच Ednet Software संबंधी माहितीसाठी दोन दिवसीय कार्यशाळेत सहभाग घेतला. बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठातर्फे आयोजित सेट/ नेट मार्गदर्शन दोन दिवसीय कार्यशाळेत सहभाग घेतला होता.

प्रा. जे. पी पाटील यांचा महाविद्यालय तर्फे आयोजित दोन दिवसीय Induction program, महाविद्यालयातील संख्याशास्त्र विभागाद्वारे आयोजित तसेच महाविद्यालयातील संगणकशास्त्र विभागाद्वारे आयोजित Use of ICT in teaching तसेच Ednet Software संबंधी माहितीसाठी दोन दिवसीय कार्यशाळेत सहभाग होता.

इतिहास विभाग

प्रा. देवेंद्र इंगळे
(विभाग प्रमुख)

शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मध्ये इतिहास विभागाच्या वतीने विद्यार्थी भिमुख घेण्यात आलेले अभ्यासपूर्ण व उदबोधनपर विविध उपक्रम आणि विभागामार्फत आयोजित करण्यात आलेली कार्यशाळा तसेच राष्ट्रीय चर्चासत्रात विभागातील अध्यापकांचा सहभाग इ.माहिती-

१) २% सप्टे २०१८ रोजी क्रांतीवीर शहीद भगतसिंग यांची जयंती साजरी करण्यात आली.

२) ११ आक्टो. २०१८ रोजी शैक्षणिक उपक्रमाचा भाग म्हणून विभागातील विद्यार्थ्यांसाठी अजिंठा लेणी या स्थळी शैक्षणिक सहल आयोजित करण्यात आली त्यात सर्व अध्यापक व ३१ विद्यार्थ्यांचा सहभाग होता.

३) क्रांतीसिंह नाना पाटील अकादमी औरंगाबाद प्रागतिक इतिहास परिषद महाराष्ट्र आणि इतिहास विभाग जे.महाविद्यालय यांच्या संयुक्त विधमाने 'Understanding Gramsci' या विषयावर दोन दिवशीय राष्ट्रीय चर्चासत्राचे आयोजन दि.१७-१८ नोव्हो. २०१८ रोजी स.एन.डी.टी.महिला महाविद्यालय जळगाव येथे करण्यात आले.

४) २८ नोव्हो. २०१८ रोजी म.फुले यांच्या स्मृतीदिनानिमित्त आयोजित कार्यक्रमात त्यांच्या सामाजिक व शैक्षणिक कार्यात परिचय विद्यार्थ्यांना करून देण्यात आला.

५) २७-२८ फेब्रु. दरम्यान बरकत उल्लाह विश्वविद्यालय भोपाल(म.प्र) ये Indian History Congress मध्ये विभागातील प्रा.देवेंद्र इंगळे व प्रा.जुगलाकिशोर दुबे यांनी शोधनिबंधाचे वाचन केले.

६) १३ मार्च २०१९ रोजी विभागात शहीद दिवस' निर्मित घेण्यात आलेल्या कार्यक्रमात शहीद भगतसिंग,सुखदेव व राजगुरु यांना श्रध्दांजली अर्पित करून त्यांच्या क्रांतीकारी तत्त्वज्ञानाची माहिती देण्यात आली.

७) १४ एप्रिल २०१९ रोजी डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जयंती निमित्त १३-१४ एप्रिल दरम्यान १२८ विद्यार्थ्यांनी सलग १५ तास अभ्यास करून डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांना श्रध्दांजली अर्पण केली.

एन. सी. सी. एस डी युनिट

लेफ्टनंट डॉ. बी. एन. केसुर
लेफ्टनंट डॉ. वाय. एस. बोरसे

२०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षात एन. सी. सी. च्या (मुले) छात्रसैनिकांनी एन. सी. सी. प्रशिक्षण शिबिराचा लाभ घेतला. १८ महाराष्ट्र बटालियन, एन सी सी चे कमांडिंग ऑफिसर कर्नल दिलीप पांडे आणि अॅडम ऑफिसर आफिसर कर्नल अलेक्स जोसेफ यांच्या मार्गदर्शनाखाली ७६ महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची निवड एन.सी.सी. छात्र सैनिक म्हणून प्रम वर्षासाठी निवड करण्यात आली. सुभेदार अनिल कुमार यांनी छात्रसैनिकांना लष्कराबद्दल तसेच एन. सी. सी. बद्दल च्या प्रशिक्षणाची पद्धत सांगितली. छात्र सैनिकांची

बहुआयामी नागरिक म्हणून घडण होण्यासाठी युनिट तर्फे विविध शिबिरांसाठी पाठविण्यात येते. तसेच शहर परिसरात विविध सामाजिक जाणिवेचे कार्यक्रम राबविले जातात. या शैक्षणिक वर्षात बटालियनच्या निर्देशनाखाली विविध उपक्रम महाविद्यालय युनिट मध्ये राबविले गेले. एकूण १६४ छात्र सैनिकांनी यंदा १२ विविध शिबिरात यशस्वी सहभाग घेतला. तसेच वृक्षारोपण, रक्तदान, शिबीर, स्वच्छता अभियान, पोलीस सपना दिवसानिमित्त रस्ता सुरक्षा अभियान, या कार्यक्रमा अंतर्गत सामाजिक योगदान दिले.

महाविद्यालयातील छात्रसैनिकांची लष्करात अधिकारी म्हणून निवड होण्यासाठी एन.सी.सी.तर्फे एस.एस.बी. च्या मुलाखतीच्या तयारी साठी अमरावती गृपमधून महाविद्यालयातील पंकज पाटील निवड झाली. प्रजासत्ताक दिवस परेड च्या निवड प्रक्रियेत पुणे येथील गुपच्या वॅट -२ शिबिरापर्यंत दोन छात्र सैनिकांनी यश संपादन केले. थल सेना शिबिराच्या उपांत्य शिबिरापर्यंत एका छात्र सैनिकाने यश संपादन केले. ही महाविद्यालयासाठी

अभिमानाची बाब आहे.
बी आणि सी प्रमाणपत्र परीक्षेसाठी अनुक्रमे १ आणि ३५ युनिटच्या छात्र सैनिकांनी सहभाग नोंदविला. परीक्षा महाविद्यालय परिसरात १८ महाराष्ट्र बटालियनच्या कमांडिंग ऑफिसर कर्नल सत्यशील बाबर यांच्या नेतृत्वात २-३ फेब्रुवारी २०१९ रोजी बी' तर १६-१७ फेब्रुवारी २०१९ रोजी सी' प्रमाणपत्र परीक्षा महाविद्यालय परिसरात घेण्यात आली.

या शैक्षणिक वर्षात लेफ्ट. डॉ. योगेश बोरसे यांनी डीसी-३४ पीआर सीएन च्या तीन महिन्यांच्या कोर्स यशस्वीरित्या दि. २ जुलै ते २९ सप्टेंबर २०१८ या दरम्यान संपादन केला. ही बाब महाविद्यालय तसेच १८ महाराष्ट्र बटालियनसाठी अभिमानाची आहे.

छात्रसैनिकांचे विशेष यश :
प्रत्येक शैक्षणिक वर्षाला एन सी सी छात्र सैनिक शिबिरांमध्ये यशस्वी सहभाग घेतात. त्यातच सिद्धांत अंडर ऑफिसर संदीप पाटील याचे कॅम्प दरम्यान लष्करात भरतीप्रक्रियेत साठी म्हणून निवड झाली. जल्माचा झालेल्या सैनिक भरतीत देखील महाविद्यालय युनिटच्या तर्फे छात्रसैनिकांचे देखील लष्करात सैनिक पदासाठी निवड प्रक्रिया झाली आहे. ही युनिट साठी तसेच बटालियन साठी गौरवाची बाब आहे.

छात्र सैनिकांच्या बहु आयामी विकासासाठी विशेष कार्यक्रमांमधून छात्रसैनिकांना राष्ट्रीय सुरक्षेच्या मोहिमेच्या उपक्रम

वनविण्यासाठी तसेच सर्वांगीण विकासासाठी विविध कार्यक्रम घेतले गेले. यात राष्ट्राच्या समतोल विकासासाठी छात्रसैनिकांकडून लष्करी प्रशिक्षणाचे धडे विविध शिबिरात दिले जातात तसेच सामाजिक कर्तव्य म्हणून आरोग्य, पर्यावरण, समाज जागृती साठी विविध कार्यक्रम युनिट च्या छात्र सैनिकांनी यशस्वी रित्या राबविलेत. यांचा स्पेशल आढावा खालील प्रमाणे.

वर्षभरातील कार्यक्रम

एन. सी. सी. छात्र सैनिकांचे राष्ट्रीय, सामाजिक योगदान:

आंतरराष्ट्रीय योग दिवस: २१ जून हा योगादिवस म्हणून जगात सर्वत्र साजरा होत असतो. भारताच्या आयुष मंत्रालय, दिल्ली, भारत सरकार यांच्या प्रेरणेने सन २०१५ पासून सुरु झाला आहे. आरोग्य निरोगी ठेवण्यासाठी छात्रसैनिकांनी यंदाही सहभाग नोंदविला.

भारत सरकारच्या महत्वाकांक्षी योजनांपैकी एक म्हणजे स्वच्छता अभियान. जुलै महिन्यात महाविद्यालय परिसर स्वच्छता मोहीम राबविली गेली. तसेच १६ सप्टेंबर ते २ ऑक्टोबर २०१८ दरम्यान स्वच्छता पाक्षिक मोहीम राबविण्यात आली. शहरातील मान्यवर हस्तींचे पुतळे, सर्वाजकीन स्थळे, महाविद्यालय, युनिट कार्यालये स्वच्छ करण्यात आलेत. तसेच प्रा. योगेश महाले, कार्यक्रम अधिकारी, राष्ट्रीय सेवा योजना यांचे स्वच्छता अभियानात तरुणांचे योगदान या विषयावर व्याख्यान छात्र सैनिकांसाठी ठेवण्यात आले होते.

रक्तदान मोहिमेत छात्र सैनिक नेहमी सच्चे समाजसेवीची भूमिका अदा करतात. या वर्षी जुलै, सप्टेंबर जेव्हा डॅम्पू आणि टायफॉईड सारख्या आजारांनी शहर त्रस्त होते त्या वेळी छात्र सैनिकांनी प्लेटलेट्स आणि रक्तदान करून शहरात अनेकांचे प्राण वाचविलेत. नोव्हेंबर महिन्यात एन सी सी दिवस साजरा केला जातो. ह्यावर्षी रक्तदान करून दिवस साजरा करण्यात आला. आणि समाजात एक वेगळा आदर्श छात्र सैनिकांनी उभा केला.

वृक्षारोपण ही काळाची गरज आहे. छात्र सैनिकांनी ज्या शिबिरात गेले त्या ठिकाणी तसेच महाविद्यालय परिसरात मोठ्याप्रमाणात वृक्षारोपण करून महाराष्ट्र सरकारच्या सामाजिक वनीकरण विभागाच्या महत्त्वपूर्ण उद्देशपुर्तीकडे वाटचाल करण्यास मदत केली.

व्याख्यान:

कमांडिंग ऑफिसरचे मार्गदर्शन:

दि. २५ जुलै २०१८ रोजी १८ महाराष्ट्र बटालिअन एन सी सी विभागाचे कमांडिंग ऑफिसर कर्नल दिलीप पांडे यांचे महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना एन सी सी चे महत्त्व आणि फायदे समजून सांगितले.

दि ८ ऑक्टोबर २०१८ रोजी एन सी सी छात्र सैनिकांनासाठी लेफ्ट. डॉ. योगेश बोरसे यांचे ऑपरेशन मेघदूत संबधी व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते.

२ जानेवारी २०१९ रोजी रामानंद पोलीस स्टेशन चे पी.आय. बेंद्रे आणि सायबर सुरक्षा पोलीस स्टेशनचे सहायक पोलीस निरीक्षक अंगात नेमाने यांचे विशेष व्याख्यान संगणक सुरक्षा या विषयावर एन सी सी युनिट आणि संरक्षण व सामरिक शास्त्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने घेतला गेला.

भारतीय हवाई दलाने पाकिस्तानातील बालाकोट येथे केलेल्या सशस्त्र कारवाई केली. या बाबत एन सी सी च्या छात्र सैनिकांना देशाच्या सामरिक सुरक्षेतील गुप्त माहिती मिळावी या साठी लेफ्ट जनरल निभोलकर यांच्याशी स्काईप द्वारे चर्चा १० मार्च २०१९ रोजी आयोजित केली गेली.

लेफ्ट डॉ बी.एन. केसुर यांनी दि. २९ सप्टेंबर २०१८ रोजी सर्जिकल स्ट्राईक संबधी एस.एस. मणियार विधी महाविद्यालय येथे कार्यशाळेत व्याख्यान दिले. तसेच एस. एन. डी. टी. महिला महाविद्यालय येथे देखील प्रमुख वक्ता म्हणून व्याख्यान दिले. तर उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ येथे कर्नल दिलीप पांडे यांच्या सोबत अतिथी म्हणून उपस्थित राहिले.

दि. २२ मार्च २०१९ रोजी महाविद्यालयातील एन.सी.सी. युनिट द्वारे जागतिक पाणी दिवस साजरा केला.

या वेळी प्रमुख वक्त्या म्हणून भूगोल विभागाच्या प्रमुख प्रा. डॉ. प्रज्ञा जंगले यांचे जलसंधारण या विषयावर व्याख्यान झाले.

छात्र सैनिकांचा कार्य गौरव:

दर वर्षी प्रमाणे १५ ऑगस्ट, २६ जानेवारी आणि १ मे रोजी महाविद्यालयात प्राचार्यांच्या हस्ते ध्वजारोहणाचा कार्यक्रम आयोजित केला जातो. यात महाविद्यालयातील प्राध्यपक, प्राध्यपक कर्मचारी, एन सी सी, एन एस एस चे अधिकारी, छात्र सैनिक आणि विद्यार्थी उपस्थित असतात. तसेच दरवर्षी प्रमाणे १५ ऑगस्ट रोजी स्वतंत्र दिनी एन सी सी च्या छात्र सैनिकांना प्राचार्यांन कडून शपथ दिली जाते. तसेच दर वर्षीप्रमाणे प्रजासत्ताक दिनी छात्र सैनिकांनी विविध शिबिरांमध्ये उत्कृष्ट कामागीरी केलेल्या छात्र सैनिकांना प्राचार्यांच्या हस्ते पदके प्रदान केले जातात. या वर्षी ३२ छात्र सैनिकांना गौरवण्यात आले.

सिनिअर अंडर ऑफिसर दीपक शिरसाठ यास गत वर्षी २६ जानेवारी रोजी प्रजासत्ताक परेड साठी निवड झाल्याबद्दल महाविद्यालयाच्या वतीने १००० रुपये तसेच ट्रेक सूट देऊन सन्मान करणात आला.

राष्ट्रीय शिबिरातील यश:

* दिल्ली येथे होणाऱ्या प्रजासत्ताक दिवस परेडच्या निवड शिबिरात प्री-आर.डी.सी. शिबिरात महाविद्यालयातील व्हॅट पंढरीना पायगव्हाण, व्हॅट किरण पाटील, व्हॅट गणेश पोकर, व्हॅट प्रशांत महाजन यांनी प्राविण्यासह सहभाग नोंदविला.

* प्री -टी.एस.सी.शिबिरात ज्युनिअर अंडर ऑफिसर वैभव सूर्यवंशी, सारजंट पंकज पाटील, सारजंट नीरज पाटील यांनी सहभाग नोंदविला.

* या शिक्षणिक वर्षात सिनिअर अंडर ऑफिसर दर्शन राठोड, सारजंट पंकज पाटील या दोघांनी कालिकत येथे झालेल्या एन.आय.सी. शिबिरात प्राविण्यासह सहभाग नोंदविला.

* व्हॅट ओमसाई पाटील, व्हॅट जगदीश पाटील, व्हॅट यश

देवरे या तीन छात्र सैनिकांनी नाशिक येथे संपन्न झालेल्या एन.आय.सी.शिबिरात सहभाग नोंदविला.

* अमरावती येे झालेल्या बी.एल.सी. शिबिरात ग्रुप सिनिअर म्हणून व्हॅट मोहित सपकाळे तर व्हॅट विजय पोस्टे, व्हॅट नितीन सराफ, व्हॅट विवेक इंगळे सहभाग नोंदविला.

बी आणि सी प्रमाणपत्र परीक्षेत गेल्या वर्षीचे योगदान :

एन सी सी च्या तृतीय वर्षाच्या ३५ छात्र सैनिकांनी बी

प्रमाणपत्र परीक्षेत सहभाग नोंदविला तसेच द्वितीय वर्षाच्या

५३ छात्र सैनिकांनी बी प्रमाणपत्र परीक्षेत सहभाग नोंदविला.

छात्र सैनिकांनी महाविद्यालयच नव्हे तर बटालिअन वर

गृपचा सन्मान महाराष्ट्र डायरेक्टरेट मध्ये मिळवून देण्यात ये

योगदान दिले. राष्ट्रीय सुरक्षेच्या दिशेची ही वाटचाल सभ्य

राष्ट्रप्रेम प्रखर असल्याची नोंद आहे. यासाठी लेफ्ट डॉ. ए

एन. केसुर आणि लेफ्ट डॉ. योगेश बोरसे यांचे मोलाचे योगदान

बोइज युनिट साठी लाभले. एन. सी. सी. च्या प्र

कार्यक्रमाचे यशस्वी आयोजन करण्यासाठी कर्नल सल

बाबर, कमांडिंग ऑफिसर १८ महाराष्ट्र बटालिअन, एन सी

चे सुभेदार मेजर भीम सिंग, आणि सुभेदार मेजर अ

कुमार यांचे सहकार्य लाभले. तसेच महाविद्यालयाचे स

अध्यक्ष, प्राचार्य, उप प्राचार्य, एन सी सी चे सहकारी

वेळोवेळी सहकार्य छात्रसैनिकांना लाभले.

ओजस्विनी कला विभाग

प्रा. अविनाश काटे
(विभाग प्रमुख)

दि.३०/०६/२०१८ अमूर्त चित्र प्रदर्शन

ओजस्विनी कला महाविद्यालय तर्फे नवीन बस स्थानकावर 'अ रेनी डेय' अंतर्गत अमूर्त कला प्रदर्शनाचे आयोजन करण्यात आले या प्रदर्शनाचे उद्घाटक प्राचार्य श्री हेमंतजी मोहोड हिंगणघाट, प्राचार्य कुलगुरू डॉ. पी. पी. माहुलीकर क.ब.चौ. उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ जळगाव, निरीक्षक उपजिल्हाधिकारी श्री. राहुल मुंडके जळगाव, डॉ. दिलीप हुंडीवाले, प्राचार्य डॉ उदय कुलकर्णी व अविनाश काटे यांची उपस्थिती होती.

दि.११/०९/२०१८ पर्यावरण पूरक गणपती.

अण्णासाहेब आनंदयात्री जी डी बेंडाळे यांच्या जन्मशताब्दी व के सी ई सोसायटीच्या अमृत महोत्सवा निमित्त श्री गणपती मूरल साकारण्यात आले हे मूरल १.५ एकर जागेत १०३८३६/- फेकलेल्या १ लिटर च्या प्लास्टिक बाटल्या पासून २० तास ५५ मिनिटांत ५० विद्यार्थ्यांच्या साहाय्याने एकलव्य मैदानावर तयार करण्यात आले याची नोंद आशिया बुक ऑफ रेकॉर्ड व इंडिया बुक ऑफ रेकॉर्ड यांनी घेतली.

या मूरल उद्घाटन प्रसंगी के सी ई सोसायटीचे श्री दीपकजी घाणेकर, पोलीस आधिकारक दत्तात्रय शिंदे के सी ई सोसायटीचे अध्यक्ष प्रज्ञावंत नंदकुमारजी बेंडाळे सकाळ खानदेश आवृत्ती निवासी संपादक राहुलजी रनाळकर, सार्वजनिक गणेशत्सव समितीचे अध्यक्ष सचिन नारळे डॉ ममताजी काब्रा, ज्ञानदेव पाटील, सुरेश चिरमाडे, शशिकांत वडोदकर, हरीश मिलवाणी, व अविनाश काटे उपस्थित होते.

दि.०७/१०/२०१८ परिसर सजावट

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ जळगाव नामविस्तारात मुख्य प्रवेशद्वार मुख्य स्टेज सजावट व संपूर्ण परिसर विविध माध्यमात सजावट केली गेली या कार्यक्रमात महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री मा. देवेंद्रजी फडणवीस व कुलगुरू पी पी माहुलीकर यांनी सजावट पाहून विद्यार्थ्यांची प्रशंसा व सत्कार केला.

दि.०४/०१/२०१९ एकदिवसीय खान्देश स्थरावरील चर्चा सत्र

कोकियो कॅमलिन इंडिया लिमिटेड, या चर्चा सत्रात जिल्हा कालाध्यापात संघ व जिल्हापरिषद प्राथमिक शिक्षण विभागाचे खान्देशातील सर्व कला शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांना कला शिक्षण नोकरी पुर्ता सीमित न ठेवता व्यावसाईक शिक्षणावर भर द्यावी यावर चर्चा सत्र ठेण्यात आले होते. या मध्ये शिक्षण अधिकारी डी. पी. महाजन उपशिक्षण अधिकारी सिद्धा मेटकर संघटनेचे चिटणीस एस. डी. भिरूड, शशिकांत वडोदकर, एच जे इंगळे, एल झेड कोल्हे, एल ओ चौधरी, राजेंद्र महाजन, अतुल मालखेडे व अविनाश काटे उपस्थित होते. त्या मध्ये अनेक चित्रकारांनी अनेक प्रकारचे डेमो स्टेशन दिले.

दि.१४/०१/२०१९ वालपेंटींग

जळगाव शहरात ३२ तासात ७७ विद्यार्थ्यांनी ५०० भिंती रंगविल्या. या मध्ये स्वच्छतेचा संदेश देण्यात आला

होता या कार्याला फेस इंडिया वर्ड रेकॉर्ड ने दाखल घेतली व त्यांना प्रमाण पत्र देऊन सन्मानित करणात आले.

दि.२५/०९/२०१९ एच. आय. व्ही. पोस्टर

सार्वजनिक आरोग्य विभाग महाराष्ट्र राज्य एच. आय. व्ही. संस्था मुंबई व जिल्हा सामान्य रुग्णालय जळगाव व ओजस्विनी कला महाविद्यालय यांच्या संयुक्त विद्यमानाने एचआयव्ही दिनानिमित्ताने समाजात एचआयव्ही विषयी जनजागृती निर्माण होण्या करता ५० विद्यार्थ्यांच्या माध्यमातून पोस्टर स्पर्धा घेण्यात आली व हे पोस्टर शहरात विविध ठिकाणी प्रदर्शन भरवण्यात आले.

दि.२८/०९/२०१९ मतदान पोस्टर

समाजामध्ये मतदान जागृती होण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य मुंबई व ओजस्विनी कला महाविद्यालय तर्फे मतदान या विषयावर विविध पोस्टरचे आयोजन शहरात वेगवेगळ्या ठिकाणी करण्यात आले.

दि.०२/०४/२०१९ वालपेंटिंग

स्वच्छ भारत अभियान अंतर्गत स्वच्छ सौरक्ष २०१९ ची प्रभाविपणे अंमलबजावणी होण्याकरिता विद्युतइंजिन कारखान्यातील प्रमुख रस्ते व भीतीवर वालपेंटिंग करून नागरिकांमध्ये जनजागृती ओजस्विनी महाविद्यालयाच्या अविनाश काटे व शिक्षक व विद्यार्थ्यांनी जनजागृती केली. त्यांचा प्रमाण पत्र देऊन सन्मान करण्यात आला.

दि २३/०२ व २४/०२/२०१९ दोन दिवसीय चित्र कलेचे शिबीर

विवेकप्रभू केडूस्कर मुंबई २ दिवस चित्र कलेचे शिबीर घेऊन विविध माध्यमांचे प्रात्यक्षिक शिकवले व दाखवले.

कार्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका योजना

डॉ एल .पी. वाघ

कभापा कमवा व शिका समिती प्रमुख

डॉ.ए.पी.सरोदे, वसतिगृह प्रमुख प्रा.संजय पाटील, प्रा.विजय लोहार, प्रा.डॉ जे.जी.मगर, प्रा.यशवंत सेंदाणे, डॉ .लीना दाके प्राचार्य डॉ उदय कुलकर्णी उपस्ति होते .

विद्यापीठाने दिलेल्या नामनिर्देशान्वये एकूण ८३ मुलांना निवडण्यासाठी एकूण तीन दिवसांच्या कालावधी लागला .दि ०८/०८/२०१८ ते ०९/०८/२०१८ या दोन दिवसात फक्त मुलांची निवड तर मुलींच्या दि १०/०८/२०१८ ला स्वतंत्र दिवस निवडीकरिता घेण्यात आली.

दि २६/०७/२०१८ च्या जा.क्र उमवि/विस/१४/कवशी-४८/ २४५/२०१८ च्या प्राप्त झालेल्या विद्यापीठाच्या आदेशान्वये कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका योजना २०१८-२०१९ च्या शैक्षणिक वर्षाकरिता सहभागी होणाऱ्या विद्यार्थ्यांकरिता दि ०८/०८/२०१८ ते १०/०८/२०१८ या दरम्यान निवड समितीच्या माध्यमातून ८३ विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली. या निवड समितीमध्ये उपप्राचार्य डॉ.सुरेश तायडे उपप्राचार्य डॉ देवयानी बेंडाळे, उपप्राचार्य

आला. २०१८-१९ ह्या शैक्षणिक वर्षात विद्यार्थ्यांनी कमवा व शिका योजनेत सहभागी व्हावे. याकरीता निशुल्क अर्ज वाटण्यात आले. या वेळी सर्व साधारणपणे ४०३ अर्ज प्राप्त झाले होते. त्यापैकी विद्यापीठाने मंजूर केलेल्या ८३ विद्यार्थ्यांची निवड यादी प्रकाशित करण्यात आली. दि ०१/०८/२०१८ रोजी दिनांका पासून विद्यार्थ्यांना नेमून दिलेल्या विभागात कामासाठी विद्यार्थ्यांची पाठविण्यात आले. विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या प्रत्येक दिवशी ३ तास काम या नियमाप्रमाणे कार्यालयात विद्यार्थ्यांना प्राचार्य कॅबिन, उपप्राचार्य कार्यालय समन्वय कार्यालय, N.S.S. ऑफिस, मुक्त विद्यापीठ ऑफिस जिमखाना ऑफिस, मुख्य ऑफिस, ग्रंथालय, वसतिगृह मुलींचे व मुलांचे, जलश्री विभाग, भूगर्भशास्त्र, प्राणीशास्त्र, रसायनशास्त्र, मानसरंग,

होस्टेलमधेस, स्पर्धापरीक्षाकेंद्र, संगणकशास्त्र, सूक्ष्मजीवशास्त्र, बायटेक्नॉलॉजी, एकलव्य क्रीडा संकुल, इंग्रजी, मानसशास्त्र, अर्शास्त्र, मंजूर अनुज्ञेय अनुदान प्रती विद्यार्थी X रु१४,४०० प्रमाणे ८३ विद्यार्थ्यांकरीता ११,९५२०० इतकी रक्कम उमवि ने मंजूर केली होती.

विद्यार्थी विकास विभागाच्या दि १८/०३/२०१९ जा.क्र कबचौ उमवि /१४/विवी सेन्ट्रल ऑडिट /८९/२०१९च्या आदेशान्वये दि ३०/०३/२०१९ कमवा व शिका योजनेचे सेन्ट्रल ऑडिट झाले. या वेळी समन्वय डॉ एल. पी. वाघ विद्यार्थी विकास अधिकारी प्रा. राजीव पवार उपस्ति होते. शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ करीता एकूण ९९९२७०/रु खर्च इतका आला.

ग्रंथालय विभाग

डॉ. व्ही. एस. कंची
(ग्रंथपाल)

ग्रंथालय ही वर्धिष्णु संस्था आहे. महाविद्यालयाच्या ग्रंथालयात दरवर्षी विविध विषयांची पुस्तके खरेदी करण्यात येतात. ग्रंथालयीन सेवेचा लाभ महाविद्यालयातील प्राध्यापक, विद्यार्थी, शिक्षकेतर कर्मचारी सातत्याने घेत असतात. तसेच विविध विद्याशाखांत संशोधन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांनाही ग्रंथालय सेवेचा लाभ सातत्याने दिला जात असतो. खान्देश कॉलेज एज्युकेशन सोसायटी संचालित विविध शाळा व महाविद्यालयातील प्राध्यापक व शिक्षणप्रेमी व्यक्तींनादेखील ग्रंथालय सेवेचा लाभ दिला जात असतो.

शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मध्ये खालीलप्रमाणे पुस्तकांची खरेदी करण्यात आलेली आहे-

अ.नं.	अनुदान	एकूण खर्च (रु.)	एकूण पुस्तके	एकूण सीडी
1	Main	611017	2951	
2	MRP	139331	713	
3	XIith Plan	-----	-----	
4	B.Voc (Agriculture)	57106	77	
5	CD/DVD	5450	-----	07
6	Donation	-----	263	-----
Total		812904	4004	07

यामूळे ग्रंथांची एकूण संख्या १५८०७८ इतकी झालेली आहे. वाचकांना नवनविन शैक्षणिक प्रवाहाची ओळख व दैनंदिन घडामोडींची माहिती व्हावी, यासाठी या शैक्षणिक वर्षात रु ११३२९६/- ची ५६ नियतकालिके ग्रंथालयात नियमित येत असतात.

विद्यार्थ्यांना, नियमित स्वयंअध्ययन करता यावे यासाठी ग्रंथालयात स्वतंत्र अभ्यासिका (वाचन कक्ष) असून तेथे सर्वप्रकारची क्रमिक पुस्तके, वर्तमानपत्रे, प्रश्नसंच आणि स्पर्धा परिक्षांना उपयुक्त ठरणारी पुस्तके, नियतकालिके उपलब्ध करून दिली जातात. अभ्यासिका सकाळी ७ ते रात्री १२ वाजेपर्यंत वाचनासाठी उपलब्ध असते. तसेच परिक्षेच्या काळात अभ्यासिका रविवारी देखील सकाळी ८ ते दु. ३ वाजेपर्यंत सुरु ठेवण्यात येत असते. या संधीचा फायदा महाविद्यालयातील अनेक गरजू व हुशार विद्यार्थी घेत असतात.

* याच शै. वर्षात एकूण रु. १२४७९७/- किमतीची १४२० पुस्तके महाविद्यालयाच्या ग्रंथालयातून रद्दबातल (Weeded Out) करण्यात आलेली आहेत.

* महाविद्यालयाच्या परिसरातील ज्ञानप्रेमींसाठी सुध्दा ग्रंथालयातील समृद्ध ग्रंथभांडार उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने महाविद्यालयातर्फे "ज्ञानरंजन सार्वजनिक वाचनालय" सुरु केलेले आहे. त्यामुळे ग्रंथप्रेमींना कथा, कादंबरी, नाटक, काव्य, चरित्र, अध्यात्मिक आणि आरोग्यविषयक पुस्तकांचा तसेच नियतकालिकांचा लाभ ज्ञानप्रेमींना होऊ लागला आहे. सध्या या योजनेचा ५४ वाचक लाभ घेत आहेत. त्याचप्रमाणे .. आणि

. करणारे संशोधकांना देखील ग्रंथालय उपलब्ध करून दिले जाते. सध्या या योजनेचा लाभ १७ विद्यार्थी, संशोधक घेत आहेत.

* या शैक्षणिक वर्षात यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त

विद्यापीठ, नाशिक येथील ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्र पदवी शिक्षणक्रमाच्या (B.Lib.) या पदवी शिक्षणक्रमासाठी ४० विद्यार्थी आणि पदव्युत्तर (M.Lib.) या शिक्षणक्रमासाठी १३ विद्यार्थी प्रवेशित आहेत. तसेच Indira Gandhi National Open University (IGNOU) अंतर्गत ही ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्र पदवी (B.Lib.) शिक्षणक्रमास ०७ विद्यार्थी प्रवेशित आहे.

ग्रंथालय अधिकाधिक सुसज व परिपूर्ण करण्याचा व वाचकांना सुविधा उपलब्ध करून देण्याचा आमचा सतत प्रयत्न असतो. यासाठी आम्हाला प्राचार्य, उप-प्राचार्य, शाखा-समन्वयक, ग्रंथालय समिती सदस्य व सर्व ग्रंथालय कर्मचारी व विविध विभागांतील कर्मचारी व यासर्वांचे सतत सहकार्य लाभत असते.

Mother Teresa Health Care Center

डॉ. लीना चौधरी
(विभाग प्रमुख)

दि. १५/०६/२०१८ ते ३१/०३/२०१९ या कालावधीत के. सी. ई. सोसायटी संचालित मदर टेरेसा हेल्केअरसेंटर मध्ये खालील प्रमाणे activities घेण्यात आल्या

१. दि. २८ जुलै २०१८ रोजी मु.जे. महाविद्यालयातील ओल्ड कॉन्फरंस हॉल ये मदर टेरेसा हेल् केअर सेंटर वसोहम डिपार्टमेंट ऑफ योग अँड नॅचरोपी यांच्या संयुक्त विद्यमाने डॉ. मोहित गुप्ता यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते.

२. कै. अण्णासाहेब डॉ. जी. डी. बेंडाळे यांच्या जन्मशताब्दी वर्षनिमित्ताने आणि के. सी. ई. सोसायटीच्या अमृतमहोत्सवी वाटचालीच्या प्रारंभी प्रीत्यर् दि. १३ सप्टेंबर २०१८ (गणेश चतुर्थी) रोजी भव्य श्रीगणपती म्युरल तयार करण्याचा संकल्प केलेला होता दि. ११ सप्टेंबर २०१८ रोजी दु. १२ वा. या प्रकल्पाचा शुभारंभ करण्यात आला. या प्रसंगी सहभागी विद्यार्थ्यांना व कर्मचार्यांना के.सी.ई. सोसायटी संचालित मदर टेरेसा हेल्केअर सेंटर तर्फे डॉ. लीना चौधरी व सोहम डिपार्टमेंट ऑफ योग अँड नॅचरोपी तर्फे श्री. अनंत महाजनयानी वैद्यकीय सेवा दिली. या मध्ये सुमारे १५ विद्यार्थ्यांना Dressing करण्यात आले तर जवळ जवळ सर्वच विद्यार्थी व कर्मचार्यांनी nalgescic Spray चा उपयोग करून घेतला.

३. दि. १६/०९/२०१८ रोजी कै. अण्णासाहेब डॉ. जी. डी. बेंडाळे यांच्या जन्मशताब्दी/ वर्षनिमित्ताने आणि के.सी. ई. सोसायटीच्या अमृत महोत्सवी वाटचालीच्या प्रारंभी प्रीत्यर् मुलींचे होस्टेल, एम. जे. कॉलेज, जळगाव येथे Blood Donation Camp आयोजित करण्यात आला होता. या शिबिरामध्ये एकूण ७ विद्यार्थीनीनी रक्तदान केले.

४. दि. १९/०९/२०१८ रोजी कै. अण्णासाहेब डॉ. जी. डी. बेंडाळे यांच्या जन्मशताब्दी वर्षनिमित्ताने आणि के.सी. ई. सोसायटीच्या अमृत महोत्सवी वाटचालीच्या प्रारंभी प्रीत्यर् विवेकानंद भवन, एम. जे. कॉलेज, जळगाव येथे विनामूल्य भव्य आरोग्य शिबीर आयोजित करण्यात आले होते. यासाठी नेत्ररोग तज्ञ डॉ. शिवराजमुळीक व डॉ. दीप्ती मुळीक, त्वचारोग तज्ञ डॉ. श्रीराज महाजन व व डॉ. सुभा महाजन, स्त्रीरोग तज्ञ डॉ.रूपाली बेंडाळे तसेच फिजीसिअन डॉ. अभिषेक फिरके या सर्व मान्यवरांनी एकूण २२९ विद्यार्थ्यांना मोफतवैद्यकीय सेवेचा लाभ दिला.

५. दि. १२ व १३/१०/२०१८ रोजी मू. जे. महाविद्यालयाच्या Two days Induction Training Program under the scheme of College of Excellence of U.G.C. मध्ये उपस्ति राहिले.

६. १८/१२/२०१८ रोजी के. सी. ई. सोसायटी संचालित एम. जे. कॉलेज, जळगाव च्या सोहम डिपार्टमेंट ऑफयोग अँड नॅचरोपी ये सकाळी ७ ते ८ या वेळेत प्राणायाम शिबिरातील साधकांची निः शुल्क वैद्यकीयतपासणी, के. सी. ई. सोसायटी संचालित मदर टेरेसा सेंटर तर्फे मेडीकल ऑफीसर डॉ. लीना चौधरी यांचे कडून करण्यात आली. यावेळी एकूण १५ साधक उपस्थित होते.

७. के. सी. ई. सोसायटी च्या अमृत महोत्सवी वर्षाच्या वाटचालीचे औचित्य साधून के. सी. ई. सोसायटी संचालित मदर टेरेसा हेल्थ केअर सेंटर व इंडियन डेंटल असोशिएशन जळगाव शाखेच्या संयुक्त विद्यमाने मू. जे. महाविद्यालयातील सोहम नॉलेज सेंटर ये दि. ०४ फेब्रुवारी २०१९ रोजी दुपारी ३

वा. मू.जे.महाविद्यालयाच्या वसतिगृहातील व मु.जे. महाविद्यालयातील सर्वविद्यार्थ्यांसाठी जागतिक कॅन्सर दिनाच्या निमित्ताने तंबाखू सारख्या व्यसनांमुळे होणार्हा कॅन्सरविषयी व्याख्यान आयोजित आयोजित करण्यात आले होते. या कार्यक्रमांमध्ये दंतारोग तज्ञ डॉ.मयूर जैन यांनी कॅन्सर

विषयी पी.पी.टी. प्रेझेंटेशन सादर केले. यामध्ये त्यांनी विद्यार्थ्यांनासहजरीत्या उमगेल अशा पद्धतीने वेगवेगळ्या अभिनेत्यांच उदाहरण देऊन तंबाखूमुळे होणारे दुष्परिणाम व त्यावरील नियंत्रणाचे उपाय या विषयी पटवून दिले.

युवती सभा

प्रा. हेमलता पाटील
अध्यक्ष, युवती सभा

युवती सभेचे उद्घाटन दि. ३ सप्टेंबर, २०१८ रोजी डॉ. विजेता सिंग, मणियार लॉ कॉलेज, जळगाव यांच्या हस्ते झाले. यामध्ये त्यांनी 'महिला सक्षमीकरण आणि कायदा' या विषयावर व्याख्यान व नंतर विद्यार्थिनींशी मोकळा संवाद साधला. युवती सभेअंतर्गत 'अभिनेत्रींशी संवाद' या अंतर्गत सुहास परांजपे 'नांदा सौख्यभरे' या टी.व्ही. मालिकेतील प्रसिद्ध अभिनेत्रीशी युवतींनी संवाद साधला.

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव, विद्यार्थी कल्याण विभाग व मू. जे. महाविद्यालय, जळगांव युवती सभा अंतर्गत व्यक्तिमत्त्व विकास कार्यशाळा दि. १८ जानेवारी, २०१९

रोजी आयोजित करण्यात आली. सायबर सेल, जिल्हा पोलिस स्टेशन जळगांव येथील पी.एस.आय. अंगत नेमाने यांच्या हस्ते कार्यशाळेचे उद्घाटन करण्यात आले. यामध्ये 'सायबर सुरक्षितता आणि महिला विषयक कायदे' यावर त्यांनी युवतींना महत्त्वपूर्ण मार्गदर्शन केले.

'स्पर्धा परीक्षेची तयारी' यावर कबीर वासंती शेखर यांनी विद्यार्थिनींना माहिती दिली.

विद्यार्थिनींनी चालू घडामोडीसाठी वृत्तपत्र वाचन आणि एकल अभ्यास यावर भर द्यावा असा सल्ला त्यांनी दिला.

दुपारच्या सत्रामध्ये डॉ. चंचल शहा यांनी 'युवतींच्या आरोग्यविषयक तक्रारी आणि

घावयाची काळजी' याविषयी मार्गदर्शन केले आणि शेवटच्या सत्रामध्ये 'खाजगी क्षेत्रातील

नोकरीच्या संधी' या विषयी रत्नप्रभा साबळे यांनी मार्गदर्शन केले. मू. जे. महाविद्यालयाबरोबरच नुतन मराठवा

महाविद्यालय, जळगांव पी. जी. कॉलेज ऑफ सायबर टेक्नॉलॉजी अॅन्ड रिसर्च, जळगांव, मणियार लॉ कॉलेज

जळगांव तसेच जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ इंजिनीअरींग जळगांव अशा विविध महाविद्यालयांमधील १०० विद्यार्थ्यांनी

कार्यशाळेचा लाभ घेतला. कार्यशाळेमध्ये प्रा. हेमलता पाटील - युवती सभा - अध्यक्ष, प्रा. राजीव पवार - विद्यार्थी

कल्याण अधिकारी तसेच डॉ. पवन पाटील, जिल्हा विद्यार्थी कल्याण अधिकारी आणि समिती सदस्य हजर होते.

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

, विद्यार्थी कल्याण विभाग व मू.
जे. महाविद्यालय, जळगांव युवती सभा अंतर्गत 'स्वयंसिद्धा
कार्यशाळा' दि. ११ फेब्रुवारी ते
१८ फेब्रुवारी २०१९ या कालावधीत आयोजित करण्यात
आली होती. यामधे स्वयंसिद्धाचे जळगाव
जिल्हा प्रशिक्षक प्रा. राजेंद्र जंजाळे यांनी विद्यार्थीनींना
स्वतःचे संरक्षण वेगवेगळ्या प्रसंगांमध्ये कसे

करायचे याचे प्रात्यक्षिकांसहित मार्गदर्शन केले. कार्यशाळा
अतिशय उत्साहात पार पडली. विद्यार्थ्यांनी
त्यामधे मनापासून सहभाग नोंदवला. एकूण ५९ विद्यार्थ्यांनी
प्रशिक्षणाचा लाभ घेतला. कार्यशाळेमधे प्रा. हेमलता पाटील
- युवती सभा - अध्यक्ष, प्रा. राजीव पवार - विद्यार्थी
कल्याण अधिकारी तसेच डॉ. पवन पाटील, जिल्हा विद्यार्थी
कल्याण अधिकारी आणि समिती सदस्य हजर होते.

राज्यशास्त्र विभाग

प्रा. संजय हिंगोणेकर
विभागप्रमुख

२०१८-१९ शैक्षणिक वर्षाच्या सुरवातीला भूषण धनगर या
विभागातील द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांची राष्ट्रकुल संसदीय
शिबीर, महाराष्ट्र राज्य विधिमंडळ, नागपूर हिवाळी
अधिवेशनात निवड होऊन त्याने सहभाग नोंदविला. सुहास
वसावे या विद्यार्थ्यांची महाराष्ट्र राज्यसेवा तर्फे सहायक
प्रकल्प अधिकारी पदावर निवड झाली.

कवियत्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाच्या
राज्यशास्त्र विभाग आयोजित सनिक स्वराज्य संसंमधील
बदलते प्रवाह' या विषयावरील चर्चासत्रात प्रा. जयेश पाडवी

यांनी आदिवासींच्या विकासात जिल्हा परिषदांची भूमिका
आणि प्रा. राजीव पवार यांनी माहितीचा अधिकार या
विषयावर शोधनिबंध सादर केले.
विभागप्रमुख प्रा. संजय हिंगोणेकर यांनी आंनटेनिओ
ग्रामसी'या राजकीय विचारवंतावर आयोजित २ दिवसीय
राष्ट्रीय चर्चासत्राचे आयोजनासाठी सक्रीय सहभाग घेतला.
प्रा. हर्षल पाटील यांनी NET परीक्षेमध्ये यश प्राप्त केले.

विद्यार्थी विकास विभाग

प्रा.राजीव पवार

डॉ.मनोज महाजन

डॉ.लीना ढाके

विद्यार्थी विकास अधिकारी सहा, विद्यार्थी विकास अधिकारी

सहा. विद्यार्थी विकासअधिकारी

सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षात मूळजी जेठा महाविद्यालयात विद्यार्थी विकास विभागच्या वतीने अनेक कार्यक्रम घेण्यात आले. त्यात विद्यार्थ्यांचा सहभाग लक्षणीय राहिला.

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ जळगाव मधील विद्यार्थी विकास विभागाच्या वतीने अनेक कार्यशाळा व कार्यक्रमा करिता अर्थ सहाय्य व इतर प्रकारची मदत पुरवली जाते यापैकी मूळजी जेठा महाविद्यालयाने व्यक्तीमत्व विकास योजना व स्वयंसिद्ध अभियान या दोन योजना स्वीकृत केल्या होत्या, दोन्ही योजना विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तीमत्वात भर घालणाऱ्या होत्या.

व्यक्तीमत्व विकास योजने अंतर्गत २०० पेक्षा अधिक विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदवला या व्याख्यानमालेत चार विचारपुष्प गुंफण्यात आले. जळगाव चे सायबर क्राईम शाखेचे पोलीस उपनिरीक्षक अंगद नेमाने यांनी विद्यानीना सायबर सुअरक्षे विषयी माहिती दिली. स्त्री रोग तज्ञ डॉ. चंचल शहा यांनी विद्यार्थ्यांना आरोग्य विषयक धडे दिले. सोनाळकर्स अकॅडमी चे संचालक कबीर वासंती शेखर यांनी स्पर्धा परीक्षेत यश प्राप्ती करिता मार्गदर्शन केले आणि रत्नप्रभा साबळे यांनी खाजगी क्षेत्रातील रोजगाराच्या संधींची माहिती दिली.

स्वयंसिद्ध अभियानांतर्गत विद्यानीना जुडो - कराटेचे प्रशिक्षण देण्यात आले यात भिन्न - भिन्न विद्याशाखेतील व वर्गातील ५० विद्यार्थ्यांनी स्वरक्षनाचे धडे घेतले. प्रात्याक्षिकासह प्रत्येक विद्यार्थ्यांनी कडून सराव करून घेण्यात आला.

याशिवाय महाविद्यालयातील विद्यार्थी व विद्यार्थिनी

विविध कार्यशाळेत जसे की साहस शिबीर, सूत्रसंचालन कार्यशाळा, युवा स्पंदन ई. मध्ये सक्रीय सहभाग नोंदवला यासोबतच विद्यार्थी व विद्यार्थिनी अनेक स्पर्धेमध्ये सहभाग घेवून पारितोषिक पटकावली. एस. एस. बि. टी. महाविद्यालय बांभोरी विद्यार्थी विकास विभागाद्वारे आयोजित वक्तृत्व स्पर्धा पदव्युत्तर वर्गाची विद्यानी वर्षा उपाध्ये हिने द्वितीय क्रमांकात मिळवला, तर बेंडाळे महाविद्यालय जळगाव विद्यार्थी विकास विभागाद्वारे आयोजित शास्त्रीय गायन स्पर्धा महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी पारितोषिक पटकावली.

महाविद्यालयाने युवक महोत्सव २०१९ उल्लेखनीय यश संपादन केले रायसोनी महाविद्यालय जळगाव येथे संपन्न झालेल्या जिल्हास्तरीय युवरांगत २६ प्रकारां पैकी २६ कलाप्रकारांमध्ये ५२ विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदवून एकूण २४ कलाप्रकारात पारितोषिक पटकावले. तसेच क.ब.च.उ.म.वि. मध्ये संपन्न झालेल्या विद्यानीना स्तरीय युवरांगत २६ काल्प्रकारांपैकी २५ कलाप्रकारात एकूण ५० विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. यात मू.जे.महाविद्यालयाने ९ सुवर्ण पदक, ४ रजत पदक, ५ कांस्य पदकांसह युवारांगाचे सर्व साधारण विजेतक पटकावले. व क.ब.च.उ.म.वि चा डॉ. आण्णासाहेब जी.डी.बेंडाळे फिरता चषकाचे मानकरी ठरले.

नाशिक येथील यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठात पार पडलेल्या इंद्रधनुष्य २०१९ मध्ये मू.जे.महाविद्यालयाने सर्वाधिक विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात संपन्न झालेले वेस्ट झोन (विभागीय) युवक महोत्सवात क.ब.चौ.उ.म.वि

जळगाव च्या संघात आपल्या महाविद्यालयाचे २२ विद्यार्थ्यांची निवड झाली होती . त्यात पियुष बडगुजर या विद्यार्थ्याला स्पॉट पेंटिंग मध्ये तिसरे तर पोस्टरमध्ये द्वितीय पारितोषिक मिळाले.

संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र विभाग

डॉ. एल .पी. वाघ

संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र विभाग

शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ अहवाल

संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र विभागांतर्गत शैक्षणिक वर्ष २०१८ - १९ वर्षात विविध कार्यक्रम आयोजित करण्यात आलेले होते.

संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र विभागाच्या वतीने ८ ऑक्टोबर २०१८ रोजी भारतीय वायुसेना दिन साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी मा.उप प्राचार्य डॉ.सुरेश तायडे होते,त्यांनी विद्यार्थ्यांशी सुसंवाद आणि त्यासोबतच राष्ट्रीय सुरक्षेच्या अनुशंगाने भारतीय वायुसेना किती महत्त्वाची आहे यावर मार्गदर्शन केले . या कार्यक्रमाचे सूत्र संचालन डॉ.योगेश बोरसे तर प्रास्ताविक संरक्षण आणि सामरिकशास्त्र प्रमुख डॉ. एल .पी .वाघ यांनी केले. कार्यक्रमाचे आभार प्रा.देवेंद्र बडगुजर आणि प्रा.सुप्रिया बोदडे यांनी मानले या वेळी मोठ्या संख्येने विद्यार्थ्यांनी त्यांची उपस्थिती नोंदवली.

प्रा.डॉ.लेफ्टनंट.योगेश बोरसे यांनी Ph.D. पदवी प्राप्त केल्याबद्दल दि ०६ /०७ /२०१८ रोजी विभागाच्या वतीने सत्कार करण्यात आला. डॉ. योगेश बोरसे यांनी मुंबई विद्यापीठातून युरेशियन स्टडीज चे प्रमुख डॉ. संजय देशपांडे यांचे मार्गदर्शना खाली भारतीय ऊर्जा सुरक्षा आणि मध्य युरेशिया संशोधन पदवी प्राप्त केल्यामुळे संरक्षण आणि

महात्मा फुले व डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जयंती निमित्त १४ एप्रिल रोजी सलग १५ तास अभ्यास अभियान राबविण्यात आले त्यात १२८ विद्यार्थ्यांनी उत्साहाने भाग घेतला .

सामरिक शास्त्र विभागाच्या वतीने प्रा.डॉ.योगेश बोरसे यांचे डॉ. एल.पी .वाघ यांनी अभिनंदन केले. त्यासोबतच प्रा.देवेंद्र बडगुजर प्रा.सुप्रिया बोदडे आणि संरक्षण आणि सामरिकशास्त्र विभागातील विद्यार्थ्यांनी हार्दिक अभिनंदन केले.

सायबर सुरक्षा अभियाना अंतर्गत रामानंद पोलीसस्टेशन जळगाव व मू.जे.महाविद्यालय यांच्या संयुक्त विद्यमाने दि ०४/०१/२०१९ रोजी झख सचिन बेंद्रे आणि झख अंगत नेमाने यांच्या मार्गदर्शनाखाली CYBER SECURITY विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले .यावेळी N.C.C. अधिकारी डॉ.भूपेंद्र केसुर , डॉ.नूतन राठोड डॉ एल .पी. वाघ (संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र विभाग प्रमुख), डॉ.योगेश बोरसे, प्रा. देवेंद्र बडगुजर, प्रा. सुप्रिया बोदडे आणि विद्यार्थी वर्ग मोठ्या संख्येने उपस्थि होता .

दि १३/०३ /२०१९ या दिवशी INDIS SECURITY CHALLENGES या विषयावर संरक्षणशास्त्र आणि N.C.C. युनीट मू.जे.महाविद्यालयाच्या संयुक्त विद्यमानाने लेफ्टनंट जनरल राजेंद्र निंभोरकर यांची LIVE VIDEO CONFERNCE आयोजित करण्यात आली होती .या कार्यक्रमाला प्राचार्य डॉ.उदय कुलकर्णी , उपप्राचार्य. डॉ. योगेश बोरसे , प्रा.देवेंद्र बडगुजर , प्रा .सुप्रिया बोदडे, विभागप्रमुख डॉ.एल.पी.वाघ तसेच N.C.C. आणि

संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र विषयाचे विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्ति होते.

संख्याशास्त्र विभागाचा

डॉ. के. जी. खडसे
(विभाग प्रमुख)

शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मध्ये संख्याशास्त्र विभागातील प्राध्यापक व विद्यार्थी विविध कार्यक्रमांमध्ये सहभागी झाले होते.

मू. जे. महाविद्यालयात दि.२० जुलै २०१८ रोजी आयोजित Wareness Training Programme (ISO 9001:2015)' व दि. ०४ ऑगस्ट २०१८ रोजी आयोजित ISO Internal auditors Training Programme' या दोन्ही एक दिवसीय कार्यशाळांमध्ये डॉ. के. जी. खडसे यांनी सहभाग नोंदविला.

१० सप्टेंबर ते १४ सप्टेंबर, २०१८ दरम्यान नॅशनल स्टॅटिस्टिकल सिस्टीम ट्रेनिंग अकॅडमी, ग्रेटर नोएडा यांनी भारतीय विद्यापीठाच्या सांख्यिकी विभागाचे प्रमुख / अध्यापकवर्ग यांच्यासाठी Official Statistics या विषयावर प्रशिक्षणसत्र आयोजित केले होते. या प्रशिक्षणात डॉ. के. जी. खडसे यांनी सहभाग नोंदविला.

दि. २५ जानेवारी २०१९ रोजी संख्याशास्त्र विभाग, झेड. बी. पाटील महाविद्यालय, धुळे यांनी Poster Competition and Statistics Quiz' या कार्यक्रमाचे आयोजन केले होते. यात विभागाच्या FY BSc च्या ६, SY BSc च्या ४ व TY BSc च्या ५ विद्यार्थ्यांनी भाग घेतला. या कार्यक्रमात संघ व्यवस्थापक म्हणून विभागातील प्रा. दिपिका महाजन व कविता डहाके यांनी सहकार्य केले. यात विद्यापीठ स्तरावर मनियार आर आर (SY BSc) या

विद्यार्थ्यांनी Poster Competition मध्ये पारितोषिक पटकवले.

College of excellence grant च्या मदतीने १५,१६ फेब्रुवारी २०१९ दरम्यान Faculty Development for Quality Enhancement' या उपक्रमांतर्गत संख्याशास्त्र विभागातर्फे Data analysis using MINITB Software' या विषयी दोन दिवसीय कार्यशाळा घेण्यात आली. डॉ. आर. एल. शिंदे, डॉ. पी. बन्हाटे, डॉ. के. पी. अमृतकर, श्री. आर. डी कोष्टी, श्री. जयदेव येवले, सौ. नूतन खंगार, श्री. अमोल सुर्वे, श्री. एस. एस. कुलकर्णी, श्री आर एच वाघ व सौ योगिता जाधव मान्यवरांनी कार्यशाळेमध्ये Resource Person म्हणून काम पाहिले. महाविद्यालयातील बहूसंख्य प्राध्यापकांनी सहभाग नोंदवून Descriptive Statistics, Distributions and Model Sampling, Multiple Regression, Parametric Test and Non-Parametric Test अशा आपल्या संशोधनास उपयोगी MINITB Oriented Statistical Techniques या माहिती प्राप्त करून घेतली. या कार्यशाळेमध्ये TYBSc च्या विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदवला व आप-आपल्या प्रयोगांमध्ये याचा उपयोग करून घेतला. या कार्यशाळेचे समन्वयक म्हणून डॉ. के. जी. खडसे व सहाय्यक समन्वयक म्हणून कविता डहाके यांनी काम पाहिले.

१२ मार्च ते १६ मार्च, २०१९ दरम्यान राजसनच्या व्हॅल युनिव्हर्सिटी द्वारा आयोजित पंडित मदन मोहन मलवीय शिक्षक व राष्ट्रीय मिशनच्या योजने अंतर्गत आयोजित Enhancing of Teaching and Learning Skills in Statistics या पाच दिवसीय कार्यशाळेत डॉ. के. जी. खडसे यांनी भाग घेतला.

२५ एप्रिल २०१९ रोजी धुळे ये झेड. बी. पाटील कॉलेज आयोजित, 'One day workshop for Framing

SYBSc Statistics Syllabus' मध्ये डॉ. के. जी. खडसे यांनी सहभाग नोंदविला.

Research Promotion Scheme for Budding Researchers 2018-2019' या उपक्रमांतर्गत विभागातील TY BSc च्या विद्यार्थ्यांचा सहभाग पुढीलप्रमाणे:

Sr. No.	Name of the Student	Title of the Project
1	1. Neve Prasanna Sunil 2. Mali Rohan Rajendra 3. Katole Dipak Gopal	Transaction Process Analysis in a Bank using Capability Indices: A Case Study
2	1. Patil Aishwarya Sunil 2. Mahajan Chetana Vasant 3. Kshirsagar Lalita Kailas	Statistical Analysis of Electricity Consumption in Jalgaon City
3	1. Ingale Dipika Mangalsing 2. Patil Dhanashri Dipak	Change in Climate Factors in Khandesh Region: A Study for Mitigation of Climate Change Effect

पहिल्या दोन प्रोजेक्टच्या विद्यार्थ्यांना डॉ. के. जी. खडसे यांचे मार्गदर्शन लाभले व तिसऱ्या प्रोजेक्टच्या विद्यार्थ्यांना डॉ. स्वाती समवतसर यांनी मार्गदर्शन केले.

या उपक्रमांतर्गत झालेल्या स्पर्धे मध्ये नेवे प्रसन्ना सुनील, माळी रोहन राजेंद्र व कटोले दीपक गोपाळ यांच्या गटाने प्रथम क्रमांकाचे पारितोषिक पटकावले.

विभागातर्फे तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी निरोप समारंभ आयोजित करण्यात आला. याप्रसंगी अनेक

विद्यार्थ्यांनी आपले मनोगत व्यक्त केले. विभागप्रमुख डॉ. के. जी. खडसे यांनी करियर विषयी मार्गदर्शन केले तसेच पुढील वाटचालीसाठी शुभेच्छा दिल्या. याप्रसंगी विभागातील सर्व सदस्य उपस्थित होते.

संस्कृत विभाग

प्रा. डॉ. भाग्यश्री भलवतकर
(विभाग प्रमुख)

संस्कृत विभागाच्या वतीने वर्ष २०१८-१९ मध्ये खालील उपक्रम घेण्यात आले.

संस्कृत विभागाच्या वतीने संस्कृत सप्ताह १८/०८/१८ ते २३/०९/२०१८ पर्यंत घेण्यात आला या दरम्यान सुभाषित पठन स्पर्धा ११,१२ वी वर्गासाठी स्त्रोत्रपठन स्पर्धा शालेय विद्यार्थ्यांसाठी जिल्हास्तरीय संस्कृत गीतगायनस्पर्धा, स्त्रोत्रपठनस्पर्धा इ. स्पर्धा घेण्यात आल्या. संस्कृत दिनाचे औचित्य साधून दि.०६/०९/२०१९ रोजी डॉ.प्रसादशास्त्री कुलकर्णी यांचे संस्कृत काल आज उद्या' या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले.

शै.करार

संस्थेच्या अमृत महोत्सवा निमित्त आणि अण्णासाहेब जी.डी.बेंडाळे यांच्या जन्मशताब्दी वर्षा निमित्त व कविकुलगुरु कालिदास विश्वविद्यालय रामटेक नागपूर ONGC दिल्ली यांच्या संस्कृत विधमाने आयोजित 'सरलमानक संस्कृत कार्यशाळा' घेण्यात आली. (चजण १% - १८)

संस्कृत विभागाच्या क.का.स.वि.मा नागपूर डेक्कन कॉलेज पुणे भांडारकर इस्टिट्युट पुणे या शै.संससोबत करार झालेत.या अनुशंगाने डेक्कन कॉलेज ये Becic Level Workshop of Manusriptology या कार्यशाळेत संस्कृत विभागातील प्रा.प्रिती शुक्ल या सहभागी झाल्या होत्या.

भांडारकर प्राच्यविद्या संशोधन मंदीर पुणे यांच्या व्दारा विलींडन महाविद्यालय सांगली येथे घेण्यात आलेल्या बृहन् महाराष्ट्र प्राच्यविद्या १३ व्या अधिवेशनात अभिजात साहित्य' या सत्रामध्ये प्रा. डॉ. भाग्यश्री भलवतकर यांनी सत्राध्यक्ष म्हणून कार्यभार सांभाळला यात परिषदेमध्ये

विभागातून पदव्युत्तर विभागातील अपेक्षा घाटे, भरतमुनीचे नाट्यशास्त्र आणि संभाजी नाट्यगृह या विषयावर शोधनिबंध सादर केला.किशोरी गव्हाले हिने 'वैदिक विवाह पध्दती व बदलते स्वरूप' आणि पदवी विभागातून गौरव आराध्य यांचे 'पंत्रतंत्रामधील काचे मनोवैज्ञानिक विश्लेषण' या विषयावर शोधनिबंध सादर केले.

बडींग रिसर्च योजना:- या योजनेव्दारे पदव्युत्तर विभागातील कु.अपेक्षा रा.घाटे व कु.शुभांगी पांडरे (एम.ए. भा. २) यांनी भरतमुनीचे नाट्यशास्त्र आणि संभाजी नाट्यगृह या विषयावर शोधनिबंधाचे सादरीकरण केले त्यात पारितोषिक देखील प्राप्त केले.

चर्चासत्रसहभाग:- प्रा.डॉ.भाग्यश्री भलवतकर Overcoming Gender Discrimination in 21st Century India (30 Nov-1 Dec 2018) या परिषदेत वेदो मे स्त्री अधिकार या विषयावर शोधनिबंध सादर केला. विलिंगन महाविद्यालय सांगली येथे आयोजित शतमाने समारोह बृहन्महाराष्ट्र प्राच्यविद्या परिषद तेरावेअधिवेशन ये 'वेद आणि अवेस्ना' विभागातून वेदातील सोम' या अध्यायन' या विषयावर शोधनिबंध सादर केला.

पॉण्डिचोरी विश्वविद्यालय ये आयोजित Indian Spiritual Heritage Though Sanskrit Devotional Literature of South India' या परिषदेत श्री दक्षिणामूर्ति-स्त्रोत्र सामाजिक प्रासंगिकता' या विषयावर शोधनिबंध सादर केला. या परिषदेत निमंत्रित संशोधक म्हणून पाचादण करण्यात आले होते.

आकाशवाणी जळगाव केंद्र येथून प्रसारीत होणारा संस्कृत

मंदाकिनी या कार्यक्रमातुन

'संस्कृत सुभाषित आजचा काळातील उपयोजन' व

'संस्कृत साहित्यातील स्त्री प्रतिमा'

या विषयावर पाच भाषणे प्रसारीत झालीत.

प्रकाशीत शोधनिबंध:-

n International Multidisciplinary Quarterly Research Journal (Volume-VII oct-Dec 2018 IssN2277-5730 या मध्ये वेदो मे स्त्री अधिकार या विषयावर शोधनिबंध प्रसिध्द करण्यात आला.

Sanskrit nd Cultural Studies:New Perspectives यात प्राचीन भारतीय -कृषिजलव्यसपनश्च आधुनिककाले उपयुक्ता' या विषयावर शोधनिबंध प्रसिध्द करण्यात आला.

गुणवत्ता यादी:-

या शैक्षणिक वर्षात उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठात पदवी विभागात संस्कृत विभागातील एक विद्यार्थी गुणवत्ता यादीत झळकली. कु.केतकी पवार ही विद्यापीठातून तृतीय क्रमांकाची मानकरी ठरली. पदवी विभागाचा निकाल १००% लाभला.

समाजशास्त्र विभाग

प्रा. डॉ. जयश्री महाजन
(विभाग प्रमुख)

शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ चा अहवाल

* दि. १२ जानेवारी २०१९ रोजी समाजशास्त्र विभाग आयोजित संशोधन अहवाल कसा लिहावा या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. त्यासाठी डॉ. प्रशांत विष्णू सोनवणे. सहायक प्राध्यापक, समाजशास्त्र विभाग, क.ब.चौ.उ.म.वि., जळगाव. यांनी मार्गदर्शन केले. या व्याख्यानाला जवळपास ६० विद्यार्थ्यांची उपस्ती होती.

पदव्युत्तर विभागामध्ये उमवि मधून कु.निकिता ब्राह्मणक प्रथम आली असून सुवर्णपदकाची मानकरी ठरली कु. कोमल खाये व्दितीय,कु. प्रियंका वाणी तृतीय आली आहे. विभागाचा निकाल ८५.७१% लागला.

संस्कृत दिन :- संस्कृत व संगीत विभागाचा वतीने दि.६ ऑगस्ट २०१८ रोजी संस्कृत गीतांवर सरोवर सर' कार्यक्रम संपन्न झाला. संस्कृत भारती आणि संस्कृत विभाग यांच्या संयुक्त विधमाने आयोजित एकदिवसीय संस्कृत अध्यापन कार्यशाळा दि.०५/०८/२०१८ ला संपन्न झाली. यात जळगाव जिल्हातील ५० शिक्षक सहभागी झाली.

व्याख्यान:- योग विभाग व संस्कृत विभाग यांच्या संयुक्त विधमाने आयोजित स्वामी अमृतानंद सरस्वती (महर्षी दयानंद साधक) आश्रम, मध्यप्रदेश याचे 'योग कां व कशासाठी' या विषयावर व्याख्यान तर डॉ. अखिलेश शर्मा यांचे 'पारस्कर गृह्यसूत्रस्य उपयोगीता' या विषयावर दि. ३०/०१/२०१९ रोजी व्याख्यान आयोजित केले.

* दि. ५ फेब्रुवारी २०१९ रोजी एम.ए. भाग २ च्या विद्यार्थ्यांकरीता, विभागाच्या वतीने संशोधनपर एक दिवसीय कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. ज्यामध्ये विद्यार्थ्यांना SOC:241 Dissertation d Viva-voce ची तयारी करायला मदत होते.

* TYB व M.A. II च्या विद्यार्थ्यांना समाजशास्त्र विभागाकडून निरोप समारंभाचे आयोजन करण्यात आले होते.

स्वरदा संगीत विभाग

प्रा. कपिल शिंगाणे
(विभाग प्रमुख)

स्वरपोर्णिमा

मू.जे. महाविद्यालयात २०१८-२०१९ शैक्षणिक वर्ष ची सुरवात आणि संपूर्ण महाराष्ट्राची परंपरा, श्रद्धासन असलेल्या पंढरपूर येथील विठ्ठल-रुख्मिणी यांना समर्पित आणि गुरुपोर्णिमा निमित्त गुरुला समर्पित 'स्वरपोर्णिमा' हा कार्यक्रम दि.२६/७/१०१८ वार गुरुवार सकाळी १० वाजता संपन्न झाला.यामध्ये स्वरदा संगीत विभागातील विद्यार्थ्यांनी अभंग व भक्तिगीते सादर केली. या कार्यक्रमास मान्यवर म्हणून अध्यक्ष स्थानी के.सी.ई.चे सांस्कृतिक विभागाचे समन्वयक श्री. शशिकांत वाडोदकर तसेच के.सी.ई.चे.संचालक मंडळाचे सदस्य मा.चारुदत्त गोखले, के.सी.ई.चे शालेय समन्वयक श्री चंद्रकांत भंडारी,कला शाखेचे उप प्राचार्य -डॉ.सुरेश तायडे उपस्थित होते.या कार्यक्रमास विद्यार्थ्यांनी भरभरून न प्रतिसाद दिला.कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी प्रा.देवेंद्र गुरव,प्रा.प्रिया सायखेडे,प्रा.तेजस श्रावणे,प्रा.हेमंत पाटील यांचे सहकार्य लाभले.कार्यक्रमाच्या शेवटी संगीत विभाग प्रमुख कपिल शिंगाणे यांनी आभार मानले.

सरीवर सर

ढग दाटून येतात..... अधीर मनबरसो रे मेघा मे घा.....अशा विविध पावसाळी गीतांनी मू.जे.महाविद्यालयातील दिवस विद्यार्थ्यांनी बहरून टाकला. महाविद्यालयातील संगीत विभागातर्फे आनंदयात्री अण्णासाहेब बेंडाळे जन्मशताब्दी वर्षानिमित्त सरीवर सर या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.उद्घाटनप्रसंगी संस्थेचे सांस्कृतिक समन्वयक शशिकांत वाडोदकर, प्राचार्य

डॉ.उदय कुलकर्णी, उपप्राचार्य डॉ.सुरेश तायडे, डॉ.अजित सरोदे, संगीत विभागप्रमुख प्रा.कपिल शिंगाणे उपस्थित होते. या प्रसंगी प्राचार्य डॉ.उदय कुलकर्णी म्हणाले, जीवनात संगीत महात्वाचे असून महाविद्यालयीन जीवनात गायन व वादन करणे विकसित करण्यासाठी 'सरीवर सर' सारख्या कार्यक्रमाची आवश्यकता आहे. अशा कार्यक्रमातून विद्यार्थ्यांच्या कु कलेला वाव मिळेल असेही ते म्हणाले. या प्रसंगी संगीत विभागातील प्राध्यापक वर्ग व विद्यार्थी उपस्थित होते. सुत्रसंचालन व आभार अश्विन याने केले.कार्यक्रमात अवनीतल पुनवतीर्णी, दिल हे छोटासा,छुकर मेरे को,आजा सनम ही गाणी संकृत भाषेत विद्यार्थ्यांनी सादर केली.तर सावन का महिना,राजा ललकारी,रिमझिम के सावन गाये, डिपारी डिपांग,आला शहारा गोड शहारा ही सादर करण्यात आली. सहभागी विद्यार्थी मयुरी हरिपति, सुमित माचरे, दीक्षा इंगळे, आरती धाडी, राकेश पाटील, अपेक्षा पाटील, रितेश भोई, कामिनी खैरनार, आशु चौधरी, प्रवीण बेलदार यांनी गीते सादर केली.त्याच हार्मोनिअमवर सासंगत प्रा.कपिल शिंगाणे, प्रा.देवेंद्र गुरव, सैसायझर वर चेतन भोईटे, ढोलकीवर कुम तबल्यावर मयूर,गिटारवर तेजेश पाटील, बासरीवर अगलावे यांनी सासंगत केली.

स्व.कु. तेजस नाईक आदरांजली

मू.जे. महाविद्यालयातील स्वरदा संगीत विभाग आयोजित विभागातील माजी विद्यार्थी स्व.कु. तेजस नाईक यांच्या स्मृतिदिनानिमित्त त्यानेच गायलेली गाणी गाऊन त्याला श्रद्धांजली अर्पण करण्यात आली.यामध्ये राग-यमन भक्तिगीते

भावगीत,मराठी व हिंदी चित्रपट गीत आणि गजल सादर करण्यात आली.

मू.जे.महाविद्यालयात जुना कॉन्फरन्स हॉल मध्ये बुधवारी दिनांक- २४/१०/२०१८ रोजी सकाळी १०:००वाजता या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.कार्यक्रमाच्या सुरुवातीला मू.जे.महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.उदय कुलकर्णी,स्व.कु.तेजस नाईक चे आई- सवर्णा नाईक, वडील-नितीन नाईक यांच्या उपस्थितीत तेजस ला आदरांजली वाहण्यात आली, या कार्यक्रमात स्वरदा संगीत विभागातील विद्यार्थ्यांनी तेजस याने आजपर्यंत गायलेली गाणी सादर केली.

या वेळी संगीत विभाग प्रमुख प्रा.कपिल शिंगणे. प्रा.देवेंद्र गुरव.प्रा.विजय लोहार.तसेच स्वरदा संगीत विभागातील विद्यार्थी,पालक,शिक्षक आदी उपस्थित होते....

सुप्रसिद्ध गीतकार व संगीत दिग्दर्शक श्री.अशोक पत्की.(मुंबई) सुगम संगीत कार्यशाळेचे आयोजन

जळगाव शहर परिसरातील खान्देश कॉलेज एज्युकेशन सोसायटी आपल्या अमृत महोत्सवाकडे वाटचाल करीत आहे .या महोत्सवाचे औचित्य साधून विद्यार्थ्यांच्या स्वर व लयीतील सुप्त कौशल्याच्या विकासासाठी मूळजी जेठा महाविद्यालयातील स्वरदा संगीत विभागातर्फे सुगम संगीतातील बारकावे व सादरीकरण तंत्र कार्यशाळेचे आयोजन दि.२८ जानेवारी २०१९ वार सोमवार रोजी करण्यात आले.या कार्यशाळेत विद्यार्थ्यांना सुप्रसिद्ध गीतकार व संगीत दिग्दर्शक श्री.अशोक पत्की. (मुंबई) आणि पं.संजय पत्की.(शास्त्रीय गायक आग्रा घराणे) जळगाव.यांचे मार्गदर्शन लाभले.कार्यशाळा शाळा / महाविद्यालयातील विद्यार्थी तसेच सर्वांसाठी खुली होती.या कार्यशाळेत एकूण ९६ विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला. विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयातर्फे सहभाग प्रमाणपत्र देण्यात आले.या कार्यक्रमात अनेक मान्यवर उपस्थित होते. यात मू.जे.महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.उदय कुलकर्णी, प्रशासकीय अधिकारी श्री.शशिकांत वडोदकर, तसेच कला शाखेचे उप

प्राचार्य श्री.सुरेश तायडे तसेच नामवंत मंडळी उपस्थित होते.या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक संगीत विभाग प्रमुख प्रा.कपिल शिंगणे यांनी केले.यामध्ये कार्यशाळेत प्रा.देवेंद्र गुरव,प्रा.तेजस श्रावणे यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले.

दादर माटुंगा सुगम संगीत स्पर्धा

दादर माटुंगा संस्कृतीक केंद्र व चांदोरकर प्रतिष्ठान आयोजित सुगम अंतर महाविद्यालयीन सुगम संगीत स्पर्धा,पहिल्या फेरीत पाच विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली,यामध्ये स्वरदा संगीत विभागाचा विद्यार्थी रितेश कैलास भोई.या विद्यार्थ्यांची निवड झाली .निवडलेल्या विद्यार्थ्यांची सुगम संगीत स्पर्धेची अंतिम फेरी २३ डिसेंबर मुंबई ये घेण्यात आली.

मू.जे.महाविद्यालयाच्या जुना कॉन्फरन्स हॉल मध्ये झालेल्या या स्पर्धेचे उद्घाटन के.सी.ई.सोसायटीचे अध्यक्ष श्री नंदकुमार बेंडाळे यांच्या हस्ते झाले. यावेळी प्राचार्य डॉ.उदय कुलकर्णी,प्रा.चारुदत्त गोखले, परीक्षक राजा बापट. रवींद्र औटी. दुशात जोशी, प्रतिष्ठानचे सचिव अरविंद देशपांडे उपस्थित होते.

प्रास्ताविक प्रतिष्ठानचे कार्यकारी विश्वस्त दीपक चांदोरकर यांनी केले.गुरुवंदना मयूर पाटील यांनी साधार केली.या स्पर्धेत एकूण ३५ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला होता.यावेळी स्पर्धकांनी एका तालात व सुरात भावगीत व भक्तीगीत साधार करून सर्वांचे लक्ष वेधले.स्पर्धेला मोठ्या प्रमाणावर प्रेक्षकांनी देखील गर्दी केली होती.यशस्वतेसाठी मु.जे.महाविद्यालयाचे संस्कृतिक समन्वयक हेमंत पाटील,मंजुषा भिडे,स्वानंद देशमुख,दीपिका चांदोरकर,यांनी परिश्रम घेतले व आभार अरविंद देशपांडे यांनी मानला..

अभ्यंकर भावगीत व नाट्यगीत स्पर्धा''

कवियत्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ व डॉ.अण्णासाहेब जी.डी.बेंडाळे महिला महाविद्यालय,जळगाव.यांच्या विद्यमाने कै.ग.वि.अभ्यंकर नाट्यगीत व शांताबाई अभ्यंकर मराठी भावगीत स्पर्धेचे आयोजन नुकतेच बेंडाळे महाविद्यालयात करण्यात आले.

स्पर्धेचे उदघाटन चांदोरकर प्रतिष्ठानचे विश्वस्त दिपक चांदोरकर यांच्या हस्ते करण्यात आले.अध्यक्षपदी उपप्राचार्य बी.पी.सावखेडकर होते.समारोपा प्रसंगी विध्यापीठातील विद्यार्थी विकास विभागाचे जिल्हा समन्वयक डॉ.पवन पाटील व उपप्राचार्य आर.एन.महाजन होते.विजेत्यांना प्रमाणपत्र व स्मृतिचिन्ह देण्यात आले.

स्पर्धेत मराठी भावगीत प्रकारात पी.ओ.नाहटा कॉलेज भुसावळ येथील आरती मोरे प्रथम व मू. जे. महाविद्यालय, जळगाव. येथील आरती धाडी द्वितीय क्रमांक पटकावले.परीक्षक म्हणून संस्कार भारती यौल दुष्यंत जोशी व गोदावरी महाविद्यालयातील विशाखा देशमुख यांनी केले.विजयी स्पर्धकांचा मान्यवरांच्या हस्ते गौरव करण्यात आला.

गोदावरी करंडक राज्यस्तरीय भावगीत स्पर्धा

दि. ७/१०/२०१८ रोजी गोदावरी संगीत महाविद्यालयाने गोदावरी करंडक राज्यस्तरीय भावगीत स्पर्धेचे आयोजन केले होते, या स्पर्धेत मू. जे. महाविद्यालयाचे एकूण सहा विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला.यामध्ये रितेश कैलास भोई या विद्यार्थ्याला द्वितीय क्रमांकाचे पारितोषिक प्राप्त झाले.विजयी स्पर्धकांचा मान्यवरांच्या हस्ते गौरव करण्यात आला.

युवारंग युवक महोत्सव - २०१८ - १९

दि. १ फेब्रुवारी २०१९ रोजी रायसोनी कॉलेज,जळगाव. येथे आंतरमहाविद्यालयीन युवारंग युवक महोत्सव (जिल्हास्तरीय) घेण्यात आला.संगीत कला प्रकाशांसाठी महाविद्यालयातील स्वरदा संगीत विभागातील १५ विद्यार्थ्यांनी आपला सहभाग नोंदविला. या युवक महोत्सवात काही संगीत कला प्रकारात विद्यार्थ्यांनी मिळवलेली पारितोषिके पुढीलप्रमाणे.

अ.क्र.	कलाप्रकार	विजेत्या विद्यार्थ्यांचे नाव	पदक
१	लोकसंगीत	१ कृष्णा रमेश सोनवणे	सुवर्ण पदक
		२ कौस्तुभ किरण वाघ	सुवर्ण पदक
		३ तन्मय नितीन गायकवाड	सुवर्ण पदक
		४ शुभम सुनील बागुल	सुवर्ण पदक
		५ उमेश ललित सूर्यवंशी	सुवर्ण पदक
		६ कुलदीप राजेंद्र भालेराव	सुवर्ण पदक
२.	सुगम गायन(एकल)	१ रितेश कैलास भोई	सुवर्ण पदक
३.	शास्त्रीय गायन (एकल)	२ मयुरी सुनील हरिमकर	रौप्य पदक
४.	समूह गीत (पाश्चिमात्य)	१ कामिनी शशिकांत खैरणार	रौप्य पदक
		२ उदय रवी कटारे	रौप्य पदक
		३ सुमित दशर माचरे	रौप्य पदक
		४ निकिता प्रवीण पाटील	रौप्य पदक
		५ तेजेश उमेश पाटील	रौप्य पदक
		६ आरती संतोष धाडी	रौप्य पदक
		१ रितेश कैलास भोई	रौप्य पदक
		२ आरती संतोष धाडी	रौप्य पदक
		३ कामिनी शशिकांत खैरणार	रौप्य पदक
		४ आशुतोष अजय चौधरी	रौप्य पदक
५ सुमित दशर माचरे	रौप्य पदक		
६.	सुर वाद्य (बासरी)	६ मयुरी सुनील हरीमकर	रौप्य पदक
७.	भारतीय लोकगीत(एकल)	१ शुभम सुनील बागुल	रौप्य पदक
		१ निकिता प्रवीण पाटील	कांस्य पदक

तसेच, दि. १४, १५, १६ फेब्रुवारी २०१८ रोजी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव येथे आंतरमहाविद्यालयीन युवारंग युवक

महोत्सव अंतीम फेरी मध्येही स्वरदा संगीत विभागातील विद्यार्थ्यांनी मिळवलेली विशेष प्राविण्य पदके पुढीलप्रमाणे.

अ.क्र.	कलाप्रकार	विजेत्या विद्यार्थ्यांचे नाव	पदक
१	लोकसंगीत	१ कृष्णा रमेश सोनवणे	सुवर्ण पदक
		२ कौस्तुभ किरण वाघ	सुवर्ण पदक
		३ तन्मय नितीन गायकवाड	सुवर्ण पदक
		४ शुभम सुनील बागुल	सुवर्ण पदक
		५ उमेश ललित सूर्यवंशी	सुवर्ण पदक
		६ कुलदीप राजेंद्र भालेराव	सुवर्ण पदक
		१ रितेश कैलाश भोई	सुवर्ण पदक
२.	सुगम गायन(एकल)	२ मयूरी सुनील हरिमकर	रौप्य पदक
३.	शास्त्रीय गायन (एकल)	१ निकिता प्रवीण पाटील	रौप्य पदक
४.	भारतीय लोकगीत(एकल)	१ शुभम सुनील बागुल	रौप्य पदक
५.	सुर वाद्य (बासरी)	१ कामिनी शशिकांत खैरणार	कांस्य पदक
६.	समूह गीत (पाश्चिमात्य)	१ उदय रवी कटारे	कांस्य पदक
		३ सुमित दशर माचरे	कांस्य पदक
		४ निकिता प्रवीण पाटील	कांस्य पदक
		५ तेजेश उमेश पाटील	कांस्य पदक
		६ आरती संतोष धाडी	कांस्य पदक

भूगोल विभाग

प्रा. डॉ. पी. पी. जंगले
(विभाग प्रमुख)

शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मध्ये भूगोल विभागातर्फे राबवण्यात आलेले विविध उपक्रम.

प्रम वर्ष एम. ए./ एम. एस्सी. व द्वितीय वर्ष कला वर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी स्वागत समारंभाचे आयोजन सप्टेंबर-२०१८ महिन्यात करण्यात आले होते.

दिनांक १८ जानेवारी २०१९ रोजी प्रा. बी. एन. शिंदे माजी विभागप्रमुख, न्यू आर्ट्स, कॉमर्स व सायन्स कॉलेज, अहमदनगर यांचे शाश्वत शेतीतून पर्जन्य नियमन व पर्यावरण संवर्धन या विषयावर भूगोल सप्ताह निमित्त बी. ए. व एम. ए.

च्या विद्यार्थ्यांसाठी व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. दिनांक ०३ जानेवारी व ३१ जानेवारी २०१९ रोजी भूगोल विभागातर्फे अनुक्रमे सुपरमून व ब्लू मून आकाश निरीक्षणाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. या वर्षातील चार दिवसाची शैक्षणिक सहल BA, B.Sc व M-A/MSc वर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी कोल्हापूर- गणपतीपुळे - चिपळूण डेरवण - प्रतापगड - महाबळेश्वर या ठिकाणी दिनांक २७ ते ३० जानेवारी २०१९ दरम्यान आयोजित करण्यात आली होती. तसेच एक दिवसाची शैक्षणिक सहल

BA, B.Sc व MA/MSc वर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी आशिरगड - बऱ्हाणपूर - मुक्ताईनगर - चांगदेव - मेहून या ठिकाणी दिनांक १५ फेब्रुवारी २०१९ रोजी काढण्यात आली होती.

B.Sc व MA/MSc अंतिम वर्षातील विद्यार्थ्यांसाठी निरोप समारंभ कार्यक्रम दिनांक २७ मार्च २०१९ रोजी विभागात आयोजित करण्यात आला होता.

राष्ट्रीय सेवा योजना

प्रा. योगेश महाले
कार्यक्रम अधिकारी

मूळजी जेठा महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले.

१) महाविद्यालय परिसर स्वच्छता :-

दि. २७ जुलै २०१८ रोजी महाविद्यालयाच्या मूख्य इमारत, विवेकानंद भवन, ह्युमॅनिटी बिल्डिंग, ग्रंथालय परिसरातील परिसरातील गवत काढून महाविद्यालयाचा परिसर स्वच्छ करण्यात आला. तसेच महाविद्यालय परिसरात पडलेला कचरा, प्लास्टिक गोळा करण्यात आला. त्यानंतर सर्व स्वयंसेवकांना एकत्र करून एन.एस.एस.चे महत्व सांगण्यात आले.

२) एन.एस.एस. परिचय व सूचना :-

दि. ५ ऑगस्ट २०१८ रोजी सर्व स्वयंसेवकांना राष्ट्रीय सेवा योजना म्हणजे काय ? एन.एस.एस.ची उद्दिष्टे, कार्यपध्दती याविषयी मार्गदर्शन करण्यात आले. राष्ट्रीय सेवा योजना एककात स्वयंसेवक म्हणून आपण काय मूलभूत काम करू शकतो याचीही जाणीव करून देण्यात आली. व्यक्तिमत्व विकास घडवून आणण्यासाठी राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने राबविल्या जाणाऱ्या शिबिरांची माहिती विद्यार्थ्यांना दिली.

३) महाविद्यालय परिसर स्वच्छता :-

दि. १२ ऑगस्ट २०१८ रोजी महाविद्यालयाचा बगीचा क्र. १ व २ मधील गवत काढण्यात आले. तसेच ह्युमॅनिटी बिल्डिंग समोरील परिसर स्वच्छ करण्यात आला. तसेच महाविद्यालय परिसरात पडलेला कचरा, प्लास्टिक गोळा करण्यात आला. महाविद्यालय प्लास्टिकमुक्त झाले पाहिजे असा संकल्प यावेळी स्वयंसेवकांनी केला.

४) रेड रिबन- एडस् जनजागृती :-

१५ ऑगस्ट २०१८ स्वातंत्र्य दिनानिमित्त राष्ट्रीय सेवा योजना विभागातील स्वयंसेवकांनी एडस् जनजागृती करण्यासाठी महाविद्यालयात उपस्थित असलेल्या सर्व प्राध्यापकांना रेड रिबन लावली. सकाळी ७:०० वाजता हा उपक्रम राबविण्यात आला.

५) ग्रीन रिबन- पर्यावरण जनजागृती :-

१५ ऑगस्ट २०१८ रोजी राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने स्वयंसेवकांनी प्राध्यापक व विद्यार्थ्यांच्या

मनातील पर्यावरण संवर्धनाची भावना वाढीस लागावी, पर्यावरणाविषयी सर्वांच्या मनात जागृती निर्माण व्हावी यासाठी विद्यार्थी व प्राध्यापकांना ग्रीन रिबन बांधल्या.

६) स्वातंत्र्य दिन :- १५ ऑगस्ट २०१८

१५ ऑगस्ट २०१८ रोजी राष्ट्रीय सेवा योजना विभागातील स्वयंसेवकांनी महाविद्यालयात सकाळी ७:३०

वाजता ध्वजारोहण कार्यक्रमासाठी उपस्थिती दिली.

त्यावेळी ध्वजारोहणासाठी त्यांनी सलामी दिली. या कार्यक्रमावेळी १५६ विद्यार्थी उपस्थित होते.

एन.एस.एसच्या अनेक स्वयंसेवकांनी यावेळी चेहऱ्यावर

राष्ट्रध्वजाच्या रंगात राष्ट्रभक्तीपर टॅटू कोरलेले होते.

७) गटचर्चा :-

दि. १९ ऑगस्ट २०१८ रोजी महाविद्यालय परिसरात

स्वच्छता अभियान राबविण्यात आले. महाविद्यालय

परिसरात उगवलेले गवत तसेच प्लॅस्टिक आणि कागद

निर्मूलन करण्यात आले. विद्यार्थ्यांची गटविभागणी करून

गटचर्चा करण्यात आली. यावेळी गटानुसार विविध विषय

देऊन विद्यार्थ्यांना आपली मते मांडण्याची संधी देण्यात

आली.

८) पथनाट्य : मार्गदर्शन व सराव :-

दि. २८ ऑगस्ट २०१८ रोजी एन.एस. एस. स्वयंसेवकांना

कार्यक्रम अधिकारी प्रा. योगेश महाले यांनी पथनाट्य

या नाट्यकलाप्रकाराविषयी मार्गदर्शन केले. पथनाट्य

म्हणजे काय ? पथनाट्याचे महत्त्व, प्रबोधनातील त्याची

भूमिका, त्यामुळे होणारे समाजपरिवर्तन याविषयी उपयुक्त

माहिती स्वयंसेवकांना देण्यात आली.

९) लॉर्ड गणेश म्यूरल उपक्रम :-

दि. ८ ते १० सप्टेंबर २०१८ दरम्यान के.सी.ई

सोसायटीच्या अमृत महोत्सवी वाटचालीनिमित्त गणेश

उत्सवानिमित्त संस्थेने आयोजित केलेल्या लॉर्ड गणेश

म्यूरल उपक्रमात विविध रंगांच्या बाटल्या एकलव्य

क्रीडांगणावर वाहून नेण्याचे काम एन.एस. एस. स्वयंसेवकांनी

केले. जवळपास १ लाखापेक्षा अधिक बाटल्या

नियोजित स्थळी पोहचविण्यासाठी स्वयंसेवकांनी मोठी मदत

केली. १०० पेक्षा अधिक एन.एस. एस. स्वयंसेवक

या उपक्रमात सहभागी झाले होते.

१०) महाविद्यालय परिसर स्वच्छता :-

दि. १६ सप्टेंबर २०१८ रोजी महाविद्यालयाचा मुख्य

इमारतीच्या मागील मैदानातील वाढलेले गवत काढण्यात

आले. मुख्य रंगमंचासमोरील सर्व परिसर स्वच्छ

करण्यात आला. मैदानाच्या आजूबाजूला पडलेले कागद

व

प्लास्टिक उचलण्यात आले.

११) निर्मात्य संकलन :-

दि. २३ सप्टेंबर २०१८ रोजी गणेश विसर्जनानिमित्त राष्ट्रीय

सेवा योजनेतील स्वयंसेवकांनी शहरालगतच्या

मेहरुण तलावावर जाऊन निर्मात्य संकलन केले.

निर्मात्यामुळे प्रदुषित होणाऱ्या तलावाला अधिक स्वच्छ

आणि

सुशोभित करण्यासाठी निर्मात्य संकलनाचा उपक्रम

राबविण्यात आला. यावेळी स्वयंसेवकांनी मोठ्या प्रमाणावर

निर्मात्य संकलन केले. यावेळी रा. से. योजनेचे

कार्यक्रम अधिकारी प्रा. योगेश महाले, डॉ. पूजा पांडेय

व

स्वयंसेवक मोठ्या संख्येने या उपक्रमात सहभागी झाले होते.

१२) एन.एस.एस. सप्ताह :-

एन.एस.एस. सप्ताहानिमित्त दि. २८ सप्टेंबर २०१८

रोजी स्वच्छ भारत या विषयावर रांगोळी स्पर्धा

महाविद्यालयाच्या मुख्य इमारत परिसरात घेण्यात आली.

एकूण १५ विद्यार्थी व विद्यार्थिनी स्वयंसेवकांनी या स्पर्धेत

उत्स्फूर्त सहभाग नोंदविला. दिलेल्या विषयावर आशयसंपन्न

अशा रांगोळ्या यावेळी त्यांनी काढल्या. याचे परीक्षण

करून विजेत्या तीन स्पर्धकांना पारितोषिके देण्यात आली.

१३) उद्बोधन वर्ग :-

२८ सप्टेंबर २०१८ रोजी राष्ट्रीय सेवा योजनेत यावर्षी प्रवेश

घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी उद्बोधन वर्गाचे आयोजन

करण्यात आले. महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजना

विभागाचे माजी कार्यक्रम अधिकारी इंग्रजी विभागाचे

प्राध्यापक डॉ. पंडित चव्हाण यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन

केले. या उद्बोधन वर्गात विद्यार्थ्यांना राष्ट्रीय सेवा योजनेचा

इतिहास, उद्दीष्टे, कार्यप्रणाली याविषयी त्यांनी मार्गदर्शन केले. यावेळी महाविद्यालयाचे कला विद्याशाखेचे उपप्राचार्य डॉ. सुरेश तायडे, कार्यक्रम अधिकारी प्रा. योगेश महाले, प्रा दिलवरसिंग वसावे व डॉ. पूजा पांडेय व स्वयंसेवक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

१४) बेटी बचाओ बेटी पढाओ रॅली :-

दि. ३० सप्टेंबर २०१८ रोजी एन.एस.एस. सप्ताहानिमित्त बेटी बचाओ बेटी पढाओ या विषयावर रॅलीचे आयोजन करण्यात आले. महाविद्यालयाच्या मुख्य प्रवेशद्वारापासून रॅलीला सुरुवात झाली. यी रॅलीचा मार्ग प्रभात चौक, एल.आय.सी. ऑफीस, जिल्हा पेठ पोलिस स्टेशन, बहिणाबाई उद्यान, अग्रवाल हॉस्पिटल असा होता.

यावेळी स्वयंसेवकांनी बेटी बचाओ बेटी पढाओ या विषयावरील विविध फलक आणि घोषणांच्या माध्यमातून उपस्थितांचे लक्ष वेधले.

१५) महात्मा गांधी जयंतीनिमित्त शांतता व सद्भावना रॅली :-

दि. २ ऑक्टोबर २०१८ रोजी राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांच्या जयंतीनिमित्त उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठातील राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग व महात्मा गांधी अध्ययन केंद्राच्या वतीने भजन प्रभात राष्ट्रभक्तीवर आधारलेल्या व प्रेरणादायी गीतांचा कार्यक्रम संगीत विभागाच्या मदतीने घेण्यात आला. तसेच महाविद्यालय परिसरात स्वच्छता अभियान राबविण्यात आले. देशाला शांततेचा आणि सद्भावनेचा संदेश देणाऱ्या राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांच्या प्रतिमेला मू.जे. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. उदय कुलकर्णी, कला विद्याशाखा उपप्राचार्य डॉ. सुरेश तायडे यांनी अभिवादन केले. यावेळी बोलतांना प्राचार्य उदय कुलकर्णी यांनी देशातील अस्थिर वातावरणात देशात शांतता प्रस्थापित करण्यासाठी गांधीविचारच उपयुक्त ठरू शकतात असे मत व्यक्त केले. महात्मा गांधी यांचा करुणा, अहिंसा, सत्याग्रह, सद्वर्तनाचा विचार अंगिकारण्याची गरजही त्यांनी व्यक्त केली. यावेळी प्रा. विजय लोहार कार्यक्रम

अधिकारी प्रा. योगेश महाले, प्रा दिलवरसिंग वसावे व डॉ. पूजा पांडेय व स्वयंसेवक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

१६) रक्तदान शिबिर :-

दि. ७ डिसेंबर २०१८ रोजी एच.डी.एफ.सी. बँक आणि रा.से.योजना व राष्ट्रीय छात्र सेना यांच्या संयुक्त विद्यमाने एच.डी.एफ.सी. बँकेच्या वर्धापन दिनानिमित्त महाविद्यालय परिसरात रक्तदान शिबिर आयोजित करण्यात आले होते. या शिबिरात महाविद्यालयातील ४८ विद्यार्थ्यांनी रक्तदान करून आपल्यातील सामाजिक बांधीलकी जपण्याचा प्रयत्न केला.

१७) विशेष हिवाळी शिबिर तयारी :-

दि. १६ डिसेंबर २०१८ रोजी विशेष हिवाळी शिबिरासाठी करावयाच्या तयारीचे नियोजन करण्यात आले. राष्ट्रीय सेवा योजना विभागातील भांडारगृहातील श्रम, भोजन साहित्याची स्वच्छता करण्यात आली. विशेष हिवाळी शिबिरात राबवावयाच्या उपक्रमासंदर्भात चर्चा करण्यात आली.

१८) विशेष हिवाळी शिबिर- डिसेंबर २०१८ :-

महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे विशेष हिवाळी शिबिर मौजे कडगाव, ता. जि. जळगाव येथे दि. २३ डिसेंबर ते २९ डिसेंबर २०१८ या कालावधीत घेण्यात आले. या शिबिराचे उद्घाटन कडगाव येथील दिव्यांग विद्यार्थिनी कु. रिया धनगर हिच्या हस्ते व मू.जे. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. उदय कुलकर्णी, जयवंत विद्यालय

कडगाव येथील मुख्याध्यापक श्री. एस.पी.चौधरी यांच्या प्रमुख उपस्थितीत झाले. या शिबिरात स्वच्छ भारत अभियान, पर्यावरण संवर्धन, आरोग्य, राइट एयुकेशन, व्यसनमुक्ती, महिला सक्षमीकरण, वृक्षारोपण या विषयावर जाणिवजागृती व कामे करण्यात आली. उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाचे कुलगुरु डॉ. पी.पी. पाटील यांच्या कल्पनेतून प्रत्यक्ष कृतीत आलेली ही या शिबिराची थीम

हैती.

या शिबिरात प्रा. गोपीचंद धनगर, भुजंग बोबडे, प्रा. साहेब पडलवार, श्री. सागर महाजन, डॉ. उज्वला नेहेते यांनी बौद्धिक सत्रात विविध विषयांवर स्वयंसेवकांना मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचा शिबिराचा समारोप महाविद्यालयाचे उपप्राचार्य डॉ. सुरेश तायडे यांच्या उपस्थितीत संपन्न झाला. या शिबिरात सहभागी झाल्यानंतर

तुमच्या आयुष्यात नक्कीच परिवर्तन होईल असा आभावाद त्यांनी व्यक्त केला. या शिबिरात १२५ विद्यार्थी

स्वयंसेवक सहभागी झाले होते.

१९) राइट टू एयुकेशन : सर्वेक्षण :-

विद्यापीठाने दिलेल्या आदेशानुसार दि. ६ ते ११ जाने.

२०१९ दरम्यान जळगाव शहरातील रामानंदनगर,

वाघनगर परिसरात जाऊन महाविद्यालयातील रा.से. यो

स्वयंसेवकांनी ३ ते ६ वयोगटातील मुलांचे सर्वेक्षण केले.

परिद्वयरेषेखालील कुटूंबातील मुलांना चांगले शिक्षण

मिळावे यासाठी तपस्या प्रतिष्ठानच्या माध्यमातून

राबविल्या

जाणाऱ्या उपक्रमाचा भाग म्हणून हे सर्वेक्षण करण्यात आले.

यातर्गत ४१० मुलांची माहिती गोळा करून ती तपस्या

प्रतिष्ठानकडे पाठविण्यात आली. या अभियानात

स्वयंसेवकांनी उत्स्फूर्त सहभाग नोंदविला.

२०) महाविद्यालय परिसर स्वच्छता :-

दि. ११ जाने. २०१९ रोजी महाविद्यालयाचा परिसरातील

कागद व प्लास्टिक उचलण्यात आले. सर्व परिसर

स्वच्छ करण्यात आला. त्यानंतर विद्यार्थ्यांना प्रजासत्ताक

दिन पथसंचलन शिबिराविषयी माहिती देण्यात आली.

२१) प्रजासत्ताक दिन पथसंचलन शिबिर

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठातील विद्याथी कल्याण व राष्ट्रीय सेवा

योजना विभागाचे समन्वयक डॉ. एस.टी.इंगळे

यांच्या सुचनेनुसार मूळजी जेठा महाविद्यालय परिसरात दि.

१६ ते २६ जानेवारी २०१९ दरम्यान ८ दिवसाचे प्रजासत्ताक दिन पथसंचलन शिबिर घेण्यात आले. सदर शिबिरात जळगाव जिल्ह्यातील ८ महाविद्यालयातील एकूण ३७ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

२२) प्रजासत्ताक दिनानिमित्त पथसंचलन :-

दि. २६ जाने. २०१९ रोजी ३७ विद्यार्थ्यांच्या संघाने पांढऱ्या ड्रेसमध्ये पोलिस पथसंचलन मैदानातील पथसंचलनात सहभाग घेतला. अतिशय चांगल्या पध्दतीचे संचलन या संघाने महाराष्ट्राचे कृषी राज्यमंत्री, जिल्हाधिकारी, जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी व जळगाव जिल्हा पोलिस अधिक्षक यांच्यासमोर केले. शिस्तबध्द आणि उत्कृष्ट पध्दतीचे हे संचलन होते.

२३) व्यसनमुक्ती विषयावर व्याख्यान :-

दि. ६ मार्च २०१९ रोजी जळगाव शहरातील भक्तीवेदांत अवेहेमी ऑफ साइन्टिफिक एयुकेशन ही स्वयंसेवी संस्था आणि एन.एस.एस. एकक यांच्या संयुक्त विद्यमाने व्यसनमुक्ती या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. यावेळी देवेंद्र वाघ यांनी कोणतेही व्यसन माणसाच्या शारीरिक क्षमतेवर आणि मानसिकतेवर परिणाम करते. विशेषतः तरुणांनी आत्मिक समाधान मिळविण्यासाठी या व्यसनांपासून दूर रहायला हवे असा सल्ला त्यांनी यावेळी दिला. प्राचार्य डॉ. उदय कुलकर्णी, कार्यक्रम अधिकारी योगेश महाले, प्रा. डी. आर. वसावे, डॉ. पूजा पांडेय व विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

नाट्यशास्त्र विभाग

प्रा. हेमंत पाटील
(विभाग प्रमुख)

* पुरुषोत्तम करंडक आंतरमहाविद्यालयीन एकांकिका स्पर्धा:-२०१८-१९

खान्देश कॉलेज एयुकेशन सोसायटी आपल्या अमृत महोत्सवाकडे वाटचाल करीत आहे. याच महोत्सवाचे औचित्य साधुन मूळजी जेठा महाविद्यालय, नाट्यशास्त्र विभाग जळगाव. आणि महाराष्ट्र कलोपासक, पुणे यांच्या संयुक्त विद्यमाने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव व डॉ.

बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद आणि स्वामी रामानंद तिर्थ विद्यापीठ, नांदेड या तीन विद्यापीठांच्या स्तरावर "पुरुषोत्तम करंडक आंतर महाविद्यालयीन स्पर्धा २०१८-१९" चे आयोजन दि.

२८, २९, ३० सप्टेंबर २०१८ रोजी करण्यात आले होते. या स्पर्धेत एकूण १८ संघांनी आपला सहभाग नोंदविला. या स्पर्धेत प्रताप महाविद्यालय अमळनेर या महाविद्यालयाची पॉज ह्या एकांकिकेने प्रथम क्रमांक मिळविला तर जळगावच्या नुतन मराठा महाविद्यालयाच्या हलगी सम्राट या

एकांकिकेने द्वितीय क्रमांक प्राप्त केला. तृतीय क्रमांकावर औरंगाबाद येथील देवगिरी महाविद्यालयाची आगाज ही एकांकिका होती तर सर्वोत्कृष्ट प्रायोगिक एकांकिका म्हणून ही पी. ओ. नाहाटा महाविद्यालय भुसावळ यांनी आपली छाप सोडली. स्पर्धेच्या पुरस्कार वितरण समारंभाला विख्यात सिने-नाट्य अभिनेत्री स्वानंदी टीकेकर यांनी आपली उपस्थिती देऊन कार्यक्रमाला वेगळी उंची दिली.

* महाराष्ट्र राय नाट्य स्पर्धा २०१८-१९ (प्राथमिक फेरी) जळगाव केंद्र :-

महाराष्ट्र शासनाच्या सांस्कृतिक कार्य संचालनालयाद्वारे आयोजित ५८ व्या महाराष्ट्र राज्य नाट्य हौशी स्पर्धेत महाविद्यालयाच्या वतीने हेमंत पाटील लिखित व दिग्दर्शित 'रॅडक्लिफ लाईन...' या दोन अंकी नाट्यकृतीचे सादर करण्यात आली. यासह तंत्र सहाय्यक दिनेश माळी यांचे नेपथ्य, कुर्बान तडवी यांची प्रकाश योजना, सागर सोनवणे यांचे पार्श्वसंगीत तर प्रज्ञा बिन्हाडे यांची रंगभूषा आणि वेशभूषा भारत भूषण यांची होती. रंगमंचावरील नाट्यकृतीमध्ये नृत्यविभागाचे प्रमुख श्री. अजय शिंदे, मनोज पाटील, सचिन इंगळे यांनी प्रमुख भूमिका साकारल्या. या सोबत उमेश चव्हाण, सिद्धांत सोनवणे, आशिष माळी, अनिकेत भोपे, भारत विधाते, भूषण जोशी यांनी सहाय्यक कलाकारांच्या भूमिकेत होते.

* महाराष्ट्र राय कामगार कल्याण नाट्य स्पर्धा २०१८-१९ (प्राथमिक फेरी)

नाशिक केंद्र :-

महाराष्ट्र शासनाच्या महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ द्वारे आयोजित कामगार कल्याण नाट्य स्पर्धेत महाविद्यालयाच्या वतीने हेमंत पाटील लिखित व दिग्दर्शित 'रॅडक्लिफ लाईन...' या दोन अंकी नाट्यकृतीचे सादर करण्यात आली. यासह तंत्र सहाय्यक दिनेश माळी यांचे नेपथ्य, कुर्बान तडवी यांची प्रकाश योजना, सागर सोनवणे यांचे पार्श्वसंगीत तर प्रज्ञा बिन्हाडे यांची रंगभूषा आणि वेशभूषा भारत भूषण यांची होती. रंगमंचावरील नाट्यकृतीमध्ये नृत्यविभागाचे प्रमुख श्री. अजय शिंदे, मनोज पाटील, सचिन इंगळे यांनी प्रमुख

भूमिका साकारल्या. या सोबत उमेश चव्हाण, सिद्धांत सोनवणे, आशिष माळी, अनिकेत भोपे, भारत विधाते, भूषण जोशी यांनी सहायक कलाकाराच्या भूमिकेत होते. या नाट्यकृतीस सर्वोत्कृष्ट सांघिक द्वितीय पारितोषिकाने सन्मानित करण्यात आले. वैयक्तिक पारितोषिकात सर्वोत्कृष्ट दिग्दर्शन द्वितीय प्रा. हेमंत पाटील यांना, सर्वोत्कृष्ट अभिनयाचे द्वितीय पारितोषिक मनोज पाटील आणि सर्वोत्कृष्ट अभिनयाचे प्रमाणपत्र सचिन इंगळे या विद्यार्थ्यांना प्राप्त झाले.

* युवारंग युवक महोत्सव (प्राथमिक फेरी), जळगाव :- २०१८-१९

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाच्या विद्यार्थी कल्याण विभागाद्वारे आयोजित युवारंग युवक महोत्सव २०१८-१९ चे आयोजन जळगाव येथील जी. एच. रायसोनी व्यवस्थापन महाविद्यालय येथे दि.१ फेब्रुवारी २०१९ रोजी करण्यात आले. या महोत्सवात विडंबननाट्य, मूकनाट्य, मिमिक्री या तिनही कलाप्रकारात सहभाग नोंदविला गेला. यात विडंबन नाट्यात अविनाश इंगळे, आकाश पाटील, प्रज्ञा बिन्हाडे, शुभांगी वाडीले, अनिकेत भोपे, उमेश चव्हाण यांनी प्रथम क्रमांक पटकाविला तर मिमिक्री कलाप्रकारासाठी विकी सोनवणे याने प्रथम क्रमांक तर मुकनाट्य कलाप्रकारातील अनिकेत भोपे, उमेश चव्हाण, सागर मराठे, तेजस निंबाळकर, प्रियंका पाटील, कुर्बान तडवी यांनीही प्रथम क्रमांकासह कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठात होणाऱ्या अंतीम फेरीत आपली धडक दिली आहे. तसेच विभागास नाट्यकलेचे युवारंगातील प्राथमिक फेरीतील सर्वसाधारण विजेतेपद प्राप्त झाले.

* युवारंग युवक महोत्सव (अंतिम फेरी), उ.म.वि, जळगाव :- २०१८-१९

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाच्या विद्यार्थी कल्याण विभागाद्वारे आयोजित युवारंग युवक महोत्सव (अंतिम फेरी), २०१८-१९ चे आयोजन उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ जळगाव येथे दि.१४ ते १७ फेब्रुवारी २०१९ रोजी करण्यात आले. या महोत्सवात विडंबननाट्य, मूकनाट्य, मिमिक्री या तिनही कलाप्रकारात सहभाग नोंदविला गेला. यात विडंबन नाट्यात अविनाश इंगळे, आकाश पाटील, प्रज्ञा बिन्हाडे, शुभांगी वाडीले, अनिकेत भोपे, उमेश चव्हाण यांनी रजत पदक व प्रमाणपत्र मिळवत द्वितीय क्रमांक पटकाविला.

* अक्षर करंडक रायस्तरीय खुली एकांकिका स्पर्धा, अहमदनगर :- २०१८-१९

अक्षर विचार प्रतिष्ठान अहमदनगर आयोजित अक्षर करंडक खुल्या रायस्तरीय एकांकिका स्पर्धेचे आयोजन दि. १८ ते २१ डिसें. २०१८ रोजी अहमदनगर येथे करण्यात आले होते. या स्पर्धेत नाट्यशास्त्र विभागाच्या प्रा. हेमंत पाटील लिखित आणि दिग्दर्शित 'रॅडक्लिफ लाईन' ह्या एकांकिकेने सहभाग घेतला होता. यासह दिनेश माळी यांचे नेपथ्य, कुर्बान तडवी यांची प्रकाश योजना, तन्मय गायकवाड यांचे पार्श्वसंगीत तर प्रज्ञा बिन्हाडे यांची रंगभूषा आणि वेशभूषा भारत भूषण यांची होती. रंगमंचावरील नाट्यकृतीमध्ये मनोज पाटील, सचिन इंगळे यांनी प्रमुख भूमिका साकारल्या. या सोबत उमेश चव्हाण, सिद्धांत सोनवणे, आशिष माळी, अनिकेत भोपे, भारत विधाते, भूषण जोशी यांनी सहायक कलाकाराच्या भूमिकेत होते.

एन.सी.सी.

लेफ्टनंट डॉ. नूतन राठोड
एन.सी.सी. (SW Unit)

सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षात ५५ एन.सी.सी. च्या (मुली) छात्र सैनिकांनी एन.सी.सी. प्रशिक्षण शिबिराचा लाभ घेतला. १८ महाराष्ट्र बटालियन एन.सी.सी. चे कमांडिंग ऑफिसर कर्नल दिलीप पांडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली घेतलेल्या विशेष निवड प्रक्रियेत आणि प्रक्रिये नंतरच या वर्षी सर्व विद्यार्थिनी एन.सी.सी. प्रशिक्षणा बरोबर अनेक सामाजिक कार्यक्रमात छात्रासैनिकांनी भाग घेतले, यात वृक्षारोपण, स्वच्छता अभियान (नुकड नाटिका), रोड सेफ्टी, रक्तदान या कार्यक्रमात अंतर्गत सामाजिक योगदान दिले.

या वर्षी एकूण १८ विविध शिबिरात ५५ छात्रासैनिकांनी भाग घेऊन विविध स्पर्धेमध्ये यश कायम ठेवले. 'बी प्रमाणपत्र' परीक्षेत एकूण २२ छात्रासैनिका सहभागी झाले व ९ छात्रा सैनिक सी प्रमाणपत्र परीक्षेत सहभागी झाले. लेफ्ट. नूतन राठोड यांनी अनुक्रमे अमरावती येथील शिबिरात अधिकारी म्हणून योगदान दिले.

तसेच नेशनल इंटिग्रेटेड कॅम्प मध्ये सार्जेंट कल्याणी चौधरी व सार्जेंट प्रियांका जोगी यांनी चेन्नई (कालिकत) येथे झालेल्या शिबिरात सांस्कृतिक कार्यक्रमांमध्ये यांनी द्वितीय क्रमांक मिळवून त्यांना पुरस्कार देऊन सन्मानित करण्यात आले. यानंतर ल सेना कॅम्प मध्ये कॅडेट भाग्यश्री मराठे हिने ग्रुप पर्यंत उत्कृष्ट सहभाग मिळविला व सुवर्णपदक पटकावले. नंतर आर.डी.सी. या कॅम्प मध्ये कॅडेट पूजा धनगर व जयश्री बेंडाळे यांनी (पुणे) ग्रुप पर्यंत तसेच कॅडेट नितल पाटील हिने कॅट-१ (पुणे) पर्यंत उत्कृष्ट योगदान मिळविले.

तसेच या यशा नंतर उ.म.वी, बांभोरी, जळगाव येथील एन्युअल ट्रेनिंग कॅम्प मध्ये (ए.टी.सी) १५ कॅडेट्स ने सहभाग

करत विविध स्पर्धांमध्ये ४ सुवर्ण पदक तर १ रजत पदक पटकावले. तसेच अमरावती येथील ए.टी.सी. कॅम्प मध्ये १० कॅडेट्स सहभागी झाले. व त्यांनी ५ सुवर्ण पदक तर २ रजत पदक पटकावले. तसेच बांभोरी येथील ए.टी.सी. कॅम्प मध्ये १० कॅडेट्स ने सहभाग करत विविध स्पर्धांमध्ये ७ सुवर्ण पदक तर १ रजत पदक पटकावले.

छात्रासैनिकांना राष्ट्रीय सुरक्षेच्या मोहिमेच्या उपयुक्त बनवण्यासाठी तसेच सर्वांगीण विकासासाठी विविध कार्यक्रम घेतले गेले यात, राष्ट्रांच्या समतोल विकासासाठी छात्रासैनिकांकडून लष्करी प्रशिक्षणाचे धडे विविध शिबिरासाठी दिले जातात तसेच सामाजिक कर्तव्य म्हणून आरोग्य, पर्यावरण, समाजजागृती साठी विविध कार्यक्रम युनिटच्या छात्रासैनिकांनी यशस्वी रित्या राबविले त्यांचा आढावा खालीलप्रमाणे :-

आंतरराष्ट्रीय योग दिवस:-

१. २१ जुन हा योग दिवस म्हणून जगात सर्वत्र साजरा होत असतो. भारताच्या आयुष मंत्रालय, दिल्ली, भारत सरकार याच्या प्रेरणेने सन २०१५ पासून सुरु झाला आहे. आरोग्य निरोगी ठेवण्यासाठी छात्रासैनिकांनी यंदाही सहभाग नोंदविला.

महास्वच्छता अभियान :-

२. भारत सरकारच्या महात्वाकांक्षी योजनांपैकी एक म्हणजे स्वच्छता अभियान सप्टेंबर महिन्यात १८ तारखेला महाविद्यालयात नुकड नाटिका सादर करण्यात आली. तसेच रेल्वे स्टेशन व डी.एस.पी. चौक मध्ये स्वच्छतेचे महत्त्व नागरिकांना पटवून देण्यासाठी नुकड नाटिका सादर करण्यात

आली.

३. रक्तदान मोहीम:-

रक्तदान मोहिमेत छात्रा सैनिक नेहमी खरे समाज सेवकाची भूमिका सादर करतात. या वर्षी ७ डिसेंबर रोजी रक्तदान मोहिमेत सहभाग घेऊन रक्तदान करण्यात आले. आणि समाजात एक वेगळ आदर्श छात्रासैनिकांनी उभा केला .

४. कमांडिंग ऑफिसरांचे मार्गदर्शन :-

दि.१८ जुलै २०१८ रोजी १८ महाराष्ट्र बटालियन एन.सी.सी. विभागाचे कमांडिंग ऑफिसर कर्नल दिलीप पांडे यांचे महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना एन.सी.सी. चे महत्त्व आणि फायदे समजून सांगितले .

५. लाइव्ह विडीओ कोन्फेरन्स:-

दि.१३/३/१९ या दिवशी लेफ्ट. जनरल राजेन्द्र निम्भोरकर यांचा लाइव्ह विडीओ कोन्फेरन्स घेण्यात आला .त्यांनी एन.सी. सी. च्या सर्व छात्रा सैनिकांना मार्गदर्शन केले व पुलवामा येथे झालेल्या हल्ल्याविषयी सविस्तर माहिती दिली.

६. सायबर क्राइमबद्दलचे मार्गदर्शन :-

दि.४ जानेवारी २०१९ रोजी पोलीस अधिकारी अनंत नेमाने सरांनी एन.सी.सी. चे छात्रासैनिकांना सायबर क्राइम विषयी मार्गदर्शन केले. तसेच त्यांनी सायबर गुन्हेगारी बद्दल आपले संरक्षण कसे करावे हे समजवून सांगितले .

७. २६ जानेवारी ला बक्षीसवितरण (ट्रेक सूट ,बेस्ट स्टूडेंट, प्राचार्य विशेष पुरस्कार):-

दरवर्षीप्रमाणे १५ ऑगस्ट ,२६ जानेवारी आणि १ मे रोजी महाविद्यालयात प्राचार्यांच्या हस्ते ध्वजारोहणाचा कार्यक्रम आयोजित केला जातो,यात महाविद्यालयातील प्राध्यापक, प्राध्यापक कर्मचारी , एन.सी.सी. चे अधिकारी व छात्रसैनिकांना प्राचार्यांकडून शपथ दिली जाते . तसेच प्रजासत्ताकदिनी छात्रसैनिकांना प्राचार्यांच्या हस्ते सुवर्णपदके प्रदान केले जातात. यावर्षी २२ छात्रासैनिक (मुली) गौरविण्यात आले.

विशेष म्हणजे एन.सी.सी. चे छात्रा सैनिक या जुनियर अंडर

ऑफिसर वैष्णवी पालवे यांनी २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षात बेस्ट स्टूडेंट चा पुरस्कार मिळविला . त्यांना वार्षिक चैतन्य २०१८-१९ च्या स्नेहसंमेलनात उपस्थित असलेल्या मंगला खाडिलकर यांच्या हस्ते त्यांना सन्मानित करण्यात आले .

सिनियर अंडर अफिसर मेघ अगवाल आणि जुनियर अंडर ऑफिसर वैष्णवी कुलकर्णी यांना आर.डी.सी. नवी दिल्ली येथील सहभागाबद्दल महाविद्यालयात हि ट्रेक सूट, प्रशस्तीपत्र , स्मरण चिन्ह देऊन प्रजासत्ताक दिनी आणि वार्षिक स्नेहसंमेलना दरम्यान सन्मानित करण्यात आले.

यात विविध शिबिरात मिळविले म्हणून युनिट आणि महाविद्यालयासाठी अभिमानाची बाब आहे .अशा पद्धतीने एन.सी.सी. च्या विद्यार्थ्यांनी आपली यशस्वीता कायम ठेऊन विविध शिबिरांमध्ये तसेच विविध कार्यक्रमांमध्ये सहभाग घेऊन उत्कृष्ट कामगिरी बजावली .

Department of English

Lt. Dr. Bhupendra Kesur
Head

The Department of English, like every year, has made all-round progress in curricular and co-curricular and extracurricular activities. The students and the faculty members participated in various activities.

Achievements of the students:

Miss Puja Tak is the **Third Rank Holder in University** examination of MA 2017-18.

Ajabe Pavan and Chaudhary Gayatri (TYBA English) won the district level round Avishkar and were selected for the **University Level Avishkar Presentation** 2018. **Two Budding Researchers' Projects**

were undertaken by the students of TYBA English. The first project entitled, "Questioning the Social Structures of Indian Society: A Study of the Movie PK" was completed by Gayatri Chaudhary and Ajabe Pavan. The second project was completed by Mujumdar Shruti and Yadav Parth (TYBA English). It was titled as "A Psychoanalytical Study of Bharti Mukherjee's Immigrant Women Protagonists". The students of the

department also attended an **International Interdisciplinary Conference**, organized by Dept. of English, Rashtra Sant Tukdoji Maharaj, Nagpur University During 21st to 23rd February 2019 in which Mr. Parth Yadav (TYBA English) presented a research paper.

Activities organized:

One of the Faculty members Mr. Kshirsagar Anil delivered an **expert lecture** on Amitav Ghosh, an awardee of Sahitya Academy 2018, on 22 Feb. 2019. A workshop on **English Proficiency** was organized from 26th Feb. to 09th Mar. 2019 from

whichtwenty two students benefited. Another workshop for the students of S. Y. B. Voc. on **Soft Skills** was organized from 11th March To 18th March 2019.

Ph. D Awarded:

Two of the faculty members of the department, Mrs. Rajani Bonde and Yogini Rajput have been awarded Ph. D. by KBCNMU, Jalgaon in 2018-19.

Retirement:

Dr. Rajani Bonde, former Head of the Department retired on 31st October 2018. Her contribution and efforts for all-round development of the department in the last 30 years are highly commendable.

All the members of the Department
Dr. R. P. Bonde, Dr. P. M. Chavan, Mr. A. F.

Kshirsagar, Dr. Y. S. Rajput, Dr. S. P. Nandanwar, Mr. Chetan Patil and Ms. Pooja Nichole sincerely contributed significantly to the smooth working of the department and development of the department. I am thankful to my colleagues for their support.

Department of Biotechnology

Dr. Leena Dhake
Head

Departmental programs/guest lectures

• Mr. Mayur Sushir, from Jalgaon delivered lecture on "General Introduction on Indian Pharmacopeia" at Biotechnology department on 18th January 2019 to Bsc & Msc students.

• Department alumni Mr. Sagar Grover who is currently perusing his post graduation in Biotechnology in Bangalore University visited to the department on January 3, 2019. During his visit, he delivered lecture on "How to prepare for various competitive face exams for admission in other universities."

• An annual departmental gathering was organized on 21st February. Dr. Leena Dhake chaired the inaugural function at "Biotechnology day -2019" held on 21st February.

Achievements of Students

• Ms. Nikita Akole (T.Y. Bsc) secured

second rank in university merit list of B.Sc. 2018 batch.

• Mr. Umesh Patil, Suraj Katole, Chaitannya Bhandare, Vikky Rajaput, Pankaj Umbarkar Ms. Nanadani Tiwari, Dhanashree Tayde, Vaibhavi Patil, Bhakti Tayade, Nutal Patil (T.Y. bsc) participated in Avishakar held in Faisapur.

• Mr. Vikky Rajaput (T.Y. B. Sc.) was awarded 1st rank in YUVARANG district level competition held in G. H. Raisoni, Jalgaon.

Biotechnology day-2019

The department of Biotechnology M.J. College organized "Biotechnology day -2019" "Guest lecture & cultural activities on 21st February.

The inaugural function was chaired by Dr. Leena Dhake Head Department of Biotechnology. The event included 1st Guest lecture on "How to build industrial career" was

delivered by Mr. Jitesh Sharma & continued with Prize distribution to top 3 rankers of B.Sc. & M.Sc. students & cultural activities.

Study tours

- 1) Blood bank visit was organized to Indian Red cross Society, Jalgaon district branch for B.Sc. & M.Sc. Students of Biotechnology on 14th January 2019.
- 2) Study tour and industrial visit for T. Y. B . Sc. Students were organized at Sula vinery

yards, Nasik 25th January 2019 where 22 students actively participated and keenly studied the process of wine production.

Budding Research program

Five groups of Undergraduates were participated and successfully completed the budding research program. Student compendiums were guided by department faculty members.

Department of Botany

Participation of students in Research Promotion Scheme for Budding Researchers 2017-18:

Ten students from the department of Botany completed projects under the scheme of Budding researchers Projects. These are as follows:

1. "Fungi associated with Indian Currency handled by Food Vendors" under the guidance of Dr. Mrs. G. M. Rane by Gavhare Supriya Baburao and Purohit Naina.
2. "Rhizosphere fungi of some Medicinal trees" under the guidance of Dr. Mrs. G. M. Rane by Patil Priyanka Dilip, Wani Jayashree J. and Patil Manthan V.
3. "Hydroponics" under the guidance of

Head

Dr. M. K. Deshattiwar by Mahajan Sonali Anil, Verma Shivani Padmchand and Patil Vaishnvi Rameshwar.

4. "Analysis and purification of water quality using Moringa seeds" under the guidance of Dr. P. O. Pandey by Patel Dhara J. and Bhoi Jyoti.

Guest Lectures:-

- Prof. Ajay Patil, Department of Computer Science, KBC North Maharashtra University, Jalgaon "Effective searching of web based resources for use in research" on 4th Feb 2019.
- Prof. V. L. Maheshwari, Director, School of Life Sciences, KBC North

Maharashtra University, Jalgaon. "Green Chemistry: Plants as a source of Bioactive Compound" on 4th Feb 2019.

• **Dr. Sujata Mahajan** on "Jagruk Beti" on 29 Sept 2018.

Botanical Rangoli Competition has been organized by the department on Occasion of Botany Day on 5th Feb. Around 27 students from S. Y. B. Sc., T. Y. B. Sc. and M. Sc. have participated in this. Dr. Shaikh Firdous from IQRA College, Jalgaon has judged this competition.

Botany Day Celebration – Every year the students, teachers and non-teaching staff of the Botany department celebrate 'Botany Day'. This year it was celebrated on 3, 4 and 5th February 2019. Students from F.Y. B.Sc., S.Y. B.Sc., T.Y. B.Sc., M.Sc. I and II were present in this program.

Botanical Tour arranged by the department during 30th Sept to 4th Oct 2018 to Kolhapur,

Amba Ghat and Ratnagiri. Total 32 students of TY, MSc I and MSc II had studied the vegetation in these localities.

Participation and Achievements of Students in various Activities:-

• Prajakta Patil (TY B.Sc) received Gold Medal in NCC for Best Drill in CATC camp at Bambhori on 2nd January.

• Supriya Gavhare (TY B.Sc) received 2nd prize in power point presentation competition at G. D. M. Arts and M. Dhariwal Science College, Jamner on 11th February 2019.

• Trushna Fukate (M.Sc I) received 1st prize in Rangoli Competition on 9th Dec 2018 at CM Chashak, Buldhana, Dist Malkapur. Cash Prize- 1100/-.

• Kiran Patil (M.Sc II) received 1st prize in General Knowledge competition organized by ABVP. Cash Prize- 1100/-.

Budding Research Committee

Dr. Kunal Julal Ingale
Chairman

Since 2009-10, M. J. College, Jalgaon has initiated one of the best research scheme for students viz. 'Research Promotion Scheme for

Budding Researchers' where the students of under Graduate & Post Graduate classes are involved. For the first two years, it was funded by UGC,

New Delhi under the Scheme of 'College with Potential for Excellence'. After that college has funded for this scheme. This is a golden opportunity for the students to experience research at college level. Every year we are receiving overwhelming response of students for this scheme. This year, 145 students from 16 departments of Humanities, Commerce & Science faculty have participated in this scheme. They have completed 59 research projects under the guidance of 50 supervisors from our college. Students have undertaken diverse problems and prepared detailed report which was well presented by them. All these projects & presentations were evaluated by 14 senior faculty from K.B.C. North Maharashtra University & from affiliated colleges. Fourteen first prizes and Ten second prizes were given to the students in the 'Prize Distribution Ceremony' held on 7th March 2019.

The Committee has organized a lecture of **Dr. R. T. Mahajan**, Research Director, M. J. College, on the topic 'How to write a research

project and a research paper' scheduled on 21/01/2019. This lecture was helpful for students to write their projects and research papers. There are total 59 research papers from the Life Sciences, Chemical Sciences, Physical Sciences, Computer Sciences including IT, Statistics, Commerce & Management, English, Sanskrit and Yogic Sciences. These research paper have been published in 10th volume of compendium viz. '*A compendium of Research Articles by Budding Researchers*' having ISBN

For this scheme, Prof. J. N. Chaudhari, Prof. Gauri M. Rane, Dr. J. S. V. R. Krishnaprasad, Dr. Pradnya Jangale and Dr. Kalpana Nandanwar were the committee members and Dr. Bhushan Kavimandan, Miss. Shubhangi Bhangale, Dr. Pranav Patil and Mr. Sagar Badge were the faculty wise co-ordinators.

**Faculty of Arts
Bus/Railway Pass
Aid Scheme**

Dr. Manoj Mahajan
Scheme Coordinator

The Bus/Railway Pass Aid Scheme is a successful initiative through which 33% of the commuting expenditure is provided as financial assistance to promising students enrolled to F. Y., S. Y. and T. Y. B. A. The

assistance is provided from the fund contributed by the faculty members of the Faculty of Arts. In the academic year 2018-19, 61 beneficiaries were provided financial assistance of Rs. 20,168/-

Class	Beneficiaries
FYBA	45
SYBA	13
TYBA	03
Total	61

Expenditure 2018-19

Balance 2017-18	Credit -2018-19	Debit 2018-19	Balance 2018-19
Back year balance 7,736/- (including 150 rs intres)	35,000/-	20,168/-	22,568 /-
----	----	----	7736+35000= 42736-20168 = 22,568
----	----	----	Total balance – 22,568/-

I am thankful to the Coordinator and the Vice Principal of the faculty and my colleagues at the department and faculty for

rendering kind support and cooperation for successful implementation of the scheme.

Department of Chemistry

Prof. R. M. Rathod
Head

Activities conducted by the Department

- Guest Lectures:** Department has organized guest lecture of, **Textile Industries, Shirpur** on 09th January 2019 for T.Y. BSc. and M. Sc students and **Prof. G. C. Kulkarni**, on 10th January 2019, Topic-Invention in Chemistry, 52 students of PG have attended.

- Power point Presentation Competition:**

Power point Presentation Competition was organized for U.G. and P.G. Students from School of chemical sciences, N. M. U. and various colleges affiliated to North Maharashtra University participated in this activity on 28th Feb. 2019. This activity was coordinated by **Prof. Dipali Chaudhari**, 17 students were participated in this competition. Winners were awarded by cash prizes and certificates.

Rank	Name of the student	Name of college
UG-1	Mankar Kunal Arjun	D.N College Faizpur
UG-2	Dagwale Amol Suresh	M.D.Science college ,Jamner.
PG-1	Shaikh Quamrin Niyaz	A.G.D.Bendale, Mahila Mahavidyalaya, Jalgaon
PG-2	Chaudhari Sapna Ramesh-	M.J.College ,Jalgaon
PG-3	Agrwal Nikita Vijay	M.J.College ,Jalgaon

- Chemistry Talent Search Examination:**

State Level Chemistry Talent Search Examination was conducted for F. Y. B. Sc. students offering chemistry subject on 6th January 2019. 195 students from 11 colleges and 4 universities of Maharashtra participated in this

Examination. Prof. P.D. Baviskar had coordinated this activity. In this Examination the rank holders are as below.

1st rank- Mdiha Khanam Yousuf Khan pathan, Dr Rafia Zakariya Womens College Aurangabad.

2nd rank -Shafia Mohd. Ismail., Dr Rafia Zakariya Womens Colege Aurangabad.

3rd rank - Harde Pranita Tukaram, Shivaji Arts ,Commerse and Sci. college Kannad.

• **Advance Instrumentation Training Workshop:**

“Advance Instrumentation Training Workshop” was organized on 21th and 27th February 2019 for T. Y. B.Sc. and M. Sc. students 120 students actively participated in this workshop. The activity was coordinated by Mrs. J. U. Shinde.

• **Memorandum of understanding (MOU)**

Memorandum of understanding was takes place between SHODH Advan Tech LLP

Aurangabad with Department of Chemistry, Moolji Jaitha College, Jalgaon for the

placement and orientation programme of students. .

• **Campus Interview:**

Campus Interview was organized for M. Sc. II students by S.P. Pharmaceutical, Jalgaon and Shodh Advanced Technologies, Aurangabad, on 27th April 2019.

• **Study Tour:**

As a part of curricula, Department of Chemistry arranged Industrial Study tour for T. Y. B.Sc. students at NMIMS, Textile

Industries, Shirpur, on 05th February 2019.

Around 65 students were present for the industrial visit in which students were exposed to various technical and chemical methodologies. Students got an opportunity to avail the knowledge of processing units like production and dying of textiles. The industrial visit was co-ordinated by, Prof. R. M. Rathod, Prof .S. D. Mahajan, , Prof .J. D .Bhirud and Prof. Dipali Chaudhari.

• As a part of curricula, Department of Chemistry arranged Industrial Study tour for M. Sc Part-II of Organic and Analytical chemistry students at Shodh Advantech LLP Aurangabad, on 26th February 2019.

Around 45 students were present for the industrial visit. Students got an opportunity to avail the knowledge of Various Instruments like as Tablet disintegration apparaus, tablet Friability Tester, Tablet Hardness tester, Tapdensity tester, Muffle Furnace, Auto titratrater, Dissolution apparatus, A A S, H P L C, U V spectrophotometer. The industrial visit was co-ordinated by Prof. R. M. Rathod, Prof J. U. Shinde, Prof. P.D.Baviskar and Prof. A .V.Patil.

• **Teacher's Day Celebration**

On 5th September, Teacher's Day was celebrated by T. Y. B. Sc. and M.Sc. students in order to inculcate the interest in chemistry. Regular theory classes and

practical were conducted by the students.

• **Consultancy Services:**

• Consultancy was given for I.R. analyses of chemical samples received from the students from various Colleges and University, 280 samples were analyzed procuring revenue of Rs. 28,800/. Mrs. J. D. Bhirud takes care of this activity.

• **Centralized admission process (CAP) for M. Sc.**

On behalf of North Maharashtra university, Jalgaon, Department of chemistry successfully and smoothly conducted Centralized Admission process (CAP) for

M. Sc. (I) This year about 1603 students were enrolled their names for M. Sc. Chemistry admission. All the teaching and non teaching staff of the department was involved in this mega process. The process was co-ordinated by Prof. V. S. Zope

• **Budding Researchers' Schemes:**

04 Research Projects were completed by 11 students from undergraduate in summer vacation under Budding Researchers' Scheme under the guidance of 3 staff members.

Sr. No.	Class	Students name	Guide
1	T.Y.B.Sc	Mahima Manoj Sethia Malpure Pranjali Arun Patil Utkarsha Rajendra	Mr. Y. B. More
2	T.Y.B.Sc	Sharma Ruchika rajesh Sachdev Soniya omprakash	Mrs. J. D. Bhirud
3	T.Y.B.Sc	Patil Devyani Vilas Patil Vaishnavi Dilip Dhumale Ashwini Dilip	Mr. Y. B. More
4	T.Y.B.Sc	More Ashwini Bhika Palwe Vaishnavi Pramod Desale Ganesh Dinesh	Mr. P. D. Baviskar

• **Certificate and Diploma Courses in Analytical Chemistry:**

• Department conducted two Add-on

courses. This year 21 students appeared for "Certificate Course in Analytical Chemistry". The activity was successfully

conducted by Mrs. J. U. Shinde .

Participation of Students:

11 students participated in Power Point Presentation Competition at PGCSTR College, Jalgaon on 25th January 2019.

05 student of T Y. B. Sc. were participated for District Level Avishkar Exhibition held in D.N. College, Faizpur on 27th 2018.

Staff Participation

Mr. Yogesh B. More

Sr. Supervisor for YASHADA Examination conducted by Wadia college, Pune.

Sr. Supervisor for Pre-Medical and Engineering Entrance Examination conducted by Wadia college, Pune.

Local Co-ordinator for Science Quiz Examination held at Arts, Science and Commerce college, Chalisgaon.

Mrs. Jayashri U. Shinde

Attended one day workshop on ICT Tools used in teaching and learning on 8th-9th March 2019, organized by Department of Computer Sciences, M. J. College, Jalgaon.

Mrs. Jayashri D. Bhirud

Poster presentation entitled 'Synthesis of (thiazol-2-yl) diazenyl derivatives from 2-amino thiazole and their solvatochromism study' in National

conferences on Recent Emergence in Science and Technology, during 11th-12th February 2019 at Seva Sadan Mahavidyalaya, Burhanpur.

- Attended one day workshop on ICT Tools used in teaching and learning on 8th-9th March 2019, organized by Department of Computer Sciences, M. J. College, Jalgaon.

Mrs. Dipali C. Chaudhari

- Attended one day workshop on ICT Tools used in teaching and learning on 8th-9th March 2019, organized by Department of Computer Sciences, M. J. College, Jalgaon.

Mr. Pankaj D. Baviskar.

- Present Research poster at National conference at Shri I P Patil Arts, G B Patel Science, ans S T K V S Commerce College Shahada Dist Nandurbar. 22nd Feb 2019 entitled by Curcumin nano emulsions and its characterizations.

- Attained Workshop on Bibliography using Endnote software Organised by Department of Zoology M. J. College Jalgaon. On 22nd sept 2019.

- Attained workshop on ICT Tools used in teaching and learning, organized by Department of computer science M J College Jalgaon. 08-09 March 2019.

Department of Computer Science and Information Technology

Mrs. Hemlata Patil
Head

The Department organized a workshop on “**BLUE PRINT OF PROGRAMMING LOGIC**” for F.Y.B.Sc. students on 7th September, 2018. The workshop was inaugurated at the hands of Prin. Dr. U D.Kulkarni. The guidance about Algorithms development, Flowchart drawing and its hands on practice was given to students in the morning session and in the evening session Dr. Ajay Patil from KBCNMU, School of Computer Sciences gives a very broad view about development of programming LOGIC with some hidden clues and interesting ideas. In all **150 students** took part enthusiastically and lively participate in the workshop.

On 11th September 2018, **M.Sc. freshers party** was organised in the department.

All the S.Y.B.Sc. and T.Y.B.Sc. Students from computer science and Information Technology welcome all F.Y.B.Sc. Students in the freshers party on 20th September 2018

Research Promotion Scheme under Budding Research Scheme:-

The department have budding research scheme with some interdisciplinary and innovative ideas. Total six projects were developed by students among which the project 'Mess Hub' got first prize.

Sr. No	Title of the Project	Name of the Supervisor (s)	Name of the Student	Class
1	Doctor Near by	Ms. Aditi C. Patil	Akshay Kasar Aakash Zinzurao	S.Y.Bsc (CS) S.Y.Bsc(CS)
2	Bread Board Simulator	Mrs. Leena Bhole	Amey Pethkar Manish Chaudhari Harshal Patil	T.Y.BSc (CS) T.Y.BSc(CS) T.Y.BSc(CS)
3	Mess Hub	Mrs. Shubhangi Bhargale	Prajwal R. Patil Aakash Chaudhari	MSc(CS)- II MSc(CS)- II
4	File Utility Manager	Mrs. Archana Patil	Jaymala Kulkarni Poonam C. Mahajan	MSc(CS)- II MSc(CS)- II
5	Eye Library	Miss Geeta Jawale	Satyajeet Ghongde Ketan Kathore	T.Y.BSc(IT) T.Y.BSc(IT)
6	Smart Parking	Mrs.Ujwala Mahajan	Nishika Chawala Sneha Biraris Mrunal Lomte	T.Y.BSc (CS) T.Y.BSc(CS) T.Y.BSc(CS)

Dr. G. D. Bendale 11th National Level Software Competition cum Exhibition-IMPACT-2019

Department of Computer Science and Information Technology organized "Dr. G. D. Bendale 11th National Level Software Competition cum Exhibition- IMPACT -2019" on 12th Jan 2019.

In all, 36 teams participated in the exhibition; 27 teams from under graduate level and 9 teams from postgraduate level. Total 65 students participated in the competition from different colleges in India. The software exhibition had a versatile collection of much exciting software featuring young beliefs & thoughts. Different software were exhibited in the competition like games, mobile based software, security software, network monitoring, database oriented software, interfacing software, Web based software, editors, Banking software's etc. We had teams from different cities like Dhule, Nandurbar, Ratnagiri, Jalgaon, Chiplun from Maharashtra.

Mr. Jitendra Lathi, Director of Soft-Aid Computer, Jalgaon and Mrs. Minakshi Waykole, Management

Council Member K.C.E. Society, Jalgaon were Chief Guests for Inaugural Ceremony held on 12th Jan 2019.at 10:00 a.m. **Prin. Dr. U.D. Kulkarni** presided the function.

IMPACT-2019 had a huge crowd of viewers who updated their knowledge. Around 2800 people have visited the exhibition. The event attracted visitors from different age groups and from all the streams.

- We had the jury members
- 1) **Mr. Kishor Wagh** senior software trainer **Seed Infotech Jalgaon.**
 - 2) **Dr. Mrs. Swati Patil** Assistant Professor **SSVPS College Dhule.**
 - 3) **Mr. Taha Sadikot** senior associate, **Opus solution Pvt Ltd Pune**

Prize Distribution ceremony was held on 12th Jan 2019.at 4:00 p.m. **Hon'ble Mr. Tushar Dusane, Dy. Zoanl Manager Bank of Maharashtra Jalgaon and Mr. Shiwaji Hiwale, Branch Manager AU Small Finance Bank LTD Jalgaon** were Chief Guests and **Pramod Patil ,Joint Secretary, K.C.E. Society, Jalgaon** presided the function.
Prize winning teams are as below-
Post - Graduate Category

Post - Graduate Category

Name	College Name	Title Of Software	Prize
Megha Avinash Patil	M.J.College, Jalgaon	Toner Refilling System	Third
Pragya Kishor Kolhe	M.J.College, Jalgaon	Mess Hub	
Pragya R. Patil	M.J.College, Jalgaon	Healthline	Second
Akash Chaudhari	M.J.College, Jalgaon	Voice Controlled Home Automation Through Bluetooth	First
Kavyashri Mahajan	M.J.College, Jalgaon		
Manisha Galu Chaudhari	M.J.College, Jalgaon		
Mahesh Madhukar Gurav	D B J College, Chiplun		
Vivek Vilas Shinde	D B J College, Chiplun		

Under Graduate Category

Name	College Name	Title Of Software	Prize
Neha Chandrakant Sawant	D B J College, Chiplun	Gas Leakage Detection system	Third
Vrushabh Vijendra Mahadik	M.J.College Jalgaon	I-Library	
Satyajeet Ghongade	M.J.College Jalgaon		
Pooja Jadhav	D B J College, Chiplun	Sun Tracking Solar Panel	Second
Vidya Ganesh Agre	Chiplun		
Krutika Shailendra Pawar	M. J. College Jalgaon	Geo-Pattern Extractor	First
Niraj Deepak Pawar	M. J. College Jalgaon		

Prestigious Dr. G. D. Bendale Institutional Rotating Trophy's winner is M. J. College, Jalgaon, Department of Computer Science and Information Technology.

• Department actively participated in "Programming Ability and Confidence Enhancement-PACE" project conducted by School of Computer Sciences KBCNMU Jalgaon. Total 93 students from the department participated in the project on Four consecutive Saturdays in January and February 2019.

• Department organizes a workshop for the teaching Faculty on "ICT Tools used in Teaching and Learning" on 8-9 March 2019. The workshop was inaugurated at the hands of Mr. Suhas Pachpande, SGBAU, on 8th March.

On First day First session was hands on practice session by Mr. Suhas Pachpanede SGBAU, Department of Computer Science on 'Google Classroom'. In The

Second session Dr. Anil Chikate, Director, Knowledge Resource Centre, KBCNMU, Jalgaon guide on Information Sources and its References.

On second day first session was on 'SWAYAM : Introduction to course design' by Dr. Rekha Sharma, UGC-HRDC, RTM Nagpur. And the second session was hands on session on 'Moodle' by Dr. Rekha Sharma.

In all the whole wokshop was enthusiastic participation of 50 faculty members

• **Achievements & Awards - Students :-**

▪ Four teams of students participate in District level AVISHKAR.

▪ Akshay Kasar and Aakash Zinzurao students of S.Y.B.Sc(CS) won the Second Prize for the software 'Doctor Near by' in IT-FESTA a national level IT event

Department of Biochemistry

Dr. Bhushan Kavimandan
Head

1. Guest lecturers:-

Department has organized guest lecture of Mr. Vipul Phalak (Research Student at SLS, K.B.C. NMU, Jalgaon) on 27/01/2019 on Plant Tissue Culture Techniques.

2. Welcome and Farewell Function:-
S.Y. and T.Y. B.Sc. students welcomed all

F.Y. B.Sc. students on 12th August 2018. S.Y. B.Sc. students organized farewell function for T.Y. B.Sc. students on 17th March 2019

3. Avishkar 2019 :-
At district level Avishkar (at, D. N. College, Faizpur) from Biochemistry department 13

students (5 projects) from S.Y. and T.Y. B.Sc. presented their research work.

From district level Avishkar, two poster from the department were selected for university level Avishkar.

4. **Blood Group Detection Camp:** Department has organized Blood Group Detection Camp on 14th Sept. 2018 at Swami Vivekanand Junior College, Jalgaon. From

the department 13 students from T.Y. B.Sc. were involved in the camp. More than 54 students got checked their blood groups.

5. **Budding Research Projects:** Department of Biochemistry has completed five Budding research Projects. The main aim of the activity was to make students understand the research methodology.

Title of the Project	Name of the Supervisor (s)	Name of the Student	Students' Class
Antioxidant and in Vitro activities of Chara sp. aqueous extract from Waghurriver at Sakegaon, Maharashtra	Dr. Kishore J. Patil	Uzma Naaz Sagar Thange Yash Sonawane	S.Y. B.Sc. S.Y. B.Sc. S.Y. B.Sc.
Isolation of cellulolytic bacteria for bioethanol production from larvae bitten leaves	Dr. Kishore J. Patil	Deepak Suryavanshi Jayashri Bendale Vishakha Ingale	S.Y. B.Sc. S.Y. B.Sc. S.Y. B.Sc.
Isolation of Azatobacter and Rhizobium from Jalgaon region and its applications as biofertilizer	Dr. Kishore J. Patil	Chanchal Kadam Kajal Patil Bhagyashree Patil Komal R. Pawar	S.Y. B.Sc. S.Y. B.Sc. S.Y. B.Sc. S.Y. B.Sc.
Biological activities of alkaloidal leaves extract of <i>Carica papaya</i> L	Dr. B. R. Kavimandan	Vaibhavi Bhamre Nikhil Sonar	T.Y. B.Sc. T.Y. B.Sc. T.Y. B.Sc.
In vitro screening of medicinal plants for their Anti-diabetic activity.	Dr. B. R. Kavimandan	Madhura Kale Upasana Thakkar Ashutosh Wankhede	T.Y. B.Sc. T.Y. B.Sc. T.Y. B.Sc.

1. **Study Tour:** Department has organized visit of S.Y. B.Sc. Students to Indian Red Cross Society, Jalgaon on 19/01/2019. 35 students were present for the visit. Students were exposed to different advanced laboratory techniques. They saw blood collection and preservation techniques. Study tour was organized for T.Y. B.Sc.

students from 27/01/2019 to 31/01/2019 to Ganpatipule, Kolhapur, Panhala, Pratapgad, Dervan, Jyotiba and Mahabaleshwar. Students were exposed to the biodiversity of the respective places. Students also visited Mapro industry. 12 T.Y. B.Sc. students were present for the tour.

2. **Staff activities:** Conference Proceedings:

• **Bhushan Kavimandan (2019)** "Comparative study of silver nanoparticles synthesized by chemical & green method and their antibacterial activities" Special issue of "National conference on Environment and Sustainable Development (ESD 2018)", Research Journey' International Multidisciplinary E- Research Journal special issue: 134 pp: 123-128.

Paper Presentations at Conference/Symposia/seminar by- Dr. Bhushan R. Kavimandan:

• **Comparative study of silver nanoparticles synthesized by chemical & green method and their antibacterial activities.**

At National conference on "Environment and Sustainable Development (ESD 2018)" organized by Department of Botany and

Geography, Smt. P. K. Kotecha Mahila Mahavidyalaya, Bhusawal on 22nd Feb. 2018.

• **Anti-thrombocytopenic activity of partially purified Carpaine from extracts of Carica papaya Linn. leaves in experimental animals.**

At international conference on "Environment development and sustainability (ICEDS 2018)" organized by Department of Botany and IQAC, Athalye-Sapre-Pitre College, Devrukh, Ratnagiri on 15th December 2018.

Refresher Course by Dr. Kishore J. Patil:

• Attended 15 days refresher course on "Known to unknown techniques" Organized by St. Joseph Autonomous College, Trichapalli, Tamilnadu during 1st Nov. to 15th Nov. 2019.

Department of Environmental Sciences

Dr. U. D. Kulkarni
Head

Activities done till date

1) **Celebration of "Eco-friendly Guru-Paurnima"**

Students of SYBSc. Environmental Sciences arranged "Eco-friendly Guru-Paurnima" program for the all faculties of Env. Sci department on 27th July 2018. The program started by a small speech was given by Mr. Kiran P. Pawar (Faculty Member)

regarding the importance of the day. The guest lecture of Mr. K. P. Dandge (Assistant Professor, SEES, KBCNMU Jalgaon) is arranged on the topic "Relation of Man & Environment". 25 students are present for the guest lecture.

2) **Celebration of "World Ozone Day 2017"**

The Department of Environment Sciences

celebrates "World Ozone Day 2018" on 16th August 2018. Department arrange PPT presentation on various topic like Ozone Layer Depletion, Ozone Protection, Ozone Hole, Impacts of UV Rays etc. In this activity 10 students participated and evaluated by Mr. K. P. Dandge (Assistant Professor, School of Environment & Earth Science, NMU, Jalgaon). Mr. Kiran P. Pawar, Mr. Kiran Attarde and all FY/SY/TYBSc students were present for the programme.

3) Industrial Visits

Short Industrial visits were organized for the students of Certificate Course in Industrial Safety and ISO 14000 Series and T. Y. BSc. Industries visited-

- Jain Irrigation System Ltd. Bambhori, Jalgaon.
- Jain Valley, Shirsol, Jalgaon.

4) Long Tour

Department of Environment Science,

Biochemistry, Geography & Geoinformatics jointly organize a long tour for SY and TY students of concern subjects at Mahableshwar, Jyotiba, Ganpatipule and Kolhapur. 50 Students and 5 Faculty Members were participated in this tour.

Participation of Students

- **Bawaskar Yadneyash & Ganesh Dhanrale (SYBSc.)** participated in District Level Avishkar 2018 held at M. J. College Jalgaon and present a poster entitled "Formation of Bio-Plastic Using Fruit Peels"
- **Vishaka Patil & Anjali Jain (FYBSc.)** participated in District Level Avishkar 2018 held at M. J. College Jalgaon and present a poster entitled "Taxi-Air Boat"
- **Pranav Dhangar & Dhanraj Patil (SYBSc.)** participated in District Level Avishkar 2018 held at M. J. College Jalgaon and present a poster entitled "Ground Water Quality Status of Satpuda Region"

Participation of Students in research Promotion Scheme for Budding Researchers

Sr. No.	Name of The Students	Class	Title of the Project	Guide
1	Dhanrale Ganesh Bauskar Yadnyesh	SYBSc	Formation of Bio-Plastic Using Fruit Peels	Mr. Kiran P. Pawar
2	Dhangar Pranav Patil Dhanraj	SYBSc	Ground Water Quality Status of Satpuda Region	Mr. Kiran P. Pawar
3	Choade Vishal Patil Ankit	SYBSc	Social Approach to PUC of Automobile Vehicles	Mr. Kiran P. Pawar
4	Patil Ramkrishna Ubhale Harshal Chavhan Shubham	SYBSc	Advantage & Disadvantage of Ban on Plastic Bags: A Social Study	Mr. Kiran P. Pawar

Participation by Faculty (Mr. Kiran P. Pawar)

- Participated in University Level Awareness Workshop on “Impacts of Global Warming on Climate” organized by School of Environment and Earth Science, North Maharashtra University, Jalgaon on 25th January 2019.
- Participation and presentation of paper entitled “Effect of Ganesg Idol Immersiron on Water Quality of Mehrun Lake, Jalgaon City, Maharashtra” in one Day National Conference on Recent Trends in Life Science (RTILS-2019) organized by S. S. V. P. S College, Shindkheda, Dist.: Dhule on 18th January 2019.

Paper Publications- (Mr. Kiran P. Pawar)

- “Effect of Ganesg Idol Immersiron on Water Quality of Mehrun Lake, Jalgaon City, Maharashtra” **Kiran Pawar**, Bhushan Joshi & Gauri Rane. **Journal Details:** Internitional Journal of Research and Analytical Reviews (IJRAR), Vol-6, Issue-1 Pp 325-331 January 2019, E-ISSN-2348-1269, P-ISSN 2349-5138.
- “Assessment of Forest Biomass in Dry Deciduous Forest of Dhule District, Maharashtra, India for Climate Change Mitigation” Bhushan Joshi, **Kiran Pawar** & Gauri Rane. **Journal Details:** Internitional Journal of Research and Analytical Reviews (IJRAR), Vol-6, Issue-1 Pp. 319-322. January 2019, E-ISSN-2348-1269, P-ISSN 2349-5138.

Faculty of Commerce and Management - First Term

A) Events

- 1) Seminar on BBA/BCA Entrance Exam (CET 2018): NMU conducted Common Entrance Test (CET 2018) for Students willing to take admissions in BBA/BCA. A seminar was organized on 18th July 2018 to guide the students appearing for CET 2018.
- 2) Guest Lecture: A guest lecture of Prof. Dr. Captain Chitale, Pune was organized for the

Head

students of Commerce & Management on the topic “Campus to Corporate” on 25th July 2018. Captain Chitale Guided students on skills necessary to make it big in the corporate world. He emphasized that academic skills alone are not enough for succeeding in corporate sector. One must have a blend of soft skills and academic knowledge for becoming successful. The

program was attended by 255 students from Faculty of Commerce & Management.

3) Welcome Function - INTROZIA 2018: Welcome function-Introzia 2018 was organized for the first year students of Faculty of Commerce and Management on 14th Aug. 2018. Prin. Dr. U.D. Kulkarni and Vice-Principal of Commerce and Management Dr. A. P. Sarode guided the students. The program was attended by 255 students from faculty of Commerce & Management.

4) Know Your India Quiz Competition - Rotaract Club: Rotaract Club (Commerce) M.J. College Organized an online quiz competition "Know your India quiz" on 14th August 2018 to celebrate the Independence Day. The event was inaugurated by Prin. Dr. U.D. Kulkarni, Dr. A.P. Saorde-Vice Principal, Faculty of Commerce & Management, Dr. K.P. Nandanwar, Coordinator- Commerce, CA A.N. Arsiwala Coordinator, Professional Management were also present. The event was organized by students of Rotaract Club of Commerce, Rtr Zainab Arsiwala (President), Rtr Gaurav Chauhan (Secretary), Rtr Abhishek Kulkarni, Rtr Shubra Mandore, Rtr Pushpak Chaudhari. 92 students participated in the quiz competition

5) Rotaract Club: "Installation Ceremony" of Rotaract Club, Commerce and Management Faculty, 2018-19 and was organized on 4th September, 2018 at 10.00 am. The venue for the program was "Old Conference Hall", Main Building, M.

J. College, Jalgaon. Former president Rtr. Neha Khandhar and former secretary Rtr. Aditya Patil handed over their positions to newly elected President Rtr. Zainab Arsiwala and Secretary Rtr. Gaurav Chauhan in the presence of Prof. Dr. Uday Kulkarni as 'Chief Guest' for the program. This was followed by giving out positions to new BOD members by guests and dignitaries as President - Zainab Arsiwala, Vice President - Shubhra Mandore, Secretary - Gaurav Chavan, Vice Secretary - Abhishek Kulkarni, Editor - Tejaswini Mahajan, Co-editor - Yash Shimpi, Treasurer - Chetan Yewale, Greetings Pushapak Chaudhari & Shubham Somani, PRO - Yashraj Umbarkar, Samruddhi Sant. Newly elected President Rtr. Zainab Arsiwala gave a short presentation on proposed activities for the year.

5) Maestro 2018: Faculty of Commerce and Management organized National Level competitions MAESTRO 2018 on 27th Sep. 2018. The program was inaugurated by Hon. Mr. Dhawal Tekwani, Owner of Sarswati Ford- Mr. Harish Milwani, Principal Dr. U. D. Kulkarni, Vice-Principal of Commerce and Management Dr. A.P. Sarode, Coordinator of Commerce- Dr. K.P. Nandawar, Coordinator of Professional Management- CA A. N. Arsiwala. Total 175 students were participated from different colleges and Institutes in 4 events, namely - Online Stock Market (54 students), Quiz (31 students), Advertisement Development (54 students), and Power Point Competitions (36

students). Chief Guest of Valedictory was Mrs. Sangita Patil- Director of INIFD, Principal Dr. U. D. Kulkarni, Vice-Principal of Commerce and Management Dr. A.P. Sarode, Coordinator of Commerce-Dr. K. P. Nandawar, Coordinator of Professional Management CAA. N. Arsiwala.

6) Industrial Visit: SYBBA students and Rotaract Club of Faculty of Commerce and Management organized industrial visit for students to gain practical knowledge on 11th Oct. 2018 In this visit students visited to Ravi Plastic Industry, Kiran Machine Tools, Laddha Agro Pipe Industry, Jalgaon. Mr. Ravi Phalak and Mr. Samir Sane took efforts for this visit.

7) Induction Program: M. J. College organized induction program for faculty development on 12th and 13th October 2018 at Old Conference hall for newly recruited teachers. There were 71 participants taking training during the two days.

8) Entrepreneurship Awareness Camp: Faculty of commerce and Management as a part of its MOU with Maharashtra Centre of Entrepreneurship Development (MCED), Aurangabad and District Industries Centre (DIC), Jalgaon organized 3 day Entrepreneurship Awareness Camp at Old Conference Hall, from 15th Oct. to 17th Oct. 2018. There were total 72 participants from various faculties. The program was inaugurated by Treasurer of KCE Society Mr. Sureshji Chirmade, Balkrushna Chaudhari (Director, KVIB), Sunil Patil (DIC, Jalgaon), Anand Vidyagar (Junior Project Officer, MCED, Aurangabad), Mr.

Dhiraj Mahire (SBI, Jalgaon) Prin. Dr. U.D. Kulkarni, Vice Principal of Commerce and Management Dr. A.P. Sarode, Vice Principal of Science Dr. D.S. Bendale, Coordinator of Commerce, Dr. K. P. Nandawar, Coordinator of Professional Management CAA. N. Arsiwala. Introduction of 3 day's EAC was given by Vice Principal Dr. A.P. Sarode, and guided the students by saying the importance of camp for the career development of students. Mr. Anand Vidyagar guided students on the topic to establish the small scale industries the experience and the suggestions of experienced and expert industrialist. He also said that the small scale industries are the base for successful Entrepreneurs. Mr. Sunil Patil, DIC, Jalgaon delivered a lecture on various schemes of DIC for small scale industries. He also explained the various criteria and policies of the government help to develop the small scale business. Mr. Dhiraj Ahire discussed the role of Bank for the development of Small Scale Industries. He introduced the various policy and schemes of bank loan for the business, few example to explain for the schemes MUDRA Bank, Start up, Standup, Make in India, Made in India extra. Principal of Dr. Uday Kulkarni - With the help of a dream and dream power, a lot of help is being successful. Encourage for the students in participate various activity in college and best wishes in the students for his bright future. Treasurer of KCE Institute of Management Mr. Sureshji Chirmade - Two formulas for becoming successful

entrepreneurs have told the students that the
 $Willpower + Stability = Resolution, Resolution + Hard Work = Goal$
 The three days sessions were based on different topics related to Project Management, online web site for the registration of small scale industries, marketing, and Personality Development & Communication skill. First two sessions of first day was delivered by Hon. CA Modi. He introduced the Project Management. In this lectures he gave the idea to students regarding new project planning, content of project report, requirements of project management, documents required for new project etc. The third session was chaired by Mrs. Apurwa Wani, Personal Trainer. She delivered a lecture on "Personality Development as well as Communication Skill for Better Results in Business". Second day, Mr. Sanjay Sidhey gave coverage to two sessions, first topic covered was Identification of Business Opportunities and Mechanism of Product Selection and another speech was related to project ideas and project writing techniques and "Goal Setting and Planning. Mr. Sujit Nair highlighted the topic of "Market Survey". He discussed the importance of Market survey for development of business, schemes of market server, problems arises in survey and overcomes of it. Third day, fist session of Mr. Sunil Patil covered the online part. He shows and discussed various web site related to registration of Small Scale business, and also gave practical approach of such website. Second session of Miss.

Pallavi Bhoge guided students on SSI and DIC schemes and roles of these schemes in Entrepreneurship Development. Third session was covered by Mr. Dhawal Tekwani, shared his business experience with students. He also discussed problems arises in business and its overcomes. The valedictory session was chaired by Hon. Mr. Dhawalji Tekwani, owner of Saraswati Ford, Jalgoan. CA A.N. Arsiwala, Coordinator of Professional Management highlighted on 3 day's sessions.

B) PARTICIPATION OF STUDENTS IN VARIOUS COMPETITIONS AND EVENTS

1) In MAESTRO 2018, the following students of M. J. College got the prizes in various events
 Power Point Presentation - First Prize - Jayesh Shimpi
 Online Stock Maket - First Prize - Shubham Junagade and Shirish Sharma
 Quiz - First Prize - Ketaki Sawant and Mugdha Kuklarni- Third Prize - Gaurav Bari, Jayesh Gujar and Chetan Gujar.
 2) Avinash .A. Rathod of FYBCA for Securing Silver at South Asian Drop Ropball Championship 2018, held at Pokhra, Nepal from 9th-11th October 2018

C) PLACEMENT ACTIVITIES
 Walk in interviews of Scriplet Solutions Pvt. Ltd. was organized on Saturday 25th August 2018. For the post of Marketing Executives & Technical Support Executives. 37 students from the faculty of commerce and management attended the event. 17 students were shortlisted for final interviews.

Faculty of Commerce and Management - Second Term

Head

A) Guest Lectures-1) CA Career Counseling Seminar (for First Year Students) -A Career Counseling Seminar was organized on 16th November 2018 under the guidance of CALaxmikant Lahoti to guide the students for Chartered Accountancy as a profession for FY BBAandFYBCAstudents.

2) CA Career Counseling Seminar (for Second Year Students) -A Career Counseling Seminar was organized on 17th December 2018 under the guidance of CARavindra Patil to guide the students of TYBBAandTYBCAstudents.

B) Participation /Paper Presentation by Faculty Members-1. Dr. A.P. Sarode, Vice Principal, Faculty of Commerce & Management presented andpublished research paper on "Increase In Self Employment Reduce The Problem OfUnemployment" at Sixteenth AIMS International Conference on Management organizedjointly by AIMS International and SIMS, Pune dated 3rd to 5th January 2019 at Pune.2. 30th National Conference of Maharashtra State Commerce Association was organized byBodwad Arts Science Commerce College, Bodwad. The Theme for the conference was"Commerce and Management in 21st Century".3. Dr. A.P Sarode, Dr. K.P. Nandanwar, Dr. P.T. Chaudhari, CA Y.A. Saindane, Prof.

S.P.Palve, CA. A.N. Arsiwala, Dr. P.M. Joshi, Prof. G.D. Khadke presented research papers.4. International Interdisciplinary Conference on "*Sustainability: Aspects, Challenges and Prospects in Global Perspective*" Organized by Garware College of Commerce, SavitribaiPhule University, Pune and James Cook University, Australia on 17th and 18th January2019.CA. A.N. Arsiwala & Dr. P.M. Joshi, participated in the conference and presentedresearch papers.5. Workshop on ICT tools used in Teaching & Learning was organized by Department ofComputer Science, M.J. College, on 8th& 9th March 2019. Prof. Pradnya Mahajan, Prof.Prachi Surwade, Prof. Ankita Mahajan, Prof. Ashwini Bari, Prof. Ashvinee Jadhav attendedthe workshop.6. Workshop on PACE was Organized by university on 27th January 2019.Prof.HarshalaDeshmukh and Prof. Prachi Surwade attended the workshop.7. Two days' Workshop on Data Analysis using MINITAB Software was arranged by Dr. K.G.Khadase from Department of Statistics on 15th&16th February 2019.Prof.Ashwini Bari, Prof.Ashvinee Jadhav, Prof. Ankita Mahajan, Prof. Madhuri Patil attended the Workshop.

C) Online Video LecturesOnline Video Lectures recorded by Prof. Ankita Mahajan

on Personality Development and Professional Communication & Prof. Vinod Mahajan on C++

D) Video Conferencing Video Conferencing on Cyber Forensics and IT Management for the students was arranged on 7th, 8th and 9th March 2019 at Lab 4, Swami Vivekanand Bhavan.

E) Participation of Students-1) Prof. Dr. P.R. Patil Guided Following students for publishing the research Paper at IJCSMAI.

Pratik Naval Zambare published the research paper on "Challenges in Mobile Computing Protections" on 9th September 2018.

ii. Sushil Chavan SYBCA published the research paper on "Digital Cities: Real Estate Development motivated by Big Data" on 10th October 2018.

iii. Tejal Borse-TYBCA published the research paper on "Study on Artificial Intelligence and Robotics" on 10th October 2018.

iv. Komal Patil -TYBCA published the research paper on "Study of cryptography-Need of Digital World" on 10th October 2018.

v. Dhananjay Chavan-TYBCA published the research paper on "Increasing Digitalization in Hospital" on 10th October 2018.

vi. Ajay Patil -TYBCA published the research paper on "Artificial Intelligence and Its Purposes" on 10th October 2018.

vii. Rupesh Patil-TYBCA published the research paper on "Approaches for IT Infrastructure Implementation of Creating Digital Hospital" on 10th October 2018.

2) TYBCA students participated in IMPACT - software presentation competition which was held and organized by Department of Computer Science, M.J.College, Jalgaon.

The students presented a website on selling and purchasing systems.

3) TYBCA students participated in a 3 days' workshop on PHP &

MySQL, Project Development by industry experts at Institute of Management & Research, Jalgaon from 17th January to 19th January 2019.

4) Kuwar Bhavesh, Patil Mehul, Dharmendra Tayade from SYBCA and Siddhi Bonde from FYBCA participated in Knowatech Competition, at G.D. Bendale Mahila Mahavidyalaya, Jalgaon on 30 and 31st January 2019.

5) 19 Students from FY/SY BCA were participated in K.K. Wagh Web Designing Competition

ASCEND -2K19 at K.K. Wagh College, Nashik on 11th February 2019.

6) SEED InfoTech, Jalgaon organized a SEED-Idol Quiz Competition on 21st February 2019 for BCA students and 44 students were participated in the event.

8) North Maharashtra University Conducted a session on Logic Building for Programming. FY/SY/ TY BCA students participated in the Session -I on 7th February 2019.

The Session -II was conducted on 25th February 2019 and Session -III was held on 27th February 2019.

9) Students from TYBCA - Pratil Zhambare, Tejal Borse, Ajay Patil, Varsha Talele and Pranal Chaudhari participated in "Job Oriented" Certificate Course in Microsoft Excel & PowerPoint Presentations organized by Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon from 25th March 2019 to 28th March 2019.

F) Budding Research Activity (Research Promotion Activity for Students) -Chavan Sujata Sumersing and Sharma Anjali Hiralal from T.Y.Bcom, Ratnaparkhi Rasika Rajesh, Alkari Kirti Sunil Arsiwala Zainab Nasir Husain and Chaudhari Pushpak Bhupendra, Chaudhari Yogesh Sharad and Mahajan Tejaswini Rajesh from S.Y.BCA

participated in Budding Researchers Scheme for Academic Year 2018-19.

Winners of Budding Research Sharma Anjali Hiralal and Chavan Sujata Sumersing from T.Y.Bcom, Chaudhari Yogesh Sharad and Mahajan Tejaswini Rajesh from S.Y.BCA won the prize for their research.

G) Departmental Innovative Activity (Best Practices)-Faculty of Commerce and Management had organized internal exam for Sem II using "Online Mode" for Third

Year students (BCA, BBA). The Answer sheet requirements about 4000 papers were reduced because of the efforts and the activity of Faculty of Commerce & Management. These exams were conducted two section first section 15 to 18 Feb 2019. & Second section 12 to 14 March 2019.

H) Certificate courses under 181 :(Career Oriented Courses)-Faculty of Commerce runs various career oriented courses under ordinance 181 of KBCNMU. The details of admissions are as follows

Sr.No	Certificate Course Name enrolled	students
1	Certificate Course in Entrepreneurial skill development	60
2	Certificate Course in Import & Export Management	45
3	Certificate course in Cyber Forensics and IT Management	35
4	Certificate course in GST and TALLY	60
5	Certificate course in Database Management Systems	42
6	Certificate Course in Web Skills Development	31

D) Study Tours (Best Practices)

a) A Study tour to Karnataka was organized for TYBBA/ TYBCA Students. Visit To Sri Niwasa University, Karnataka: On 25th January 2019, Students and Faculty members visited Sri Niwasa University, Karnataka, where the seminar on "Recent Trends in Management" was held and was addressed by Prof. Shailasri V.T. and P.S. Aithal, Vice Chancellor, Sri Niwasa University also gave inspirational words to the students. Another session on "Career Opportunities After Graduation" was conducted by Prof. Sridher Aacharya. ii. Industrial Visit to Achal Cashew Nuts Pvt. Ltd, Karnataka and Sri vinayaka Cashew Nuts Pvt. Ltd, Karnataka: Students

visited Achal Cashew Nuts Pvt. Ltd, Karnataka on 27th January 2019 in the morning Session where the students observed processing of cashews by machine. In Sriviniyaka Cashew Nuts Pvt. Ltd, Karnataka students got opportunity to observe manual processing of cashews.

b) A Study tour to Goa was organized for SYBBA/ SYBCA Students. Visit To Goa Institute of Management, Goa : On , 4th February 2019 in the morning session students and faculty members visited Goa Institute of Management, Goa where the seminar on "Ethics in Management Education" was held and was addressed by Prof. Vittha Sukhatankar .ii. Industrial Visit to Satpuru Industries, Karaswada,

Mapusa, Goa: Students and Faculty members visited Satpurush Industries, Kasarwada, Mapusa, Goa where students got the opportunity to see manufacturing of Chair, Locker, Side Table, Railing and Furniture Racks & Shelves.

Training and Placement Activities: Rubicon Training Program was organized by Rubicon Industries on 22nd January 2019 for TYB.Com, TYBBA and TYBCA students and 61 students attended the Program.

“Induction Training Programme for new incumbents as a part of Faculty Development Programme

Y. A. Saindane
Co-ordinator

Under the Scheme of ‘College of Excellence’ of the University Grants Commission, New Delhi”
[12th and 13th October, 2018 (Friday and Saturday)]

We know that our College has been continuously involved in achieving academic excellence through academic research, training, and other related activities. In a series of its endeavor to achieve higher and higher degree of excellence, the College organized a “Two days’ Induction Training Programme for new incumbents as a part of Faculty Development Programme under the Scheme of ‘College of Excellence’ of the University Grants Commission, New Delhi” on 12th and 13th October, 2018. This programme was inaugurated at the

hands of Honourable Principal of the college Dr Uday Kulkarni at 9.30 am on 12th and 13th October, 2018 in the New Conference Hall.

At the beginning Prof Y. A. Saindane, Co-ordinator of the Training Programme, introduced the concept of this programme and the idea behind organizing this programme. Principal Dr Uday Kulkarni in his inaugural speech stressed the need for such programme for the new incumbents in the era of changing environment and especially by the challenges created by the environment. He insisted on the need for respecting the ethics and practices of the college established over the period of time. Vice-Principal Dr D. S. Bendale, Vice-Principal Dr A. P. Sarode, Vice-Principal Dr Suresh Tayade and the Co-ordinators Dr P. P. Jangale, Dr K. P. Nandanwar, Dr J. N.

Chaudhari were present at the inaugural function.

As per the guidance of Honourable Principal Dr Uday Kulkarni, this programme was organized as a fulltime two days' programme divided into eleven technical sessions of 60 minutes per session. Out of the eleven sessions, in all ten sessions were devoted to specific themes, and the last session was devoted to discussion of the participants with the Principal, Vice-Principals, Co-ordinators and other authorities, sharing views and getting clarifications on doubts.

As per the guidance of Honourable Principal Dr Uday Kulkarni, this programme was organized as a fulltime two days' programme divided into eight technical sessions of 90 minutes per session. Out of the eight sessions, in all seven sessions were devoted to specific themes, and the last session was devoted to discussion of the participants with the Vice-Principals, Co-ordinators and other authorities, sharing views and getting clarifications on doubts. In all, Fifty-six teachers participated in the training programme as beneficiaries.

Department of Philosophy

Dr. Rajni Sinha
Head

The department, since its inception, has progressively grown in student intake and student performance. Three students of PG have achieved merit rank in university annual exam held March 2018. The department has been regularly organizing guest lectures and other academic events such as group discussion and paper presentations by students.

The following events were organized in the academic year 2018-19.

GUEST LECTURE:

- Dr. AmbikaDutt Sharma, Head, Dept. of Philosophy, Dr Hari Singh Gaur University, Sagar (M.P.), delivered a lecture on 10th September 2018, which was sponsored by ICPR New Delhi. The topic of the lecture was, "Adwait Vedanta of Shankaracharya".

- Dr Heme More, Rtd. Head, S.P. College, Pune, delivered a guest lecture on "Swami Vivekanand's Philosophy of Religion in Present Context" on 15th Jan

2019 to commemorate "Vivekananda Jayanti", which was also sponsored by ICPR, New Delhi.

Lucknow University, Lucknow during Oct.21-23, 2018.

A paper titled "Buddha DarshanKe Char Arya Satya Aur Unke Astangik Marg" was presented at a national conference on the theme "Consciousness in Buddhism" held at School of Thoughts, KBC North Maharashtra University, Jalgaon, on March 5, 2019.

PAPER PRESENTATION

DrRajni Sinha

A paper titled "Religious Fanaticism" was presented at a national conference of Akhil Bharatiya Darshanik Parishad, organized by Dept. of Philosophy,

Department of Physics & Electronic

Dr. K. B. Mahajan

Head

Department of Physics

Dr. V. R. Khadse

Head

Department of Electronics

01. Organized a guest lecture on Techniques in Research by Prof. Sharma, Australia
02. Industrial tour organized at SatishDhavan Space Centre Indian Space Research Organisation (SDSC ISRO) Srihari Kota, Andhra Pradesh on 26th December 2018 for the students of M.Sc. and T.Y.B.Sc. Physics.
03. Industrial tour organized at Jain food Plant, Chittoor on 29th December 2018
04. Visit of Prof. Dr. Balasaheb R Sankpal, N.I.T. Nagpur and Dr. J. V. Sali, KBCNMU Jalgaon to department on 17th April 2018

01. **Nimbayat Pooja Rajendra, Balapure Diksha Sanjay** the students of M.Sc. Physics have successfully carried out the budding research project entitled "Green Synthesis of Zinc Oxide Nano particles using Aloe Extract and Humidity Sensing Applications" under the guidance of **Dr. V. R. Khadse** in the academic year 2018-2019.
02. **Desale Dipali P., Patil Ashwani S., Deshmukh Gayatri S.** the students of M.Sc. Physics have successfully carried out the budding research project entitled **Green Synthesis of Titanium Di Oxide Nano particles using Aloe Extract and Humidity Sensing Applications**" under the guidance of **Dr. K. B. Mahajan** in the academic year 2018-2019.

Participation of students in Budding Research Scheme -

03. **Mahajan Shubham Madhukar, Rokade Shrikant Ashok, Patil Saurabh Sanjay** the students of T.Y.B.Sc. Physics have successfully carried out the budding research project entitled "**Synthesis and Solar cell Applications of ZnO based Multilayer Hetero Junction** " under the guidance of **Dr.Pratibha R. Nikam** in the academic year 2018-2019.

04. **Shirsath Deepak Manik, Girashe Prashant Vansing, Jain Madhavi Vijay** the students of T.Y.B.Sc. Physics have successfully carried out the budding

research project entitled "**To Design and Build Low Cost Spin Coating Machine**" under the guidance of **R. D. Shivde** in the academic year 2018-2019.

05. **Shardul Bhushan Lakshman, Baviskar Ajay Chandrakant** the students of S.Y.B.Sc. Physics have successfully carried out the budding research project entitled "**Synthesis of Graphene Oxide and Its Super Capacitive Applications**" under the guidance of **Dr.Pratibha R. Nikam** in the academic year 2018-2019.

Department of Zoology

Prof. M. P. Rathod
Head

Department initiate various activities for teachers and Student's by organizing different activities as under,

Workshop organized by Zoology Department

- "Hands-On Training on Creating the Bibliography using EndNote" organized by Department of Zoology, Moolji Jaitha College, Jalgaon under College of Excellence, UGC, New Delhi, on 3rd and 4th September 2019.
- Department of Zoology organized College level one day workshop on, "Hands-on training of SPSS software" all teachers and Research Scholars on 29th

September 2018.

- Department of Zoology organized University level one day workshop and hands-on training for M.Sc. students, and all P G teachers of Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University Region, on "Hands-On Training on Biostatistics: Excel Worksheet" on 13th October 2018.

- On 9th October 2018 guest lecture delivered by Dr. Mohammad Iqubal, Department of Zoology, Bundelkhand University, Jhansi for B.Sc. and M.Sc. students, on "Economic Zoology".

Extra-curricular activity

- Celebrated "**Tiger Day**" on 30th July

2018, by organizing lecture of Mr. AbhayUjagare.

Students of Zoology Department celebrated **ZOOMANIA**, a programme conducted by students for the students, a tribute to great Indian philosopher and former President of India Dr. SarvapalliRadhakrishnan, who believed that "teachers should be the best minds in the country", on 5th Sept. 2018. Conducted competitions of Animal Rangoli and Sketches.

The students owe to the female faculty members and girl students on occasion of **Women's Day**, by offering their own photographs with frame.

Tour

Industrial Visit to "**Shamal Fish Farm**" at Purnad, Tal. Muktainagar, Dist. Jalgaon with M. Sc. Part II students; to study the handling, breeding and maintenance of fishery.

Alumni Meet

Organized "**Alumni Meet**" of M. Sc. students on 19th August 2018.

Budding Research Projects

Twenty students of UG and PG from the department of Zoology completed projects under the Scheme of Budding Researchers. They are as follows

1. ChaturKalyani S., SonawaneMayur M., DambareManisha B., Namrata G. Mahajan and Manojkumar Z. Chopda: "Hepatoprotective potential of fruit of *Syzygiumcumini* on allaxon induced diabetes in fish".

2. Baheti Vinita, Patil Pournima, KharcheVaishnavi, ChopdaManojkumar

and MahajanNamrata: "Effect of hydroalcoholic extract of *Syzygiumcumini* seed, juice and residual pulp on Antioxidant Defense System in Alloxan Induced Diabetic fishes".

3. NayanaBelsare, Ashwini Patil, SuwarnaDhangar, Yogita Y. Falak, ChopdaManojkumar and MahajanNamrata: "Larvicidal activity of earthworm extract on Mosquito larvae".

Conferences

1. Twenty seven students of T. Y. B. Sc., M.Sc. I and II and four faculty members were actively participated and presented their research work at 106th Indian Science Congress, held at Jalandhar, organized by Lovely Professional University, Jalandhar on 3rd to 7th January 2019; under the guidance of Dr. ManojkumarChopda and Dr. NamrataMahajan.

2. One student, of M. Sc II was presented a posters at State Level Conference on Recent trends in Life Sciences for Sustainable Development (RTLSSD) - 2019, sponsored by NMU, Jalgaon, Organized by Department of Zoology, Nutan Maratha College, Jalgaon, held on 22nd and 23rd Jan. 2019, under the guidance of Dr. ManojkumarChopda and Dr. NamrataMahajan.

3. Two students of M. Sc II and One faculty member were presented a research paper at Two days National seminar on "Recent Emergence in Science and Technology, "REST"; held on 11th and 12th February 2018, at Shri. VitthalraoShankarraoNaik Arts, Commerce, Science College and

SevaSadanMahavidyalaya, Dist. - Burhanpur (M. P.); under the guidance of Dr. ManojkumarChopda and Dr. NamrataMahajan.

AVISHKAR-2017

• Around two teachers, eighteen students of UG and PG and Ph D Scholar actively participated in District Level Research Festival "AVISHKAR-2018" held on 27th December 2018, organized by Dhanaji Nana College, Faizpur.

Awards and Achievements

• Around six students of UG and PG and Ph D Scholar selected for University Level Research Festival "AVISHKAR-

2018" held on 2nd and 3rd January 2019, organized by KavayitriBahinabaiChaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.

• Among all above students One student Mr. VivekWaghe was selected for "State Level Research Festival "AVISHKAR-2018" held on 13th to 18th January 2019 at Gondwana University, Gadchiroli

• Awarded **First Prize** to ChaturKalyani S., SonawaneMayur M., DambareManisha B., Namrata G. Mahajan and Manojkumar Z. Chopda, for the presentation of research work under Budding research scheme.

Department of Mathematics

Dr. J. N. Chaudhari
Head

Guest Lectures organized by Mathematics Department:

i) Prof. M. D. Surywanshi, SSVPS's College, Dhule has given a lecture on Lattice theory for M. Sc. II and T Y B. Sc. Students on 06-09-2018.

ii) Prof. M. D. Surywanshi, SSVPS's College, Dhule, has given a lecture on Topology (Product topology and box topology) for M. Sc. I Students on 10-10-2018.

iii) Dr. P. R. Sharma, (Retired Professor

of Mathematics, Rajasthan University, Jaipur) has given a lecture on Fluid Mechanics for M. Sc. I & II Students on 30-10-2018.

iv) Birth anniversary of great mathematician Shrinivas Ramanujan was celebrated for Mathematics students of Junior and Senior college on 22-12-2018. Chief guest for this function was Dr. S R Chaudhari, Professor and Head, Dept. of Mathematics, KBC NMU Jalgaon. About 175 students were present.

v) Dr. S. M. Bhawe, (Retired Professor, N. Wadia College, Pune) has given a lecture on 'How does Mathematics grow?' for SY and TY B Sc, M. Sc. I & II Mathematics students on 09-01-2019. About 150 students were present.

Research paper:

K. J. Ingale and J. N. Chaudhari : 3-absorbing principal T-ideals in the ternary semiring of non-positive integers, Journal of Indian Mathematical Society, 86(1-2), (2019), 38-45.

J. N. Chaudhari :

- i) Worked as NAAC Mock peer team member at Rajarshi Shahu Mahavidyalaya Latur on 01-06-2018.
- ii) Worked as NAAC Mock peer team

member at VMV College, Nagpur during 21-22, September 2018.

iii) Delivered a lecture on Number Theory in the State level workshop of NET/SET Examinations in Mathematical Science, organized by Department of Mathematics, School of Mathematical Sciences, KBC NMU, Jalgaon on 7th December 2018.

iv) Delivered a lecture on Number Theory in University level workshop of NET/SET Guidance in Mathematics, organized by SGB Amravati University, Amravati on 22nd December 2018.

Delivered a lecture on Primitive Root Theory in National level workshop on 'Number Theory', organised by AS College, Murtizapur on 19th January 2019

प्राध्यापकांचे विशेष कार्य

हिंदी विभाग

हिंदी विभाग प्रमुख आणि
उपप्राचार्य कला विद्या शाखा

वैयक्तिक कार्य २०१८-१९

१) आकाशवाणी जळगाव केंद्र येथून “पुस्तक जो मन को छू गई” या शृंखले अंतर्गत, भगवानदास मोरवाल यांची कादंबरी ‘रित’ वर भाषण प्रसारित - दि. ६ जून २०१८

२) के. सी. ई. चे स्वामी विवेकानंद कनिष्ठ महाविद्यालय, जळगाव, वादविवाद मंडळाचे उद्घाटन आणि “वादविवाद स्पर्धेत भाषेचा वापर आणि महत्व” या विषयावर व्याख्यान दि. ८ सप्टेंबर २०१८.

३) ए. टी. झांबरे माध्यमिक विद्यालय, जळगाव येथीं हिंदी दिना निमित्त “राष्ट्रभाषेची अस्मिता आणि आपले कर्तव्य” या विषयावर व्याख्यान- दि. १४ सप्टेंबर २०१८.

४) एस. एस. मणियार लॉ कॉलेज, जळगाव येथे वक्तृत्व स्पर्धेचे उद्घाटन “वक्तृत्व स्पर्धा जिंकण्यासाठी साहित्याचा वापर व महत्व” या विषयावर व्याख्यान (खान्देश कॉलेज एज्युकेशन सोसायटीचे वर्धपान दिन सप्ताह निमित्त) - दि. २१ सप्टेंबर २०१८.

५) जी. यू. रायसोनी हायस्कूल, अयोध्यानगर, जळगाव येथे हिंदी सप्ताह निमित्त बक्षिस वितरण समारंभा समयी प्रमुख अतिथी आणि “राष्ट्र भाषा अब विश्वभाषा बनने जा रही है” या विषयावर व्याख्यान- दि. १४ सप्टेंबर २०१८.

६) एम. एम. कॉलेज पाचोरा येथे आयोजित एम. ए. भाग-२ व द्वितीय वर्ष कला अभ्यासक्रमावर आधारित कार्यशाळेत एका सत्राचा चेअरमन- दि. २२ सप्टेंबर २०१८.

७) पूना कॉलेज, पूना येथे आयोजित आंतरराष्ट्रीय चर्चा सत्रात “दलित जीवन के विविध संदर्भ को यथातथ्य प्रस्तुत करती है : हिंदी दलित लघुकथाएँ” हा शोध निबंध सादर - दि. २९ सप्टेंबर २०१८.

८) श्राफ कॉलेज कांदिवली, मुंबई येथे राष्ट्रीय चर्चा सत्रात “एक ओजस्वी, राष्ट्रीकृत से ओत-प्रोत कवि- रामधारी सिंह ‘दिनकर’ या विषयावर शोधनिबंध सादर- दि. १२-१३ ऑक्टोबर २०१८.

९) मा. आयुकर आयुक्त आयकर उपायुक्तालय जळगाव येथे हिंदी सप्ताह निमित्त आयोजित विविध स्पर्धांचे परीक्षण ङ्दि. २० सप्टेंबर २०१८.

१०) अल्पबचत भवन जळगाव येथे म. फुले राजर्षी शाहू, डॉ. आंबेडकर यांच्या विचाराधिष्ठीत “समता विचार मंच, जळगाव” व्दारा आयोजित परिसंवाद- “आरक्षण हेतु व ध्येय” या विषयावर बोलण्यासाठी प्रमुख वक्ता- दि. २९ सप्टेंबर २०१८.

११) नाईक ट्रस्ट चे नृत्य, संगीत निकेतन भुसावळ आयोजित सन्मान समारोह आणि संगीत मैफलीच्या उद्घाटन समारंभात प्रमुख अतिथी आणि उद्घाटक- “संगीत : महत्व एवं उपयोगिता आज के संदर्भ में” विषयावर व्याख्यान- दि. १२ ऑक्टोबर २०१८.

१२) “समकालीन हिंदी साहित्य और विविध विमर्श” हे पुस्तक शैलजा प्रकाशन, कानपूरहून प्रकाशित डॉ. विश्वास

पाटील शहादा यांचे हस्ते व प्रा. डॉ. तेजपाल चौधरी, प्रा. ए. बी. पाटील यांचे उपस्थितीत माझ्या पुस्तकाचे प्रकाशन.

१३) मू. जे. महाविद्यालयात आयोजित (नवीन प्राध्यापकांसाठी) इंडक्शन ट्रेनिंग प्रोग्राम या कार्यक्रमात- "Ethical Values and Behaviour, Duties and Responsibilities of a Teacher" या विषयावर व्याख्यान दि. १२ ऑक्टोबर २०१८.

१४) जळगाव येथील इकरा संस्थेचे श्रीम कॉलेज येथे 'वाचन कौशल्य' दिनानिमित्त "पुस्तक वाचन, उद्देश्य, महत्व आणि युवकांची भूमिका" या विषयावर व्याख्यान दि. १५ ऑक्टोबर २०१८.

१५) महाराष्ट्र प्राध्यापक परिषद व्द्वारा आयोजित राष्ट्रीय अविवेशनात पारनेर महाविद्यालयात "नारी की युगों की चुप्पी को तोड़ती समकालीन हिंदी गजल" या विषयावर शोधनिबंध सादर- दि. २१-२२ डिसेंबर २०१८.

१६) बी. के. बिडला कॉलेज कल्याण जि. ठाणे येथे आयोजित आंतरराष्ट्रीय चर्चासत्रात "दलित विमर्श को नई स्फार देनेवाली आत्मकथा : मुर्दहिया" हा शोधनिबंध सादर- दि. ७-८ डिसेंबर २०१८.

१७) नैनिताल विद्यापीठात राष्ट्रीय चर्चासत्रात- "सवप्रथम सामाजिक क्रांति का व्द्वार खटखटानेवाला विद्रोही संत : संत चोखामेळा" या विषयावर शोधनिबंध सादर- दि. २९-३० नोव्हेंबर २०१८.

१८) मुलांचे वसतीगृह (मू. जे. महाविद्यालय) येथे श्री संत गाडगे बाबा यांचे पुण्यतिथी निमित्त- "मानवतावादी संत- श्री संत गाडगेबाबा" या विषयावर व्याख्यान- दि. २० डिसेंबर २०१८.

१९) डॉ. एन. कॉलेज फैजपूर ता. यावल जि. जळगाव येथे विश्वहिंदी दिनानिमित्त आयोजित कार्यक्रमात- "राष्ट्रभाषा हिंदी के विश्वभाषा की ओर बढ़ते कदम" या विषयावर व्याख्यान- दि. १० जानेवारी २०१९.

२०) खान्देश धम्मक्रांती साहित्य परिषद जळगाव द्वारा, सप्तम्यक प्रबोधन मंचच्या संयुक्त विद्यमाने माता रमाई यांच्या १२१ व्या जयंती निमित्त आयोजित उद्घाटन समारंभात प्रमुख

अतिथी- दि. १० फेब्रुवारी २०१९.

२१) डी. एन. कॉलेज फैजपूर येथे आयोजित हिंदी चर्चा सत्रात सत्राध्यक्ष म्हणून काम पाहिले. दि. २१ फेब्रुवारी २०१९

२२) पू. सा. गु. वि. प्र. संस्थेचे कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, शहादा जि. नंदूरबार येथे हिंदी राष्ट्रीय चर्चा सत्रात एका सत्राचे अध्यक्षपद भूषविले, दि. २५ फेब्रुवारी २०१९.

२३) के.सी.ई. सोसायटीचे पी.जी. सायन्स कॉलेज येथे आयोजित विद्यार्थी सन्मान व प्रोत्साहन कार्यक्रमात प्रमुख अतिथी आणि त्यानिमित्ताने व्याख्यान- दि. २८ फेब्रुवारी २०१९.

२४) रिसर्च जर्नी- इंटरनेशनल मॅगॅझीन मध्ये शोधनिबंध- "संघर्षों, पीड़ाओं और दर्द से भरा किन्नर जीवन- (मैं हिजड़ा- मैं लक्ष्मी के विशेष संदर्भ में) प्रकाशित- जानेवारी २०१९- स्पेशल इश्यु ८३, संपा. धनराज धनगर.

२५) रिसर्च जर्नी- इंटरनेशनल रिसर्च मॅगॅझीन मध्ये- "वेश्याओं की असिमता तथा भटकाव के दोहरे से उभरने का प्रयास : आज बाजार बंद है" हा शोध निबंध प्रकाशित, स्पेशल इश्यु- १३५ (B) संपा. धनराज धनगर, फेब्रुवारी २०१९.

२६) रिसर्च जर्नी- इंटरनेशनल रिसर्च मॅगॅझीन स्पेशल इश्यु १३१- फेब्रुवारी-२०१९, संपा. धनराज धनगर, "उत्तर आधुनिका का एक जीवंत दस्तावेज : तीसरी ताली" हा शोधनिबंध प्रकाशित.

२७) समता विचार मंच जळगाव आयोजित 'राजमाता जिजाऊ भोसले व क्रांती ज्योति सावित्रीमाई फुले यांच्या जयंती निमित्त आयोजित कार्यक्रम व कवि सम्मेलना प्रसंगी प्रमुख अतिथी- दि. १२ जानेवारी २०१९.

२८) व. वा. वाचन कट्टा व्द्वारा आयोजित, महाराष्ट्र राज्य हिंदी साहित्य अकादमी जीवन गौरव पुरस्कार प्राप्त साहित्यिकांच्या सन्मान समारंभ सोहळ्यात प्रमुख अतिथी व भाषण- दि. १० मार्च २०१९.

२९) उत्तर महाराष्ट्र प्राध्यापक परिषदेच्या सल्लगार पदी नियुक्ती.

**Department of
Botany**

Prof. Mrs. G. M. Rane
Head

Research Papers:

- Bhushan Joshi, **Gauri Rane** and Kiran Pawar (2018) S[patial distribution of tree biomass in Jalgaon district forest using Remote sensing and GIS. Journal of Research and Development. Vol 8, Special Issue-08, Feb 2018. pp176-178. ISSN 2230-9578

- **Gauri Rane** (June 2018) New record of *Nicotiana plumbaginifolia* viv. from Khandesh region of Maharashtra, India. (June 2018) flora and fauna Vol.24 No.1:pp 08-10. ISSN 2456-9364(Online)0971-6920(Print)

- Bhushan Joshi, Kiran Pawar & **Gauri Rane**. (2019). Assessment of forest biomass in dry deciduous forest of Dhule district, Maharashtra, India for Climate Change Mitigation. International Journal Of Research And Analytical Reviews (Ijrar). 2018 IJRAR January 2019, Volume 06, Issue 1. Pp. 7-11

www.ijrar.org (E-ISSN 2348-1269, P-ISSN 2349-5138) Impact factor: 5.75

- **Gauri Rane** (2019). Studies on Diversity and seasonal Distribution of Soil Fungi from River Soils of Khandesh, Maharashtra, India. International Journal Of Research And Analytical Reviews (Ijrar).

2018 IJRAR January 2019, Volume 06, Issue 1. Pp. 62-70

www.ijrar.org (E-ISSN 2348-1269, P-ISSN 2349-5138) Impact factor: 5.75

- Kiran Pawar, Bhushan Joshi & **Gauri Rane**. (2019). Effect of Ganesh Idol Immersion on Water Quality of Mehrun Lake, Jalgaon City, Maharashtra. International Journal Of Research And Analytical Reviews (Ijrar). 2018 IJRAR January 2019, Volume 06, Issue 1. Pp. 325-332 www.ijrar.org (E-ISSN 2348-1269, P-ISSN 2349-5138) Impact factor: 5.75

- Shradha Patil and **Gauri Rane**. (2019). Studies On Bioactive Compounds From Extracts Of *Aspergillus* Species Isolated From Soils Of Dhule District, Maharashtra, India. International Journal Of Research And Analytical Reviews (Ijrar). 2018 IJRAR January 2019, Volume 06, Issue 1. Pp. 432-435 www.ijrar.org (E-ISSN 2348-1269, P-ISSN 2349-5138) Impact factor: 5.75

Invited Talks other than Conference

- Presented on topic titled "Importance of Ozone" in Ozone Day Celebration organized by School of Env.

Sciences KBC NMU, Jalgaon on 26.9.2018. 25.09.2018

- Presented on topic titled "University Authorities" in Induction Training for newly appointed Teachers conducted by Moolji Jaitha College, Jalgaon on 12.10.2018.

- Presented on topic titled "Importance and need of research, types of research methodology and utility of research." in Workshop on Research methodology organized by Arts, Comm. and Sci. College, Bodwad on 22.01.2019

- Delivered talk on "Scope of Botany" as a Guest lecturer at Arts, Comm. and Sci. College, Bodwad on 22.01.2019

Conferences and Workshops:

- Presented paper titled "Studies on arboreal diversity and Taxonomy of trees from North Maharashtra University Campus, Jalgaon, Maharashtra, India" in International Conference on Innovations in Biological and chemical Sciences organized by Dhanaji Nana Mahavidyalaya, Faizpur. Dist. Jalgaon during 21.12.2018-22.12.2018

- Presented paper titled "A Social approach towards pollution under control certificate (PUCC)" in National Conference on Innovations in Environmental and Earth Sciences for sustainable future organized by School of Environmental and Earth Sciences, KBCNMU, Jalgaon during 27.02.2019-28.02.2019

- Attended workshop titled "User awareness program jointly organized by Springer Network Knowledge Resource Centre" at Kavyitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon on

- Participated in Syllabus Framing Workshop In Botany (S. Y. B. Sc.), at Sardar Patel College of arts and Science, Ainpur on 8th April 2019

Dr. Pooja O. Pandey Refresher Course:

- Attended Refresher course on "ICT tools used in Teaching" at UGC, HRDC-Sardar Patel University, Vallabh Vidyanagar, Anand, Gujarat during 19.06.2018-01-7-2018

Short-Term Course:

- Participated in short-term course of one week on "Research Methodology" conducted at the school of Computer Sciences, KBC North Maharashtra University, Jalgaon, organized by Savitribai Phule Pune University, Pune during 17-12-18 to 23-12-18

Research Papers:

- Pandey P. O. (2019), The Role of Variable Concentration of GA3 on Seeds of Glycine Max. L. Merrill. International Journal of Research And Analytical Reviews (Ijrar). 2018 IJRAR January 2019, Volume 06, Issue 1. Pp. 432-435 www.ijrar.org (E-ISSN 2348-1269, P-ISSN 2349-5138) Impact factor: 5.75

Conferences and Workshops:

- Presented paper titled "The Role of

Variable Concentration of GA3 on Seeds of Glycine Max. L. Merill” in the National Conference on Recent Trends in life Sciences (RTILS-201) held at S.S.V.P.S's Arts, Commerce and Science College, Shindkheda, Dist. Dhule (M.S.) on 18.01.2019

- Participated in Workshop on “Training of Minitab Software” by Department of Statistics, M. J. College, Jalgaon during 15-02-19 to 16-02-19
- Participated in “Workshop on ICT Tools Used in Teaching and Learning” held at M. J. College, Jalgaon during 08.03.2019 to 09.03-2019.
- Participated in Syllabus Framing Workshop In Botany (S. Y. B. Sc.), at Sardar Patel College of arts and Science, Ainpur on 8th April 2019

Dr. M. K. Deshattiwar

Research Papers:

- Dr. Mr. Maroti K. Deshattiwar and Miss. Ashwini A. Bhokare (2019), Isolation of Secondary Metabolites from Some Medicinal Plants and their Antimicrobial Activity. International Journal Of Research And Analytical Reviews (Ijrar). 2018 IJRAR January 2019, Volume 06, Issue 1. Pp. 432-435 www.ijrar.org (E-ISSN 2348-1269, P- ISSN 2349-5138) Impact factor: 5.75

Conferences and Workshops:

- Presented paper titled “Isolation of Secondary Metabolites from Some Medicinal Plants and their Antimicrobial Activity” in the National Conference on Recent Trends in life Sciences (RTILS-201) held at S.S.V.P.S's Arts, Commerce and Science College, Shindkheda, Dist. Dhule (M.S.) on 18.01.2019
- Participated in Workshop on “Training of Minitab Software” by Department of Statistics, M. J. College, Jalgaon during 15-02-19 to 16-02-19
- Attended workshop on “Workshop on ICT Tools Used in Teaching and Learning” held at M. J. College, Jalgaon on 08.03.2019-09.03-2019.
- Participated in Syllabus Framing Workshop In Botany (S. Y. B. Sc.), at Sardar Patel College of arts and Science, Ainpur on 8th April 2019

Refresher Course:

- Refresher course in Environmental Education (Botany) conducted at Tapi Valley Education Society's Dhanaji Nana College, Faizpur, Dist Jalgaon during 25.09.2018-15.10-2018

Ms. Monita A. Shurpatne

Conferences and Workshops:

- Attended workshop on “Importance

and need of research, types of research methodology and utility of research." in organized by Arts, Comm. and Sci. College, Bodwad on 22.01.2019

- Attended workshop on "User awareness program jointly organized by Springer Network Knowledge Resource Centre" at Kavyitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon on 25.09.2018

Ms. Ashwini A. Bhokare

Conferences and Workshops:

- Attended workshop on "Importance and need of research, types of research methodology and utility of research." in organized by Arts, Comm. and Sci. College, Bodwad on 22.01.2019

**Department of
Defence & Strategic Studies**

Dr. Laxman Popatrao Wagh
Head

- 1) Participated in CBCS Pattern for FYBA, Sem. I and II syllabus of Defence & Strategic Studies workshop organized by Late. Annasaheb Pitambar Shankar Wadile Arts Colletge, Thalner, 3rd Oct. 2018.

- 2) Presented Paper on, "Dr. Babasaheb

- Attended workshop on "User awareness program jointly organized by Springer Network Knowledge Resource Centre" at Kavyitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon on 25.09.2018

- Participated in Syllabus Framing Workshop In Botany (S. Y. B. Sc.), at Sardar Patel College of arts and Science, Ainpur on 8th April 2019

Mr. Bhushan N. Chaudhari
Qualified CSIR-JRF-NET with All India Rank 7, June 2018

Ambedkar as a Social Reformer and his contribution to India's National Security", in the conference entitled Role of Social Reformers in Nation Building at Pankaj Kala Mahavidyalaya, Chopda Dist. Jalgaon, On dated 2nd & 3rd Feb. 2019.

- 3) Presented Paper on, "India and West Asia

Historical and new Strategic Relations", International Conference on "Connect Gulf : Culture, Commerce and Polity", Organized by Dept. of Civics & Politics, University of Mumbai, Mumbai, dated 25th & 26th February, 2019.

4) Presented a Paper on, "Terrorism : Causes and Solutions, National Seminar on "भारत-पाकिस्तान सम्बन्ध : आतंकवाद एक मुद्दा" Organised by Dept. of Civics & Politics, University of Mumbai, Mumbai on dated 18th & 19th March, 2019.

5) Presented a Paper on, "A Study of New Challenges of Indian Democracy : Social Media in Politics", in the National Conference on "The Present Scenario of Indian Democratic System : Challenges and Opportunities", Organised by Shri. Shivaji

College, Parbhani, on dated 16th Feb. 2019.
6) Presented a Paper on, "Electronics on Local Self Government", National Seminar on, "Elections and Changing Streams of Local Self Government", Organised by Dept. of Political Science, School of Social Sciences Kaviyatri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon on dated 9th March 2019.

7) Participated in University Level workshop on "M.A. Parti II Syllabus Framing Improvement and Quality Based Education in Defence Studies", Organised by Dept. of Defence & Strategic Studies, J.D.M.V.P. Co-op. Samaj's Shri. S. S. Patil Arts, Shri. Bhausahab T. Salunke Commerce & Shri. G. P. Pandit's Science College, Jalgaon, on 5th Mary 2018.

Department of Faculty of Commerce and Management

Prof Dr. A P Sarode
Head, Vice-Principal

- Nomination as RRC member (Faculty of Commerce and Management) of KBC North Maharashtra University, Jalgaon.

- Delivered lecture for UGC Sponsored Refresher Course.

- Presented a paper at Sixteenth AIMS

International Conference at Pune on 'Interlink between Digitalization and Rural Transformation : A case study of Thane'.

- Presented a paper at 30th National Conference of Maharashtra State Commerce Association at Bodwad on 'A

study of Practicability of CSR Initiative in SMEs-Advantages and confronts’.

Worked as Co-author for Reference

book on ‘Research Methodology’ Publisher Prashant publications, Jalgaon.

Department of Physics & Electronic

Paper published in National/International Journals-

01. **A. J. Chaudhari, R. B. Waghulde**(2018) – Paper entitled “**Simulation and Analysis of Signal Processing Circuits in Instrumentation**” published in **Journal of Research and Development-**, Vol. – 08 , Issue – 02, January 2018, pp 94-100, [ISSN – 2230-9578]COSMOS Impact Factor 4.270

02. **A. J. Chaudhari, R. B. Waghulde** (2018)Paper entitled “**Simulation of Phase Meter Using TINA Software**” published in **Momona Ethiopian Journal of Science (MEJS)**, V10(1), pp51-58, 2018 ©CNCS, MekelleUniversity, ISSN:2220-184X Vol– 08, (Issue - 02), <http://dx.doi.org/10.4314/mejs.v10i1.4>

03. **A. J. Chaudhari, R. B. Waghulde**(2018) - Paper entitled “**Thought-Provoking Simulations With Three Terminal Fixed Voltage Regulators**” published in “**International Journal of Engineering, Science and Mathematics**” Vol.7, Issue 4, April 2018,ISSN: 2320-0294, Impact Factor: 6.765pp 640-647

04. **R. S. Khadayate, V. R. Khadase**

(2019), Paper entitled “**SnO2 thick films: Preparation and Characterization**” published in **International Journal of Emerging Technologies and Innovative Research JETIR** March 2019, Volume 6, Issue 3, pp 618-624, Indexed Journal, Impact Factor: 5.87, ISSN: 2349-5162, www.jetir.org

05. **Pratibha R. Nikam, Prashant K. Baviskar, SutriptoMajumder, Jaydeep V. Sali, Babasaheb R. Sankapal** (2018), Paper entitled “**SILAR controlled CdSe nanoparticles sensitized ZnOnanorodsphotoanode for solar cell application:Electrolyte effect**”, published in “**Journal of Colloid and Interface Science**”, Volume 524, 15 August 2018, Pages 148 - 155, <https://doi.org/10.1016/j.jcis.2018.03.111>

Book Co-authored:

01. **M. N. Lidhureand Others** (2018), Book entitled “**AnalogElectronics**”, F.Y.B.ScElectronics CBCS Pattern, Paper-I, Sem – II, ISBN - 978-93-88834-02-5

02. **M. N. Lidhureand Others** (2018),Book entitled “**LinearIntegrated circuits**”, F.Y.B.Sc Electronics CBCS Pattern, Paper-I, Sem – II, ISBN- 978-93-

88834-03-2

Paper presented in International Conferences

01. **A. J. Chaudhari, R. B. Waghulde**, has attended and presented a paper entitled **"Simulation and Diffusion of Bifocal Electronics Laboratory for XII Standard to Enhance Rural Education in Maharashtra"** in the international conference on **"Advanced Technologies for Societal Applications-Techno Societal 2018"** held at SVERI's College of Engineering, Pandharpur, INDIA during 14-15 December-2018.

02. **A. J. Chaudhari, R. B. Waghulde**, has attended and presented a paper entitled **"Simulation and Analysis of Signal Processing Circuits in Instrumentation"** in the national conference on **"Recent Trends in Material Science and Its Applications"** held at ShirishMadhukarrao College, Jalgaon on 13th January 2018.

03. **P. R. Nikam, B. R. Sankapal** has participated and presented a poster entitled **"Synthesis of CdSe / ZnOHeterojunction Towards Solar Cell"** in international Conference on Super Capacitors, Energy Storage & Applications (ICSEA-2019) organized and sponsored by C-MET, Thrissur, INDIA on 08th - 10th March 2019.

Paper/poster presented by students in International Conferences

01. **N. N. Pastil, M. K. Shinde, A. S. Patil, N. D. Badgujar, H. B. Gajare** has participated and presented a poster entitled **"TiO₂ / MWNTs Nanocomposites Thin**

Film For Enhanced Super Capacitive Performance" in international Conference on Super Capacitors, Energy Storage & Applications (ICSEA-2019) organized and sponsored by C-MET, Thrissur, INDIA on 08th - 10th March 2019.

Participation in syllabus framing workshops -

01 **K. B. Mahajan, V. R. Khadse, M. N. Lidhure** has participated in one day University level workshop on CBCS pattern for F.Y.B.Sc. (Electronics) on 08th August 2018 organized by Department of Electronics, MGSM's ASC College, Chopda on behalf of North Maharashtra University Jalgaon.

02 **K. B. Mahajan, V. R. Khadse, H. B. Gajare** has participated in one day workshop on syllabus restructuring of S.Y.B.Sc. physics on 27th February 2019 organized by Tapi Valley Education Society's Dhanaji Nana Mahavidyalaya, Faizpur on behalf of Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University Jalgaon.

03 **K. B. Mahajan, V. R. Khadse, M. N. Lidhure** has participated in one day workshop on syllabus restructuring of S.Y.B.Sc. electronics on 25th March 2019 organized by Dhanaji Nana Chaudhari Vidya Prabodhini's Shirish Madhukarrao Chaudhari College Jalgaon on behalf of Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University Jalgaon.

**Department of
Zoology**

Prof. M. P. Rathod
Head

**CONFERENCES, SEMINARS AND
WORKSHOP ATTENDED**

1. Attended and presented ,International
coference on Recent Trends in
Zoology,Biodiversity,GeneticsandEnviroo
nmental Science on dec 4 and 5,2018.at dept
of Zoology, JB Campus, Bangalore
University, Karnataka.

Paper Entitled STUDIES ON PHYSICO
CHEMICAL PARAMETERS OF LONAR
LAKE BULDHANADIST INDIA.

2. National Seminar on "Recent Emergence
in Science and Technology"
"REST2019" POSTER PRESENTED ,
Meteoritic lake in Buldhana Maharashtra,
India, conserve and Preservative
measures.on 11th and 12th FEB 2019.

RESEARCH PAPER PUBLISHED

1. Life science International Research
Journal volume 5 Issue2 ISSN2347-
8691 JULY-DEC 2018. PAGES 54-65. Title
entitled STUDIES ON PHYSICO
CHEMICAL PARAMETERS OF LONAR
LAKE BULDHANADIST INDIA.

2. International Journal of Emerging

Technologies and Innovative Research
ISSN:2349-5162. Volume6, Issue3 Pages
638-641. Impact factor 5.87 UGC and ISSN
Approved. published March 2019., Title of
paper, Meteoritic lake in Buldhana
Maharashtra, India, conserve and
Preservative measures

Dr. Rathod Nutan Dhanjibhai,
Student's achievement:

- Under CPE Budding research Projects
second prize secure by Miss: Simran Nandalal
Nathani, Miss: Mayuri Shashikant Shinde,
Miss. Shaikh Aarij Akhtar Ab. Seed under the
guidance of Dr. Nutan Rathod.

Workshops/ Conferences attended

1. Co-ordinator of one day workshop
on "One Day Workshop Hands-On Training on
SPSS Software" at Department of Zoology,
M. J. College on 29 Sept 2018.

2. Participated in one day workshop on
"Creating the Bibliography using EndNote" at
Department of Zoology, M. J. College on 3-4
Sept 2018.

3. Participated in Syllabus framing
workshop of M.Sc-II for Sem-III and Sem-

IV at Department of Zoology, P.S.G.V.P.M's. ASC College Shahada dated on 29 Nov 2018.

4. Participated in one day workshop on "One Day Workshop Hands-On Training on MINITAB Software" at Department of Statistics, M. J. College on 15-16 Jan 2019.

5. Presented a research paper on, "Replacement of Fishmeal with formulated feed in practical diets of *Cirrhinusreba*" on International Conference of Environment, Development and Sustainability(ICEDS2018), 15th December, 2018, at Athalye-Sapre-Pitre College, Devrukh.

6. Presented a research paper on, "Impact of Copper Nanoparticles (Cu-NPs) on *Cyprinus carpio* Fish" on National Conference of "Innovations in Environmental and Earth Sciences for Sustainable Future (IEESSF-2019) held during 27th and 28th February 2019, organized by School of Environmental and Earth Sciences, Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.

Publication

1. Shirsath, M. R. and Rathod, N. D. (2019): Characterization of Acid Soluble Collagen from Fish Scales., PAPER ID : IJRAR19J3415, Registration ID : 199631., IJRAR March 2019, Volume 6, Issue 1, www.ijrar.org (E-ISSN 2348-1269, P- ISSN 2349-5138), International Journal of Research and Analytical Reviews (IJRAR)

www.ijrar.org., 344-348. Impact Factor: 5.75 (Calculate by Google Scholar) | License by Creative Common 3.0. UGC and ISSN Approved - International Peer Reviewed Journal, Refereed Journal, Indexed Journal.

2. Shirsath M. R., Rathod N. D. (2019): Cosmetic Potential of Freshwater Fish Skin Gelatin., Paper ID: JETIR1903102, Registration ID: JETIR 202944, Published in: Volume-6 | Issue 3 | 2019-03-01, DOI: <http://doi.org/10.1729/Journal.20216>; Published URL: <http://www.jetir.org/view?paper=JETIR1903102>, Indexed Journal, Impact Factor: 5.87, ISSN: 2349-5162., UGC and ISSN Approved-International Peer Reviewed Journal, Refereed Journal.

Dr. Manojkumar Z. Chopda

Paper Publications

1. Maheshwari Nayan and Chopda Manojkumar: Anti-bacterial activity of *Crossopriza Lyoni* and *Stegodyphus Sarasinorum* spider's web, *Journal of Research and Development*, 8(Special Issue 08), 16-20(2018), ISSN-2230-9578.

2. Manojkumar Chopda and Namrata Mahajan: *In-Vitro* Anthelmintic Activity of *Trigonella foenum-graecum* Stem in *Eisenia species*, *Journal of Research and Development*, 8(Special Issue - 08), 111-114(2018), ISSN-2230-9578

3. Namrata Mahajan, Manojkumar Chopda and Yogita Falak: "Investigation of In-vitro

- Anthelmintic activity of *Trigonellafoenum-graecum* leaves in *Eisenia* species" *Journal of Research and Development*, 8(Special Issue - 08), 115-117 (2018), ISSN-2230-9578
4. Nadeem Z. Shaikh and **Manojkumar Chopda**: Toxicity Study of Systemic Pesticide Diafenthiuron on *Drosophila Species*, *Journal of Research and Development*, 8(Special Issue - 08), 121-124 (2018), ISSN-2230-9578
5. Yogita Y. Falak, **Manojkumar Z. Chopda** and Namrata G. Mahajan: Effect of some extracts and semipurified enzyme fraction of *Eisenia spp.* against some bacterial spp., *Journal of Research and Development*, 8(Special Issue - 08), 128-131 (2018), ISSN-2230-9578
6. Nayan R Maheshwari and **Manojkumar Z Chopda**: Analgesic Activity of *Crossoprizalyoni* and *Stegodyphussarasinorum* Spider's Web, *Journal of Research and Development*, 8(Special Issue - 08), 139-140 (2018), ISSN-2230-9578
7. Umesh K. Patil and **Manojkumar Z. Chopda**: Butterfly Diversity of Manudevi Forest, Yawal Division, Jalgaon District, Maharashtra, India, *Journal of Research and Development*, 8(Special Issue -08), 226-227 (2018), ISSN-2230-9578
8. Ganesh R. Sonar, Sandeep R. Sonar, Umesh K. Patil, Vivek V. Desai and M. Z. **Chopda**: Bird Diversity of Jalgaon District, Maharashtra, India, *Journal of Research and Development*, 8(Special Issue - 08), 228-232 (2018), ISSN-2230-9578
9. Namrata Mahajan and **Manojkumar Chopda**: Potential Efficacy of Leaves and Stem of *Trigonellafoenum-Graecum* as Anthelmintic Agent, *Flora and Fauna*, 24 (1) (Special Issue): 217-224 (2018) ISSN 2456-9364 (Online) and ISSN 0991-6920 (Print).
10. Umesh K. Patil and **Manojkumar Z. Chopda**: *Colotis Vestalis* Butler, A New Record of White Arab Butterfly to Maharashtra, India, *Flora and Fauna*, 24(1) (Special Issue): 267-271 (2018) ISSN 2456-9364 (Online) and ISSN 0991-6920 (Print).
11. B. D. Talele, M. Z. **Chopda**, N. G. Mahajan and R. P. Nemade: "Evaluation of polyherbal formulation for anti-inflammatory activity in rat." 'Research Journey' *International Multidisciplinary E-Research Journal*, Special Issue 134, 36-38 (2019) ISSN 2348-7143.
12. Bharati D. Talele, **Manojkumar Z. Chopda** and Raghunath T. Mahajan: Potential Of Polyherbal Preparation For Amelioration Renal Damage, *Flora and Fauna*, 24(1) (Special Issue): 329-340 (2018), ISSN 2456- 9364 (Online), ISSN 0991-6920 (Print).
13. Nayan R Maheshwari and **Manojkumar Z Chopda**: Spider silk protein and differentiation of spider species:

An Fourier Transform Infrared Spectroscopy approach. 'Research Journey' *International Multidisciplinary E-Research Journal*, Special Issue 134, 48-54 (2019).

14. Yogita Y. Falak, **Manojkumar Z. Chopda**, Namrata G. Mahajan: *In Vitro* Thrombolytic Activity of *EudrilusEugeniae*, *Journal of Emerging Technologies and Innovative Research*, 6(3): 249-253 (2019) ISSN 2349-5162.

Publications as Book Chapters

1. Bharati D. Talele, **Manojkumar Z. Chopda**, Raghunath T. Mahajan, Effect of Polyherbal preparation on Haematological parameters in genatamicin induced renal failure, *Plants: Measures to improve growth and various uses*, Lambert Academic Publishing, edited by PradipNaikwade, pp. 18-28, 2019.

2. Rajshri P. Nemade, Namrata G. Mahajan, Bharati D. Talele and **Manojkumar Z. Chopda**: Effect of Sodium Arsenite on Glycogen Level of Different Tissues of Fresh Water Prosobranch Snail *Terebrialineata*(Gray), *E Book Environment Development and Sustainability* ISBN 978-613-9-45834-9 editor - Dr. Pratap V. Naikwade, 138-149 (2019).

3. **Manojkumar Z. Chopda**, Neha S. Deshpande and Namrata G. Mahajan: Hypolipidemic activity of methanolic

extract of flowers of *Sphaeranthusindicus* Linn. and root of *Ziziphusjuzuba* Mill. in rat., *E Book Plants- Measures to Improve Growth and Various Uses* editor - Dr. Pratap V. Naikwade, 103-113 (2019)

4. Namrata G. Mahajan, Rajshri P. Nemade and **Manojkumar Z. Chopda**: Comparative bioefficacy of antioxidant potential of wound healing plants *Sphaeranthusindicus* Linn and *Vitexnegundo* Linn., *E Book Plants- Measures to Improve Growth and Various Uses* editor - Dr. Pratap V. Naikwade, 229-239 (2019).

Book Publications

1. Dr. Mrs. Rajshri P. Nemade, Dr. Mrs. Sandhya M. Sonawane, Dr. D. V. Ahirrao, **Dr. Manojkumar Z. Chopda** and Dr. Mrs. Namrata G. Mahajan, ZOO 101, Sem. I, *Animal Diversity – I, A Textbook at F. Y. B. Sc. level, as per North Maharashtra University, Jalgaon CBCS pattern syllabus*, Prashant Publication, Jalgaon, Pages 96, ISBN No. 978-93-88113-27-4

2. Dr. Mrs. Sandhya M. Sonawane, Dr. L. B. Pawar, **Dr. Manojkumar Z. Chopda** and Dr. Mrs. Namrata G. Mahajan, ZOO 102, Sem. I, *Animal Diversity – II, A Textbook at F. Y. B. Sc. level, as per North Maharashtra University, Jalgaon CBCS pattern syllabus*, Prashant Publication, Jalgaon, Pages 112, ISBN No. 978-93-88113-28-1

3. Dr. Mrs. Sandhya M. Sonawane, Dr.

L. B. Pawar, **Dr. Manojkumar Z. Chopda** and Dr. Mrs. Namrata G. Mahajan, ZOO 201, Sem. II, Comparative Anatomy of Vertebrates, A Textbook at F. Y. B. Sc. level, as per KavayitriBahinabaiChaudhari North Maharashtra University, Jalgaon CBCS pattern syllabus, Prashant Publication, Jalgaon, Pages 104, ISBN No. 978-93-88113-91-5

4. **Dr. M.Z. Chopda**, Dr. Mrs. Namrata G. Mahajan, Dr. A. D. Shelke, Dr. K.D. Ahirrao and Dr. Mrs. R. P. Nemade, ZOO 202, Sem. II, Developmental Biology of Vertebrates, A Textbook at F. Y. B. Sc. level, as per KavayitriBahinabaiChaudhari North Maharashtra University, Jalgaon CBCS pattern syllabus, Prashant Publication, Jalgaon, Pages 88, ISBN No. 978-93-88113-92-2

5. **Dr. Manojkumar Chopda**, Dr. A. D. Shelke, Umesh Patil, Vivel Desai, Ganesh Sonar and NayanMaheshwari: Fauna of Jalgaon District: A Succinct Field Guide, Prashant Publication, (Under Print)

Co-ordinator:

- “Creating the Bibliography using EndNote” organized by Department of Zoology, on 22nd; 28th and 29th September 2017 and 3rd and 4th September 2018.

- Acted as Coordinator for University level one day workshop and hands-on training for M.Sc. students, and all PG teachers of KavayitriBahinabaiChaudhari

North Maharashtra University Region, on “Hands-On Training on Biostatistics: Excel Worksheet” on 13th October 2018.

- College Level AVISHKAR-2018 held at Dhanaji Nana College, Faizpur Organized by North Maharashtra University, Jalgaon, held on 27th December 2018.

Resource person

- Acted as resource person for University level one day workshop and hands-on training for M.Sc. students, and all PG teachers of North Maharashtra University Region, on “Biostatistics” on 30th October 2017.

- Acted as resource person for one day workshop on 'Handling of Interactive Media' for Teaching and Learning process under NAAC, on 17th March 2018.

Evaluator

- Examine Science Projects at “District Level Inspire Award Science Exhibition” organized by Department of Science and Technology, Government of India, New Delhi and Education Department of Jalgaon Jilha Parishad at Bari Samaj Madhyamik Vidyalaya, Shirsolli during 16th to 18th January 2019.

Guest lecture

- Conducted One Day Workshop on “Hands-On Training on Biostatistics: Excel Worksheet” organized by Department of Zoology, Moolji Jaitha College, Jalgaon on 13th October 2018.

- Delivered Lecture on “**Budding research Scheme**” at Induction Training Programme for new Incumbents” as a part of Faculty Development Programme under the Scheme of College of Excellence of UGC, New Delhi, on 12th and 13th October 2018.

- Delivered Lecture at One day University Level Workshop on “**Impact of Global Warming on Environment: Awareness Workshop**” on “**Global Warming: Facts**” on 4th February 2019, at H. J. Thim College, Mehrun.

- Delivered Lecture to S. Y. B. Sc. Students for “**General Knowledge**” subject on “**Science and Technology**” on 30th January 2019 at Moolji Jaitha College, Jalgaon.

Subject Expert

- Attended and Examine **Pre Ph. D. Viva Voce** as a Committee Member in the Subject **Z o o l o g y** at Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon on 5th July 2018.

- Attended and Examine **Pre Ph. D. Viva Voce** as a Committee Member in the Subject **Z o o l o g y** at Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon on 13th August 2018.

- Attended and Examine **Pre Ph. D. Viva Voce** as a Committee Member in the Subject **Z o o l o g y** at

Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon on 24th January 2019.

Conferences and Workshops attended

- Actively participated in the one day Workshop on “**F. Y. B. Sc. Syllabus Framing**” organized by Department of Zoology, M. M. College of Arts, Commerce and Science, Pachora, Dist. Jalgaon, On Saturday April 3rd, 2018.

- Actively participated in the one day Workshop on “**F. Y. B. Sc. Syllabus Framing**” organized by Department of Zoology, S. G. Patil Arts, Commerce and Science College, Sakri, Dist. Dhule, On Saturday April 21st, 2018.

- Actively participated in University level Workshop on Syllabus framing for M. Sc. I (III and IV), conducted by M.J. College, Jalgaon on 21st May 2018.

- Presented a poster entitled, “**Butterfly Diversity in Satpuda Range of Khandesh Region**” in International Biodiversity Congress (IBC 2018) held at Forest Research Institute, Deharadun, Uttarakhand, India, on 4th to 6th October 2018.

- Presented a paper entitled, “**Hypolipidemic activity of mathanolic extract of flowers of *S. indicus* Linn and root of *Z. jujuba* Mill. in rat**”, in One Day International Conference on Environment Development and Sustainability, on 15th Dec. 2018, at NTA

Arts, VSRS Commerce and VDP Science college, Devrukh.

6. Presented a paper entitled, "Antisickling Activity of Successive Extracts of Leaves *Trigonellafoenum-graecum* on Sickle Blood Cells.", in National Conference on Tribal Health in Relation to Vector-Borne and Parasitic Diseases: Addressing Multi Sectorial Actions, organized by Department of Zoology, MohanlalSukhadia University, Udaipur (rajasthan) from 17th to 18th December 2018.

7. Presented a paper entitled, "Fractionation and Characterization of the Methanolic extract of flower of *Sphaeranthus indicus* Linn", 106th Indian Science Congress held at Lovely Professional University, Phagwada, from 3rd to 7th January 2019.

8. Actively participated in "Springer Nature - User Awareness Program" organized by Springer Nature and Knowledge Resource Center, KavayitriBahinabaChaudhari North Maharashtra University, Jalgaon, held on 25 September 2018.

9. Actively participated in the one day Workshop on "F. Y. B. Sc. Syllabus Framing" organized by Department of Zoology, M. M. College of Arts, Commerce and Science, Pachora, Dist. Jalgaon, On Saturday April 3rd, 2018.

10. Actively participated in the one day

Workshop on "F. Y. B. Sc. Syllabus Framing" organized by Department of Zoology, S. G. Patil Arts, Commerce and Science College, Sakri, Dist. Dhule, On Saturday April 21st, 2018.

11. Actively participated in University level Workshop on practical for M.Sc. I and II conducted by P. S. G. V. P. Shahada Arts, Commerce and Science College, on 29th November 2018.

12. Actively participated in the one day workshop on "Hands on training on SPSS Software" held on 29th Sep. 2018, organized by Department of Zoology, M. J. College, Jalgaon; under "College of Excellence" award honoured by UCG, New Dehli.

13. Actively participated in the Two day "Tiger Conservation Workshop" held at KavayitriBahinabaChaudhari North Maharashtra University, organized by District Forest Office, N.E.W. Conserver, School of Environment, Satpuda Foundation, VanyajivSanstha and Orchid Nature Foundation, Jalgaon on 2nd and 3rd February 2019.

14. Actively participated in the one day workshop on "Data analysis using MINITAB Software" held on 15th to 16th February 2019, organized by Department of Statistics, M. J. College, Jalgaon; under "College of Excellence" award honored by UCG, New Delhi.

Dr. Namrata G. Mahajan
Paper Publications

1. Manojkumar Chopda and Namrata Mahajan: *In-Vitro* Anthelmintic Activity of *Trigonella foenum-graecum* Stem in *Eisenia species*, *Journal of Research and Development*, 8(Special Issue – 08), 111-114 (2018), ISSN-2230-9578

2. Namrata Mahajan, Manojkumar Chopda and Yogita Falak: "Investigation of In-vitro Anthelmintic activity of *Trigonella foenum-graecum* leaves in *Eisenia species*" *Journal of Research and Development*, 8(Special Issue – 08), 115-117 (2018), ISSN-2230-9578

3. Yogita Y. Falak, Manojkumar Z. Chopda and Namrata G. Mahajan: Effect of some extracts and semipurified enzyme fraction of *Eisenia spp.* against some bacterial spp., *Journal of Research and Development*, 8(Special Issue – 08), 128-131 (2018), ISSN-2230-9578.

4. Namrata Mahajan and Manojkumar Chopda: Potential Efficacy of Leaves and Stem of *Trigonella foenum-graecum* as Anthelmintic Agent, *Flora and Fauna*, 24(1) (Special Issue): 217-224 (2018) ISSN 2456-9364 (Online) and ISSN 0991-6920.

5. B. D. Talele, M. Z. Chopda, N. G. Mahajan and R. P. Nemade: "Evaluation of polyherbal formulation for anti-inflammatory activity in rat." 'Research Journey' *International Multidisciplinary E-Research Journal*, Special Issue 134, 36-38 (2019) ISSN 2348-7143.

6. Yogita Y. Falak, Manojkumar Z. Chopda, Namrata G. Mahajan: *In Vitro* Thrombolytic Activity of *Eudrilus Eugeniae*, *Journal of Emerging Technologies and Innovative Research*, 6(3): 249-253 (2019) ISSN 2349-5162.

Publications as Book Chapters

1. Rajshri P. Nemade, Namrata G. Mahajan, Bharati D. Talele and Manojkumar Z. Chopda: Effect of Sodium Arsenite on Glycogen Level of Different Tissues of Fresh Water Prosobranch Snail *Terebitalineata* (Gray), E Book Environment Development and Sustainability ISBN 978-613-9-45834-9 editor - Dr. Pratap V. Naikwade, 138-149 (2019).

2. Manojkumar Z. Chopda, Neha S. Deshpande and Namrata G. Mahajan: Hypolipidemic activity of methanolic extract of flowers of *Sphaeranthus indicus* Linn. and root of *Ziziphus jujuba* Mill. in rat., E Book Plants- Measures to Improve Growth and Various Uses editor - Dr. Pratap V. Naikwade, 103-113 (2019)

3. Namrata G. Mahajan, Rajshri P. Nemade and Manojkumar Z. Chopda: Comparative bioefficacy of antioxidant potential of wound healing plants *Sphaeranthus indicus* Linn and *Vitex negundo* Linn., E Book Plants- Measures to Improve Growth and Various Uses editor - Dr. Pratap V. Naikwade, 229-239 (2019).

Book Publications

Z. Mrs. Rajshri P. Nemade, Dr. Mrs. M. Sonawane, Dr. D. V. Ahirrao, Manojkumar Z. Chopda and **Dr. Mrs. G. Mahajan**, ZOO 101, Sem. I, Diversity – I, A Textbook at F. Y. B. Sc. level, as per North Maharashtra University, Jalgaon CBCS pattern syllabus, Prashant Publication, Jalgaon, Pages 96, ISBN No. 978-93-88113-27-4

Dr. Mrs. Sandhya M. Sonawane, Dr. Manojkumar Z. Chopda and **Mrs. Namrata G. Mahajan**, ZOO 102, Sem. I, Animal Diversity – II, A Textbook at F. Y. B. Sc. level, as per North Maharashtra University, Jalgaon CBCS pattern syllabus, Prashant Publication, Jalgaon, Pages 112, ISBN No. 978-93-88113-28-1

Dr. Mrs. Sandhya M. Sonawane, Dr. Manojkumar Z. Chopda and **Mrs. Namrata G. Mahajan**, ZOO 103, Sem. II, Comparative Anatomy of Invertebrates, A Textbook at F. Y. B. Sc. level, Prashant Publication, Jalgaon CBCS pattern syllabus, Prashant Publication, Jalgaon, Pages 104, ISBN No. 978-93-88113-29-5

Dr. M.Z. Chopda, **Dr. Mrs. G. Mahajan**, Dr. A. D. Shelke, Dr. D. V. Ahirrao and Dr. Mrs. R. P. Nemade, ZOO 104, Sem. II, Developmental Biology of Invertebrates, A Textbook at F. Y. B. Sc. level, Prashant Publication, Jalgaon CBCS pattern syllabus, Prashant Publication, Jalgaon, Pages 104, ISBN No. 978-93-88113-30-1

North Maharashtra University, Jalgaon CBCS pattern syllabus, Prashant Publication, Jalgaon, Pages 88, ISBN No. 978-93-88113-92-2

Conferences and Workshops attended

1. Actively participated in the one day Workshop on “F. Y. B. Sc. Syllabus Framing” organized by Department of Zoology, M. M. College of Arts, Commerce and Science, Pachora, Dist. Jalgaon, On Saturday April 3rd, 2018.
2. Actively participated in the one day Workshop on “F. Y. B. Sc. Syllabus Framing” organized by Department of Zoology, S. G. Patil Arts, Commerce and Science College, Sakri, Dist. Dhule, On Saturday April 21st, 2018.
3. Actively participated in University level Workshop on Syllabus framing for M. Sc. I (III and IV), conducted by M.J.College, Jalgaon on 21st May 2018.
4. Actively participated in the one day workshop on “Construction of Bibliography using EndNote” held on 3rd Sep. 2018, organized by Department of Zoology, M. J. College, Jalgaon; under “College of Excellence” award honoured by UCG, New Delhi.
5. Actively participated in “Springer Nature – User Awareness Program” organized by Springer Nature and knowledge Resource Center, KavayitriBahinabaChaudhari North

6. Dr. Mrs. Rajshri P. Nemade, Dr. Mrs. Sandhya M. Sonawane, Dr. D. V. Ahirrao, Dr. Manojkumar Z. Chopda and Dr. Mrs. Namrata G. Mahajan, ZOO 101, Sem. I, Animal Diversity – I, A Textbook at F. Y. B. Sc. level, as per North Maharashtra University, Jalgaon CBCS pattern syllabus, Prashant Publication, Jalgaon, Pages 96, ISBN No. 978-93-88113-27-4

7. Dr. Mrs. Sandhya M. Sonawane, Dr. L. B. Pawar, Dr. Manojkumar Z. Chopda and Dr. Mrs. Namrata G. Mahajan, ZOO 102, Sem. I, Animal Diversity – II, A Textbook at F. Y. B. Sc. level, as per North Maharashtra University, Jalgaon CBCS pattern syllabus, Prashant Publication, Jalgaon, Pages 112, ISBN No. 978-93-88113-28-1

8. Dr. Mrs. Sandhya M. Sonawane, Dr. L. B. Pawar, Dr. Manojkumar Z. Chopda and Dr. Mrs. Namrata G. Mahajan, ZOO 201, Sem. II, Comparative Anatomy of Vertebrates, A Textbook at F. Y. B. Sc. level, as per KavayitriBahinabaiChaudhari North Maharashtra University, Jalgaon CBCS pattern syllabus, Prashant Publication, Jalgaon, Pages 104, ISBN No. 978-93-88113-91-5

9. Dr. M.Z. Chopda, Dr. Mrs. Namrata G. Mahajan, Dr. A. D. Shelke, Dr. K.D. Ahirrao and Dr. Mrs. R. P. Nemade, ZOO 202, Sem. II, Developmental Biology of Vertebrates, A Textbook at F. Y. B. Sc. level, as per KavayitriBahinabaiChaudhari

North Maharashtra University, Jalgaon CBCS pattern syllabus, Prashant Publication, Jalgaon, Pages 88, ISBN No. 978-93-88113-92-2

Conferences and Workshops attended

1. Actively participated in the one day Workshop on “F. Y. B. Sc. Syllabus Framing” organized by Department of Zoology, M. M. College of Arts, Commerce and Science, Pachora, Dist. Jalgaon, On Saturday April 3rd, 2018.

2. Actively participated in the one day Workshop on “F. Y. B. Sc. Syllabus Framing” organized by Department of Zoology, S. G. Patil Arts, Commerce and Science College, Sakri, Dist. Dhule, On Saturday April 21st, 2018.

3. Actively participated in University level Workshop on Syllabus framing for M. Sc. I (III and IV), conducted by M.J.College, Jalgaon on 21st May 2018.

4. Actively participated in the one day workshop on “Construction of Bibliography using EndNote” held on 3rd Sep. 2018, organized by Department of Zoology, M. J. College, Jalgaon; under “College of Excellence” award honoured by UCG, New Delhi.

5. Actively participated in “Springer Nature – User Awareness Program” organized by Springer Nature and knowledge Resource Center, KavayitriBahinabaChaudhari North

Maharashtra University, Jalgaon, held on 25 September 2018.

6. Actively participated in the one day workshop on "Hands on training on SPSS Software" held on 29th Sep. 2018, organized by Department of Zoology, M. J. College, Jalgaon; under "College of Excellence" award honoured by UCG, New Delhi.

7. Actively participated in the one day workshop on "Hands on training on Biostatistics: Excel Worksheet" held on 13th October 2018, organized by Department of Zoology, M. J. College, Jalgaon; under "College of Excellence" award honoured by UCG, New Delhi.

8. Actively participated in University level Workshop on practical for M.Sc. I and II conducted by P. S. G. V. P. Shahada Arts, Commerce and Science College, on 29th November 2018.

9. Presented a paper entitled, "Comparative bio-efficacy of antioxidant potential of wound healing plants *Sphaeranthus indicus* Linn and *Vitex negundo* Linn", in One Day International Conference on Environment Development and Sustainability, on 15th Dec. 2018, at NTA Arts, VSRS Commerce and VDP Science college, Devrukh.

10. Presented a paper entitled, "In-vitro Pancreatic Lipase inhibitory activity of *Annonamuricata* Linn and *Cynodondactylon*", 106th Indian Science Congress held at Lovely Professional University, Phagwada,

from 3rd to 7th January 2019.

11. Actively participated in the Two day "Tiger Conservation Workshop" held at Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, organized by District Forest Office, N.E.W. Conserver, School of Environment, Satpuda Foundation, Vanyajiv Sanstha and Orchid Nature Foundation, Jalgaon on 2nd and 3rd February 2019.

12. Actively participated in the one day workshop on "Data analysis using MINITAB Software" held on 15th to 16th February 2019, organized by Department of Statistics, M. J. College, Jalgaon; under "College of Excellence" award honored by UCG, New Delhi.

Dr. Bharati Dilip Talele

1. Actively participated in F.Y.B.Sc Zoology theory and practical workshop in Shri Seth Murlidharji Mansingka Arts, Science and Commerce College, Pachora Dist. Jalgaon on 3rd August 2018.

2. Attended one day Hands-on Training on "Construction of Bibliography Using End note" organized by Department of Zoology on 3rd September 2018.

3. Attended and actively participated in Workshop on Statistical Package for the Social Science organized by Department of Zoology on 29th September 2018.

4. Actively Participated in the TYBSc

Zoology Syllabus framing workshop organized by S.G. Arts, Commerce and Science College Sakri. 21st April, 2018.

5. Conducted University level Workshop on Hands-on Training on Biostatistics Excel Worksheet on 13 October 2018.

6. Participated and presented paper entitled "Effect of polyherbal preparation on hematological parameters in gentamicin induced renal failure" in International conference on Environment Development and Sustainability in Devrukh Shikhan Prasarak Mandal's Nya. Tatyasaheb Athalye Arts, Ved. S.R. Sapre Commerce and Vid Dadasaheb Pitre Science College, Devrukh, Ratnagiri on 15th December 2018.

7. Participated and presented poster on Nephroprotective study of polyherbal formulation in nephrotoxic rat in Indian Science Congress Association at Lovely Professional University Phagwara, Jalandhar on 6th Jan 2019

8. Participated and presented poster on Nephroprotective study of polyherbal formulation in nephrotoxic rat in Indian Science Congress Association at Lovely Professional University Phagwara, Jalandhar on 6th Jan 2019

Nayan R Maheshwari

1. Conducted one day workshop on "Creating the Bibliography using Endnote" organized by Department of Zoology, Moolji Jaitha College, Jalgaon; on 22nd September 2017.

2. Participate as trainee in 'Awareness and Understanding of Biodiversity for

Community' workshop on 3 to 5 Nov 2017, which was organized by Department of JalaSRI Watershed Surveillance and Research Institute at Moolji Jaitha College, Jalgaon.

3. Presented a paper entitled "Analgesic activity of *Crossoprizalyoni* and *Stegodyphussarasinarum* spider's web", in the National conference on "Recent Trends in Life Sciences and Environmental Studies" held on 10th February 2018 at H. J. Thim College of Arts and Science Mehrun, Jalgaon.

Yogita Yogaraj Falak Publications:

> Yogita Y. Falak, Manojkumar Z. Chopda and Namrata G. Mahajan: Effect of some extracts and semipurified enzyme fraction of *Eisenia spp.* against some bacterial spp., *Journal of Research and Development*, 8(Special Issue - 08), 128-131 (2018), ISSN-2230-9578. > Namrata Mahajan, Manojkumar Chopda and Yogita Falak: "Investigation of *In-vitro* Anthelmintic activity of *Trigonella foenum-graecum* leaves in *Eisenia* species" *Journal of Research and Development*, 8(Special Issue - 08), 115-117 (2018), ISSN-2230-9578.

> Yogita Y. Falak, Manojkumar Z. Chopda and Namrata G. Mahajan: *In vitro* Thrombolytic Activity of *Eudriluseugenica*. *Journal of Emerging*

Technologies and Innovative Research (JETIR), (2019), 6 (3), 249-253, ISSN-2349-5162.

Conferences, Workshops, Seminars

1. Actively participated in syllabus framing "Workshop on M. Sc. Zoology part II (Semester III and IV) Syllabus framing", organized by Department of Zoology, MooljiJaitha College, Jalgaon; on 21st May 2018.
2. Attended one day Hands on Training on "Construction of Bibliography Using Endnote", Organizes by Department of Zoology, MooljiJaitha College, Jalgaon; on 3rd September 2018.
3. Attended and actively participated in One day Hands – on Training on "Statistical Package for the Social Sciences (SPSS Software)", conducted by Department of Zoology, MooljiJaitha College, Jalgaon on 29th September 2018.
4. Participated in "Tiger Conservation Workshop", held at Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon, on 2nd and 3rd February, 2019.
5. Presented a research paper in One day national conference "Environmental and Sustainable Development (ESD 2018)", entitled by, *In vitro* Thrombolytic activity of *Eudriluseugeniae*; held on December 22, 2018, at Smt. Padmabai Kapurchandaji Kotecha Mahila Mahavidyalaya, Bhusawal,

Dist. Jalgaon.

6. Presented a poster in Two days National seminar on "Recent Emergence in Science and Technology, "REST", entitled by, Biological activity of *Eudriluseugeniae*; held on 11th and 12th February 2018, at Shri. Vitthalrao Shankarrao Naik Arts, Commerce, Science College and Seva Sadan Mahavidyalaya, Dist. - Burhanpur (M. P.).
7. Participated in "User Awareness Program" Jointly organized by Springer Nature and Knowledge Resource Centre, KavayitriBahinabaiChaudhari North Maharashtra University, Jalgaon"; held on 25th September, 2018.

Avishkar

- Participated and presented the research work, "Model: Glassware cleaner" in Theam area Pure science under Teacher category in the Jalgaon District Level Research convention Avishkar-2018, Organized by Dhanaji Nana Mahavidyalay, Faizpur on 27th December 2018.

Budding Research Guidance

- Guided Two students under Budding Research Scheme project entitled "Larvicidal activities of earthworm extract on Mosquito larvae" under the Research Budding Scheme 2018-19.

Department of English

PERSONAL WORK REPORT FOR AJINJTHA (2018-19)

Dr. Yogini S. Rajput.

Published a research paper entitled *Mainstreaming the Marginalized : A Study of Urmii in The Binding Vine* in refereed journal.

Presented a research paper entitled *Women Writing for Women Empowerment in the National Conference "Gender Equality and Women Empowerment"*, Sakri College.

Participated in syllabus framing workshop conducted by Kaviyatri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra , Jalgaon. And organized at Garud College, Shendoorni.

Participated in Lokshahi Niwaduk Awarness Program Workshop organized by M.J.College from 26th Jan.to 10th Feb.2019.

Gave lectures in English Proficiency Workshop and Soft Skill Development Workshop conducted by the Department of English.

Worked as the organizing committee member of Karate Training Program

conducted under Swayamsiddha Yojana from 14th Feb. to 23rd Feb.2019.

- Member of Organising Committee of Personality Development Workshop for girl students.

- Worked as a the member of Yuvatisabhja.

- Attended NSS Camp for two days at Kadgaon.

- Guidance to students for one Budding Research Project.

- Participated in Use of ICT in Teaching and Learning Workshop organized by M.J.College, Jalgaon (8th and 9th March 2019).

- Worked as an Auditor.

- Attended Auditors training program.

Department of Library

Dr. Vijay Srinath Kanchi
Librarian

Here is the list of academic and research achievements during 2019-20:

Ø Nominated as Member of the Faculty of Humanities, Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.

Ø Renominated as Member of Board of Studies in Civil Services, Kavikul Guru Kalidas Sanskrit University, Ramtek, Nagpur.

Ø Nominated as Member of Advisory Committee, North Maharashtra University's Pratap Philosophy Center, Amalner.

Ø Nominated as Member of Board of Studies in Philosophy, Rashtasant Tukdoji Maharaj Nagpur, University, Nagpur.

Ø Nominated as Member of Ad-hoc Board of Studies in Philosophy, Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon

Ø Authored a textbook titled Introduction to Philosophy, for BA II of the BA Yoga program of School of Health Sciences, Yahswantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik.

Ø Translated into English BA Yoga (Optional)-P23 book published by the School of Health Sciences, Yahswantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik.

Ø Underwent one month advanced training program on Manuscript Conservation at HIMSHACO, Nainital organized by National Manuscript Mission.

Successfully completed the Vice Chancellor's Research Motivation Scheme (North Maharashtra University) for 2016-18 for the project "Locating, Digitization and Preservation of Manuscripts found in Maharashtra" against the grant of Rs.65000/-.

• A book titled 'Sleeping to Dream and Dreaming to Wake up' authored by me on the dream consciousness from the cognitive neuroscience' perspective, psychology, lucid dreaming and its ontological and epistemological implications from Vajrayana Buddhist and Advaitic perspectives is being published by M/s D.K. Printworld, New Delhi in Aug 2019. (MoU entered in April 2018).

नेचरोपी व योगशास्त्र विभाग

डॉ. आरती गोरे
संचालिका

- * उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ योगा अभ्यास मंडळाचे चेअरमन म्हणून नियुक्त
- * उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठात विद्या परिषद सदस्य
- * मुक्त विद्यापीठात (धरुचरण) अभ्यास मंडळ सदस्य
- * जागतिक महिला दिनानिमित्त प्रेरणा पुरस्काराने सन्मानित
- * आंतरराष्ट्रीय परिषद लोनावला ये विभागातर्फे ३ पोस्टर प्रेझेंटेशन साठी मार्गदर्शक म्हणून सहभाग
- * वेदांजली (VEDNJLI) ISSN 2349-364X
- * आंतरराष्ट्रीय मूल्यांकित विद्वत्समीक्षित षाड्मासिकी शोधपत्रिका (An International Peer Reviewed Refereed Research Journal) मध्ये विद्यार्थ्यांच्या अध्यात्मिकलब्धीया (spiritual quotient) वर योगिक प्रक्रियांच्या होणाऱ्या परिणामाचे अध्ययन विषयावर संशोधन पेपर प्रकाशित

- * महिला दर्शनिक परिषद २०१८ मध्ये विद्यार्थ्यांचे आक्रमकतेवर योगिक प्रक्रियांच्या होणाऱ्या परिणामाचे अध्ययन ह्या विषयावर पेपर सादरीकरण आणि प्रकाशन
- * JNT' 'm UGC approved International Multidisciplinary Peer Reviewed Refereed Research Journal (with impact factor 5.5) मध्ये विद्यार्थ्यांच्या चिंता या घटकावर योगिक प्रक्रियांचा होणाऱ्या परिणामाचे अध्ययन या विषयावर संशोधन पेपर प्रकाशित जळगाव डेंटल असोसिएशन च्या अंतर्गत पाठीचे विकार आणि योग साधना या विषयावर व्याख्यान
- * Budding research scheme च्या अंतर्गत योग निसर्गोपचारच्या चार बडिंग रिसर्च प्रोजेक्ट साठी मार्गदर्शक

Department of Geography

Dr. P. P. Janlge
Head

1. Appointed as a BOS (Board of Study) Member of Geography in K. B. C. North Maharashtra University, Jalgaon.
2. Appointed as a BOS member of women study center in K. B. C. North Maharashtra University, Jalgaon.

3. Appointed as a faculty member on women studies center in K. B. C. North Maharashtra University, Jalgaon.

4. Presented paper on 'Solid Waste Management in Bhusawal City' in National conference organized by Dept. of Botany and Geography, KotechaMahilaMahavidyalaya, Bhusawal on 22 December 2018.

5. Participated and Paper Presented in International Conference on Challenges in Human Geography, paper entitled 'Socio Morphology of Praksha A Religion Center in Maharashtra' organized by SPDM, Arts, SB & SHD, Commerce & SMA Science College, Shirpur Dist. Dhule, on 21 to 22 January, 2019.

6. Worked as a chairman of SYBA syllabus restructuring workhop of Human Geography subject organized at RajanitaiDeshmukh Arts, Commerce and Science College, Bhadgaon.

7. Worked as a chairman of MA/MSc syllabus restructuring workhop of Interpretation of TopographiclMpap, Weather Maps and Weather Instruments subject organized at PSVPM's Arts, Commerce and Science College, Shahada.

□ Dr. S. N. Bharambe

1. Participated and presented a paper in National Conference on Environment & Sustainable Development, paper entitle "Plastic Waste Pollution and Management in Jalgaon city: A Geographical Study"

organized by Dept. of Botany and Geography, KotechaMahilaMahavidyalaya, Bhusawal, on 22 December, 20018.

2. Participated and presented a paper in National Conference on Agriculture: Irrigation, Processing Industries & Market System, paper entitle "Day Wise Distribution of Weekly Market Centers in Jalgaon District of Maharashtra" organized by Maharashtra SinchanSahyog, Aurangabad& Jain Irrigation Ltd. Jalgaon, on 13-14 October, 2018.

3. Research Paper Published in International Journal of Research and Analytical Reviews entitle "Satisfaction Index and Development of Manudevi Religious Tourist Place in Yawal Tahsil, District Jalgaon, Maharashtra", ISSN-23481269, Vol-6, Issue-1, Jan. - March 2019, Pp. 907-912, (Impact Factor-4.236).

□ Dr. S. S. Jadhav

1. Research Paper Published in International Journal of Research and Analytical Reviews entitle "Satisfaction Index and Development of Manudevi Religious Tourist Place in Yawal Tahsil, District Jalgaon, Maharashtra", ISSN-23481269, Vol-6, Issue-1, Jan. - March 2019, Pp. 907-912, (Impact Factor-4.236).

2. Participated on day Hands-on Training on 'Construction of Bibliography Using Endnote' Organized by Dept. of Zoology, M. J. College, Jalgaon on 4th September, 2018.

3. Participated one day Workshop on 'Introduction & Application of Geospatial Techniques & Introduction to ArcGIS

Software' organized by JalaSRI Watershed Surveillance & Research Institute, Jalgaon on 22 March, 2019.

Department of Psychology

Dr. Chandramani P. Labhane
Head

1) Participated and presented a research paper in International Conference on Wellbeing: Lifespan Perspectives & Practices for Sustainable Communities on 18 & 19, January 2019. Organized by MIND India Institute of Positive Mental Health Guwahati, Assam State, India. Title of Research paper 'Life Style and Well being among Tribal Community Students'.

Arts, Commerce and Science College, Nandurbar.

2) Participated and presented a research paper in the 7th & 8th December 2018 6th National and 33rd State Level Annual Conference on Community Mental Health: Problem and Solutions Organized by Dept. of Psychology, Z.B. Patil College, Dhule. Title of Research paper 'Personality and Well being among Sportsperson and Non-sportsperson'.

4) Participated in the 05-06 July 2019 Two Days University level Workshop on 'Working on Syllabus, Teaching Methodology and Evaluation Techniques' for the Conducted at the KBC NMU, Jalgaon.

Extension Activities-

3) Actively Participated in the 23rd March 2019 One day University Level Workshop on Restructuring Syllabus for S.Y.B.A./B.Sc. Psychology (CBCSPattern) Organized by Dept. of Psychology, G.T. Patil

1) Chair Pearson - 7th & 8th December 2018 6th National and 33rd State Level Annual Conference on Community Mental Health: Problem and Solutions Organized by Dept. of Psychology, Z. B. Patil College, Dhule.

2) Chair a session - 3rd February, 2018 One Day National Level Conference on Rational Emotive Behaviour Therapy Organized by Dept. of Psychology, Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad

Publications

Research Article Publications.

Sr. no	Topic	Name of Journals	Year	ISSN No.	Status
1	Life Style and Wellbeing among Urban and Rural Tribal Community Students	IRA International Journal of Management & Social Sciences	2019	ISSN 2455-2267	International
2	Aspiration Level of Banjara Community Junior College Students	International Journal of Education and Psychological Research	2019	ISSN 2349-0853	International

**Dr. Ashok B. Patil (Asst. Lecturer):
Achievements**

1) PhD. Award – From NMU, Jalgaon Sub-A Study of Values and Sex Behavior Attitude Among College Student in Relation to Socio-economic Status..

Research Paper-Participated and presented

1) Participated and presented are search paper in International Conference on Wellbeing: Lifespan Perspectives & Practices for Sustainable Communities on January 18 & 19, 2019. Organized by MIND India Institute of Positive Mental

Health Guwahati, Assam State, India. Title of Research paper 'Relationship among Mental Health, Emotional Intelligence and Spiritual Intelligence Among Post Graduate Student in Jalgaon City'.

2) Participated and presented are search paper in the 7th & 8th December 2018 6th National and 33rd State Level Annual Conference on Community Mental Health: Problem and Solutions Organized by Dept. of Psychology, Z.B. Patil College, Dhule. Title of Research paper 'Anxiety, Stress and Depression among Engineering and Arts students'.

Research Article Publications.

Sr. no	Topic	Name of Journals	Year	ISSN No.	Status
1	A Study of Values and Sex Behavior Attitude among Medical College Students in Relation to Socioeconomic Status	The International Journal of Indian Psychology	January-March, 2019	ISSN 2348-5396(e) ISSN: 2349-3429(p)	International

**Dr. Balaji D. Raut (Asst. Lecturer):
Achievements**

1) Best Research Paper 1st Prize-7th

& 8th December 2018 6th National and 33rd State Level Annual Conference on Community Mental Health: Problem and

Solutions Organized by Dept. of Psychology, Z. B. Patil College, Dhule.

Research Paper-Participated and presented

1) Participated and presented are search paper in International Conference on Wellbeing: Lifespan Perspectives & Practices for Sustainable Communities on January 18 & 19, 2019. Organized by MIND India Institute of Positive Mental Health Guwahati, Assam State, India. Title of Researchpaper 'Life Style and Well

being among Tribal Community Students'.

2) Participated and presented are search paper in the 7th & 8th December 2018 6th National and 33rd State Level Annual Conference on Community Mental Health: Problem and Solutions Organized by Dept. of Psychology, Z.B. Patil College, Dhule. Title of Researchpaper 'Personality and Wellbeing among Sports person and Non-sports person'.

Research Article Publications.

Sr. no	Topic	Name of Journals	Year	ISSN No.	Status
1	Life Style and Wellbeing among Urban and Rural Tribal Community Students	IRA International Journal of Management & Social Sciences	2019	ISSN 2455-2267	International

Department of Statistics

Dr. K. G. Khadse
Head

Participated in "Awareness Training Programme (ISO 9001: 2015)" organised by M. J. College, Jalgaon on 20 July 2018.

Participated in "ISO Internal Auditors Training Programme" organised by M. J. College, Jalgaon on 4th August 2018.

Participated in a training programme on "Official Statistics" organised for 'HOD's/faculties of

department of statistics by the National Statistical Systems Training Academy, Greater Noida during 10th - 14th September, 2018.

Coordinated two days workshop on 'Data Analysis using MINITAB Software' organised by Department of Statistics M. J. College, Jalgaon during 15-16 February 2019.

Participated in the 'One day

workshop on Maths Skill Development' organised by All India Ramanujan Maths Club Rajkot (Gujrat) and Department of Mathematics, M. J. College, Jalgaon on 22nd Feb 2019.

- Participated in the Five-day workshop on "Enhancing of Teaching and Learning Skills in Statistics" organised by Teaching Learning Centre, Central University of Rajasthan under the scheme of Pandit Madan Mohan Malaviya National Mission on Teachers and Teaching during 12th-16th March, 2019.

- Participated in the 'One day workshop for Framing SYBSc Statistics Syllabus' organised by Z. B. Patil College, Dhule on 25th April 2019.

- Guided following research projects under Research Promotion Scheme for Budding Researchers 2018-2019:

1. Transaction Process Analysis in a Bank using Capability Indices: A Case Study.
2. Statistical Analysis of Electricity Consumption in Jalgaon City.

Department of Computer Science and Information Technology

Dr. K. G. Khadse
Head

Mrs. Hemlata H. Patil

- Participated in "User Awareness Program" on 25 Sept 2018 organized by Springer Nature and Knowledge Resource Centre KBCNMU Jalgaon
- Participated in Refresher course from 10 December 2018 to 30 December 2018 on "Recent Trends in Teaching Learning Technologies", conducted at Department of Mathematics, School of Mathematical Sciences KBCNMU Jalgaon.
- Attended national level workshop on "Advances in Computing" on 22-23 Feb 2019 organized by School of Computer Sciences KBCNMU Jalgaon

Mrs. Leena Y. Bhole

- Participated in "User Awareness Program" on 25 Sept 2018 organized by Springer Nature and Knowledge Resource Centre KBCNMU Jalgaon
- Presented research paper entitled "System Architecture for EEG based Emotion Recognition using Nonlinear Parameters" on 21-22 Nov 2018 at International Conference on Next Generation Computing Technologies NGCT-2018 at UPES Deharadun

Mrs. Swapnali Waghulde

• Participated in "User Awareness Program" on 25 Sept 2018 organized by Springer Nature and Knowledge Resource Centre KBCNMU Jalgaon

• Participated in University level AVISHKAR 2018 and secured second prize from Dr. Babasaheb Ambedkar Mahrathwada University BAMU for the title 'Design and Analysis of EEG based Neurofeedback system for ADHD'

• Participated in State level AVISHKAR 2018 at Gondwana University Gadchiroli

Mrs. Ujwala Mahajan

• Participated in "User Awareness Program" on 25 Sept 2018 organized by Springer Nature and Knowledge Resource Centre KBCNMU Jalgaon

• Attended national level workshop on "Advances in Computing" on 22-23 Feb 2019 organized by School of Computer Sciences KBCNMU Jalgaon

Mrs. Shubhangi Bhangale

• Participated in Faculty Development Program on C/C++ on 12-13 Jul 2018 organized by School of Computer Sciences KBCNMU Jalgaon

• Participated in "User Awareness Program" on 25 Sept 2018 organized by Springer Nature and Knowledge Resource Centre KBCNMU Jalgaon

Mrs. Archana Patil

• Participated in "User Awareness Program" on 25 Sept 2018 organized by Springer Nature and Knowledge Resource Centre KBCNMU Jalgaon

Mrs. Chetana Mahajan

• Participated in Faculty Development Program on C/C++ on 12-13 Jul 2018 organized by School of Computer Sciences KBCNMU Jalgaon

जिमखाना विभाग

डॉ. श्रीकृष्ण बेलोरकर
क्रीडा संचालक

या शैक्षणिक वर्षात आंतर महाविद्यालय स्पर्धेत महाविद्यालयाचे एकूण ३७३ मुले, मुलींनी सहभाग घेतला. त्यापैकी विभागीय स्पर्धेत एकूण ११६ खेळाडूंची निवड झाली. विभागीय स्पर्धेतील खेळाडूंपैकी आंतर विद्यापीठ स्पर्धेकरिता महाविद्यालयाच्या ८० विद्यार्थ्यांची निवड झाली. तसेच अश्वमेध स्पर्धेकरिता मू. जे. महाविद्यालयाच्या १७ विद्यार्थ्यांची निवड झाली. अखिल भारतीय फ्लोअरबॉल स्पर्धेत महिला संघास कांस्य पदक व सॉफ्टबॉल स्पर्धेत पुरुष कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ संघास सुवर्ण पदक प्राप्त झाले. यामध्ये सॉफ्टबॉल (पुरुष) संघात महाविद्यालयाचे ०३ खेळाडू होते, तसेच फ्लोअरबॉल (महिला) संघात महाविद्यालयाच्या ०५ मुख्य खेळाडू होत्या. अखिल भारतीय फ्लोअरबॉल पुरुष स्पर्धेत मू. जे. महाविद्यालयाच्या चेतन सूर्यवंशी यास बेस्ट प्लेयर म्हणून गौरविण्यात आले.

या शैक्षणिक वर्षात जळगांव क्रीडा विभाग समिती द्वारा, महाविद्यालयास जलतरण, बॅडमिंटन, खो-खो, रायफल व पिस्तोल शूटिंग, बॉक्सिंग, सॉफ्टबॉल, योगा या आंतर महाविद्यालयीन स्पर्धेचे आयोजनाची जबाबदारी दिली होती. तसेच कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठतर्फे जलतरण, बॉक्सिंग, रायफल व पिस्तोल शूटिंग, योगा, सॉफ्टबॉल महिला व पुरुष तसेच उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ स्तरीय फ्लोअरबॉल व प्रथमच मिनीगोल्फ या स्पर्धेचे आयोजनाची जबाबदारी असून या स्पर्धांचे महाविद्यालयाने जिमखाना समितीच्या सहकार्याने यशस्वी आयोजन केले. या सर्व स्पर्धेत महाविद्यालयाच्या पुरुष व महिला संघाने उच्च कामगिरी केली.

या शैक्षणिक वर्षातील जिमखाना डे व वार्षिक पारितोषिक वितरण

समारंभ दिनांक २८/०३/२०१९ रोजी संपन्न झाला. प्रमुख अतिथी म्हणून उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग जळगांवचे सहसंचालक डॉ. प्रशांत मगर, क.ब.चौ.उ.म.वि. चे क्रीडा संचालक डॉ. दिनेश पाटील, मू. जे. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. उदय कुलकर्णी, जिमखाना समितीचे अरमन डॉ. सुरेश तायडे, प्रा. डॉ. सी. पी. लभाणे उपस्थित होते. या कार्यक्रमात ६७ आंतरविद्यापीठ, १७ अश्वमेध क्रीडा स्पर्धेसाठी निवड झालेली खेळाडू तसेच अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ स्पर्धेत रौप्य पदक प्राप्त ०५ महिला खेळाडू व सुवर्ण पदक प्राप्त ०३ पुरुष खेळाडूंचा स्मृतीचिन्ह व रोख क्रीडा शिष्यवृत्ती देवुन गौरव करण्यात आला या वर्षात एकूण ८९५०० रु. रोख क्रीडा शिष्यवृत्ती देण्यात आली.

या शैक्षणिक वर्षातील सर्वोत्कृष्ट पुरुष खेळाडू हा पुरस्कार गौरव जयंत जोशी व सर्वोत्कृष्ट महिला खेळाडू पुरस्कार सायली राजेंद्र चित्ते यांना देण्यात आला. उदयोन्मुख खेळाडू म्हणून दक्षता राजेंद्र चव्हाण या विद्यार्थिनीची निवड करण्यात आली. या वर्षातील विशेष खेळाडू म्हणून चेतन रमेश सूर्यवंशी यास गौरविण्यात आले. मू. जे. महाविद्यालयाचे विद्यार्थी एकलव्य क्रीडा संकुलातील बॅडमिंटन, जलतरण, रायफल व पिस्तोल शूटिंग, जिम्नॅशियम फुटबॉल, क्रिकेट इत्यादी क्रीडा सुविधांचा मोठ्या प्रमाणात उपयोग घेत आहेत. जिमखाना समितीचे अरमन प्रा. डॉ. सुरेश तायडे, मा. प्राचार्य डॉ. उदय कुलकर्णी यांचे जिमखाना विभागास वेळोवेळी अमूल्य मार्गदर्शन लाभले व या शैक्षणिक वर्षातील स्पर्धा आयोजन व कार्यक्रमाचे आयोजनाकरिता एकलव्य क्रीडा संकुलातील सर्व कर्मचारी व प्रशिक्षक यांचे अनमोल सहकार्य लाभले. त्यांनी केलेल्या सहकार्याबद्दल मी त्यांचा शतशः आभारी आहे.

आंतर महाविद्यालयीन स्पर्धेत महाविद्यालयाचे विजयी व उपविजयी संघ खालीलप्रमाणे

अ.क्र.	खेळाचे नाव	पुरुष संघ विजयी / उपविजयी	महिला संघ विजयी / उपविजयी
1	जलतरण	विजयी	उपविजयी
2	बॅडमिंटन	उपविजयी	विजयी
3	बॉक्सिंग	उपविजयी	-
4	खो-खो	विजयी	विजयी
5	कबड्डी	उपविजयी	विजयी
6	बास्केटबॉल	विजयी	विजयी
7	हॅण्डबॉल	विजयी	-
8	व्हॉलीबॉल	उपविजयी	-
9	रायफल शूटिंग	विजयी	उपविजयी
10	पिस्तोल शूटिंग	उपविजयी	विजयी
11	सॉफ्टबॉल	उपविजयी	तृतीय स्थान
12	फुटबॉल	उपविजयी	-
13	बुद्धिबळ	उपविजयी	विजयी
14	तलवारबाजी	विजयी	विजयी
15	योगा	विजयी	-
16	क्रॉसकंट्री	उपविजयी	उपविजयी
17	मैदानी स्पर्धा	विजयी	-
18	क्रिकेट	उपविजयी	-

मू. जे. महाविद्यालय आंतरविद्यापीठ खेळाडू २०१८ - १९

अ. क्र.	खेळाडूचे नाव	वर्ग	खेळ	स्पर्धा ठिकाण
1	वाघ तेजश्री कैलास	FYBCOM	बुद्धिबळ	डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ अकोला
2	सोनवणे सागर प्रल्हाद	MA MCTI	जलतरण	जैन विद्यापीठ, बँगलोर, कर्नाटक
3	जोशी श्रेया संजय	SYBCOM	बॅडमिंटन	डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ अकोला
4	महाजन भगवान माधव	MA I	बास्केटबॉल	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
5	तळवेलकर सुमित प्रदीप	MA II	सॉफ्टबॉल	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ नांदेड
6	कोल्हे कल्पेश जयप्रकाश	SYBSC	सॉफ्टबॉल	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ नांदेड
7	पाटील प्रीतेश रमेश	TYBSC	सॉफ्टबॉल	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ नांदेड
8	पावरा उज्वला राजाराम	FYBA	कबड्डी	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ नांदेड, लातूर
9	चव्हाण दक्षता राजेंद्र	FYBSC	कबड्डी	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ नांदेड, लातूर

अ. क्र.	खेळाडूचे नाव	वर्ग	खेळ	स्पर्धा ठिकाण
10	पाटील निशिकांत रवींद्र	TYBSC	भारोत्तोलन व शरीरसौष्टव	कालिकत विद्यापीठ, केरळ
11	सोनवणे दीपिका चंद्रकांत	SYBCOM	हॉकी	लक्ष्मीबाई राष्ट्रीय शारीरिक शिक्षासंस्थान, ग्वालेर
12	मराठे रुपाली राजेंद्र	SYBCOM	हॉकी	लक्ष्मीबाई राष्ट्रीय शारीरिक शिक्षासंस्थान, ग्वालेर
13	शर्मा मयुरी संजय	MA I	खो-खो	क.ब.चौ.उ.म.वि., जळगांव
14	धोके मानसी गोकुळदास	SYBA	खो-खो	क.ब.चौ.उ.म.वि., जळगांव
15	नोंदोडे ट्विंकल किरण	TYBCOM	खो-खो	क.ब.चौ.उ.म.वि., जळगांव
16	चित्ते सायली राजेंद्र	MCOM I	खो-खो	क.ब.चौ.उ.म.वि., जळगांव
17	पाटील हिमांशू अशोक	MA I	खो-खो	क.ब.चौ.उ.म.वि., जळगांव
18	पाटील सारिका संजय	SYBCOM	खो-खो	क.ब.चौ.उ.म.वि., जळगांव
19	अग्रवाल स्नेह बिमल	FYBSC	टेबल टेनिस	क.ब.चौ.उ.म.वि., जळगांव
20	सय्यद नफीस बानो	SYBA	टेनिस	आय.टी.एम. विद्यापीठ, ग्वालेर
21	आंबीकर राहुल अनंत	SYBCOM	बॉलबॅडमिंटन	एस.आर.एम. इंस्टीट्यूट ऑफ सायन्स एन्ड टेक्नोलॉजी, कट्टनकुल्थूर, चेन्नई
22	तेली पंकज राजू	SYBBA	बॉलबॅडमिंटन	
23	हटकर सोनल वालिमक	FYBA	बास्केटबॉल	एल.एन.आय.पी.ई. ग्वालेर मध्यप्रदेश
24	सिंग शीतल एस.	FYBCOM	बास्केटबॉल	एल.एन.आय.पी.ई. ग्वालेर मध्यप्रदेश
25	भांबरे मानसी श्रीकांत	SYBCOM	फुटबॉल	आय.टी.एम. विद्यापीठ, ग्वालेर
26	पाटील प्राजक्ता भरतसिंग	FYBCOM	फुटबॉल	आय.टी.एम. विद्यापीठ, ग्वालेर
27	शिंपी नेहा अनिल	SYBA	तलवारबाजी	गुरुनानक देव विद्यापीठ अमृतसर, पंजाब
28	महाजन योगेश्वरी परशुराम	FYBCOM	तलवारबाजी	गुरुनानक देव विद्यापीठ अमृतसर, पंजाब
29	बारेला गणेश डॉगरसिंग	FYBA	धनुर्विद्या	के.आय.आय.टी. विद्यापीठ
30	भोंगळे शुभम आर.	MA II	योगा	मद्रास विद्यापीठ चेन्नई
31	जोशी गौरव जे.	MA II	योगा	मद्रास विद्यापीठ चेन्नई
32	गायकवाड तन्मय एन.	TYBA	योगा	मद्रास विद्यापीठ चेन्नई
33	खरात राहुल आर.	TYBA	योगा	मद्रास विद्यापीठ चेन्नई
34	पाटील शुभम एस.	TYBA	योगा	मद्रास विद्यापीठ चेन्नई
35	व्यास श्रद्धा ए.	MA I	योगा	मद्रास विद्यापीठ चेन्नई

अ. क्र.	खेळाडूचे नाव	वर्ग	खेळ	स्पर्धा ठिकाण
36	पाटील राधिका एस.	SYBSC	योगा	मद्रास विद्यापीठ चेन्नई
37	चौधरी पल्लवी एस.	TYBSC	योगा	मद्रास विद्यापीठ चेन्नई
38	उभाळे शुभांगी	SYBSC	योगा	मद्रास विद्यापीठ चेन्नई
39	चौधरी तेजस्विनी	TYBA	योगा	मद्रास विद्यापीठ चेन्नई
40	सोहाने पियुष संतोष	MA I	क्रिकेट	वीर नर्मदा साउथ गुजरात विद्यापीठ, सुरत
41	पाटील सुरज दिनेशचंद	CCIMPORT- EXPORT	क्रिकेट	वीर नर्मदा साउथ गुजरात विद्यापीठ, सुरत
42	झोपे अक्षय सुरेश	MA I	तलवारबाजी	गुरुनानक देव विद्यापीठ अमृतसर, पंजाब
43	पाटील सचिन वसंत	SYBSC	तलवारबाजी	गुरुनानक देव विद्यापीठ अमृतसर, पंजाब
44	उबेज खान फारूक खान	MA II	व्हॉलीबॉल	टनटीया विद्यापीठ गंगानगर, राजस्थान
45	पाटील पवन साहेबराव	MA II	टेनिस	मोहलाल सुकादिया विद्यापीठ, उदयपुर, राजस्थान
46	सप्रकाळे पियुष संजय	TYBCOM	रायफल शूटिंग	पंजाब विद्यापीठ, चंदिगढ
47	फुलपगारे प्रशांत तुकाराम	FYBA	रायफल शूटिंग	पंजाब विद्यापीठ, चंदिगढ
48	महाजन पायाल अशोक	FYBA	रायफल शूटिंग	पंजाब विद्यापीठ, चंदिगढ
49	भारुळे प्रमिला रतन	MSC I	रायफल शूटिंग	पंजाब विद्यापीठ, चंदिगढ
50	ढाके निरंजन निवास	FYBCA	खो-खो	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई
51	पाटील मिलिंद रमाकांत	FYBSC	खो-खो	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई
52	कुरकुरे रोहन संजय	FYBCOM	खो-खो	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई
53	शाहू गणेश उंबर	FYBA	कबड्डी	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
54	जोशी चेतन मनोहर	FYBCOM	हॅण्डबॉल	सोलापूर विद्यापीठ
55	राजहंस प्रसाद सुरेश	FYBA	फ्लोअरबॉल	आय.टी.एम. विद्यापीठ ग्वालेर
56	पाटील मयूर राजेंद्र	FYBA	फ्लोअरबॉल	आय.टी.एम. विद्यापीठ ग्वालेर
57	सूर्यवंशी चेतन रमेश	FYBA	फ्लोअरबॉल	आय.टी.एम. विद्यापीठ ग्वालेर
58	बेलोरकर प्रणव श्रीकृष्ण	TYBSC	फ्लोअरबॉल	आय.टी.एम. विद्यापीठ ग्वालेर
59	अहिरराव शुभम सिद्धार्थ	FYBA	फ्लोअरबॉल	आय.टी.एम. विद्यापीठ ग्वालेर
60	शिरनामे भूषण सुनील	FYBSC	फ्लोअरबॉल	आय.टी.एम. विद्यापीठ ग्वालेर
61	शेंडे अंकिता नामदेव	FYBA	फ्लोअरबॉल	आय.टी.एम. विद्यापीठ ग्वालेर
62	सोनवणे दीपिका चंद्रकांत	SYBCOM	फ्लोअरबॉल	आय.टी.एम. विद्यापीठ ग्वालेर

अ. क्र.	खेळाडूचे नाव	वर्ग	खेळ	स्पर्धा ठिकाण
63	माळी प्रतीक्षा रवींद्र	SYBCOM	फ्लोअरबॉल	आय.टी.एम. विद्यापीठ ग्वालेर
64	मराठे रुपाली राजेंद्र	SYBCOM	फ्लोअरबॉल	आय.टी.एम. विद्यापीठ ग्वालेर
65	पाटील प्राजक्ता भरतसिंग	FYBCOM	फ्लोअरबॉल	आय.टी.एम. विद्यापीठ ग्वालेर
66	पाटील राहुल रवींद्र	TYBCA	तायक्वांदो	महर्षी दयानंद विद्यापीठ, रोहतक, हरियाणा

२०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षात आंतरविद्यापीठ स्पर्धेमध्ये सुवर्ण पदकप्राप्त खेळाडूंची यादी.

अ. क्र.	खेळाडूचे नाव	वर्ग	खेळ	स्पर्धा	ठिकाण
1	सुमेध प्रदीप तळवेलकर	MA II	सॉफ्टबॉल	सुवर्ण	नांदेड विद्यापीठ नांदेड
2	प्रीतेश रमेश पाटील	TYBSC	सॉफ्टबॉल	सुवर्ण	
3	कल्पेश जयप्रकाश कोल्हे	SYBSC	सॉफ्टबॉल	सुवर्ण	

२०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षात आंतरविद्यापीठ मिनिगोल्फस्पर्धेमध्ये महाविद्यालयाचे कांस्य पदक प्राप्त खेळाडूंची यादी.

अ. क्र.	खेळाडूचे नाव	वर्ग	खेळ	स्पर्धा ठिकाण
1	शेखर सतीश सोनवणे	FYBVOG	रजत	लव्हली प्रोफेशनल युनिव्हर्सिटी, फगवाडा, पंजाब
2	गौरव भानुदास शिरसाळे	FYBCOM	कांस्य	
3	चेतन सुभाष चौधरी	MA I	कांस्य	
4	वैभव प्रतिक बडगुजर	TYBSC	कांस्य	
5	राजू भास्कर सपकाळे	MA I	कांस्य	
6	शितल अमृत तायडे	M.COM I	कांस्य	
7	श्रेया संजय जोशी	SYBCOM	कांस्य	
8	मानसी श्रीकांत भारंबे	SYBCOM	कांस्य	
9	दीपिका चंद्रकांत सोनवणे	SYBCOM	कांस्य	

२०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षात आंतरविद्यापीठ फ्लोअरबॉल स्पर्धेमध्ये महाविद्यालयाचे प्राप्त खेळाडूंची यादी.

अ. क्र.	खेळाडूचे नाव	वर्ग	स्पर्धा ठिकाण
1	शेंडे अंकिता नामदेव	FYBA	आय.टी.एम. विद्यापीठ ग्वालेर
2	सोनवणे दीपिका चंद्रकांत	SYBCOM	
3	माळी प्रतीक्षा रवींद्र	SYBCOM	
4	मराठे रुपाली राजेंद्र	SYBCOM	
5	पाटील प्राजक्ता भरतसिंग	FYBCOM	

२०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षात राज्यस्तरीय आंतरविद्यापीठ (अश्वमेध) क्रीडा महोत्सव स्पर्धेमध्ये कांस्य पदक प्राप्त खेळाडूंची यादी

अ. क्र.	खेळाडूचे नाव	वर्ग	पदक	खेळ	स्पर्धेचे ठिकाण
1	बारिला गणदास रीच्छया	FYBA	कांस्य	मैदानी स्पर्धा ४०० x ४००	मुंबई विद्यापीठ

चैतन्य २०१८-१९ वार्षिक स्नेहसंमेलन

प्रा वाय.ए.सैदाणे

चैतन्य २०१८-१९ स्नेहसंमेलन प्रमुख

महाविद्यालयाचे आपल्या स्नेहसंमेलन अंगी असलेल्या कलागुण दर्शविण्यासाठी पर्वणीच असते या वर्षीचे चौतन्य वार्षिक स्नेह संमेलन दिनांक १२ व १३ फेब्रुवारी २०१९ रोजी संपन्न झाले. या दोन दिवसीय स्नेहसंमेलन विविध छंद, मनोरंजन कथाकथन काव्यवाचन, उत्स्फूर्त भाषण ललित कला प्रदर्शन, समूहनृत्य वैयक्तिक नृत्य, मुलजीयन गायक, फूड फेस्टिवल, रांगोळी, हास्य प्रधान खेळ क्रिकेट अशा विविध स्पर्धा घेण्यात आल्या.

चौतन्य २०१८-१९ चे उदघाटन बँक ऑफ महाराष्ट्र च्या जळगाव झोनच्या झोनल मॅनेजर वनराव यांच्या युमहस्ते दि १२ फेब्रुवारी २०१९ रोजी सकाळी १०.०० वाजता करण्यात आले. या प्रसंगी माननीय प्राचार्य डॉ. उदय कुलकर्णी उपप्राचार्य डॉ. देवयानी बेंडाळे, उपप्राचार्य डॉ. सुरेश तायडे, उपप्राचार्य डॉ. ए पी सरोदे स्नेह संमेलन प्रमुख प्रा वाय ए.सैदाणे, समन्वयक डॉ. जे. एन. चौधरी, समन्वयक डॉ. प्रज्ञा जेंगळे, समन्वयक डॉ कल्पना नंदनवार तसेच इतर प्राध्यापक वृंद यांची उपस्थिती लाभली.

विद्यालयातील रिडींग रूममध्ये विविध छंद, ललित कला प्रदर्शनात खाचित्र, पेंटिंग हस्तकला रांगोळी, कले मोडेलिंग अशा विविध प्रकारच्या स्पर्धा मध्ये महाविद्यालयातील विद्यार्थी--- विद्यार्थिनींनी सहभाग नोंदविला.

त्याच प्रमाणे पाहुण्यांच्या हस्ते मुख्य रंगमंचाचे पूजन होऊन विविध कार्यक्रमांना सुरुवात झाली.

त्याचदिवशी मुख्य इमारती समोरील बगीचा क्रमांक २ मध्ये फूड फेस्टिवल चे उदघाटन व स्पर्धेला सुरुवात झाली. या स्पर्धेत विद्यार्थी - विद्यार्थिनींनी विविध पदार्थांचे स्टॅल लावलेले होते. त्यात विविध प्रकारचे चार भांडार, मुंगभजी भारित भाकरी, केक पेस्ट्रीज, खमण इतर अनेक रुचकर पदार्थांचा समावेश होता.

त्याच वेळेस महाविद्यालयाच्या मुख्य क्रीडांगणावर हास्यप्रधान खेळांचे आयोजन करण्यात आले होते यात रस्तीखेच, तीन पायांची शर्यत स्टॅकाफोड आदी विविध खेळांचे आयोजन करण्यात आले होते. शिवाय

प्राध्यापक विद्यार्थ्यांच्या संघात क्रिकेट स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले तसेच रक्तदान शिबिराचेही आयोजन करण्यात आले या कार्यात राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थिनी मोलाची मदत केली.

या वर्षाच्या स्नेहसंमेलनाचा आकर्षण बिंदू तरल तो म्हणजे दुसऱ्या दिवशी

मुख्य रंगमंचावर सादर झालेल्या एकांकिका स्पर्धा, वैयक्तिक नृत्य व समूह नृत्य स्पर्धा प्रश्नमंजुषा स्पर्धा, विविध मनोरंजन गीत गायन स्पर्धा, अशा विविध स्पर्धा मध्ये विद्यार्थी व विद्यार्थिनी भाग घेऊन स्नेहसंमेलनाचा आनंद घेतला.

चौतन्य २०१८-१९ चा समारोप व शिस वितरणाने झाला. या प्रसंगी के.सी.ई. सोसायटीच्या व्यवस्थापन मंडळाच्या सदस्या प्राचार्य डॉ. मीनाक्षी वाएकोले या अध्यक्षस्थानी होत्या. तसेच दूरदर्शन या प्रचार माध्यमातील एक प्रसिद्ध उदघोषिका डॉ मंगला खाडिलकर या प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित होत्या. त्यांच्या हस्ते बकशस्ती वितरण करण्यात आले. त्यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. या प्रसंगी माननीय प्राचार्य डॉ. उदय कुलकर्णी यांच्या हस्ते शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मध्ये महाविद्यालयाच्या सेवेतून निवृत्त झालेल्या शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचार्यांचा त्याचप्रमाणे विविध क्षेत्रात विशेष प्राविण्य प्राप्त करणाऱ्या कर्मचार्यांच्या सत्कार करण्यात आला.

आपल्या अध्यक्षीय मनोगतात प्राचार्य मीनाक्षी वाय कोळ्यांनी विद्यार्थ्यांना शुभेच्छा देण्यात तसेच त्यांच्या विविध स्पर्धांमधील व शैक्षणिक क्षेत्रातील यश कौतुक केले. या कार्यक्रमाचे सूत्र संचालन व आभार प्रदर्शन प्रा सुरेखा पालवे यांनी केले. व आभार प्रदर्शन कार्यक्रमाची सांगता झाली. या सर्व कार्यक्रमांच्या यशस्वी संयोजना साठी महाविद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचार्यांचे अनमोल सहकार्य लाभले त्या सर्वांचे मनापासून आभार

मूळजी जेठा (वरिष्ठ) महाविद्यालय, जळगाव			
सन २०१८-१९ या वर्षात विविध शिष्यवृत्ती / पारितोषिक मिळविणारे मानकरी			
अ.नं.	विद्यार्थ्याचे नाव	शिष्यवृत्ती / पारितोषिक	तपशिल
१	पालवे वैष्णवी प्रमोद	खेर गंभीरमल पारितोषिक	सर्वोत्कृष्ट विद्यार्थी
२	उजवा नाज रोख इकबाल	पी. व्ही. रत्नपारखी पारितोषिक	प्रथम वर्ष कला आणि विज्ञान या दोन्ही शाखातून महाविद्यालयातून सर्व प्रथम येणारा विद्यार्थी
३	निभोरे दिपाली जगन्नाथ	वि.वा. गंधे आणि सत्यभामा गंधे पारितोषिक	तृतीय वर्ष कला (मराठी स्पे.) या परीक्षेत महाविद्यालयातून सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
४	निभोरे दिपाली जगन्नाथ	प्रा. म. ना. अदवंत शिष्यवृत्ती	तृतीय वर्ष कला (मराठी स्पे.) या परीक्षेत महाविद्यालयातून सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
५	निभोरे दिपाली जगन्नाथ	नर्मदाबाई नवलराम पाटील पारितोषिक	तृतीय वर्ष कला (मराठी स्पे.) या परीक्षेत महाविद्यालयातून सर्वाधिक (अंग्रिगेट) गुण मिळविणारा विद्यार्थी
६	निभोरे दिपाली जगन्नाथ	रामभाऊ प्रमुदेसाई पारितोषिक	तृतीय वर्ष कला (मराठी प्रधान) द्वितीय व तृतीय वर्षातील मराठी या विषयांत (अंग्रिगेट) गुण मिळविणारा विद्यार्थी
७	वाघ गहुल प्रकाश	पाटील-पोतनीस पारितोषिक	११ वी ते पदव्युत्तर वर्गांमधील उत्तम चारित्र्य, वर्तणूक व चांगली शैक्षणिक पात्रता असणारा (अपेक्षित पण आवश्यक नाही) महाविद्यालयीन शिक्षण घेत असताना कॉलेज मेस मध्ये स्वतःच्या मदतीसाठी काम करणारा विद्यार्थी
८	दिवकरकर प्रथा अनिल	विमल पिता भोजू चौधरी पारितोषिक	तृतीय वर्ष विज्ञान (प्रधान रसायनशास्त्र) या परीक्षेत महाविद्यालयातून सर्वाधिक गुण मिळविणारी विद्यार्थिनी
९	महाजन भुषण विनोद	महादेव काशिनाथ थले पारितोषिक	तृतीय वर्ष विज्ञान (केमिस्ट्री प्रिन्सिपल) या परीक्षेत महाविद्यालयातून सर्व प्रथम येणारा विद्यार्थी (विदाऊट वॅकलॉग)
१०	पाटील अक्षय रविंद्र	प्रा. अं. गं. चिपळूणकर पारितोषिक	तृतीय वर्ष कला (इंग्रजी) या परीक्षेत महाविद्यालयातून सर्वाधिक गुण मिळविणारा व याच महाविद्यालयांत एम.ए. (इंग्रजी) वर्गात प्रवेश येणारा विद्यार्थी.
११	पाटील किष्णा गोकुळ	सौ.शांतबाई पाटील (हैद्राबाद) पारितोषिक	तृतीय वर्ष वाणिज्य या परीक्षेत महाविद्यालयातून सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
१२	तनवर गोपाल इंदर	कै.बाबुराव लेले पारितोषिक	तृतीय वर्ष कला या परीक्षेत इंग्रजी (आवश्यक) या विषयांत महाविद्यालयातून सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
१३	सुल्ताने निशिन नागेस्वर	सौ.लीला महादेव अदवंत पारितोषिक	प्रथम वर्ष कला या परीक्षेत महाविद्यालयातून सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी

१४	बागुल रोहिणी संजय	शरद डी. प्रधान पारितोषिक	तृतीय वर्ष विज्ञान संख्याशास्त्र (प्रधान) या परीक्षेत सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
१५	कासार शाबियाबी मोहम्मद इकनाल	डॉ. शं. रा. पुणतावेकर पारितोषिक	तृतीय वर्ष कला या परीक्षेत हिंदी (प्रधान) विषय धरून सर्वाधिक गुण मिळविणारा (अग्नी. भावर्स) विद्यार्थी
१६	बाघ तेजश्री कैलस	श्री. मो. स. भावे पारितोषिक	प्रथम वर्ष वाणिज्य या वर्गातून वार्षिक परीक्षेत अर्थशास्त्र या विषयात सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
१७	तनवर गोपाल इंदर	प्रा.. मो. स. भावे पारितोषिक	तृतीय वर्ष कला या वर्गातून अर्थशास्त्र हा विशेष विषय घेऊन (द्वितीय व तृतीय वर्षातील अर्थशास्त्राचे एकूण पेपर) सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
१८	पावरा सुरेश शामसिंग	प्रा.. मो. स. भावे पारितोषिक	एम.ए. अर्थशास्त्र (संपूर्णस्तर) या वर्गातून सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
१९	शेख मोईन शेख नईम	धन:शाम काशिराम पाटील (आमोदे) पारितोषिक	एम. ए. वर्गात सर्व प्रथम येणारा विद्यार्थी
२०	टाक पुजा अशोककुमार	धन:शाम काशिराम पाटील (आमोदे) पारितोषिक	एम.ए. वर्गात सर्व प्रथम येणारी विद्यार्थिनी
२१	आमेरा अख्तर अब्दुल रजुफ	धन:शाम काशिराम पाटील (आमोदे) पारितोषिक	एम.एस्सी. वर्गात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
२२	बावस्कर शितल रविंद्र	धन:शाम काशिराम पाटील (आमोदे) पारितोषिक	एम.एस्सी. वर्गात सर्वप्रथम येणारी विद्यार्थिनी
२३	चौधरी विशाल गुरुदास	धन:शाम काशिराम पाटील (आमोदे) पारितोषिक	एम.कॉम. वर्गात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
२४	बारी अश्विनी नाना	धन:शाम काशिराम पाटील (आमोदे) पारितोषिक	एम.कॉम. वर्गात सर्वप्रथम येणारी विद्यार्थिनी
२५	तनवर गोपाल इंदर	धन:शाम काशिराम पाटील (आमोदे) पारितोषिक	बी.ए. वर्गात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
२६	अखलमल प्रविना गुलाब	धन:शाम काशिराम पाटील (आमोदे) पारितोषिक	बी.ए. वर्गात सर्वप्रथम येणारी विद्यार्थिनी
२७	मण्टे अरविंद्र ओंकार	धन:शाम काशिराम पाटील (आमोदे) पारितोषिक	बी.एस्सी. वर्गात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
२८	बागुल रोहिणी संजय	धन:शाम काशिराम पाटील (आमोदे) पारितोषिक	बी.एस्सी. वर्गात सर्वप्रथम येणारी विद्यार्थिनी

३९	पाटील किष्णा गोकुळ	घन:शाम काशिराम पाटील (आमोदे) पारितोषिक	वी.कॉम .वर्गात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
३०	नाझटा जया मनोज	घन:शाम काशिराम पाटील (आमोदे) पारितोषिक	वी.कॉम .वर्गात सर्वप्रथम येणारी विद्यार्थिनी
३१	कुळकर्णी वृत्तुजा किरण	सौ.स्मिता व प्रा. अरविंद ग. कर्णिक पारितोषिक	महाविद्यालयांत टी.वाय.बी.एस्सी (प्राणिशास्त्र) या विषयांत प्रथम येणारा विद्यार्थी/ विद्यार्थिनी
३२	पाटील सीमा विनोद	कै.शरदचंद्र दामोदर पाटील पारितोषिक	तृतीय वर्ष वी.एस्सी. वनस्पतीशास्त्र (प्रमुख) या विषयांत सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी / विद्यार्थिनी
३३	पात्र विद्यार्थी नाही	प्रा. एल.एन. पाटील पारितोषिक	वी.एस्सी.(केमिस्ट्री प्रिन्सिपल) या विषयांतमहाविद्यालयांतून सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी/ विद्यार्थिनी व याच महाविद्यालयांत एम.एस्सी.(ऑग्येनिक केमिस्ट्री) या वर्गात प्रवेश घेणारा / विद्यार्थी/ विद्यार्थिनी
३४	नाझक सागर कैलास	कै.छोटू शेनफडू भराठे व कै.ज्ञानेश धर नरसिंग पाटील पारितोषिक	टी.वाय.बी.ए.(इतिहास) प्रमुख विषयांत सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
३५	ठाकरे जयश्री रविंद्र	कै. प्रा. एस.डी. सिरसीकर पारितोषिक	महाविद्यालयांत भूगोल या विषयांत तृतीय वर्षी विशेषपस्तकावर सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
३६	ब्राह्मणकर निकिता राजेंद्र	कै.सौ.पार्वतीबाई कुळकर्णी पारितोषिक	पदव्युत्तर एम.ए.(भाग-१ व भाग-२)मिळून संस्कृत विषय घेऊन सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
३७	वसावे राहुल हिणजी	कै.सौ.पार्वतीबाई कुळकर्णी पारितोषिक	पदव्युत्तर एम.ए.(भाग-१ व भाग-२) मिळून मराठी विषयांत सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
३८	अहिरराव चेतना किरण	कै.शंकरराव कुळकर्णी पारितोषिक	पदव्युत्तर एम.ए.(भाग-१ व भाग-२)मिळून हिंदी विषयांत सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
३९	टाक पुजा अशोककुमार	कै.शंकरराव कुळकर्णी पारितोषिक	पदव्युत्तर एम.ए.(भाग-१ व भाग-२) मिळून इंग्रजी विषयांत सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
४०	वसावे राहुल हिणजी	प्रा शालीग्राम नवलराम पाटील पारितोषिक	एम.ए. (मराठी स्पेशल) या वर्गात सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
४१	अडकमोल रंजना मधुकर	कै.श्रीधर महादेव गोखले यांच्या स्मृती प्रित्यर्थ पारितोषिक	एम.ए. (भास कम्युनिकेशन) परीक्षेत सर्वाधिक गुण मिळविणारी विद्यार्थिनी.

४२	घाटे परमेश्वर पांडुरंग	कै. श्रीधर महादेव गोखले यांच्या स्मृती प्रित्यर्थ पारितोषिक	एम.ए. (भास कम्युनिकेशन) परीक्षेत सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
४३	नाहाटा जया मनोज	प्रा. पी. जी . अभ्यंकर गौरव समिती पारितोषिक	बी. कॉम. परीक्षेत सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
४४	वारी अश्विनी नाना	प्रा. पी. जी. अभ्यंकर गौरव समिती पारितोषिक	एम.कॉम. परीक्षेत सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
४५	एडुजा राहुल मनोज	प्रा. श्रीरंग राजे स्मृती पारितोषिक	एफ. वाय .बी. कॉम. परीक्षेत इन्टरिक्शन दू कॉम्प्युटर अॅन्ड क्वान्टिटेटीव्ह मेथड या विषयात सर्वाधिक गुण सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
४६	महांगडे पुष्पलता सुरेश	प्रा. श्रीरंग राजे स्मृती पारितोषिक	एस. वाय. बी. कॉम. परीक्षेत कॉम्प्युटर ऑप्लिकेशन अॅन्ड बिझिनेस कम्युनिकेशन या विषयात सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
४७	नाहाटा ज्योती मनोज	प्रा. श्रीरंग राजे स्मृती पारितोषिक	टी.वाय. बी. कॉम. परीक्षेत R-Software कॉम्प्युटर ऑप्लिकेशन अॅन्ड कॉम्प्युटेटीव्ह स्कील या विषयात सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
४८	पाटील पंकज दिलिप	कै. सौ. सरोज देशमुख - गुणे वार्षिक शिष्यवृत्ती	महाविद्यालयातील गरीब, हुशार आणि होतकरु विद्यार्थी
४९	वारी जागृती राजेश	कै. सौ. सरोज देशमुख - गुणे वार्षिक शिष्यवृत्ती	महाविद्यालयातील गरीब, हुशार आणि होतकरु विद्यार्थिनी
५०	पावरा गोविंद गुल्ल	कै. के. य. जोशी स्मृती शिष्यवृत्ती	महाविद्यालयातील ११ वी ते पदव्युत्तर वर्गापर्यंत शिक्षण घेणा-या गरीब, हुशार विद्यार्थ्यांसाठी
५१	तनवर गोपाल इंदर	कै. रमाबाई रघुनाथ याज्ञिक यांच्या स्मृती प्रित्यर्थ पारितोषिक	टी.वाय.बी.ए.परीक्षेत (आवश्यक) इंग्रजी विषयात सर्व प्रथम येणारा विद्यार्थी
५२	मराठे दिवंकल मालचंद्र	कै. माधुरी लक्ष्मण लोखंडे यांच्या स्मृती प्रित्यर्थ पारितोषिक	टी.वाय.बी.ए.एस्सी. (भायक्रोवॉर्यांलाजी) विषयात सर्व प्रथम येणारी विद्यार्थिनी
५३	तनवर गोपाल इंदर	कै. भाईसाहेब वाय.एस. महाजन स्मृती पारितोषिक	टी.वाय.बी.ए.अर्थशास्त्र स्पेशल विषय घेऊन सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
५४	पावरा सुरेश शामसिंग	कै. भाईसाहेब वाय.एस. महाजन स्मृती पारितोषिक	एम.ए. अर्थशास्त्र परीक्षेत सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
५५	टाक पुजा अशोककुमार	कै. दामोदर भास्कर गाडगीळ पारितोषिक	एम.ए. इंग्रजी या विषयात सर्व प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस.

५६	पाटील दिपाली यशवंत	कै. दामोदर भास्कर गाडगीळ पारितोषिक	टी.वाय.वी.ए.वर्गात इंग्रजी स्पेशल या विषयात सर्व प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस (सदर पारितोषिक येव्ही विद्यार्थ्यांचा CGPA सारखा असल्यामुळे विभागून देण्यात यावे)
५७	नाहटा जया मनोज	श्रीमती कांताबेन व पार्वतीबेन चोशी मेमोरिअल फाऊंडेशन पारितोषिक	वी.कॉम.परीक्षेत सर्व प्रथम येणारी विद्यार्थिनी
५८	राखपसरे अनिल रामू	प्रा.व्ही.बी.शहा पारितोषिक	महाविद्यालयातील कोणत्याही पात्र, गरजू व होतकरू विद्यार्थ्यांस
५९	बाटे परमेश्वर पांडुरंग	कै.वसंत वामन उर्फ मामा नाईक पारितोषिक	एम.ए. भास कम्युनिकेश (जर्नलिझम)या वर्गात सर्व प्रथम आलेल्या विद्यार्थ्यांस /विद्यार्थिनीस
६०	तायडे दिपाली भानुदास	कै.घन:शाम नारायण पाटील(हबर्डीकर) पारितोषिक	वी.एस्सी.(फिजिक्स)या विषयांत प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस
६१	पाटील प्रमोद मधुकर	कै.वामन मोतीराम सोनवणे (बोरगावकर) पारितोषिक	कमवा-शिका योजनेत शिक्षण घेत असलेल्या गरीब (पुरुष) विद्यार्थ्यांस (शक्यतो प्रथम वर्ष कला या वर्गातील)
६२	रविता सुनिल पावण	स्व.प्रा.जयश्री पंडित पालवे पारितोषिक	मू.जे.महाविद्यालयातून १२ वी परीक्षेत उत्तीर्ण होऊन प्रथम वर्ष कला शाखेत प्रवेश घेणारी गरीब व होतकरू विद्यार्थिनी
६२	सुरवाडे कविता समाधान	कै.सीताबाई धामनराव सोनवणे (बोरगावकर) पारितोषिक	कमवा-शिका योजनेत शिक्षण घेत असलेल्या गरीब विद्यार्थिनीस (शक्यतो प्रथम वर्ष कला या वर्गातील)
६३	महाजन भुवण विनोद	कै.जनाबाई श्रीपत झोपे पारितोषिक	तृतीय वर्ष विज्ञान (रसायनशास्त्र) हा प्रिन्सीपल घेऊन जो विद्यार्थी / विद्यार्थिनी प्रथम येईल त्यास
६४	बिंनसी दामू मुल्लकल	प्रा.सौ. यु.एस. भानुषने पारितोषिक	एम.एस्सी (प्राणिशास्त्र) सर्वाधिक गुण मिळविणारी विद्यार्थी / विद्यार्थिनी
६५	बाटे परमेश्वर पांडुरंग	पत्रमहर्षी स्व. नानासाहेब वि. चा. नेहेते यांच्या स्मृती प्रित्यर्थ पारितोषिक	एम.ए. भास कम्युनिकेश (जर्नलिझम)या वर्गात सर्व प्रथम आलेल्या विद्यार्थ्यांस / विद्यार्थिनीस
६६	पालवे वैष्णवी प्रमोद	एम.जे.आर्ट्स, अँड सायन्स कॉलेज को-ऑप कॅम्पस स्टोअर्स, जळगांव पारितोषिक	सर्वोत्कृष्ट विद्यार्थी
६७	नाइक सागर कैलास	कै. दामू गणा रोटे पारितोषिक	बी ए इतिहास विषयात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी

६८	पात्र विद्यार्थी नाही	कै. तुळसाबाई दामू रोटे पारितोषिक	बी ए नाटयशास्त्र विषयात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
६९	महाजन धुषण विनोद	प्रा. माधव दामू रोटे पारितोषिक	बी एस्सी रसायनशास्त्र विषयात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
७०	अहिरएव चेतना किरण	प्रा.डॉ. सौ. निर्मला माधव रोटे पारितोषिक	एम. ए. हिंदी विषयात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
७१	पाटील मुकेश नागराज	श्री धनेश माधव रोटे पारितोषिक	महाविद्यालयातील गरीब व हूनार होतकर विद्यार्थी
७२	काझी अरजुबिन फयाजउद्दीन	सौ. दिपाली रोटे- देवमुख पारितोषिक	एम एस्सी Organic Chemistry विषयात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
७३	चवरे भाग्यश्री शिरीष चवरे तेजश्री शिरीष	शेठ विठ्ठलदास विष्णूदास गुजरणी पारितोषिक	केमिस्ट्री टॉलेट सर्व परिक्षेमध्ये सर्व केंद्रमधून सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
७४	तायडे संकेत सुनिल	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	कला विभाग
७५	सोनवणे राधिका किशोर	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	कला विभाग
७६	बायी जागृती यवेश	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	कला विभाग
७७	खोहार निलेश राजू	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	कला विभाग
७८	तायडे अक्षक अशोक	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	कला विभाग
७९	पाटील अतुल पंढीत	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	कला विभाग
८०	कलण्याकर गणेश रामदास	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	विज्ञान विभाग

८१	हिवाळे श्रीराम दिनेश	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	विज्ञान विभाग
८२	पाटील वैशाली भगवान	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	विज्ञान विभाग
८३	काळे युगंधर किरण	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	विज्ञान विभाग
८४	पाटील मयुरी रविंद्र	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	विज्ञान विभाग
८५	माळी रोहन रविंद्र	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	विज्ञान विभाग
८६	वरणकर राहुल वृत्तांत्रय	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	वाणिज्य विभाग
८७	भोळे काजल शरद	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	वाणिज्य विभाग
८८	पाटील प्रमोद मधुकर	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	व्यावसायिक अभ्यासक्रम
८९	तळेंले वर्षा टिकाराम	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	व्यावसायिक अभ्यासक्रम
९०	येवले चेतन किशोर	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	व्यावसायिक अभ्यासक्रम
९१	खैरनार अविनाश रामचंद्र	डॉ.अण्णासाहेब जी.डी. वेंडाळे शिष्यवृती	व्यावसायिक अभ्यासक्रम

९२	बारी हरीशचंद्र जगन्नाथ	कै. नितीन दत्तात्रय शिंपी यांच्या स्मृती प्रित्यार्थ	कमवा शिक्का योजनेत एका मुचाला वर्षभर या रवकमेतून शिष्यवृती दयावयाची आहे.
९३	पाल्हे वैष्णवी प्रमोद	श्रीमती कमलाबाई कमलाकर ओक पारितोषीक	सर्वोत्कृष्ट विद्यार्थी
९४	पाल्हे वैष्णवी प्रमोद	कै. जयंतीभाई अमलखचंद दोशी	सर्वोत्कृष्ट विद्यार्थी
९५	पाल्हे वैष्णवी प्रमोद	स्व. डॉ. मधुकर बासुदेव साळवेकर यांच्या स्मरणार्थ	सर्वोत्कृष्ट विद्यार्थी
९६	अहिरराव चेतना किरण	डॉ. वासंती मधुकर साळवेकर	एम. ए. हिंदी विषयात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थ्यास
९७	पात्र विद्यार्थी नाही	प्रा. पी. जी. अर्घ्यकर पारितोषीक	बी. ए. (नाट्यशास्त्र) परीक्षेत सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
९८	पाटील जयश्री नथु	प्रा. पी. जी. अर्घ्यकर पारितोषीक	बी. ए. (संगीत) परीक्षेत सर्वाधिक गुण मिळविणारा विद्यार्थी
९९	पाल्हे वैष्णवी प्रमोद	श्री. अरविंद एन. गोडबोले पारितोषीक	सर्वोत्कृष्ट विद्यार्थी
१००	शेख मोईन शेख नईम	डॉ. वासंती मधुकर साळवेकर पारितोषीक	एम. ए. राज्यशास्त्र विषयात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
१०१	अहिरराव चेतना किरण	गायत्रीदेवी वसंत शर्मा पारितोषीक	एम. ए. हिन्दी विषयात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
१०२	शर्मा चांदणी संजय	कै. माधवी सबनीस-चांदककर स्मृती पारितोषीक	बी. एस्सी. गणित विषयात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
१०३	रिफ्त फतेमा अजमलखान	कै. माधवी सबनीस-चांदककर स्मृती पारितोषीक	एम. एस्सी. गणित विषयात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
१०४	पवार केतकी अविनाश	कै. सौ. मिनाक्षी प्रविण जोशी पारितोषीक	बी. ए. संस्कृत (स्पेशल) या विषयात सर्व प्रथम येणारा विद्यार्थी
१०५	मोरे विकास प्रकाश	कै. बापू काळू भोस्टके पारितोषीक	महाविद्यालयातील गरीब, हुशार व होतकरु विद्यार्थी

१०६	आरखे नयन राजेंद्र	कै.चंद्रभागाबाई बापूराव भोरटके पारितोषिक	महाविद्यालयातील गरीब, हुशार व होतकरू विद्यार्थी
१०७	शर्मा चांदणी संजय	कै. निनू कान्हू चौधरी यांच्या स्मृती प्रित्यर्थ पारितोषिक	बी. एस्सी. (एस.वाय व टी.वाय मिळून) गणित विषयात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
१०८	ब्राम्हणकर निकिता राजेंद्र	ब्रह्मश्री परमपूज्य श्री दत्तमहाराज कविरवर यांच्या स्मरणार्थ पारितोषिक	एम. ए. संस्कृत विषयात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
१०९	निभोरे दिपाली जगन्नाथ	कै. सु.का.जोशी यांच्या स्मृती प्रित्यर्थ पारितोषिक	बी.ए. मराठी (स्मे.) विषयात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
११०	बागुल रोहिणी संजय	कै.नामदेव सोनजी बाके स्मृती प्रित्यर्थ पारितोषिक	बी.एस्सी. वर्गात सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी / विद्यार्थिनी
१११	मराठे अरविंद्र आंकार	कै. चामन रामजी नारखेडे (साळवे) स्मृती प्रित्यर्थ पारितोषिक	बी.एस्सी.वर्गात द्वितीय येणारा विद्यार्थी / विद्यार्थिनी
११२	तनवर गोपाल इंदर	तिर्यरूप कै. गजानन गोदू चांदसकर	टी.वाय.बी.ए.अर्थशास्त्र स्मेशल विषय घेऊन सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
११३	पावरा सुरेश शामसिंग	तिर्यरूप कै. लिला गजानन चांदसकर	एम.ए. अर्थशास्त्र स्मेशल विषय घेऊन सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी
११४	बागुल रोहिणी संजय	कै. सौ.कौसल्या पांडुरंग महाजन, अट्टावल स्मृती प्रित्यर्थ पारितोषिक	तृतीय वर्ष विज्ञान विद्याशाखेत सर्वोच्च गुण प्राप्त करून सर्वप्रथम येणारा विद्यार्थी किंवा विद्यार्थिनी
११५	पाटील जयश्री नव्यु	कै.तेजस नितीन नाईक यांच्या स्मरणार्थ पारितोषिक	संगित (संपूर्ण) विषयात पदवी प्राप्त करून प्रथम आलेल्या विद्यार्थ्यास
११६	महाजन गजानन बाबुलाल	कै.तेजस नितीन नाईक यांच्या स्मरणार्थ पारितोषिक	एफ.वाय ते एम.ए. मध्ये शिक्षण घेणारा दिव्यांग, गरजू व होतकरू विद्यार्थ्या

JEWELS IN OUR CROWN

List of Gold Medalists Students - Academic Year 2018-19

Sr. No.	Name of the Student	Rank/ Exam Name
1	Patra Anamika Kamlesh	First in B.Sc. Biochemistry
2	Bari Ashwini Nana	First in Advanced Accountancy M.Com.II
3	Vasave Rahul Hiraji	First in M.A.Marathi amongst Male students
4	Ahirrao Chetana Kiran	First in M.A.Hindi
5	Bramhankar Nikita Rajendra	First in M.A.Sanskrit
6	Wakade Vaishali Rushiji	First in M.A.Sociology
7	Tanvar Gopal Indal	First in B.A.Economics
8	Thate Parmeshwar Pandurang	First in Mass Communication

OUR GEMS...

List of Meritorious Students - Academic Year 2018-19

Sr. No. Number	Name of the Student	Exam Name	KBCNMU Merit
1	Bagul Rohini Sanjay	B.Sc. Statistics	Third
2	Kulkarni Rutuja Kiran	B.Sc. Zoology	Third
3	Thakre Jayshri Ravindra	B.Sc. Geography	First
4	Patil Shraddha Dagadu	B.Sc. Geography	Third
5	Patil Shivani Sunil	B.Sc. Geology	Second
6	Sonawane Ashwini Harish	B.Sc. Geology	Third
7	Patra Anamika Kamallesh	B.Sc. Biochemistry	First
8	Pariskar Shubham Ravindra	B.Sc. Biochemistry	Second
9	Patil Dipali Sanjay	B.Sc. Biochemistry	Third
10	Akole Nikita Jitendra	B.Sc. Biotechnology	Second
11	Pardeshi Akash Mansing	B.Sc. Geoinformatics	First
12	Patil Hitesh Pravin	B.Sc. Geoinformatics	Second
13	Soni Kanhaiya Ratanlal	B.Sc. Geoinformatics	Third
14	Baviskar Kirtesh Gautam	B.Voc. Green House Technology	First

15	Koli Rahul Devram	B.Voc. Green House Technology	Second
16	Sayyad Gulnaz Sabirali	B.Voc. Green House Technology	Third
17	Aamera Akhter Abdul Rauf	M.Sc. Botany	Second
18	Mankar Kundan Arjun	M.Sc. Botany	Third
19	Bavaskar Shital Ravindra	M.Sc. Geography	Second
20	Nahata Jaya Manoj	B.COM.	Second
21	Pawar Ketaki Avinash	B.A. Sanskrit	Third
22	Akhdmal Pravina Gulab	B.A. Political Science	Third
23	Tanvar Gopal Indal	B.A. Economics	First
24	Mousiam Parvej Tadvi	B.A. Philosophy	First
25	Mali Prasad Santoshrao	B.A. Defence & Strategic Studies	First
26	Wagh Anita Raghunath	B.A. Defence & Strategic Studies	Second
27	Jadhav Umakant Rajesh	B.A. Defence & Strategic Studies	Third

28	Tak Pooja Ashokkumar	M.A. English	Third
30	Ahirrao Chetana Kiran	M.A. Hindi	First
31	Patil Pooja Gokul	M.A. Hindi	Third
32	Brahmankar Nikita Rajendra	M.A. Sanskrit	First
33	Khade Komal Sunil	M.A. Sanskrit	Second
34	Wani Priyanka Ganesh	M.A. Sanskrit	Third
35	Paradeshi Puja Shyamsing	M.A. History	Second
36	Wakade Vaishali Rushiji	M.A. Sociology	First
37	Koli Leena Garbad	M.A. Sociology	Second
38	Patil Sandhya Suresh	M.A. Philosophy	First
39	Rane Bharati Satish	M.A. Philosophy	Second
40	Salunke Harshal Sidhdartha	M.A. Philosophy	Third
41	Shewale Manojkumar Ananda	M.A. Defence and Strategic Studies	Second
42	Shaikh Moeen Shaikh Naeem	M.A. Political Science	First
43	Bhole Linta Suresh	M.A. YOGIC SCIENCE	First
44	Mahajan Nilesh Prakash	M.A. YOGIC SCIENCE	Second

45	Mahajan Krunal Dilip	M.A. YOGIC SCIENCE	Third
46	Patil Mahendra Ashok	B.F.A. Applied Arts	First
47	Patil Priyanka Ravindra	B.F.A. Applied Arts	Second
48	Ahire Madhuri Khandu	B.F.A. Applied Arts	Third
49	Patil Jayashri Natthh	B.A. Music	First
50	Sonawane Dipali Pandit	B.A. Music	Second
51	Sitre Vaishali Pandharinath	M.F.A. Applied Arts	First
52	Vartak Mrinalini Rajendra	M.F.A. Applied Arts	Second
53	Patil Vrushali Bharat	M.F.A. Applied Arts	Third
54	Samant Anupam Vasudeo	M.F.A. Painting	First
55	Duraphe Ganesh Shivaji	M.F.A. Painting	Second
56	Kshirsagar Swapnil Suresh	M.F.A. Painting	Third
57	Thate Parmeshwar Pandurang	M.A. Mass communication	First

अजिंठा नियतकालिकास (शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८) प्राप्त विविध पुरस्कार...

डॉ. विद्या पाटील
(संपादक २०१७-१८)

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठातर्फे घेण्यात आलेल्या नियतकालिक स्पर्धेमध्ये शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ च्या नियतकालिकास पाच पुरस्कार मिळाले.

१. उत्कृष्ट मांडणी (प्रथम पुरस्कार) - रु. ३०००/-
२. उत्कृष्ट कथा मराठी (प्रथम पुरस्कार) - विशाखा वासुदेव आंधळे - रु. ७५१/-
३. उत्कृष्ट संशोधन लेखन मराठी (प्रथम पुरस्कार) - रुपेश राजाराम बि-हाडे - रु. ७५१/-
४. उत्कृष्ट कविता हिंदी (प्रथम पुरस्कार) - अश्विन अनिल सुरवाडे - रु. ७५१/-
५. उत्कृष्ट कथा मराठी (प्रथम पुरस्कार) - स्वराली रवींद्र कुलकर्णी - रु. ३५१/-

GYMKHANA DEPARTMENT PLAYERS SELECTED FOR ALL INDIA INTER UNIVERSITY 2018-19

Felicitated the winning players 2018-19

Inter Collegiate Basketball Winner Team (Men-Women)

Gymkhana Day 2018-19

 Gandas R. Barela 400 mtr. Relay FYBA	 Ganesh D. Barela Archery - F.Y.B.A.	 Pankaj Raju Teli Ball Badminton S.Y.BBA	 Rahul A. Ambikar Ball Badminton S.Y.B.com	 Bhagwan Mahajan Basketball M.A. I st	 Nishikant Patil Bodybuilding & Weightlifting T.Y.B.Sc.	 Piyush S. Sohale Cricket M.A. I st	 Suraj D. Patil Cricket CCIMPORT-EXPORT	 Akshay S. Jhople Fencing M.A. I st	 Sagar P. Sonwane Swimming MAMCTI	 Sheetal S. Sing Basketball F.Y.B.Com	 Sonal W. Hatkar Basketball F.Y.B.A.	 Tejashree K. Wagh Chess F.Y.B.Com.	 Neha A. Shimpi Fencing S.Y.B.A.	 Yogeshwari Mahajan Fencing F.Y.B.Com.	 Ankita N. Shende Floorball FYBA
 Sachin V. Patil Fencing	 Bhushan Shirname Floorball F.Y.B.A.	 Chetan Suryawanshi Floorball F.Y.B.A.	 Mayur R. Patil Floorball F.Y.B.A.	 Pranav S. Belorkar Floorball T.Y. B.Sc.	 Prasad S. Rajhans Floorball F.Y.B.A.	 Shubham Ahirrao Floorball F.Y.B.A.	 Chetan M. Joshi Handball F.Y.B.Com.	 Ganesh U. Shahu Kabaddi F.Y.B.A.	 Sumit P. Talvelkar Softball M.A. II nd	 Dakshata Chavan Kabaddi F.Y.B.Sc.	 Ujjwala R. Pawara Kabaddi F.Y.B.A.	 Himanshu A. Patil Kho Kho M.A.I st	 Mansi G. Dhoke Kho Kho S.Y.B.A.	 Mayuri S. Sharma Kho Kho M.A.I st	 Pratiksha R. Mali Floorball S.Y.B.Com
 Milind R. Patil Kho Kho F.Y.B.Sc.	 Niranjan N. Dhake Kho Kho (F.Y.BCA) 400 mtr. Relay F.Y.BA	 Rohan S. Kurkure Kho Kho F.Y.B.Com.	 Chetan Chaudhari Mini Golf	 Ganesh D. Shahu Mini Golf	 Gaurav B. Shirsale Mini Golf	 Mayur R. Patil Mini Golf F.Y.B.A.	 Raju B. Sapkale Mini Golf	 Sachin V. Patil Mini Golf	 Tanmay Gaikwad Yoga T.Y.B.A.	 Sarika S. Patil Kho Kho S.Y.B.Com.	 Sayali R. Chitte Kho Kho M.Com. I st	 Twinkle Nandode Kho Kho T.Y.B.Com.	 Shital A. Tayade Mini Golf M.Com. I st	 Payal A. Mahajan Rifle Shooting F.Y.B.A.	 Pramila Bharule Rifle Shooting M.Sc I st
 Shekhar Sonawane Mini Golf	 Vaibhav Badgujar Mini Golf	 Ganesh D. Mandole Pistol Shooting M.A. I st	 Piyush S. Sapkale Rifle Shooting T.Y.B.Com.	 Prashant Foolpagare Rifle Shooting F.Y.B.A.	 Kalpesh J. Kolhe Softball S.Y.B.Sc.	 Pritesh R. Patil Softball T.Y.B.Sc.	 Rahul R. Patil Taekwondo T.Y.BCA	 Pawan S. Patil Tennis M.A. II nd	 Ubej Khan Farukh Khan Volleyball M.A. II nd	 Sneha B. Agrawal Table Tennis F.Y.B.Sc	 Sayyad Nafis Bano Tennis SYBA	 Kalyani Chaudhari Yoga T.Y.B.Sc.	 Radhika Patil Yoga S.Y.B.Sc.	 Shraddha Vyas Yoga M.A.I st	 Shubhangi Ubhale Yoga S.Y.B.Sc.
	 Gaurav J. Joshi Yoga M.A. II nd	 Rahul R. Kharat Yoga T.Y.B.A.	 Shubham Bhongale Yoga M.A. II nd	 Shubham Patil Yoga T.Y.B.A.					 Tejaswini Chaudhari Yoga T.Y.B.A.	 Shreya S. Joshi Badminton Mini Golf S.Y.B.Com	 Prajakta B. Patil Floorball Football F.Y.B.Com.	 Rupali R. Marathe Floorball Hockey S.Y.B.Com	 Mansi Bharambe Football Mini Golf S.Y.B.Com.	 Dipika Sonawane Floorball / Hockey Mini Golf S.Y.B.Com.	

वार्षिक स्नेहसंमेलन 'चैतन्य २०१८-१९' क्षणचित्रे

स्वच्छपेय
शासकीय वैद्यकीय
सहकारालय व लम्पारलय,
जळगाव
सहकार केंद्र

Moolji Jaitha College, Jalgaon
चैतन्य
वार्षिक स्नेहसंमेलन
२०१८-१९

Moolji Jaitha College, Jalgaon
चैतन्य
वार्षिक स्नेहसंमेलन
२०१८-१९

Moolji Jaitha College, Jalgaon
चैतन्य
वार्षिक स्नेहसंमेलन
२०१८-१९

वार्षिक स्नेहसंमेलन
२०१८-१९
वैवाहिक नृत्य

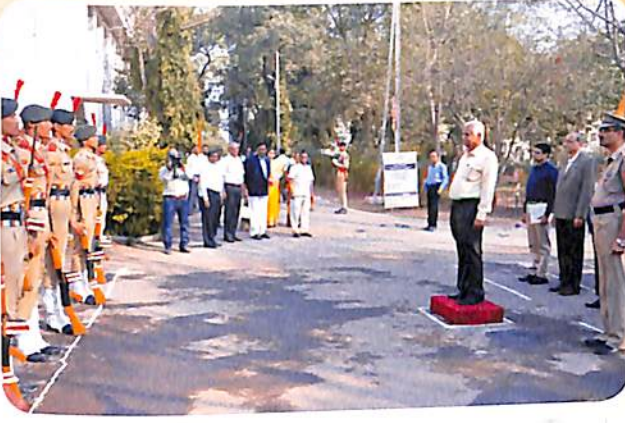
सायत
देवना

चैतन्य
वार्षिक स्नेहसंमेलन
२०१८-१९

चैतन्य
वार्षिक स्नेहसंमेलन
२०१८-१९

चैतन्य
वार्षिक स्नेहसंमेलन
२०१८-१९

चैतन्य
वार्षिक स्नेहसंमेलन
२०१८-१९

Autonomy Comm visit
time NCC Guard

Col Rohit Shah
meeting with
KCES's Hon.
President
Nandkumarji
Bendale

वार्षिक स्नेहसंमेलन चैतन्य २०१८-१९ चे
उद्घाटन करतांना बँक ऑफ महाराष्ट्र
जळगावच्या विभागीय व्यवस्थापक मा. वीणा राव,
सोबत मा. प्राचार्य डॉ. उदय कुलकर्णी,
प्रा. यशवंत सैदाणे स्नेहसंमेलन प्रमुख आणि
मान्यवर

वार्षिक स्नेहसंमेलन चैतन्य २०१८-१९ च्या
पारितोषीक वितरण समारंभात विद्यार्थ्यांना
मार्गदर्शन करतांना सुप्रसिद्ध निवेदिका
मा. मंगला खाडीलकर आणि इतर मान्यवर

प्रकाशक

डॉ. उदय कुलकर्णी

प्राचार्य, मूळजी जेठा महाविद्यालय, जळगाव

दूरध्वनी : (0257) 2230363

संपादक

प्रा. सुरेखा पालवे

मुखपृष्ठ

यश सोनवणे

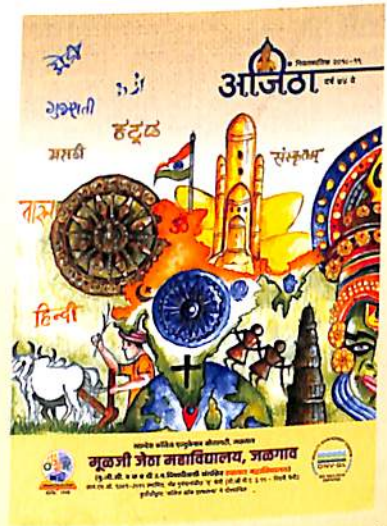
(द्वितीय वर्ष वाणिज्य)

मुद्रक

के. सी. ई. सोसायटीचे

स्पार्क डिझाईन अँड प्रिंट सर्व्हिसेस्, जळगाव

दूरध्वनी : (0257) 2251918

आपली भारतीय संस्कृती ही आपल्या देशाचा आगळावेगळा इतिहास, विलक्षण भौगोलिक रचना आणि येथील जनतेची सर्वसमावेशक प्रवृत्ती याद्वारे आकारास आली आहे. परकीय आक्रमणे, त्यामुळे संस्कृतीमध्ये झालेले विविध संस्कार आणि बदल पचवूनसुद्धा आपल्या संस्कृतीने परंपरागत प्राचीनत्व टिकवून ठेवले आहे. विविध धर्मांचे लोक, त्यांच्या विविध भाषा आणि त्यांची वेगवेगळी संस्कृती हे सर्व ईथे सुखेनेच नांदतात अशा या एकमेवा द्वितीय भारतीय संस्कृतीला त्रिवार चंदन!

प्रकाशक

डॉ. उदय कुलकर्णी

प्राचार्य, मूळजी जेठा महाविद्यालय, जळगाव
दूरध्वनी : (0247) 2230363

संपादक

प्रा. सुरेखा पालवे

मुखपृष्ठ

यश सोनवणे

(द्वितीय वर्ष वाणिज्य)

मुद्रक

के. सी. ई. सोसायटीचे

स्पार्क डिझाईन अॅन्ड प्रिंट सर्व्हिसेस्, जळगाव

दूरध्वनी : (0257) 2251918

आपली भारतीय संस्कृती ही आपल्या देशाचा आगळावेगळा इतिहास, विलक्षण भौगोलिक रचना आणि येथील जनतेची सर्वसमावेशक प्रवृत्ती याद्वारे आकारास आली आहे. परकीय आक्रमणे, त्यामुळे संस्कृतीमध्ये झालेले विविध संस्कार आणि बदल पचवूनसुद्धा आपल्या संस्कृतीने परंपरागत प्राचीनत्व टिकवून ठेवले आहे. विविध धर्मांचे लोक, त्यांच्या विविध भाषा आणि त्यांची वेगवेगळी संस्कृती हे सर्व इथे सुखेनेच नांदातात अशा या एकमेवा द्वितीय भारतीय संस्कृतीला त्रिवार वंदन!